

Raport o stanie Miasta i Gminy Września za 2019 rok

Września, czerwiec 2020 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Ogólna charakterystyka gminy	4
II. Informacje inwestycyjne i finansowe	10
2.1. Wykonanie budżetu za rok 2019.....	10
2.2. Wykonanie wydatków inwestycyjnych w roku 2019.....	12
III. Informacja o stanie mienia komunalnego	18
IV. Informacja o realizacji polityk, programów, strategii	40
4.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Września na lata 2017 – 2020.....	40
4.2. Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Września.....	47
4.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	49
4.4. Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Września na lata 2017 – 2023.....	55
4.5. Plany Odnowy Miejscowości.....	59
4.6. Gminny Program Opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Września na lata 2017 – 2020.....	62
4.7. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Września na lata 2018 – 2020.....	65
4.8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Września na lata 2016 – 2020.....	68
4.9. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020.....	69
4.10. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Września na lata 2016 – 2020.....	71
4.11. Gminny Program Osłonowy Aktywizowanie i Wyrównywanie Szans Seniorów w Gminie Września.....	72
4.12. Gminny Program Osłonowy Wspierania Środowisk Długotrwale Ubogich w Celu Poprawy Sytuacji Mieszkaniowej ww. Środowisk i Przeciwdziałanie Zjawisku Bezdomności w Gminie Września.....	72
4.13. Program Pomocy Żywnościowej – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2018/2019.....	73
4.14. Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.....	73
4.15. Program Asystent Rodziny i Koordynatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej 2019.....	74
4.16. Program „Opieka 75+”.....	74
4.17. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019.....	75
4.18. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii 2016 – 2020.....	78
4.19. Program Zdrowotny w zakresie Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2017 – 2020 dla Gminy Września.....	79
4.20. Program współpracy Gminy Września z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019.....	79
4.21. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Września na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021.....	85
4.22. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września.....	91
4.23. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło.....	94
4.24. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi.....	94
4.25. Programy i działania Straży Miejskiej dotyczące poprawy bezpieczeństwa rowerzystów i pieszych.....	95
4.26. Program ochrony powietrza „AntySmogowa Września”.....	99
V. Realizacja uchwał Rady Miejskiej we Wrześni podjętych w roku 2018	105
VI. Część analityczna	116
6.1. Oświata.....	116
6.2. Kultura.....	121
6.3. Czytelnictwo.....	124
6.4. Muzeum.....	131
6.5. Sport i rekreacja.....	134
6.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz wspieranie osób niepełnosprawnych.....	137
6.7. Straż Miejska.....	141
6.8. Udział Gminy Września w spółkach kapitałowych.....	147
6.9. Gospodarka odpadami.....	148
6.10. Września w rankingach i publikacjach.....	152
Podsumowanie	162

Wstęp

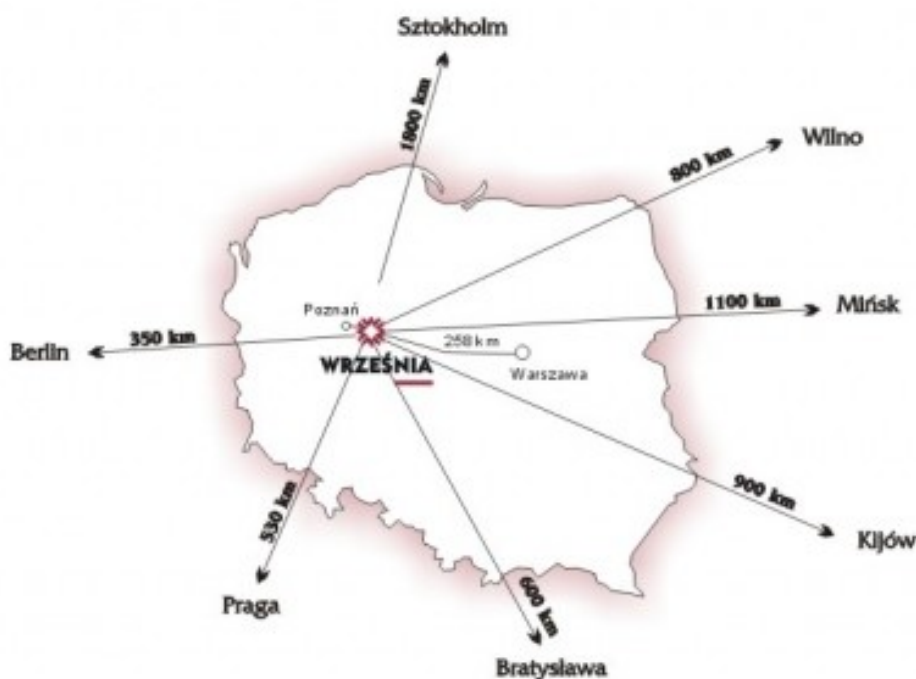
Burmistrz Miasta i Gminy Września przedkłada „Raport o stanie Miasta i Gminy Września” opracowany na podstawie art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Z 2020 r., poz. 713). Zgodnie z ww. przepisami ustawy Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza Miasta i Gminy Września w roku 2019, w tym realizację polityk, strategii oraz uchwał Rady Miejskiej we Wrześni.

W treści Raportu przedstawiono szereg istotnych informacji oraz danych z zakresu działania Gminy Września oraz Burmistrza Wrześni jako organu wykonawczego gminy. Pomimo bardzo rozległego zakresu tematycznego tego opracowania oraz konieczności zaprezentowania często tylko najistotniejszych informacji, przyczyni się on do pogłębienia wiedzy na temat funkcjonowania wrzesińskiego samorządu, a także dokonania własnych ocen jego obecnego stanu oraz szans dalszego rozwoju w przyszłości.

Treść niniejszego Raportu zostanie opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni oraz przedstawiona podczas sesji Rady Miejskiej we Wrześni.

I. Ogólna charakterystyka gminy.

Miasto i Gmina Września leży w środkowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wrzesińskim. Września jest siedzibą gminy miejsko – wiejskiej oraz powiatu wrzesińskiego. Sąsiaduje z następującymi gminami: Czarniejewo, Dominowo, Kołaczkowo, Miłosław, Nekla, Niechanowo, Strzałkowo i Witkowo. Znajduje się na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych: Poznań – Warszawa (autostrada A2, węzeł autostradowy, droga krajowa nr 92, linia kolejowa) oraz Gniezno – Jarocin (droga krajowa nr 15 oraz linia kolejowa). Ponadto przez miasto przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 432: Września – Środa Wielkopolska – Śrem – Leszno, oraz nr 442: Września – Pызdry – Gizaki – Kalisz. Miasto leży na 52°20' długości geograficznej północnej oraz 17°35' szerokości geograficznej wschodniej, na wysokości 90 – 100 m n.p.m.

Położenie Miasta i Gminy Września

Taki układ komunikacyjny określa Wrześnię jako istotny węzeł drogowy o znaczeniu ponadregionalnym. Dodatkowo drogi gminne tworzą rozbudowaną sieć na terenie miasta, co powoduje, że jest ono dobrze skomunikowane również na poziomie regionalnym.

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Września, które położone jest w jej środkowej części oraz 33 wsie sołeckie. Powierzchnia miasta i gminy wynosi 221,84 km², z tego na miasto przypadają 12,73 km², a na obszar wiejski 209,11 km².

Granice Miasta i Gminy Września

Miasto Września pełni funkcję zarówno ośrodka gminnego, jak i powiatowego. Jego główne funkcje to między innymi rozwój działalności gospodarczej, usługi w zakresie oświaty i kultury o zasięgu ponadregionalnym, a także stworzenie miejsca sprzyjającego społeczeństwu. Strategia Miasta i Gminy Września na lata 2014 – 2020 określa trzy podstawowe cele mieszczące się sferze przestrzenno – funkcjonalnej, a są to: zwiększenie potencjału rozwojowego w oparciu o wewnętrzny kapitał Miasta i Gminy Września, intensyfikacja działań na rzecz rozwoju infrastruktury technicznej przy zachowaniu wysokiej jakości środowiska przyrodniczego oraz poprawa spójności społecznej i przestrzennej.

W ramach struktury osadniczej głównymi funkcjami miasta są: mieszkalnictwo, usługi lokalne i ponadlokalne (administracja, oświata, kultura, handel, zdrowie i opieka społeczna). Funkcje uzupełniające spełniają: działalność gospodarcza o profilu drobnej wytwórczości, turystyka i wypoczynek. Biorąc pod uwagę klasyfikację ze względu na strefy funkcjonalno – krajobrazowe, miasto Września należy do wielofunkcyjnej strefy miejskiej wraz z obszarami aktywizacji gospodarczej.

Przez Wrześnię przepływa rzeka Wrześnica. Część miasta leżąca po zachodniej stronie rzeki skupia większość terenów przemysłowo – usługowych miasta, tereny kolejowe oraz tereny ogródków działkowych. Znajdują się tu również tereny mieszkalne: w dzielnicy miasta o nazwie Sławno oraz osiedle Lipówka.

Po stronie wschodniej znajduje się ściśle centrum miasta oraz 3 duże osiedla mieszkalne: Krzyża Grunwaldu, Sokołowskie oraz Tysiąclecia. Na terenie tej części miasta ulokowane są liczne ogródki działkowe, Park im. Dzieci Wrzesińskich, Targowisko Miejskie. Przy wschodniej granicy Wrześni znajduje się oczyszczalnia ścieków oraz tereny przemysłowo – usługowe.

Teren Miasta i Gminy Września objęty jest również Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego podjęty Uchwałą Nr XIV/108/99 Rady Miejskiej we Wrześni w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Września – część B, zmienioną Uchwałą nr V/41/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 28 marca 2019 roku. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oznacza dla gminy wprowadzanie na poszczególnych terenach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co bez wątpienia rzutuje na ład przestrzenny zarówno miasta, jak i gminy. Posiadanie studium bez wątpienia wpływa na sferę zarówno funkcjonalną, jak i przestrzenną. Ponadto spełnia funkcję związaną z rozwojem polityki gospodarczej.

Ze względu na atrakcyjne położenie Miasto i Gmina Września rozwija się dynamicznie pod względem gospodarczym. Obok małych i średnich firm na terenie gminy lokują swoje przedsiębiorstwa światowe firmy zatrudniające ponad 3000 pracowników.

Na terenie Miasta i Gminy Września według danych na koniec 2019 roku działało 4 656 podmiotów działalności gospodarczej prowadzonych przez osoby fizyczne według sekcji PKD 2007, w tym na terenie miasta 3 293, natomiast na terenach wiejskich 1 363. Według danych statystycznych pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Września na dzień 31 grudnia 2019 roku zarejestrowanych było 3 644 firm, należy zaznaczyć, iż są to tylko małe firmy i spółki cywilne. Pozostałe przedsiębiorstwa nazywane średnimi i dużymi firmami zarejestrowane są w Krajowym Rejestrze Sądowym. Ogólna liczba działalności gospodarczych na terenie Miasta i Gminy Września w 2019 roku wynosiła około 6 000.

Na terenie Gminy Września znajduje się kilkanaście wiodących firm zatrudniających od kilkudziesięciu do kilku tysięcy pracowników. Są to między innymi: Volkswagen Poznań Samochody Użytkowe, Inalfa Roof Systems, Gestamp Polska Sp. z o. o., Mikroma Polska s. a., Aquilla Sp. z o. o., Krispol Sp. z o. o., Allflex Polska Sp. z o. o., Flex Films Europa Sp. z o. o., Techpak Sp z o. o., Cenos Sp. z o. o.

Poniższa tabela przedstawia skalę działania oraz liczbę zatrudnionych pracowników dla ww. firm. Na terenie miasta odnotowuje się przede wszystkim przedsiębiorstwa z branży automotive.

Nazwa Firmy	Liczba pracowników	Branża
Volkswagen Poznań Samochody Użytkowe	3000	Automotive
Inalfa Roof Systems	636	Automotive
Gestamp Polska Sp. z o. o.	950	Automotive
Mikroma s. a.	503	maszynieria
Aquilla Sp. z o. o.	98	Produkcja tektury falistej
Krispol Sp. z o. o.	289	Konstrucyjna
Allflex Polska Sp. z o. o.	192	Znaczniki do identyfikacji zwierząt
Flex Films Europa Sp. z o. o.	228	Produkcja folii spożywczej
Techpak Sp. z o. o.	232	Drukowanie i pakowanie

Cenos Sp. z o. o.	176	Produkcja spożywcza
-------------------	-----	---------------------

12 lutego 2014 roku Rada Miejska we Wrześni podjęła uchwałę w sprawie utworzenia Wrzesińskiej Strefy Aktywności Gospodarczej. 7 marca 2014 roku zostało podpisane porozumienie dotyczące zasad współpracy i uczestnictwa w projekcie Wrzesińskiej Strefy Aktywności Gospodarczej, którego stronami byli Gmina Września, Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna, Województwo Wielkopolskie, Powiat Wrzesiński, Minister Gospodarki oraz Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Celem utworzenia Wrzesińskiej Strefy Aktywności Gospodarczej jest aktywizacja regionów w zakresie zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego, przyciągnięcie do Strefy nowych inwestorów, podniesienie poziomu inwestycji, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej tej części gminy, rozwój przedsiębiorczości, a w konsekwencji utworzenie nowych miejsc pracy. Utworzenie Wrzesińskiej Strefy Aktywności Gospodarczej realizuje zadania infrastrukturalne niezbędne do właściwego przygotowania terenów inwestycyjnych. Zadania te obejmują m. in. rozbudowę sieci wodno - kanalizacyjnej, przebudowę i rozbudowę układu komunikacyjnego dróg oraz przebudowę systemu rowów melioracyjnych wraz z budową zbiornika retencyjnego.

Wrzesińska Strefa Aktywności Gospodarczej na tle Miasta i Gminy Września

WSAG oddziałuje w następujących aspektach:

- ekonomicznym – poprzez pozyskanie inwestycji, stworzenie nowych miejsc pracy, podniesienie wpływów z podatków oraz stworzenie warunków wzrostu aktywności gospodarczej;
- społecznym – dzięki polepszeniu perspektyw rozwoju lokalnego rynku pracy i społeczeństwa.

Teren WSAG obejmuje 331 ha i zgodnie z intencją stron docelowo wyposażony będzie w pełną infrastrukturę drogową oraz kolejową, a także podjęte zostaną inwestycje w zakresie sieci energetycznej, gazowej, oraz telekomunikacyjnej.

Niewątpliwą zachętą dla inwestorów, którzy realizować będą na terenie WSAG swoje inwestycje jest fakt, iż obszar jest objęty Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną, a co za tym idzie inwestorzy korzystać mogą z pomocy publicznej w formie zwolnienia z podatku CIT.

Według danych Urzędu Miasta i Gminy Września na dzień 31 grudnia 2019 roku liczba osób zameldowanych na pobyt stały wynosiła 44 936. W mieście 29 067 osoby (w tym kobiet: 15 312, mężczyzn: 13 755), natomiast na wsi 15 869 (w tym kobiet: 7 997, mężczyzn: 7 872). Należy zaznaczyć, iż mieszkańców jest znacznie więcej, gdyż wielu z nich nie jest zameldowanych w gminie, a w gminach ościennych lub nawet odległych od Wrześni miastach. Liczba mieszkańców na przełomie lat wzrasta, co związane jest m. in. z korzystną koniunkturą gospodarczą. Powyższe dane przekładają się także na intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego we Wrześni, co znajduje odzwierciedlenie w danych Głównego Urzędu Statystycznego. Na podstawie informacji z Banku Danych Lokalnych GUS z 2017 r. wynika, że liczba wybudowanych mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców to 26,52 szt. Września z powyższym wynikiem wyprzedza takie aglomeracje jak Warszawa, Wrocław, czy Poznań.

W wyniku tak znaczących zmian miasto i gmina dostosowuje warunki infrastrukturalne dla obszarów koncentracji zarówno w mieście, jak i na wsi.

Na terenie Miasta i Gminy Września oferuje się również pomoc społeczną. Zadania z tego zakresu realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrześni. Zakres zadań placówki regulują ustawy, w tym m. in.: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o systemie oświaty, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o zdrowiu psychicznym, oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Według danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku 2194 rodzin skorzystało ze świadczeń rodzinnych.

W porównaniu z latami ubiegłymi odnotowuje się spadek pobierania zasiłku ze względu na znaczne zmniejszenie stopy bezrobocia w powiecie wrzesińskim, a przede wszystkim w Mieście i Gminie Września. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy liczba na koniec roku 2010 zarejestrowanych osób bezrobotnych było 2 194, natomiast na koniec grudnia 2019 roku liczba ta wynosiła 661 osób (spadek o 1 533 osoby).

Rozwój gospodarczy we Wrześni powoduje znaczny spadek liczby bezrobotnych, a tym samym osób korzystających z pomocy społecznej. W chwili obecnej sytuacja na rynku pracy zmieniła się na korzyść pracownika.

Władze gminy odpowiedzialne są za prowadzenie na terenie Miasta i Gminy placówek oświatowych, tj. opieki przedszkolnej i szkół podstawowych. W ramach tych zadań w sferze oświaty gmina prowadzi jedno przedszkole publiczne i dziewięć publicznych szkół podstawowych.

Warto zaznaczyć, że zarówno na terenie miasta, jak i gminy prowadzone są 4 niepubliczne żłobki, 16 niepublicznych przedszkoli i jedna niepubliczna szkoła podstawowa, co stanowi atrakcyjną przesłankę do zamieszkania właśnie w tym mieście.

Miasto i Gmina Września oferuje także możliwość z korzystania z bazy sportowo – rekreacyjnej obejmującej między innymi, boiska, hale sportowe, baseny oraz wiele placów zabaw dla dzieci. Najprężniej działającym ośrodkiem są Wrzesińskie Obiekty Sportowo – Rekreacyjne, które skupiają wokół siebie między innymi basen miejski, stadion miejski, korty tenisowe, tor rowerowy czy skate park.

Większość wydarzeń kulturalnych skupiona jest wokół Wrzesińskiego Ośrodka Kultury we Wrześni, który stanowi jednostkę organizacyjną Miasta i Gminy Września. Prowadzi głównie działalność w zakresie organizacji imprez plenerowych, warsztatów muzycznych, a także imprez rozrywkowych na terenie kraju, ale także za granicą.

Obok Wrzeńskiego Ośrodka Kultury prowadzone jest także Muzeum Regionalne i Publiczna Biblioteka we Wrześni, spełniające zarówno funkcje kulturalne, ale również oświatowe.

Z powyższych danych wynika, że Września jest prężnie rozwijającym się ośrodkiem miejsko – wiejskim. Dynamika i skala zmian zachodzących w gminie sprawia efektywne jej funkcjonowanie. Strategiczne programowanie rozwoju miasta pozwoliło zaspokoić potrzebę perspektywicznego i efektywnego ujmowania procesów lokalnych przemian, a w rezultacie ich zaspokajania. Zaznaczyć należy, iż pomimo ciągłego rozwoju Gmina Września cały czas realizuje postawione sobie cele generując impulsy do jeszcze bardziej dynamicznego zwiększenia swojego potencjału zarówno gospodarczego, jak i społecznego.

II. Informacje inwestycyjne i finansowe.

2.1. Wykonanie budżetu za rok 2019.

Budżet Miasta i Gminy Września na rok 2019 uchwalony został dnia 27 grudnia 2018 r. uchwałą Nr IV/28/2018 Rady Miejskiej we Wrześni. W trakcie jego realizacji wystąpiły potrzeby zmian. Ostatecznie budżet i jego wykonanie na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawiał się następująco:

Symbol	Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	% wykonania
A	DOCHODY (A1+A2)	222 089 243,45	252 786 042,17	113,82%
A1	Dochody bieżące	217 114 503,57	223 329 154,00	102,86%
A2	Dochody majątkowe	4 974 739,88	29 456 888,17	592,13%
B	WYDATKI (B1+B2)	258 716 756,55	225 791 467,94	87,27%
B1	Wydatki bieżące	208 659 034,84	192 297 591,38	92,16%
B2	Wydatki majątkowe	50 057 721,71	33 493 876,56	66,91%
C	NADWYŻKA/DEFICYT (A-B)	-36 627 513,10	26 994 574,23	-----
D1	Przychody ogółem z tego:	40 792 166,62	40 792 166,62	100,00%
D11	kredyty i pożyczki	30 000 000,00	30 000 000,00	100,00%
D12	wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w tym:	8 143 022,99	8 143 022,99	100,00%
D13	nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	2 649 143,63	2 649 143,63	100,00%
D2	Rozchody ogółem z tego:	4 164 653,52	4 164 653,52	100,00%
D21	spłaty kredytów, pożyczek i obligacji	3 164 653,52	3 164 653,52	100,00%
D22	spłaty obligacji	1 000 000,00	1 000 000,00	100,00%

Realizacja budżetu:

1. dochody bieżące zrealizowane zostały w kwocie 223.329.154,00 zł co stanowi 102,86 % planu;
2. dochody majątkowe zrealizowane zostały w kwocie 29.456.888,17 zł co stanowi 592,13% planu;
3. wydatki bieżące zrealizowane zostały w kwocie 192.297.591,38 zł co stanowi 92,16 % planu;
4. wydatki majątkowe zrealizowane zostały w kwocie 33.493.876,56 zł co stanowi 66,91 % planu.

Rok 2019 zamknął się nadwyżką w kwocie (+) 26.994.574,23 zł przy planowanym deficycie (-) 36.627.513,10 zł. Zrealizowane dochody bieżące przewyższyły zrealizowane wydatki bieżące o kwotę 31.031.562,62 zł (nadwyżka operacyjna).

Przychody budżetu zrealizowano w kwocie 40.792.166,62 zł w tym:

1. emisja obligacji komunalnych – 30.000.000,00 zł;
2. wolne środki z rozliczenia roku poprzedniego w kwocie 8.143.022,99 zł;
3. nadwyżka z lat ubiegłych w kwocie 2.649.143,63 zł.

W okresie sprawozdawczym rozchody budżetu wyniosły 4.164.653,52 zł co stanowi 100,00 % planu.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Gmina Września wg sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń gwarancji posiadała zadłużenie:

- z tytułu emisji obligacji komunalnych - 30.000.000,00 zł;
- z tytułu pożyczek zaciągniętych w WFOŚiGW - 3.978.369,47 zł.

Łączna kwota zobowiązań wyniosła 33.978.369,47 zł

Do budżetu wprowadzono wolne środki z rozliczenia roku poprzedniego w kwocie 8.143.022,99 zł oraz nadwyżkę z lat ubiegłych w kwocie 2.649.143,63 zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Gmina nie posiadała zobowiązania wymagalnych.

Na dzień 28 czerwca 2019 roku została przeprowadzona emisja obligacji komunalnych w zaplanowanej kwocie 30.000.000,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie deficytu budżetowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Gmina posiadała faktyczne zadłużenie w wysokości **33.978.369,47 zł** w tym:

1. obligacje komunalne – 30.000.000,00 zł;
2. pożyczki 3.978.369,47 zł.

Na istniejące zadłużenie z tytułu pożyczek składają się umowy zawarte na następujące zadania inwestycyjne:

Zestawienie zobowiązań z tytułu pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dzień 31 grudnia 2019 roku				
Lp.	nr uchwały RM	nr umowy	nazwa zadania	Pozostało do spłaty na 31.12.2019
1	XXXIII/399/2014 z dnia 10 czerwca 2014 roku z późn. zm.	313/U/400/417/2014	Kanalizacja części Wrześni oraz Psar Polskich wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków we Wrześni	689 721,00
2	VI/75/2015 z dnia 28 maja 2015 roku	238/U/400/321/2015	Budowa kanalizacji sanitarnej do terenów aktywizacji gospodarczej na terenie Gminy Września	697 105,00
3	XXV/35/2017 z dnia 21 czerwca 2017 roku	691/U/400/757/2017	Rekultywacja kwatery 2a składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m.Bardo	105 228,76
4	XXV/355/2017 z dnia 21 czerwca 2017 roku	764/U/400/627/2017	Doposażenie OSP na terenie Miasta i Gminy Września ...	48 545,00
5	XXV/356/2017 z dnia 21 czerwca 2017 roku	749/U/400/628/2017	Wsparcie techniczne OSP w Węgierkach poprzez zakup ciężkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego	395 896,72
6	XXXVII/484/2018 z dnia 20 lipca 2018 roku	731/U/400/177/2018	Budowa kanalizacji deszczowej dla ulicy Sokołowskiej i ulicy Łokietka Wrześni	2 041 872,99
				3 978 369,47

Ponadto, w dniu 25 czerwca 2019 roku w wyniku postępowania przetargowego gmina zawarła umowę z SGB - Bankiem S. A. na emisję obligacji w kwocie 30.000.000,00 zł. Emisja została przeprowadzona w dniu 28 czerwca 2019 roku na pełną kwotę. Wszelkie działania poprzedzone zostały zgodą Rady Miejskiej która w dniu 28 marca 2019 roku podjęła Uchwałę Nr V/54/2019 w sprawie emisji obligacji komunalnych Miasta i Gminy Września oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu.

Dochody jednostki zostały wykonane w kwocie 252.786.442,17 zł.

Poziom długi w odniesieniu do dochodów wykonanych wyniósł 13,44 %.

2.2. Wykonanie wydatków inwestycyjnych w roku 2019.

W 2019 roku Gmina Września zrealizowała zadania inwestycyjne, dla których łączna wartość wydatków wyniosła ponad 33 mln zł. Rozpoczęcie i realizacja części inwestycji była możliwa dzięki wsparciu środkami zewnętrznymi pozyskanymi w ramach takich programów jak Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, czy *Fundusz Dróg Samorządowych*. W ramach inwestycji kontynuowano działania w zakresie obejmującym m. in.:

- przebudowę, rozbudowę oraz budowę dróg gminnych;
- budowę oświetlenia ulicznego;
- budowę infrastruktury wodno – kanalizacyjnej;
- rozbudowę obiektów oświatowych;
- budowę ścieżek rekreacyjnych;
- zagospodarowanie terenów rekreacyjnych;
- modernizację świetlic wiejskich.

Poniżej przedstawiono najważniejsze inwestycje Miasta i Gminy Września w roku 2019.

1. Budowa wschodniej obwodnicy Wrześni.

Etap I

Zakres rzeczowy:

- budowa ronda turbinowego na drodze krajowej nr 92;
- przebudowa odcinka ulicy Słowackiego we Wrześni;
- budowa ronda na skrzyżowaniu ulic Słowackiego i Strzykały we Wrześni;
- budowa parkingu dla pojazdów ciężarowych wraz z drogą manewrową.

Stan zaawansowania inwestycji: zakończona.

Wartość inwestycji: ponad 15,7 mln zł.

Dokumentacja fotograficzna

Etap II

Zakres rzeczowy:

- budowa odcinka obwodnicy od drogi krajowej nr 92 do wiaduktu w Gutowie Małym;
- budowa wiaduktów nad drogą powiatową – ul. Powidzką w Gutowie Małym i linią kolejową nr 003 Warszawa Zachodnia – Kunowice;
- budowa dwóch rond wraz z łącznikami obwodnicy z drogą powiatową – ul. Powidzką w Gutowie Małym oraz drogą gminną – ul. Łokietka we Wrześni;

Stan zaawansowania inwestycji: w realizacji.

Wartość inwestycji: ponad 41,0 mln zł.

Dokumentacja fotograficzna.

Stan na dzień 8.04.2020 r.

Stan na dzień 9.05.2020 r.

2. Przebudowa Wrzesińskiego Ośrodka Kultury wraz z robotami towarzyszącymi

Zakres rzeczowy:

- stolarka okienna i drzwiowa;
- instalacje wewnętrzne;
- okładziny ścian i posadzek;
- elewacja budynku;
- elementy ochrony akustycznej;
- wyposażenie budynku;
- parking wraz z drogami manewrowymi.

Stan zaawansowania inwestycji: w realizacji.

Wartość inwestycji: ponad 6,3 mln zł.

Dokumentacja fotograficzna.

Stan na dzień 17.04.2020 r.

3. Rozbudowa budynku Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 2 we Wrześni.

Zakres rzeczowy:

- budynek trzykondygnacyjny wyposażony w windę;

- 14 sal lekcyjnych, pokój nauczycielski, gabinet dyrektora, świetlica, biblioteka, czytelnia, sanitariaty, portiernia oraz magazyn;
- zagospodarowanie terenu wokół budynku (plac zabaw, oświetlenie, ciągi piesze).

Stan zaawansowania inwestycji: w realizacji.

Wartość inwestycji: ponad 8,2 mln zł.

Dokumentacja fotograficzna.

Stan na dzień 12.05.2020 r.

4. Budowa drogi gminnej Sokolowo - Sobiesiernie

Zakres rzeczowy:

- droga o nawierzchni bitumicznej o długości 1,9 km;

Stan zaawansowania inwestycji: zakończona.

Wartość inwestycji: ponad 680 tys. zł.

Dokumentacja fotograficzna.

5. Budowa drogi gminnej zamykającej układ komunikacyjny poprzez połączenie ulicy Paderewskiego z ulicą Działkowców we Wrześni

Zakres rzeczowy:

- droga o nawierzchni bitumicznej o długości 1,1 km;
- system odprowadzania wód opadowych;
- ścieżka pieszo – rowerowa, ścieżka rowerowa, chodnik;
- oświetlenie uliczne.

Stan zaawansowania inwestycji: w realizacji.

Wartość inwestycji: ponad 5,2 mln zł.

Dokumentacja fotograficzna.

Stan na dzień 21.04.2020 r.

6. Wykonanie nawierzchni dróg gminnych na trasie Nowy Folwark – Marzalewo - Zasutowo

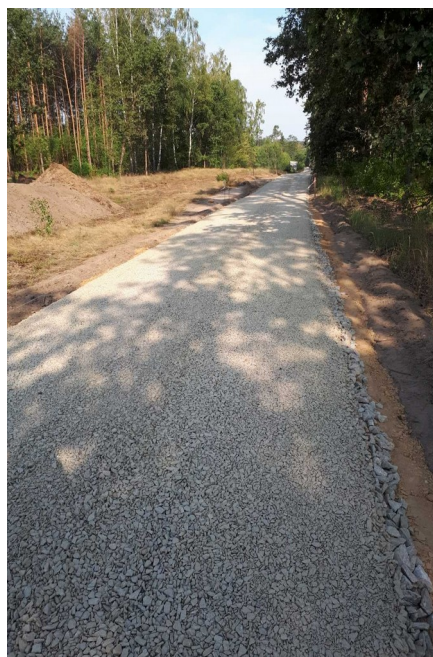
Zakres rzeczowy:

- droga o nawierzchni z kruszywa o długości 3,9 km.

Stan zaawansowania inwestycji: zakończona.

Wartość inwestycji: ponad 860 tys zł.

Dokumentacja fotograficzna.

7. Rozbudowa budynku świetlicy na potrzeby siedziby OSP Gozdowo

Zakres rzeczowy:

- budynek parterowy;
- powierzchnia użytkowa 52 m²;
- kubatura 192,5 m³.

Stan zaawansowania inwestycji: zakończona.

Wartość inwestycji: ponad 240 tys. zł.

Dokumentacja fotograficzna.

Szczegółowe informacje w zakresie zrealizowanych zadań inwestycyjnych znajdują się w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Miasta i Gminy Września, o którym mowa w zarządzeniu nr 62 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 31 marca 2020 roku w sprawie przedłożenia informacji i sprawozdań za rok 2019.

III. Informacja o stanie mienia komunalnego.

Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Września obejmuje zestaw danych o majątku Gminy Września według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku. Zakres merytoryczny *Informacji o stanie mienia komunalnego* określa art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹.

Pod pojęciem mienia komunalnego Gminy Września rozumiane są aktywa trwałe i obrotowe, czyli kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości² składają się na nie:

1. środki trwałe – rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności:

- a) nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale;
- b) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy;
- c) ulepszenia w obcych środkach trwałych;
- d) inwentarz żywy.

2. środki trwałe w budowie - rozumie się przez to zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego.

3. Wartości niematerialne i prawne – rozumie się przez to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje.

4. Aktywa obrotowe - w tym:

- a) *aktywa rzeczowe* – przeznaczone do zbycia lub zużycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w ciągu normalnego cyklu operacyjnego właściwego dla danej działalności, jeżeli trwa on dłużej niż 12 miesięcy;
- b) *aktywa finansowe* – płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia, albo stanowią aktywa pieniężne;
- c) *należności krótkoterminowe* – obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczanych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego;
- d) *rozliczenia międzyokresowe* – trwają nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Informacja o stanie mienia komunalnego w układzie rzeczowym obejmuje:

- dane o innych niż własność praw majątkowych (w tym dane o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach oraz o posiadaniu);
- dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w stosunku do danych wykazanych w poprzedniej informacji;
- dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania;

¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami

² tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późniejszymi zmianami

- inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia.

Majątek komunalny przedstawiono zgodnie z układem aktywów zawartych w załączniku nr 5 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³. Wyceny aktywów stanowiących majątek komunalny dokonano zgodnie z ustawą o rachunkowości⁴. W rzeczowych aktywach trwałych uwzględniono klasyfikację rodzajową środków trwałych określoną w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie klasyfikacji środków trwałych (KŚT)⁵.

W Gminie Września funkcjonują następujące jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej:

- 1) Samorządowe Szkoły Podstawowe Nr 1, 2, 3, 6 we Wrześni;
- 2) Samorządowa Szkoła Podstawowa w Chwalibogowie;
- 3) Samorządowa Szkoła Podstawowa w Otocznej;
- 4) Samorządowa Szkoła Podstawowa w Marzeninie;
- 5) Samorządowa Szkoła Podstawowa w Nowym Folwarku;
- 6) Samorządowa Szkoła Podstawowa w Kaczanowie;
- 7) Publiczne Przedszkole Nr 6 we Wrześni;
- 8) Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 9) Wrzesińskie Obiekty Sportowo – Rekreacyjne we Wrześni;
- 10) Warsztaty Terapii Zajęciowej we Wrześni.

Mienie jednostek organizacyjnych Gminy Września, które na mocy odrębnych przepisów mają osobowość prawną, nie stanowi mienia Gminy Września – jako jednostki samorządu terytorialnego. Mienie to stanowi jednak element mienia komunalnego, stąd dodatkowo opisano stan – mienia osób prawnych w Gminie Września.

W Gminie Września funkcjonują następujące samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną;

- 1) Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wrześni;
- 2) Muzeum Regionalne we Wrześni;
- 3) Wrzesiński Ośrodek Kultury.

1. Zestawienie majątku Gminy

Wartość mienia komunalnego Gminy Września wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosi 556 597 423,73 zł. Oznacza to zwiększenie wartości majątku Jednostki Samorządu Terytorialnego, jaką jest Gmina Września o kwotę 30 212 063,68 zł, tj o 5,70 % w stosunku do wartości majątku na dzień 31 grudnia 2018 r.

Wartość netto majątku Gminy oraz jego strukturę przedstawiają tabele nr 2 – 5.

lp.	wyszczególnienie	stan na 31.12.2018 r. (PLN)	stan na 31.12.2019 r. (PLN)
I.	AKTYWA TRWAŁE	489 848 092,93	516 741 128,45
II.	AKTYWA OBROTOWE	36 537 267,12	39 856 295,28

³ Dz. U. z 2019 r. Poz. 589 (akt zmieniający) z późniejszymi zmianami

⁴ tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późniejszymi zmianami

MAJĄTEK OGÓLEM	526 385 360,05	556 597 423,73
----------------	----------------	----------------

tabela nr 1: wartość netto majątku Gminy Września

Szczegółowe zmiany poszczególnych aktywów Gminy w okresie od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 r. oraz strukturę składników aktywów Gminy w układzie podmiotowym prezentują poniższe tabele:

jednostka dysponująca mieniem	wartość brutto na 31.12.2018 r.	wartość brutto na 31.12.2019 r.	umorzenie do 31.12.2019 r.
Urząd Miasta i Gminy we Wrześni	483 801 997,35	518 442 087,97	118 328 359,38
Szkoła Podstawowa Nr 1 we Wrześni	11 135 214,03	11 135 214,03	3 563 803,04
Szkoła Podstawowa Nr 2 we Wrześni	111 265,85	111 265,85	101 573,09
Szkoła Podstawowa Nr 6 we Wrześni	9 036 962,33	9 068 812,40	4 262 786,28
Szkoła Podstawowa w Chwalibogowie	3 434 166,60	3 434 166,60	1 147 873,68
Szkoła Podstawowa Nr 3 we Wrześni	3 996 958,55	3 996 958,55	1 739 367,19
Szkoła Podstawowa w Otocznej	4 570 442,34	4 570 442,34	1 326 263,55
Szkoła Podstawowa w Marzeninie	1 155 948,67	1 192 848,67	684 014,17
Szkoła Podstawowa w Nowym Folwarku	8 084 191,68	8 084 191,68	3 215 513,43
Przedszkole Nr 6 we Wrześni	769 227,09	769 227,09	515 629,51
Ośrodek Pomocy Społecznej	413 005,39	501 152,87	229 134,98
Szkoła Podstawowa w Kaczanowie	8 205 087,24	8 344 729,14	1 997 163,16
Wrzesińskie Obiekty Sportowo-Rekreacyjne	23 120 049,04	23 128 726,64	7 235 309,48
Warsztaty Terapii Zajęciowej	569 351,55	720 620,00	53 455,00
razem:	558 403 867,71	593 500 443,83	144 400 245,94

tabela nr 2: „mienie w grupach 0-8” brutto – jednostki budżetowe

jednostka dysponująca mieniem	wartość brutto na 31.12.2018 r.	wartość brutto na 31.12.2019 r.	umorzenie do 31.12.2019 r.
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy	667 255,04	667 255,04	206 943,37
Muzeum Regionalne we Wrześni	647 820,57	647 820,57	253 454,38
Wrzesiński Ośrodek Kultury	456 949,55	456 980,55	384 932,53
razem:	1 772 025,16	1 772 056,16	845 330,28

tabela nr 3: „mienie w grupach 0-8” brutto – samorządowe instytucje kultury

jednostka dysponująca mieniem	wartość brutto na 31.12.2018 r.	wartość brutto na 31.12.2019 r.	umorzenie do 31.12.2019 r.
Urząd Miasta i Gminy	572 401,66	572 401,66	508 685,37
Jednostki oświatowe	43 105,94	43 105,94	43 105,94
Ośrodek Pomocy Społecznej	7 954,40	7 954,40	7 954,40
Wrzesińskie Obiekty Sportu i Rekreacji	0,00	0,00	0,00
Samorządowe Instytucje Kultury	31 379,23	31 379,23	31 379,23
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0,00	0,00	0,00
razem:	654 841,23	654 841,23	591 124,94

tabela nr 4: „wartości niematerialne i prawne” (umarzane stopniowo)

W roku 2019 nie odnotowano wzrostu wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji w czasie, w żadnej jednostce Gminy Września.

	wartość brutto (PLN)	wartość zużycia	wartość netto na 31.12.2019 r.
--	----------------------	-----------------	--------------------------------

lp.	wyszczególnienie		(PLN)	(PLN)
1.	gr. 0 - grunty	116 955 550,72	29 715,65	116 925 835,07
2.	gr. I - budynki i lokale	107 815 675,37	33 090 962,88	74 724 712,49
3.	gr. II - obiekty inżynierii lądowej i wodnej	355 525 882,08	101 956 274,52	253 569 607,56
4.	gr. III - kotły i maszyny energetyczne	304 111,50	64 327,50	239 784,00
5.	gr. IV - maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	3 834 687,05	3 196 997,59	637 689,46
6.	gr. V - specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	512 506,60	210 761,53	301 745,07
7.	gr. VI - urządzenia techniczne	3 538 182,22	2 599 830,50	938 351,72
8.	gr. VII - środki transportu	4 859 673,84	2 473 511,07	2 386 162,77
9.	gr. VIII - narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	1 926 230,61	1 623 194,98	303 035,63

tabela nr 5: wartość środków trwałych i stopień ich zużycia w Gminie Września ogółem wg stanu na 31.12.2019 roku (Urząd + jednostki budżetowe + samorządowe instytucje kultury)

2. Zestawienie majątku na stanie Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni

Wartość mienia będącego na stanie Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosi 489 493 653,44 zł. Oznacza to zwiększenie wartości majątku jednostki o kwotę 30 227 523,25 zł, tj o 6,50% w stosunku do wartości na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Zwiększenie wystąpiło zarówno po stronie aktywów trwałych, jak i obrotowych. Największy wzrost odnotowano w grupach 0 - 2 środków trwałych. Zwiększenie odnotowano także w grupie aktywów obrotowych, zwiększenie dotyczy zapasów materiałów w magazynach oraz wartość należności jednostki z tytułu dostaw towarów i usług.

lp.	wyszczególnienie	stan na 31.12.2018 r. (PLN)	stan na 31.12.2019 r. (PLN)
I.	AKTYWA TRWAŁE	438 319 504,67	466 279 310,50
II.	AKTYWA OBROTOWE	20 946 625,52	23 214 342,94
	MAJĄTEK OGÓŁEM	459 266 130,19	489 493 653,44

tabela nr 6: wartość netto majątku na stanie Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni

Zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego.

Nieruchomości wchodzące w skład zasobu, służące realizacji zadań własnych Gminy, zarządzane są bezpośrednio przez Gminę jak i gminne jednostki organizacyjne posiadające i nieposiadające osobowości prawnej. Gospodarowanie przez jednostki odbywa się w związku z oddaniem nieruchomości w użyczenie, trwały zarząd, użytkowanie. Nieruchomości nie wykorzystywane do realizacji zadań własnych Gminy są przedmiotem najmu, dzierżawy, użyczenia na rzecz osób prawnych i fizycznych. Ponadto nieruchomości zasobu obciążone są ograniczonymi prawami rzeczowymi takimi jak: służebność drogowa, służebność przesyłu, użytkowanie, itp.

Grupa 0 – Grunty

Łączna wartość gruntów komunalnych Gminy Września na dzień 31.12.2019 roku wynosi 115 251 067,29 zł.

grunty, w tym:	wartość
w granicach administracyjnych miasta	44 582 470,41
poza granicami miasta - wieś	40 079 992,81
w wieczystym użytkowaniu	30 588 604,07
razem:	115 251 067,29

tabela nr 7: „mienie w grupach 0”

Zwiększenie wartości gruntów komunalnych w stosunku do stanu na dzień 31.12.2018 roku wyniosło 6 841 104,97 zł. Wpływ na zmianę wartości gruntów mają ich nabycia (+ 11 900 886,72 zł) jak i sprzedaż (- 5 059 781,75 zł). Największe zmiany w stanie gruntów w roku 2019 wystąpiły głównie na wsiach, gdzie zwiększenie wyniosło 9 125 255,39 zł i wynika głównie z nabycia nieruchomości pod prowadzoną przez Gminę Września inwestycję polegającą na budowie obwodnicy w miejscowościach Sokołowo, Gutowo Małe i Bierzglinek.

W obszarze miasta ogólna wartość nieruchomości zwiększyła się o kwotę 2 493 433,10 zł.

Wartość gruntów w wieczystym użytkowaniu wskutek przekształcenia ich w prawo własności uległa zmniejszeniu o 4 777 583,52 zł.

Gmina Września posiada także grunty Skarbu Państwa w wieczystym użytkowaniu o łącznej wartości – 228 784,04 zł, które podlegają rocznej amortyzacji w wysokości 5% w skali roku.

<i>lp.</i>	<i>środek trwały - grunty</i>	<i>pow. (ha)</i>	<i>wartość na 31.12.2018</i>	<i>wartość na 31.12.2019</i>
1	Grunty w trwałym zarządzie na wsi	13,9769	147 630,95	147 630,95
2	Grunty w trwałym zarządzie w mieście	10,4066	1 556 190,48	1 556 190,48
razem:			1 703 821,43	1 703 821,43

tabela nr 8 „grunty gminne przekazane w trwały zarząd”

Grunty gminne przekazane w trwały zarząd widnieją w ewidencji księgowej Urzędu na koncie pozabilansowym – 092. Ewidencja bilansowa występuję w jednostkach organizacyjnych Gminy.

W roku 2019 nie wystąpiły zmiany w powyższym zakresie.

Grupa I – Budynki i lokale

Gmina Września zarządza budynkami, lokalami oraz budowlami komunalnymi o łącznej wartości 52 674 405,26 zł , w tym:

nazwa grupy	stan na 1.01.2019 r.	zwiększenia	zmniejszenia	stan na 31.12.2019 r.
Budynki administracyjno - usługowe	30 526 700,17	280 802,72	139 641,90	30 667 860,99
Budynki i lokale mieszkalne	6 861 697,58	337 710,79	76 026,48	7 123 381,89
Budynki gospodarcze	327 237,35	12 393,00	0,00	339 630,35
Budynki świetlic wiejskich	7 825 287,01	219 755,99	0,00	8 045 043,00
Budynki Ochotniczych Straży Pożarnych	11 897,49	274 103,57	0,00	286 001,06
Lokale użytkowe	2 980 463,98	0,00	39 080,00	2 941 383,98
Garaze	86 509,00	0,00	0,00	86 509,00
Wiaty przystankowe, garażowe	185 905,21	59 109,42	0,00	245 014,63
Pozostałe budowle	2 588 004,04	351 576,32	0,00	2 939 580,36
razem:	51 393 701,83	1 535 451,81	254 748,38	52 674 405,26

tabela nr 9: podział środków trwałych w ramach grupy I

<i>lp.</i>	<i>środek trwały - budynek</i>	<i>pow. w (m²)</i>	<i>wartość brutto na 31.12.2018</i>
1	budynek administracyjno - użytkowy przy ul. Chopina 9	1 091,7	1 220 220,10
2	budynek administracyjny przy ul. Ratuszowej 1	1 248,9	5 406 763,49
3	budynek administracyjno – użytkowy przy ul. Rynek 19-20	832,63	3 613 721,34
4	budynek użytkowy przy ul. Chopina 8	239,41	1 901 961,71
5	budynek użytkowy przy ul. Witkowskiej 3	280,00	1 275 423,29
6	budynek użytkowy przy ul. Słowackiego 54	864,58	733 799,03
7	budynek użytkowy przy ul. Kilińskiego 9	722,84	508 365,85
8	budynek użytkowy przy ul. Sikorskiego 38	1 297,99	442 425,79
9	budynek użytkowy – archiwum przy ul. Sikorskiego 36	120,90	204 486,63
10	budynek użytkowy w Gutowie Małym przy ul. Centralnej 20	434,40	266 675,98
11	budynek użytkowy przy ul. 3 Maja	612,06	263 230,76
12	budynek użytkowy przy ul. Gnieźnieńskiej 23B	159,40	367 173,96
13	budynek użytkowy przy ul. Gnieźnieńskiej 32	254,04	164 512,53
14	kaplica cmentarna przy ul. Kościuszki	156,10	21 652,52
15	budynek użytkowy po szkole w Grzybowie	404,34	309 446,09
16	budynek – Amfiteatru w Parku miejskim	365,26	266 694,35
17	budynek inwentarski dla wielbłądów	86,04	206 161,29
19	budynek użytkowy – Szalety miejskie	56,00	176 690,97
20	budynek Wrzesińskiego Ośrodka Kultury we Wrześni	1 257,00	1 243 399,15
21	sala sportowa przy SSP w Kaczanowie	1 078,43	3 424 511,80
22	sala sportowa przy SSP Nr 3 we Wrześni	1 390,60	3 776 740,36
23	sala sportowa przy SSP Nr 2 we Wrześni	1 078,43	4 591 662,44
24	budynek użytkowy po SSP Nr 4 we Wrześni	1 071,60	282 141,56
razem:			30 667 860,99

tabela nr 10: „wykaz budynków administracyjno - usługowych wchodzących w skład mienia komunalnego Gminy Września”

Wartość w grupie budynków administracyjno - usługowych w odniesieniu do roku 2018 zwiększyła się o kwotę 141 160,82 zł i wynika z modernizacji i ulepszeń budynków, będących w zasobie Gminy Września.

Gmina Września dokonała również inwestycji polegającej na budowie sieci teleinformatycznej w nowym budynku SSP w Kaczanowie o wartości 139 641,90 zł. Poniesione nakłady zostały przekazane protokołami PT na stan ww. jednostki.

Informacja w sprawie zasobu mieszkaniowego wchodzącego w skład mienia komunalnego Gminy Września.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Gmina Września posiadała budynki i lokale mieszkalne o łącznej wartości 7 123 381,89 zł, wzrost analogicznie do roku 2018 wyniósł 261 684,31 zł.

Na zwiększenie wartości tej grupy nieruchomości wpłynęły poniższe zmiany:

- 1) budynek wielorodzinny w Gonicach 2 – drenaż wokół budynku o wartości 137 061,79 zł;
- 2) przyjęto na stan na podstawie wyceny rzeczoznawcy lokal mieszkalny o pow. 36.20 m² położony w budynku wielorodzinnym przy ul. Piastów 6/100 we Wrześni – wartość 110 810,00 zł;

3) przyjęto na stan na podstawie wyceny rzeczoznawcy budynek mieszkalny jednorodzinny o pow. 65,82 m² położony przy ul. Kościuszki 88 we Wrześni – wartość 89 839,00 zł.

Na zmniejszenie wartości tej grupy nieruchomości wpłynęła sprzedaż lokali mieszkalnych: w roku 2019 sprzedano 11 lokali mieszkalnych o łącznej wartości księgowej 76 026,48 zł, przy zastosowaniu 95% bonifikaty wobec ich dotychczasowych najemców.

Zasób mieszkaniowy stanowią lokale znajdujące się:

- 1) w budynkach będących w 100% własnością gminy;
- 2) w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy;
- 3) w innych budynkach, których gmina jest posiadaczem samoistnym.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w skład zasobu mieszkaniowego Gminy Września wchodziło 315 lokali mieszkalnych, o łącznej pow. użytkowej 13 131,69 m², w tym:

- 1) 192 lokale mieszkalne o pow. użytkowej 7 725,85 m² w 38 budynkach stanowiących w 100% własność gminy;
- 2) 115 lokali mieszkalnych o pow. użytkowej 5 079,18 m² w 52 budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy;
- 3) 8 lokali mieszkalnych o pow. użytkowej 326,66 m² w 1 innym budynku.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Września wchodziło 115 lokali socjalnych, o łącznej pow. użytkowej 3 893,70 m², w tym:

- 1) 112 lokali socjalnych o pow. użytkowej 3 783,28 m² w 24 budynkach stanowiących w 100% własność gminy;
- 2) 3 lokale wynajmowane jako lokale socjalne o pow. użytkowej 110,42 m² w 3 budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. gmina posiadała 3 pomieszczenia tymczasowe, o łącznej pow. użytkowej 74,25 m² usytuowane w budynku położonym w Gonicach 2 oraz w budynku przy ul. Wiśniowej 81/13 we Wrześni, przeznaczone dla osób, którym gmina zobowiązana jest wskazać takie pomieszczenia wobec toczącego się postępowania egzekucyjnego.

<i>lp.</i>	<i>środek trwały - lokalizacja</i>	<i>pow. w m²</i>	<i>stan na 31.12.2018</i>	<i>stan na 31.12.2019</i>
1	lokal we Wrześni, ul. Kościelna 13	40,70	87 742,00	87 742,00
2	lokal we Wrześni, ul. Fromborska 24	30,9	7 968,00	7 968,00
3	lokal handlowy we Wrześni, ul. Warszawska 7	49,75	144 680,00	144 680,00
4	lokal handlowy we Wrześni, ul. Warszawska 7	92,01	269 760,00	269 760,00
5	lokal usługowy we Wrześni, ul. Warszawska 7	50,27	40 700,00	40 700,00
6	lokal usługowy we Wrześni, ul. Miłosławska 16A	12,09	8 890,00	8 890,00
7	lokal handlowy we Wrześni, ul. Kosynierów 1A	85,00	85 420,00	85 420,00
8	lokal usługowy we Wrześni, ul. Batorego 8	21,00	15 260,00	15 260,00
9	lokal usługowy we Wrześni, ul. Jana Pawła II 23	38,79	22 720,00	22 720,00
10	lokal usługowy we Wrześni, ul. Miłosławska 4	24,30	38 490,00	38 490,00
11	lokal handlowy we Wrześni, ul. Miłosławska 4	26,60	77 570,00	77 570,00
12	lokal usługowy we Wrześni, ul. Miłosławska 6	30,90	93 380,00	93 380,00
13	lokal usługowy we Wrześni, ul. Miłosławska 5	36,10	34 040,00	34 040,00
14	lokal handlowy we Wrześni, ul. Warszawska 2	172,70	273 450,00	273 450,00
15	lokal usługowy we Wrześni, ul. Warszawska 31	17,90	9 540,00	9 540,00
16	lokal handlowy we Wrześni, ul. Jana Pawła II 4	51,16	129 770,00	129 770,00

17	lokal handlowy we Wrześni, ul. Jana Pawła II 4	37,37	90 830,00	90 830,00
18	lokal handlowy we Wrześni, ul. Jana Pawła II 30	160,40	363 980,00	363 980,00
19	lokal usługowy we Wrześni, ul. Jana Pawła II 30	34,70	79 410,00	79 410,00
20	lokal handlowy we Wrześni, ul. Gnieźnieńska 1	32,38	39 080,00	0,00
21	lokal usługowy we Wrześni, ul. Koszarowa 5	27,04	36 270,00	36 270,00
22	lokal usługowy we Wrześni, ul. Koszarowa 5	36,90	48 200,00	48 200,00
23	lokal handlowy we Wrześni, ul. Sienkiewicza 19	25,10	74 550,00	74 550,00
24	lokal handlowy we Wrześni, ul. Sienkiewicza 19	63,20	271 504,33	271 504,33
25	lokal usługowy we Wrześni, ul. Sienkiewicza 19	12,10	16 180,00	16 180,00
26	lokal handlowy we Wrześni, ul. Dzieci Wrzesińskich 9	66,50	167 700,00	167 700,00
27	lokal handlowy we Wrześni, ul. Dzieci Wrzesińskich 9	76,63	195 000,00	195 000,00
28	lokal usługowy we Wrześni, ul. Wojska Polskiego 22	24,70	29 300,00	29 300,00
29	lokal usługowy w Marzeninie, ul. Parkowa 4	9,00	4 550,00	4 550,00
30	lokal usługowy w Kaczanowie, ul. Kaliska 50	22,60	14 170,00	14 170,00
31	lokal usługowy we Wrześni, ul. Wrocławska 32B	198,90	171 989,65	171 989,65
32	lokal handlowy w Chociczy Małej 2	100,00	20 730,00	20 730,00
33	lokal usługowy we Wrześni, ul. Miłośławska 5	20,70	17 640,00	17 640,00
razem:			2 980 463,98	2 941 383,98

tabela nr 11: lokale użytkowe

Ogółem Gmina Września na dzień 31 grudnia 2019 r. dysponuje 60 lokalami użytkowymi w mieście i 7 na wsiach, z czego 62 lokale usytuowane są w budynkach mieszkalnych lub administracyjno – biurowych.

W roku 2019 sprzedano lokal użytkowy o pow. 32,38 m² we Wrześni przy ul. Gnieźnieńskiej 1 – akt notarialny nr 606/2019 z 20 grudnia 2019 r. o wartości księgowej 39 080,00 zł.

lp.	środek trwały - położenie	pow. lokalu w m ²	wartość budynku na 31.12.2019
1	Świetlica wiejska w Marzeninie	321,00	321 925,78
2	Świetlica wiejska w Kaczanowie	372,10	195 351,70
3	Świetlica wiejska w Węgierkach	478,90	147 762,09
4	Świetlica wiejska w Nowej Wsi Królewskiej	232,50	57 020,96
5	światlica wiejska w Psarach Małych	216,80	87 410,65
6	Świetlica wiejska w Psarach Polskich	492,20	566 520,70
7	Świetlica wiejska w Słomowie	320,7	331 323,45
8	Świetlica wiejska w Sędziwojewie	433,80	292 035,45
9	Świetlica wiejska w Oblączkowie	301,70	292 904,36
10	Świetlica wiejska w Gozdowie	501,8	685 160,57
11	Świetlica wiejska w Osowie	188,40	26 963,74
12	Świetlica wiejska w Bierzglińku	146,52	616 856,83
13	Świetlica wiejska w Chwalibogowie	194,50	419 391,69
14	Świetlica wiejska w Gonicach	70,55	162 263,50
15	Świetlica wiejska w Goniczkach	59,00	112 886,94
16	Świetlica wiejska w Gutowie Małym	182,2	505 463,55
17	Świetlica wiejska w Kleparzu	168,26	1 949 537,33
18	Świetlica wiejska w Sobiesierni	227,80	449 600,69
19	Świetlica wiejska w Sołecznie	63,30	102 911,87
20	Świetlica wiejska w Stanisławowie	95,00	228 867,26

21	Świetlica wiejska w Strzyżewie	144,40	242 320,74
22	Świetlica wiejska w Chociczy Wielkiej	203,86	250 563,15
razem:			8 045 043,00

tabela nr 12: „wykaz świetlic wiejskich wchodzących w skład mienia komunalnego Gminy Września”

Wartość budynków świetlic wiejskich na dzień 31 grudnia 2019 r. w odniesieniu do roku 2018 wzrosła o kwotę 219 755,99 zł brutto wskutek modernizacji świetlic wiejskich w Gozdowie i Bierzglińku.

lp.	środek trwały - lokalizacja	Pow. w m ²	wartość na 31.12.2018	wartość na 31.12.2019
1	OSP Kaczanowo - wolnostojący	280,00	11 897,49	41750,49
2	OSP Gozdowo	52,00	0,00	244 250,57
razem:			11 897,49	286 001,06

tabela nr 13: "gmina posiada na stanie budynki będące remizami Ochotniczych Straży Pożarnych:"

Na terenie Gminy Września funkcjonuje 5 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, z których 2 zlokalizowane są w budynkach świetlic wiejskich w Marzeninie i Węgierkach, 1 na terenie miasta (PSP Września) i 2 jednostki w budynkach wolnostojących (remiza) w Kaczanowie i Gozdowie.

lp.	środek trwały - lokalizacja	ilość	stan na 31.12.2018	stan na 31.12.2019
1	Wiata przystankowa w Kaczanowie	1	4 000,00	4 000,00
2	Wiata przystankowa w Chociczee	2	9 003,60	9 003,60
3	Wiata przystankowa w Nowej Wsi Król.	3	13 701,80	13 701,80
4	Wiata przystankowa w Ostrowie Szlach.	1	4 500,00	4 500,00
5	Wiata przystankowa w Neryngowie	1	4 499,99	4 499,99
6	Wiata przystankowa w Osowie	2	9 099,99	9 099,99
7	Wiata przystankowa w Gozdowie	1	4 500,00	4 500,00
8	Wiata przystankowa w Gutowie Małym	1	4 600,00	4 600,00
9	Wiata magazynowa we Wrześni, ul. Sikorskiego 38	1	4 545,33	4 545,33
10	Wiata przystankowa W-7 w Bierzglińku	1	4 000,00	4 000,00
11	Wiata przystankowa W-7 w Stanisławowie	2	8 440,42	8 440,42
12	Wiaty przystankowe we Wrześni	8	73 786,82	73 786,82
13	Wiaty przystankowe w Gulczewie	1	4 440,42	4 440,42
14	Wiata przystankowa w Białężycach	1	4 440,42	4 440,42
15	Wiata przystankowa w Sobiesierni	1	4 440,43	4 440,43
16	Wiata drewniana w Wódkach	1	13 952,99	13 952,99
17	Wiata drewniana w Chociczy Małej	1	13 953,00	13 953,00
18	Wiata przystankowa 3 modułowa we Wrzesni, ul. Szosa Witkowska	1	0,00	10 524,42
19	Pawilon z parkingiem w Grzybowie	1	0,00	48 585,00
razem:		31	185 905,21	245 014,63

tabela nr 14: Wiaty przystankowe, magazynowe

W roku 2019 w powyższej podgrupie nastąpił wzrost wartości o 59 109,42 zł.

lp.	środek trwały - lokalizacja	ilość	stan na 31.12.2018	stan na 31.12.2019
1	garaże przy ulicy Miłosławskiej 5 we Wrześni	4	40 411,00	40 411,00

2	garaże przy ulicy Miłosławskiej 16A we Wrześni	1	361,00	361,00
3	garaże przy ulicy Warszawskiej 26B we Wrześni	2	35 932,00	35 932,00
4	garaże przy ulicy Warszawskiej 30-31 we Wrześni	1	9 805,00	9 805,00
razem:		8	86 509,00	86 509,00

tabela nr 15: Garaże

W podgrupie – garaże – w roku 2019 nie odnotowano zmian.

<i>lp.</i>	<i>środek trwały - lokalizacja</i>	<i>pow. w m²</i>	<i>stan na 31.12.2018</i>	<i>stan na 31.12.2019</i>
1	budynek w Chociczy Wielkiej 7	55,8	19 136,00	19 136,00
2	budynek w Chociczy Wielkiej 21	56,85	11 536,00	11 536,00
3	budynek w Kleparzu 31	45,00	1 980,00	1 980,00
4	budynek przy cmentarzu komunalnym we Wrześni	36,70	20 045,65	20 045,65
5	budynek we Wrześni, ul. Słowackiego 39	46,00	7 023,58	7 023,58
6	budynek gospodarczy przy ul. Świętokrzyskiej we Wrześni	178,64	267 516,12	267 516,12
7	Budynek gospodarczy przy ul. Kościuszki 88 we Wrześni	23,23	0	12 393,00
razem:			327 237,35	339 630,35

tabela nr 16: Budynki gospodarcze

W roku 2019 przyjęto na stan (OT19/199) budynek gospodarczy na działce geod. nr 3882 o pow. 1,3443 ha we Wrześni – podstawa wyceny: operat szacunkowy.

<i>lp.</i>	<i>środek trwały - lokalizacja</i>	<i>pow. w m²</i>	<i>stan na 31.12.2018</i>	<i>stan na 31.12.2019</i>
1	Tunel strzelniczy	74,50	50 111,00	50 111,00
2	Toaleta publiczna bezdotykowa	x	111 810,59	111 810,59
3	Toaleta publiczna na cmentarzu komunal.	x	73 490,00	73 490,00
4	Toaleta publiczna – Park im. J. Piłsudskiego we Wrześni	x	110 876,19	110 876,19
5	Magazyn wyrobów gotowych – ul. Leśna	491,00	247 574,55	247 574,55
6	Magazyn wyrobów gotowych – ul. Leśna	756,00	396 299,07	396 299,07
7	Magazyn stali – ul. Leśna	270,00	120 931,40	120 931,40
8	Zasiek na żużel (budynek) – ul. leśna	326,20	14 827,15	14 827,15
9	Budynek stacji obsługi samochodów z garażami – ul. Leśna	926,60	717 483,43	1 069 059,75
10	Obiekt wystawowy – makieta kolejki wąskotorowej	32,40	744 600,66	744 600,66
razem:			2 588 004,04	2 939 580,36

tabela nr 17: Pozostałe budowle

Zwiększenie wartości w tej podgrupie wynosi 351 576,32 zł: zwiększono wartość budynku z poz. 9 o nakłady inwestycyjne poniesione na adaptację pomieszczenia technicznego na łazienkę (OT19/188) oraz na uzbrojenie tego budynku w infrastrukturę wodno – kanalizacyjną i energetyczną (OT19/189).

Własność gminy stanowią także budynki, w których mieszczą się gminne jednostki budżetowe, a będące w zarządzie dyrektorów tych jednostek.

Trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną.

Budynki w trwałym zarządzie widnieją w ewidencji księgowej Urzędu na koncie pozabilansowym 092 – budynki.

<i>lp.</i>	<i>środek trwały - lokalizacja</i>	<i>pow. w m²</i>	<i>wartość budynku na 31.12.2019</i>
1	SSP Nr 3 – budynek po Zespole Szkół Nr 1 we Wrześni, ul.	1 659,72	998 771,71

	Kosynierów 32		
2	SSP Nr 6 – budynek po Gimnazjum Nr w - we Wrześni, ul. Słowackiego 41	9 902,20	4 614 576,18
3	Szkoła Podstawowa Nr 1 we Wrześni, ul. Szkolna 1	4 572,53	4 282 253,78
4	Szkoła Podstawowa Nr 6 we Wrześni, ul. Batorego 8	2 123,73	425 580,44
5	Przedszkole Nr 6 we Wrześni, ul. Zielonogórska 17	980,00	587 747,38
6	Wrzesińskie Obiekty Sportowo-Rekreacyjne we Wrześni, ul. Gnieźnieńskiej	4 458,78	254 039,00
7	Warsztaty Terapii Zajęciowej we Wrześni, ul. Sikorskiego 36	903,74	388 772,00
8	Szkoła Podstawowa w Kaczanowie	2 500,00	4 689 248,72
9	SSP w Otocznej	2 019,58	1 880 308,38
10	SSP w Nowym Folwarku, ul. Nowa 5	4 022,30	6 091 747,15
11	Szkoła Podstawowa w Chwalibogowie	1 932,48	832 996,02
12	SSP w Marzeninie, ul. ks. Twardego 22	2 088,00	940 088,66
razem:			25 986 129,42

tabela nr 18: budynki w trwałym zarządzie

W roku 2019 nie wystąpiły zmiany w powyższym zakresie.

Grupa II – Obiekty inżynierii lądowej i wodnej

Grupa II na 31 grudnia 2019 r. obejmuje środki trwałe o łącznej wartości 339 148 347,17 zł, na co składają się:

<i>nazwa podgrupy ŚT</i>	<i>stan na 1.01.2019 r.</i>	<i>zwiększenia</i>	<i>zmniejszenia</i>	<i>stan na 31.12.2019 r.</i>
ulice na terenie miasta	112 801 604,50	21 814 677,58	183 551,47	134 432 730,61
ulice i drogi na terenach wiejskich	93 640 272,68	1 914 383,55	0,00	95 554 656,23
mosty, wiadukty i kładki	16 561 569,49	515 852,76	0,00	17 077 422,25
pozostałe obiekty na terenie miasta	16 527 582,36	705 159,62	0,00	17 232 741,98
pozostałe obiekty na terenach wsi	7 838 120,87	19 400,16	0,00	7 857 521,03
obiekty po zlikwidowanym WGM	346 086,68	0,00	0,00	346 086,68
sieci wodociągowe i kanalizacyjne	58 909 378,60	326 887,23	0,00	59 236 265,83
plac zabaw i rekreacji	5 460 027,36	934 671,86	61 755,74	6 332 943,48
sieci oświetleniowe obiektów	1 079 574,41	58 411,83	60 007,16	1 077 979,08
razem:	313 164 216,95	26 289 444,59	305 314,37	339 148 347,17

tabela nr 19: środki trwałe grupy II

Ogółem wartość środków trwałych w grupie II w odniesieniu do roku 2018 wzrosła na 31 grudnia 2019 r. o kwotę 25 984 130,22 zł.

W roku 2019 największy wzrost nakładów w tej grupie stanowiły koszty związane z budową:

1) w ramach budowy obwodnicy i nowych ciągów komunikacyjnych – I etap:

a) przebudowa odcinka ul. Słowackiego wraz z budową ronda w ciągu ul. Słowackiego we Wrześni – wartość 5 678 234,86 zł;

b) budowa ronda w ciągu ul. Gen. Sikorskiego we Wrześni – wartość 9 467 342,97 zł;

c) budowa miejsc postojowych wraz z drogą manewrową w obrębie ronda – wartość 652 349,82 zł.

2) budowa ulicy Księżycowej we Wrześni – wartość 1 240 846,71 zł;

3) budowa ulicy Brylantowej we Wrześni – wartość 936 077,33 zł;

4) budowa ulicy Cyrkoniowej we Wrześni – wartość 762 366,28 zł;

- 5) budowa ulicy Kwarcowej we Wrześni – wartość 762 366,24 zł;
- 6) budowa ulicy Granatowej we Wrześni – wartość 762 366,24 zł;
- 7) budowa ulicy wewnętrznej przy SSP Nr 2 we Wrześni – wartość 690 835,36 zł;
- 8) budowa ulicy serwisowej wzdłuż ul. Gen. Sikorskiego we Wrześni – wartość 560 575,00 zł;
- 9) modernizacja wiaduktu w ciągu ul. Paderewskiego we Wrześni o wartości 515 852,76 zł;
- 10) budowa drogi gminnej Nowy Folwark – Marzelewo – Zasutowo – wartość 867 107,44 zł ;
- 11) budowa, rozbudowa oraz doposażenie placów zabaw, sportu i rekreacji na terenie gminy o łącznej wartości 934 671,86 zł.

W zarządzie Gminy pozostają drogi gminne o długości - 230,10 km, w tym:

- drogi miejskie - 68,33 km
- drogi wiejskie - 161,77 km

Wartość dróg stanowiących majątek komunalny na dzień 31.12.2019 r. w stosunku do 2018 r. wzrosła o kwotę 23 545 509,66 zł, w tym:

- drogi miejskie - 21 631 126,11 zł
- drogi wiejskie - 1 914 383,55 zł

Grupa III – Kotły i maszyny energetyczne

Do tej grupy zalicza się kotły grzejne i parowe oraz agregaty prądotwórcze. Ogółem wartość środków trwałych w tej grupie wynosi na 31 grudnia 2019 r. 242 626,87 zł.

Na stanie gr. III znajdują się kotły centralnego ogrzewania oraz węglowe.

Wartość mienia gr. III w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o kwotę 11 956,00 zł, dokonano likwidacji starego kotła c.o przy OSP Kaczanowo.

Grupa IV – Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania

W tej grupie rodzajowej w ewidencji księgowej znajdują się środki trwałe o łącznej wartości 3 229 879,06 zł.

Grupa ta obejmuje maszyny ogólnego zastosowania, takie jak:

<i>nazwa podgrupy ŚT</i>	<i>stan na 1.01.2019 r.</i>	<i>zwiększenia</i>	<i>zmniejszenia</i>	<i>stan na 31.12.2019 r.</i>
drukarki	106 954,86	0,00	9 308,60	97 646,26
zestawy komputerowe	14 426,98	0,00	0,00	14 426,98
laptopy, notebooki	50 921,88	0,00	8 848,66	42 073,22
urządzenia w serwerowniach	311 265,84	226 185,90	0,00	537 451,74
Pozostałe urządzenia	698 864,65	0,00	0,00	698 864,65
Zestawy komputerowe - „Cyfrowa Września”	1 839 416,21	0,00	0,00	1 839 416,21
razem:	3 021 850,42	226 185,90	18 157,26	3 229 879,06

tabela nr 20: Środki trwałe grupy IV

W grupie IV wartość środków trwałych w roku 2019 zwiększyła się o kwotę 208 028,64 zł. Na stan Środków Trwałych gr. IV zaliczono nabycie i instalację macierzy dyskowych wraz z wyposażeniem i licencjami oraz urządzeń sieciowych Switch w serwerowni przy ul. Fabrycznej we Wrześni.

Na skutek zniszczenia dokonano likwidacji 1 drukarki i 2 laptopów nabytych w 2007 r. na łączną wartość 18 157,26 zł.

Grupa V – Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty

W grupie VI wartość wszystkich środków trwałych na 31 grudnia 2019 roku wynosi 210 548,94 zł. Stan mienia w okresie sprawozdawczym w stosunku do roku 2019 nie uległ zmianie.

<i>lp.</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>stan na 31.12.2018 r</i>	<i>stan na 31.12.2019 r</i>
1.	Kocioł warzelny 120	6 640,77	6 640,77
2.	Zamiatarka ciągnikowa SAMASZ MOP 160	11 562,00	11 562,00
3.	Kosiarka bijakowa zawieszana AMAZONE	63 591,00	63 591,00
4.	Przyczepa ciężarowa MEPROZET	22 755,00	22 755,00
5.	Kosiarka bijakowa SAMASZ KANGU 140	20 664,00	20 664,00
6.	Kultywator	6 763,77	6 763,77
7.	Kosiarka samobieźna KUBOTA	30 750,00	30 750,00
8.	Ładowacz czołowy TUR 5	17 712,00	17 712,00
9.	Kosiarka samobieźna KUBOTA	30 110,40	30 110,40
Razem:		210 548,94	210 548,94

tabela nr 21: środki trwałe grupy V

Grupa VI – Urządzenia techniczne

Ogólna wartość urządzeń technicznych w grupie VI wynosi 2 044 690,79 zł. W okresie obejmującym informację o stanie mienia komunalnego wartość mienia zwiększyła się o kwotę 267 408,48 zł.

Grupa ta obejmuje urządzenia techniczne, takie jak:

<i>nazwa podgrupy ŚT</i>	<i>stan na 1.01.2019 r.</i>	<i>zwiększenia</i>	<i>zmniejszenia</i>	<i>stan na 31.12.2019 r.</i>
centrale i aparaty telefoniczne	77 837,95	0,00	0,00	77 837,95
urządzenia różne, np. parkomaty	258 290,60	105 904,24	0,00	364 194,84
urządzenia klimatyzacyjne	155 301,83	130 207,55	103 533,55	181 975,83
pozostałe urządzenia - monitoring	1 285 851,93	134 830,24	0,00	1 420 682,17
razem:	1 777 282,31	370 942,03	103 533,55	2 044 690,79

tabela nr 22: środki trwałe grupy VI

W gr. VI rozliczono i przyjęto na stan środków trwałych wydatki związane z:

- 1) montażem systemu p.poż. - SAP w budynku administracyjnym przy ul. Chopina 9;
- 2) rozbudową monitoringu miejskiego;
- 3) zakupem mobilnego zestawu do produkcji śniegu;
- 4) montażem systemu klimatyzacji w świetlicy wiejskiej w Psarach Polskich.

Grupa VII – Środki transportu

W grupie tej znajdują się samochody osobowe Straży Miejskiej, pojazdy Ochotniczych Straży Pożarnych oraz inne środki transportowe o łącznej wartości 4 810 973,84 zł.

<i>lp.</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>stan na 31.12.2018 r</i>	<i>stan na 31.12.2019 r</i>
1.	Samochody Ochotniczych Straży Pożarnych	1 717 956,16	1 717 956,16
2.	Samochody Straży Miejskiej	188 347,29	188 347,29
3.	Autobus SOLBUS – oświata (Gimbus)	523 990,00	523 990,00
5.	Estrada mobilna	82 120,68	82 120,68
6.	Drony - Quadcopter Yuneec Q500, DJI Phantom 4Prot	19 098,21	19 098,21
7.	Ciągnik rolniczy AGROLUX – 2 szt	218 940,00	218 940,00
8.	Przyczepa rolnicza PRONAR	33 825,00	33 825,00
9.	Przyczepa samochodowa jednoosiowa	6 765,00	6 765,00
10.	Samochód Volkswagen Crafter	125 751,00	125 751,00
11.	Autobus SOLARIS URBINO elektryczny	1 894 180,50	1 894 180,50
Razem:		4 810 973,84	4 810 973,84

tabela nr 23: środki trwałe grupy VII

W roku sprawozdawczym wartość środków trwałych w grupie 7 nie uległa zmianie.

Grupa VIII – Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie

Łączna wartość środków trwałych w grupie VIII na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi ogółem 829 548,75 zł

<i>lp.</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>stan na 31.12.2018 r</i>	<i>stan na 31.12.2019 r</i>
2.	Kserokopiarki	74 850,26	145 521,14
2.	Sprzęt specjalistyczny Ochotniczych Straży Pożarnych	188 655,01	188 655,01
3.	Sprzęt AGD: ekspresy do kawy, lodówki, zmywarki itp,	87 284,82	87 284,82
4.	Urządzenia biurowe - pozostałe	35 965,60	35 965,60
5.	Infokiosk – 2 szt	43 661,81	43 661,81
6.	Rozmieniarka - SPP	10 201,44	10 201,44
7.	Parkomaty	85 038,00	85 038,00
9.	Kontener sanitarny	29 520,00	29 520,00
10.	Sprzęt oświetleniowy - iluminacje	80 402,45	80 402,45
11.	Telewizor LG	12 843,19	12 843,19
12.	Pozostałe wyposażenie	73 186,29	73 186,29
13.	Instrumenty muzyczne – wyposażenie WOK-u	9 840,00	9 840,00
14.	Przenośne sceny, podesty sceniczne	27 429,00	27 429,00
Razem:		758 877,87	829 548,75

tabela nr 24: środki trwałe grupy VIII

Wartość środków trwałych w gr. VIII w roku sprawozdawczym zwiększyła się o kwotę 70 670,88 zł, tj. o zakup 4 kserokopiarek SHARP MX-2640.

<i>lp.</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>stan na 31.12.2018 r (PLN)</i>	<i>stan na 31.12.2019 (PLN)</i>	<i>zmiana wartości (4-3) (PLN)</i>
1.	Grunty	108 409 962,32	115 251 067,29	6 841 104,97
2.	Budynki i lokale	51 393 701,83	52 674 405,26	1 280 703,43
3.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	313 164 216,95	339 148 347,17	25 984 130,22
4.	Kotły i maszyny energetyczne	254 582,87	242 626,87	-11 956,00
5.	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	3 021 850,42	3 229 879,06	208 028,64
6.	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	210 548,94	210 548,94	0,00
7.	Urządzenia techniczne	1 777 282,31	2 044 690,79	267 408,48
8.	Środki transportu	4 810 973,84	4 810 973,84	0,00
9.	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	758 877,87	829 548,75	70 670,88
	MAJĄTEK OGÓŁEM	483 801 997,35	518 442 087,97	34 640 090,62

tabela nr 25: wartość środków trwałych (brutto) Urzędu Miasta i Gminy Września ogółem wg stanu na 31.12.2019 roku

<i>lp.</i>	<i>opis majątku trwałego wg KRST</i>	<i>wartość brutto (PLN)</i>	<i>wartość zużycia (PLN)</i>	<i>wartość netto na 31.12.2019 r. (PLN)</i>
1.	Grunty	115 251 067,29	29 715,65	115 221 351,64
2.	Budynki	52 674 405,26	14 303 932,49	38 370 472,77
3.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	339 148 347,17	96 579 174,27	242 569 172,90
4.	Kotły i maszyny energetyczne	242 626,87	58 518,99	184 107,88
5.	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	3 229 879,06	2 885 343,53	344 535,53
6.	Specjalistyczne maszyny i urządzenia	210 548,94	91 563,01	118 985,93
7.	Urządzenia techniczne	2 044 690,79	1 283 022,11	761 668,68
8.	Środki transportu	4 810 973,84	2 431 304,39	2 379 669,45
9.	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	829 548,75	665 784,94	163 763,81
	razem:	518 442 087,97	118 328 359,38	400 113 728,59

tabela nr 26: wartość środków trwałych i stopień ich zużycia w Urzędzie Miasta i Gminy stanu na 31.12.2019 roku

Wartość brutto majątku będącego w dyspozycji Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosi 518 442 087,97 zł.

W porównaniu do roku 2018 majątek ogółem uległ zwiększeniu o 34 640 090,62 zł, tj. o 7,10%. Średni stopień zużycia rzeczowych aktywów trwałych w tej sferze wynosi 22,80%.

3. Środki trwałe w budowie

Według stanu na 31.12.2019 roku wartość środków trwałych w budowie – saldo Wn konta 080 - wynosi 10 265 705,49 zł i oznacza koszty niezakończonych środków trwałych w budowie (inwestycji).

Na środki trwałe w budowie (wydatki majątkowe) wydatkowano w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku kwotę 33 493 876,56 zł (dane zgodne z Rb-28S), z czego:

- 1) w Urzędzie Miasta i Gminy we Wrześni wydatki majątkowe wyniosły 33 018 700,37 zł,
- 2) na środki niewygasające 2019 roku wydatkowano kwotę 322 779,19 zł,
- 3) w pozostałych jednostkach budżetowych poniesiono nakłady na kwotę 152 397,00 zł

Tabela nr 28 przedstawia stan środków trwałych w budowie (inwestycje, zadania niezakończone – konto 080) Gminy Września w podziale na zadania (wykazano zadania wykazujące salda na koniec roku):

<i>lp.</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>saldo konta na 31.12.2019 r (PLN)</i>
1	Budowa kanalizacji sanitarnych na terenie gminy - wieś	76 496,46
2	Budowa i przebudowa dróg na terenie gminy – drogi wiejskie	402 707,33
3	Budowa i przebudowa dróg na terenie gminy – ulice w mieście	725 185,52
4	Budowa obwodnic – mała + duża obwodnice + tunele + wykup gruntów	4 081 442,91
5	Budowa budynku socjalnego przy ulicy Jana Pawła II we Wrześni	103 307,00
6	Budowa i modernizacja budynków komunalnych na terenie gminy	88 252,48
7	Rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych	36 578,80
8	Budowa Centrum Edukacji Ekologicznej	98 400,00
9	Rozbudowa budynku szkolnego – SSP Nr 2 we Wrześni	2 359 712,38
10	Budowa toalety publicznej	11 715,64
11	Budowa Pomnika Wolności	37 730,75
12	Rozbudowa Przedszkola Publicznego Nr 6 we Wrześni	10 700,00
13	Budowa kanalizacji sanitarnych w obszarze miasta	45 085,00
15	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych na terenie Gminy Września	13 997,54
16	Rewitalizacja miasta Września w celu poprawy aktywności seniorów	94 993,40
18	Budowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy	136 506,96
19	Modernizacje świetlic wiejskich	57 848,53
20	Przebudowa budynku Wrzesińskiego Ośrodka Kultury we Wrześni	1 821 620,74
23	Budowa pumtracku i skateparku	48 154,05
25	Rozbudowa monitoringu miejskiego	15 270,00
Razem:		10 265 705,49

tabela nr 27: środki trwałe w budowie (inwestycje niezakończone – saldo Wn konta 080)

4. Udziały Gminy w spółkach

Gmina Września posiada udziały w spółkach, które wynoszą łącznie 53 084 000,00 zł.

Wielkość udziałów w spółkach w roku 2019 nie uległa zmianie, w stosunku do roku poprzedniego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku Gmina Września posiadała:

<i>nazwa spółki</i>	<i>ilość akcji/udziałów na dzień 31.12.2018r</i>	<i>ilość akcji/udziałów na dzień 31.12.2019r</i>	<i>wartość nominalna akcji/udziałów</i>	<i>% udział w kapitale zakładowym</i>	<i>zmiany w ilości udziałów/ akcji</i>	<i>wartość posiadanych akcji/udziałów</i>
PWIK Sp.z o.o.	101 731	101 731	500,00 zł	100%	0	50 865 500,00
PUK Sp.z o.o.	3 105	3 105	500,00 zł	100%	-	1 552 500,00
WTBS Sp.z o.o	1 332	1 332	500,00 zł	29,43%	-	666 000,00
razem:	106 168	106 168	-	-	0	53 084 000,00

tabela nr 28: Udziały w spółkach

5. Majątek w administracji jednostek organizacyjnych Gminy

Wartość majątku będącego w dyspozycji jednostek organizacyjnych Gminy Września

(z wyłączeniem Urzędu Miasta i Gminy) na koniec roku 2019 wynosi 67 103 770,29 zł.

W porównaniu do roku ubiegłego majątek jednostek organizacyjnych Gminy Września ogółem uległ nieznacznemu zmniejszeniu o kwotę 15 459,57 zł, tj. o 0,20%.

Średni stopień zużycia rzeczowych aktywów trwałych w tej sferze wynosi 35,10%.

lp.	wyszczególnienie	stan na 31.12.2018 r. (PLN)	stan na 31.12.2019 r. (PLN)
I.	AKTYWA TRWAŁE	51 528 588,26	50 461 817,95
II.	AKTYWA OBROTOWE	15 590 641,60	16 641 952,34
	MAJĄTEK OGÓŁEM	67 119 229,86	67 103 770,29

tabela nr 29: wartość netto majątku na stanie jednostek organizacyjnych Gminy Września

lp.	opis majątku trwałego wg KRST	wartość brutto (PLN)	wartość zużycia (PLN)	wartość netto na 31.12.2019 r. (PLN)
1.	grunty	1 703 483,43	0,00	1 703 483,43
2.	budynki i budowle	55 141 270,11	18 787 030,40	36 354 239,71
3.	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	16 377 534,91	5 377 100,25	11 000 434,66
4.	kotły i maszyny energetyczne	61 484,63	5 808,51	55 676,12
5.	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	604 807,99	311 654,06	293 153,93
6.	specjalistyczne maszyny i urządzenia	301 957,66	119 198,52	182 759,14
7.	urządzenia techniczne	1 493 491,43	1 316 808,39	176 683,04
8.	środki transportu	48 700,00	42 206,68	6 493,32
9.	narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	1 096 681,86	957 410,04	139 271,82
10.	wartości niematerialne i prawne	82 439,57	82 439,57	0,00
razem:		76 911 851,59	26 999 656,42	49 912 195,17

tabela nr 30: wartość środków trwałych i stopień ich zużycia w jednostkach organizacyjnych Gminy Września wg stanu na 31.12.2019 roku

5. 1. Placówki opieki społecznej

Gmina sprawuje nadzór nad 1 placówką opieki społecznej.

Majątek ogółem Ośrodka Pomocy Społecznej – aktywa trwałe i obrotowe - wynosi wg stanu na 31 grudnia 2019 roku – 14 935 648,74 zł.

W porównaniu do roku ubiegłego majątek ogółem uległ zwiększeniu o 1 103 300,49 zł, tj. o 7,90%. Istotne zwiększenie wystąpiło w aktywach obrotowych – większe należności wobec jednostki.

Średni stopień zużycia rzeczowych aktywów trwałych w tej sferze wynosi 45,70%.

lp.	wyszczególnienie	stan na 31.12.2018r. (PLN)	stan na 31.12.2019r. (PLN)
I.	AKTYWA TRWAŁE	201 398,97	272 017,89
II.	AKTYWA OBROTOWE	13 630 949,28	14 663 630,85
	MAJĄTEK OGÓŁEM	13 832 348,25	14 935 648,74

tabela nr 31: wartość netto majątku na stanie OPS we Wrześni

lp.	opis majątku trwałego wg KRST	wartość brutto (PLN)	wartość zużycia (PLN)	wartość netto na 31.12.2019 r. (PLN)
1.	grunty	0,00	0,00	0,00
2.	budynki i budowle	391 296,53	138 893,21	252 403,32
3.	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	4 785,09	4 785,09	0,00
4.	kotły i maszyny energetyczne	0,00	0,00	0,00
5.	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	19 999,40	19 999,40	0,00
6.	specjalistyczne maszyny i urządzenia	0,00	0,00	0,00
7.	urządzenia techniczne	23 467,91	10 346,66	13 121,25
8.	środki transportu	48 700,00	42 206,68	6 493,32
9.	narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	12 903,94	12 903,94	0,00
10.	wartości niematerialne i prawne	7 954,40	7 954,40	0,00
razem:		509 107,27	237 089,38	272 017,89

tabela nr 32: wartość środków trwałych i stopień ich zużycia w OPS wg stanu na 31.12.2019 roku

5.2. Jednostki oświaty

Zadania własne gminy w zakresie oświaty realizuje 10 jednostek (nie uwzględnia się niepublicznych jednostek oświaty). Majątek jednostek oświaty - aktywa trwałe i obrotowe - wynosi na 31 grudnia 2019 roku 33 961 593,70 zł. W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego majątek trwały jednostek oświaty uległ zmniejszeniu o 1 117 425,32 zł, tj. o 3,20%.

Średni stopień zużycia rzeczowych aktywów trwałych w tej sferze wynosi 36,50%.

lp.	wyszczególnienie	stan na 31.12.2018 r. (PLN)	stan na 31.12.2019 r. (PLN)
I.	AKTYWA TRWAŁE	33 266 846,77	32 153 869,25
II.	AKTYWA OBROTOWE	1 812 172,55	1 807 724,45
	MAJĄTEK OGÓŁEM	35 079 019,32	33 961 593,70

tabela nr 33: wartość netto majątku na stanie jednostek oświatowych Gminy Września

lp.	opis majątku trwałego wg KRST	wartość brutto (PLN)	wartość zużycia (PLN)	wartość netto na 31.12.2019 r. (PLN)
1.	grunty	499 878,95	0,00	499 878,95
2.	budynki i budowle	42 371 448,79	15 426 527,17	26 944 921,62
3.	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	5 813 670,24	1 425 974,58	4 387 695,66
4.	kotły i maszyny energetyczne	36 900,00	645,75	36 254,25
5.	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	276 049,12	199 447,53	76 601,59
6.	specjalistyczne maszyny i urządzenia	136 211,66	94 268,02	41 943,64
7.	urządzenia techniczne	1 186 449,17	1 057 446,30	129 002,87
8.	środki transportu	0,00	0,00	0,00
9.	narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenia	387 248,42	349 677,75	37 570,67
10.	wartości niematerialne i prawne	43 105,94	43 105,94	0,00
razem:		50 750 962,29	18 597 093,04	32 153 869,25

tabela nr 34: wartość majątku w układzie podmiotowym w jednostkach oświaty wg stanu na 31.12.2019 roku

W roku 2019 w zakresie wartości środków trwałych wystąpiły poniższe zmiany:

- 1) SSP Marzenin - zakupiono piec do kotłowni – 36 900,00 zł;
- 2) SSP Kaczanowo – dokonano okablowania strukturalnego budynku – 139 641,90 zł;
- 3) SSP Nr 6 Września – zakupiono huśtawkę dla osób z niepełnosprawnościami – 37 450,07 zł oraz poddano likwidacji ekspres do kawy o wartości 5 600,00 zł.

5. 3. Wrzesińskie Obiekty Sportowo - Rekreacyjne

Gmina sprawuje nadzór nad 1 placówką związaną ze sportem i rekreacją – Wrzesińskie Obiekty Sportu i Rekreacji przy ul. Gnieźnińskiej we Wrześni. Majątek - aktywa trwale i obrotowe - powierzony jednostce WOSR wynosi wg stanu na 31 grudnia 2019 roku 15 899 648,64 zł. W porównaniu do roku ubiegłego majątek ogółem jednostki uległ zmniejszeniu o 569 370,24 zł, tj. o 3,50%. Średni stopień zużycia rzeczowych aktywów trwałych w tej sferze wynosi 31,20%.

Jednostka na dzień 31 grudnia 2019 posiada niezakończoną inwestycję – środki trwale w budowie – dokumentacja projektowa w zakresie akustyki hali sportowej w kwocie 5 535,00 zł.

lp.	wyszczególnienie	stan na 31.12.2018 r. (PLN)	stan na 31.12.2019 r. (PLN)
I.	AKTYWA TRWAŁE	16 451 399,21	15 898 952,16
II.	AKTYWA OBROTOWE	17 619,65	696,48
	MAJĄTEK OGÓŁEM	16 469 018,86	15 899 648,64

tabela nr 35: wartość netto majątku na stanie WOSR we Wrześni

lp.	opis majątku trwałego wg KRST	wartość brutto (PLN)	wartość zużycia (PLN)	wartość netto na 31.12.2019r. (PLN)
1.	grunty	991 773,48	0,00	991 773,48
2.	budynki i budowle	10 740 560,14	2 772 887,34	7 967 672,80
3.	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	10 559 079,58	3 946 340,58	6 612 739,00
4.	kotły i maszyny energetyczne	24 584,63	5 162,76	19 421,87
5.	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	269 027,71	52 475,37	216 552,34
6.	specjalistyczne maszyny i urządzenia	46 067,00	20 072,00	25 995,00
7.	urządzenia techniczne	223 173,83	193 686,31	29 487,52
8.	środki transportu	0,00	0,00	0,00
9.	narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	274 460,27	244 685,12	29 775,15
razem:		23 128 726,64	7 235 309,48	15 893 417,16

tabela nr 36: wartość środków trwałych i stopień ich zużycia w WOSR wg stanu na 31.12.2019 roku

5. 4. Samorządowe instytucje kultury

Zadania gminne z zakresu kultury realizują 3 samorządowe instytucje kultury:

- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Września;

- Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni;
- Wrzesiński Ośrodek Kultury.

Majątek - aktywa trwałe i obrotowe - powierzony Samorządowym Instytucjom Kultury wynosi wg stanu na 31 grudnia 2019 roku - 1 639 714,21 zł. W porównaniu do roku ubiegłego majątek ogółem uległ zmniejszeniu o kwotę 99 129,52 zł, tj. o 5,80%. Średni stopień zużycia rzeczowych aktywów trwałych w tej sferze wynosi 45,10%.

lp.	wyszczególnienie	stan na 31.12.2018 r. (PLN)	stan na 31.12.2019 r. (PLN)
I.	AKTYWA TRWAŁE	1 608 943,61	1 469 813,65
II.	AKTYWA OBROTOWE	129 900,12	169 900,56
	MAJĄTEK OGÓŁEM	1 738 843,73	1 639 714,21

tabela nr 37: wartość netto majątku na stanie samorządowych instytucji kultury

W skład aktywów trwałych wchodzi także zbiory muzealne.

Wartość zbiorów muzealnych będących na stanie Muzeum Regionalnego we Wrześni na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 543 087,77 zł (konto księgowo 016).

Wartość księgozbioru (ewidencja pozabilansowa) w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni (biblioteka główna oraz 6 filii bibliotecznych) na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła

1 452 631,81 zł. Aktywa trwałe Wrzesińskiego Ośrodka Kultury uległy zmniejszeniu o kwotę 106 043,20 zł, tj. o wartość dokumentacji technicznej modernizacji budynku instytucji – nastąpiło przekazanie nakładów inwestycyjnych do Gminy Września (PT).

lp.	opis majątku trwałego wg KRST	wartość brutto (PLN)	wartość zużycia (PLN)	wartość netto na 31.12.2019 r. (PLN)
1.	grunty	662,00	0,00	662,00
2	budynki i budowle	1 249 192,65	400 126,18	849 066,47
3.	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	0,00	0,00	0,00
4.	kotły i maszyny energetyczne	0,00	0,00	0,00
5.	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	39 731,76	39 731,76	0,00
6.	specjalistyczne maszyny i urządzenia	0,00	0,00	0,00
7.	urządzenia techniczne	60 400,52	55 329,12	5 071,40
8.	środki transportu	0,00	0,00	0,00
9.	narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	422 069,23	350 143,23	71 926,00
10.	wartości niematerialne i prawne	31 379,23	31 379,23	0,00
razem:		1 803 435,39	876 709,52	926 725,87

tabela nr 38: wartość środków trwałych i stopień ich zużycia wg stanu na 31.12.2019 roku

5. 5. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat jest placówką pobytu dziennego realizującą zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędne do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Uczestnikami Warsztatu są osoby niepełnosprawne które ukończyły

16 rok życia oraz posiadają aktualne orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem do uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej, wydane przez właściwy organ.

WTZ-y – są jednostką budżetową Gminy Września.

Majątek - aktywa trwałe i obrotowe jednostki wg stanu na 31 grudnia 2019 roku wynosi 667 165,00 zł. W porównaniu do roku ubiegłego majątek ogółem jednostki uległ zwiększeniu o 97 813,45 zł, tj. o 17,10 %. Średni stopień zużycia rzeczowych aktywów trwałych w tej sferze wynosi 7,40%.

<i>lp.</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>stan na 31.12.2018 r. (PLN)</i>	<i>stan na 31.12.2019 r. (PLN)</i>
I.	AKTYWA TRWAŁE	569 351,55	667 165,00
II.	AKTYWA OBROTOWE	0,00	0,00
	MAJĄTEK OGÓŁEM	569 351,55	667 165,00

tabela nr 39: wartość netto majątku na stanie WTZ we Wrześni

<i>lp.</i>	<i>opis majątku trwałego wg KRST</i>	<i>wartość brutto (PLN)</i>	<i>wartość zużycia (PLN)</i>	<i>wartość netto na 31.12.2019r. (PLN)</i>
1.	grunty	212 169,00	0,00	212 169,00
2.	budynki i budowle	388 772,00	48 596,50	340 175,50
3.	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	0,00	0,00	0,00
4.	kotły i maszyny energetyczne	0,00	0,00	0,00
5.	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	0,00	0,00	0,00
6.	specjalistyczne maszyny i urządzenia	119 679,00	4 858,50	114 820,50
7.	urządzenia techniczne	0,00	0,00	0,00
8.	środki transportu	0,00	0,00	0,00
9.	narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	0,00	0,00	0,00
razem:		720 620,00	53 455,00	667 165,00

tabela nr 40: wartość środków trwałych i stopień ich zużycia w WTZ wg stanu na 31.12.2019 roku

Jednostka w roku 2019 wydatkowała w ramach zadań majątkowych kwotę 109 962,00 zł na budowę monitoringu budynku jednostki.

6. Dochody uzyskiwane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych.

Gmina Września z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych realizuje następujące dochody i przychody budżetowe:

Zrealizowane dochody z tytułu sprzedaży mienia komunalnego

<i>lp.</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>rok 2018</i>	<i>rok 2019</i>
		wykonanie	wykonanie
1	Sprzedaż gruntów (par. 077)	163 700,00	177 513,01
2	Sprzedaż mieszkań (par. 077)	159 303,30	52 685,40
3	Sprzedaż budynków	0,00	0,00

4	Sprzedaż lokali użytkowych	0,00	150 000,00
5	Sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych (par. 077)	0,00	0,00
6	Sprzedaż składników majątkowych (par. 087)	36 350,00	0,00
	razem:	359 353,30	380 198,41

tabela nr 41: (Urząd + jednostki organizacyjne)

W roku 2019 wystąpiło zwiększenie dochodów z tytułu sprzedaży mienia komunalnego o kwotę 20 845,11 zł.

Zrealizowane dochody z tytułu wykonywania prawa własności

lp.	wyszczególnienie	rok 2018	rok 2019
		wykonanie	wykonanie
1	Opłaty roczne za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności (par. 047)	15 245,11	7 480,02
2	Opłaty z tytułu wieczystego użytkowania (par. 055)	775 693,19	645 451,94
3	Dzierżawa i najem składników majątkowych pozostałych (par. 075)	763 562,57	834 268,21
4	Czynsze za lokale użytkowe (par. 075)	966 464,94	1 092 784,07
5	Czynsze za lokale mieszkalne (par. 075)	518 273,39	491 303,28
6	Przekształcenie prawa wieczystego użytkowania (par. 076)	69 241,61	127 499,58
7	Zbycie praw majątkowych (par. 078)	0,00	0,00
	razem:	3 108 480,81	3 198 787,10

tabela nr 42: (Urząd + jednostki organizacyjne)

Dochody z tytułu wykonywania praw własności w roku 2019 zwiększyły się o kwotę 90 306,29 zł, głównie w dochodach w opłacie z tytułu przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności, w czynszach za lokale użytkowe oraz z tytułu najmu innych składników majątkowych.

Nabycie mienia na rzecz Gminy Września następuje na podstawie:

1. ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 653 z późn. zm.);
2. ustawy z dnia 19 października 1991 r. - o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 1080 z późn. zm.).

Znaczną częścią mienia komunalnego są nieruchomości.

Do działań Burmistrza Miasta i Gminy Września zmierzających do ich efektywnego zagospodarowania zaliczyć można:

- wykupy gruntów do zasobu pod drogi gminne;
- zamiany gruntów;
- sprzedaż gruntów pod budownictwo mieszkaniowe, usługi i cele przemysłowe;
- sprzedaż lokali mieszkalnych;
- oddanie w najem, dzierżawę, zarząd, użyczenie.

IV. Informacja o realizacji polityk, programów, strategii.

5.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Września na lata 2014-2020.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Września na lata 2014 – 2020 została przyjęta Uchwałą nr VIII/122/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku.

Poniżej zaprezentowany raport z realizacji strategii obrazuje jej dynamiczny charakter rozwoju oraz pozwala udokumentować wszystkie założone i osiągnięte cele. W opracowanej Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Września na lata 2014 – 2020 przyjęta została wizja i misja, które stanowią cel główny i brzmią następująco:

- a) Wizja – „**Miasto i Gmina Września liderem dynamicznego rozwoju społeczno – gospodarczego w strefie zewnętrznej metropolii poznańskiej, oferująca obecnym i przyszłym mieszkańcom nowoczesne, przyjazne oraz konkurencyjne miejsce do życia i pracy**”,
- b) Misja – „**Miasto i Gmina generuje impulsy dynamicznego rozwoju wykorzystując strategiczne położenie oraz wysoki potencjał gospodarczy i społeczny. Tworzy warunki dla poprawy jakości i poziomu życia obecnym i przyszłym mieszkańcom poprzez inwestycje w infrastrukturę, tworzenie nowych miejsc pracy oraz zapewnienie wysokiego standardu usług**”.

Po tak ujętym celu głównym, stosownym jest zidentyfikowanie celów strategicznych, które umożliwiają ustalić kluczowe priorytety i zadania na podstawie zbudowanej misji i wizji Miasta i Gminy Września:

1. Zwiększenie potencjału rozwojowego w oparciu o wewnętrzny kapitał Miasta i Gminy Września:

- I.1. Poprawa konkurencyjności inwestycyjnej na rzecz dynamizacji gospodarki.
- I.2. Generowanie warunków dla innowacyjności oraz wsparcia rozwoju inteligentnych specjalizacji.

2. Intensyfikacja na rzecz rozwoju infrastruktury technicznej przy zachowaniu wysokiej jakości środowiska przyrodniczego:

- II.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej jako element rozwoju Miasta i Gminy Września;
- II.2. Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego.

3. Poprawa spójności społecznej i przestrzennej:

III.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej na rzecz wzmocnienia atrakcyjności Wrześni jako miejsca zamieszkania.

- III.2. Poprawa ładu przestrzennego na terenie gminy.
- III.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- III.4. Wzmocnienie aktywności obywatelskiej.
- III.5. Aktywizacja zawodowa mieszkańców poprzez ułatwianie rozwoju ekonomii społecznej.
- III.6. Wzmocnienie pozycji kultury jako elementu przewagi konkurencyjnej Wrześni.

Wyżej wskazane cele strategiczne zostały podzielone na cele szczegółowe, nakładające na Miasto i Gminę Września konkretne obszary tematyczne, które należy rozwijać, modernizować i polepszać, ku poprawie życia mieszkańców.

Poniżej zostały zaprezentowane zadania, które wykonano w 2019 roku w podziale na główne cele strategiczne przyjęte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Września na lata 2014 – 2020.

I. Zwiększenie potencjału rozwojowego w oparciu o wewnętrzny kapitał Miasta i Gminy Września.

W ramach realizacji celu strategicznego nr 1 w trybie ciągłym podejmowane są działania polegające na:

- aranżowaniu spotkań z potencjalnymi inwestorami oraz z podmiotami zainteresowanymi zainwestowaniem w Mieście i Gminie Września;
- utrzymaniu bieżących kontaktów z Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną „Invest-Park”;
- współpracy z organami administracji rządowej i samorządowej m. in. Polską Agencją Inwestycji i Handlu oraz Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych;
- przygotowywaniu, prezentowaniu i aktualizowaniu materiałów informacyjnych dla potencjalnych inwestorów, tj. danych dotyczących terenów pod inwestycje, danych statystycznych, siły roboczej, a także wynagrodzeń itp. W ramach powyższych działań w 2019 roku został zaktualizowany folder inwestycyjny, w którym opublikowane zostały wszystkie kompleksy i dostępne tereny pod inwestycje;
- promowaniu terenów inwestycyjnych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Września;
- promowaniu potencjału Miasta i Gminy Września na targach zagranicznych Annual Investment Meeting 2019 w Dubaju;
- realizacji przedsięwzięć mających na celu powstanie i funkcjonowanie klastrów na bazie potencjału wewnętrznego poprzez podjęcie Uchwały nr XIII/190/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie i przystąpienie do stowarzyszenia pod nazwą Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski w Wielkopolsce”;
- przystąpieniu Miasta i Gminy Września do stowarzyszenia Wielkopolska Organizacja Turystyczna, które zrzesza podmioty działające na rynku turystycznym (samorządy, touroperatorów, hotele, muzea i instytucje kultury, obiekty konferencyjne oraz lokalne stowarzyszenia) w celu podejmowania działań na rzecz rozwoju i promocji turystyki w Wielkopolsce oraz budowania silnej marki naszego regionu;
- administrowaniu stroną internetową www.wrzesnia.pl, biuletynem informacji publicznej (BIP) www.bip.wrzesnia.pl, a także fanpage’em na Facebook’u: Września – Miasto w Centrum Zainteresowania;
- redagowaniu i wydawaniu biuletynu informacyjnego Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni pod nazwą „Więści z Ratusza”;
- opracowywaniu, projektowaniu, zamawianiu oraz bezpłatnemu rozpowszechnianiu materiałów promocyjno – informacyjnych dotyczących Miasta i Gminy Września;
- promowaniu Miasta i Gminy Września na terenie całej Polski, a także poza granicami kraju jako miejsca w którym warto się uczyć, mieszkać i pracować.

II. Intensyfikacja na rzecz rozwoju infrastruktury technicznej przy zachowaniu wysokiej jakości środowiska przyrodniczego.

Realizacja owego celu strategicznego wiąże się przede wszystkim z zabezpieczeniem mieszkańców Miasta i Gminy Września w sferze podstawowej infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, poprzez m. in. poprawę dostępu do mediów (woda, gaz, kanalizacja), a także do podstawowych usług zapewniających prawidłowe funkcjonowanie w codziennym życiu czy budowę i modernizację infrastruktury drogowej.

W ramach powyższego celu strategicznego Gmina Września zrealizowała inwestycję związaną z budową I etapu wschodniej obwodnicy Wrześni. Zadanie obejmowało:

- budowę ronda w ciągu DK wraz z wylotami;
- przebudowę odcinka ulicy Słowackiego;
- budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Strzykały i Słowackiego;
- budowę miejsc postojowych wraz z drogą manewrową.

W drugiej połowie 2019 roku rozpoczęły się również prace związane z II etapem budowy obwodnicy, które obejmują:

- budowę odcinka obwodnicy od ronda DK 92 do wiaduktu w Gutowie Małym;
- budowę wiaduktów w Gutowie Małym;
- budowę dwóch rond wraz z łącznikiem i wylotami;
- budowę drogi gminnej – łącznika z ulicą Łokietka.

Niniejsza inwestycja wraz z trwającą obecnie budową II etapu realizowana jest przy współudziale środków zewnętrznych w ramach *Funduszu Dróg Samorządowych*.

Po zrealizowaniu całej inwestycji niewątpliwie poprawi się bezpieczeństwo niechronionych użytkowników dróg poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza centrum miasta.

Nowo wybudowane rondo wraz z wylotami na DK 92

Ponadto Gmina Września w związku z powyższym celem strategicznym zrealizowała inwestycję w zakresie budowy odcinka sieci sanitarnej w miejscowości Psary Małe oraz w obszarze ulicy Chopina we Wrześni. Zlecono również przeprowadzenie analizy istniejącego układu kanalizacji sanitarnej w rejonie Wrzeńskiej Strefy Aktywności Gospodarczej pod kątem określenia istniejącej oraz dopuszczalnej przepustowości urządzeń i sieci.

W ramach poprawy dostępności komunikacyjnej i poprawy mobilności przestrzennej Gmina Września rozpoczęła również inwestycję pn. „Budowa drogi gminnej zamykającej układ komunikacyjny poprzez połączenie ul. Paderewskiego z ul. Działkowców we Wrześni”. Docelowo wybudowane zostanie ok. 1 140 m drogi wraz z kanalizacją deszczową, robotami elektrycznymi, drogowymi oraz wykonaniem i montażem tablic informacyjnych. Realizacja inwestycji była możliwa dzięki środkom pozyskanym w ramach *Funduszu Dróg Samorządowych*. Zadanie w znaczący sposób wpłynie na poprawę układu komunikacyjnego we Wrześni, a w konsekwencji przyczyni

się do sprawnego przemieszczania się mieszkańców. W ramach infrastruktury drogowej wykonano budowę dróg przy ulicach Paderewskiego, Księżycowej, Cyrkoniowej, Kwarcowej i Granatowej we Wrześni o łącznej długości ok. 750 mb.

Sieć dróg o odpowiedniej gęstości i standardzie technicznym umożliwia dotarcie do wszystkich miejscowości zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Września. W związku z tym Gmina Września zrealizowała również inwestycje polegające na modernizacji istniejących dróg. W tym zakresie wykonano:

- przebudowę ulicy 68 Pułku Piechoty we Wrześni na odcinku od ulicy Powstańców Wielkopolskich do ulicy Ciszaka;
- przebudowę drogi Sokołowo – Sobiesiernie – inwestycję współfinansowano ze środków Województwa Wielkopolskiego ;
- przebudowę drogi wewnętrznej przy Samorządowej Szkole Podstawowej nr 2 we Wrześni;
- przebudowę nawierzchni drogi przy Samorządowej Szkole Podstawowej nr 6 we Wrześni;
- nawierzchnię z kruszywa z kruszywa łamanego na trasie Nowy Folwark – Marzelewo – Zasutowo (inwestycję prawie w całości sfinansowało Nadleśnictwo Czarniejewo).

Budowa drogi przy ulicach Paderewskiego i Cyrkoniowej

W ramach celu strategicznego prowadzone były również działania związane z podniesieniem świadomości ekologicznej mieszkańców. Pracownicy Straży Miejskiej w okresie grzewczym kontrolowali jakość powietrza przy pomocy specjalistycznego drona „Nosacza”. Przeprowadzili także projekt prewencyjny, uczący mieszkańców jak należy palić w piecu bez kopcenia. Ponadto Gmina Września wraz z Nadleśnictwem Czarniejewo w marcu 2019 roku zorganizowała dla wszystkich mieszkańców akcję „ Posadźmy razem las!”, a w październiku Nadleśnictwo Czarniejewo zaprosiło mieszkańców Wrześni do wspólnego sadzenia drzew, które zostało zorganizowane w ramach projektu „Sztafeta pokoleń. Las powróci”.

Ponadto w ramach działań proekologicznych w listopadzie 2019 roku Gmina Września przy współudziale Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 6, Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji oraz Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych zorganizowała Kongres Ekologiczny pn.: „Zawsze Zielona Września. Przyłączysz się?”. Spotkanie prowadzone było w formule Open Space Technology, podczas którego uczestnicy dyskutowali w różnych grupach

tematycznych. Celem kongresu była wzajemna inspiracja oraz rozwój podjętych już inicjatyw ekologicznych, a także poszukiwanie nowych pomysłów.

III. Poprawa spójności społecznej i przestrzennej.

Miasto i Gmina Września jest prężnie rozwijającym się miejscem intensywnego rozwoju gospodarczego. W związku z tym prowadzone są działania, zmierzające do poprawy sytuacji zarówno w sferze gospodarczej, jak również w społecznej i przestrzennej. Działania prowadzone w tych trzech etapach przyczyniają się do poprawy warunków życia i gospodarowania.

Główną istotą niniejszego celu jest poprawa świadczenia w zakresie szeroko rozumianych usług społecznych (oświaty, kultury, zdrowia, opieki społecznej, bezpieczeństwa czy sportu) poprzez inwestowanie w infrastrukturę. W ramach tego celu Gmina Września przeprowadziła szereg inwestycji związanych z poprawą warunków oświatowych, sportowych czy rekreacyjnych.

W ramach rozbudowy obiektów edukacyjnych Gmina Września w 2019 roku rozpoczęła realizację projektu pn.: „Rozbudowa budynku SSP nr 2 we Wrześni”. Po zrealizowaniu inwestycji nowo wybudowane skrzydło przeznaczone będzie dla klas 0-3. W budynku o powierzchni ponad 1800 m² przewidziano 14 sal lekcyjnych, bibliotekę, czytelnię, świetlicę, sekretariat oraz pomieszczenia socjalne. Obiekt wyposażony zostanie w windę, która ułatwi funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym. Wokół budynku przewidziano utwardzone ścieżki, plac zabaw, z nawierzchnią bezpieczną, oświetlenie terenu oraz zagospodarowanie zielenią i elementami małej architektury. Dodatkowo budynek zostanie wyposażony w meble, sprzęt komputerowy i pomoce dydaktyczne. Realizacja zadania wpłynie na zwiększenie ilości dostępnych miejsc w placówkach oświatowych, zwiększy komfort prowadzenia zajęć lekcyjnych oraz stworzy możliwość wyrównania szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Wizualizacja nowego skrzydła budynku Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 2 we Wrześni

W ramach celu szczegółowego pn.: „Wzmocnienie pozycji kultury jako elementu przewagi konkurencyjności Wrześni” Gmina Września w 2019 roku rozpoczęła działania związane z inwestycją pn.: „Przebudowa Wrzeńskiego Ośrodka Kultury wraz z robotami towarzyszącymi” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Poddziałania 4.4.1 „Inwestycje w obszarze dziedzictwa kulturowego regionu” Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 -2020. Przebudowa obejmuje głównie wymianę

stolarki okiennej i drzwiowej, nowe instalacje, ocieplenie budynku wraz z izolacją akustyczną, nową elewacją budynku, oświetlenie, fotele, rolety zewnętrzne oraz wyposażenie akustycznej sali widowiskowej. Ponadto w ramach projektu wybudowana zostanie droga wewnętrzna wraz z miejscami postojowymi. Dodatkowo utworzony zostanie elektroniczny system rezerwacji biletów oraz system oznakowania dojazdu do obiektu i terenu Wrzesińskiego Ośrodka Kultury. Realizacja inwestycji wzmocni aktywność kulturalną mieszkańców regionu. Odnowiona infrastruktura umożliwi organizowanie wydarzeń mających wpływ na rozwój kultury w Gminie Września. Wydarzenia odbywające się w ośrodku kultury cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców całego województwa, a nawet wśród obcokrajowców. Niektóre przedsięwzięcia mają zasięg międzynarodowy, jak np. Wrzesiński Festiwal Orkiestr Dętych. Dzięki realizacji inwestycji budynek stanie się kulturalną wizytówką miasta.

Wizualizacja Wrzesińskiego Ośrodka Kultury po zrealizowaniu inwestycji

Gmina Września w 2019 roku wykonała również inwestycję związaną z rozbudową budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Gozdowie. Powierzchnia rozbudowy wynosi 52 m², a w jej zakres wchodzi nowy garaż dla samochodu OSP oraz część socjalna.

Ponadto Gmina Września w 2019 roku kontynuowała realizację projektu pn.: „Podniesienie wiedzy uczniów i kompetencji nauczycieli – wdrożenie działań zwiększających efektywność kształcenia w SSP 1 we Wrześni” polegające na doposażeniu sal lekcyjnych, przeprowadzeniu szkoleń dla 5 nauczycieli oraz przeprowadzeniu zajęć dla 50 uzdolnionych uczniów i 70 uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Projekt zostanie zakończony w 2020 roku. Gmina Września zatem dba nie tylko o poprawę strony technicznej, ale również rozszerza i wzbogaca ofertę usług świadczonych w placówkach oświatowych przy zachowaniu równości szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, co z pewnością spełnia cel szczegółowy strategii pn.: „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”. Dodatkowo Gmina Września w ramach realizacji projektów i programów społecznych w połowie 2019 roku w ramach „Działania szkoleniowego na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Operacyjnego Polska Cyfrowa wspólnie z Fundacją Partycypacji Społecznej zorganizowała szkolenia dla osób powyżej 65 roku życia. Cykl zajęć dla ponad 30 seniorów prowadzony był od maja do końca lipca. Uczestnicy projektu poznawali elementarną wiedzę z zakresu

obsługi komputera oraz sprawnego poruszania się w sieci. Nabyte umiejętności z pewnością wzmocniły poczucie własnej wartości i zachęciły seniorów do korzystania z komputerów w bezpieczny sposób.

W zakresie konsultacji społecznych Gmina Września w 2019 roku wykonała dwa zadania tj. budowę ścianki tenisowej oraz doposażenie placu zabaw w Gulczewie o zestaw sprawnościowo – zabawowy wraz z wykonaniem 62 m² bezpiecznej nawierzchni piaskowej.

W ramach działań dążących do poprawy spójności Gmina Września realizuje również szereg inwestycji, które w znacznym stopniu wpływają na poprawę walorów przestrzennych tj. budowa i modernizacja chodników na terenie miasta i gminy głównie w obszarze ulic: Słowackiego, Azaliowej, Ciszaka, 68 Pułku Piechoty, Bazarowej w Marzeninie i ulicy Nowej w Nowym Folwarku. Ponadto zagospodarowano teren przy stawie Glinki w rejonie ulicy Szosa Witkowska. W ramach prac wykonano ciągi piesze o nawierzchni z kostki betonowej, oświetlenie, ustawiono ławki, stojaki na rowery oraz kosze na śmieci. W Sokołowie zaś w ramach zagospodarowania utwardzono teren przy pomocy kostki betonowej, ustawiono bramki treningowe, elementy skateparku, stoły piknikowe, ławki oraz kosze na śmieci. Działania te z pewnością wpływają na poprawę wizerunku miasta, ale również służą mieszkańcom.

Zagospodarowany teren przy stawie Glinki

Dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Sportu i Turystyki zrealizowano zadanie polegające na budowie Otwartych Stref Aktywności. Na terenie Wrześnie wykonano 2 siłownie plenerowe przy ulicy Słowackiego i Fromborskiej oraz doposażono siłownię przy ulicy Kutrzeby. Obiekty zostały również wzbogacone zielenią i elementami małej architektury.

Otwarta Strefa Aktywności przy ulicy Fromborskiej

Gmina Września pamięta również o aktywnych mieszkańcach i dzieciach zamieszkujących naszą gminę. W ramach podjętych działań wybudowane i doposażone zostały place zabaw i siłownie w 13 lokalizacjach tj. Gulczewie, Obłaczkowie, Ostrowie Szlacheckim, Węgierekach, Kleparzu, Otocznej, Chociczce, Białężycach, Chocicy Wielkiej, Nadarzycach, Strzyżewie, parku Piłsudskiego czy przy SSP nr 1.

Wszystkie wymienione wyżej zadania są efektem ciągłych i nieustannych starań, zgodnych z przyjętymi celami strategicznymi. Szeroki wachlarz realizowanych projektów w pełni obrazuje dynamiczny rozwój Gminy Września oraz tworzy jeszcze lepsze warunki dla poprawy i jakości poziomu życia obecnym i przyszłym mieszkańcom.

4.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Wrześni.

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do jej zadań własnych. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293) jest podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Stanowi ono lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten jest aktem kierownictwa wewnętrznego, a jego ustalenia dają wytyczne dla władz gminy przy realizacji polityki przestrzennej, przede wszystkim przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium często sporządzane jest na wiele lat, dlatego jego ustalenia są tak ważne dla dalszego rozwoju gminy. Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy są wprowadzane w życie poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których zgodność ze studium stwierdza rada gminy przed ich uchwaleniem. Studium jest dokumentem określającym wizję rozwoju przestrzennego gminy. Nie jest natomiast aktem prawa miejscowego co oznacza, że nie może stanowić podstawy wydawania decyzji administracyjnych.

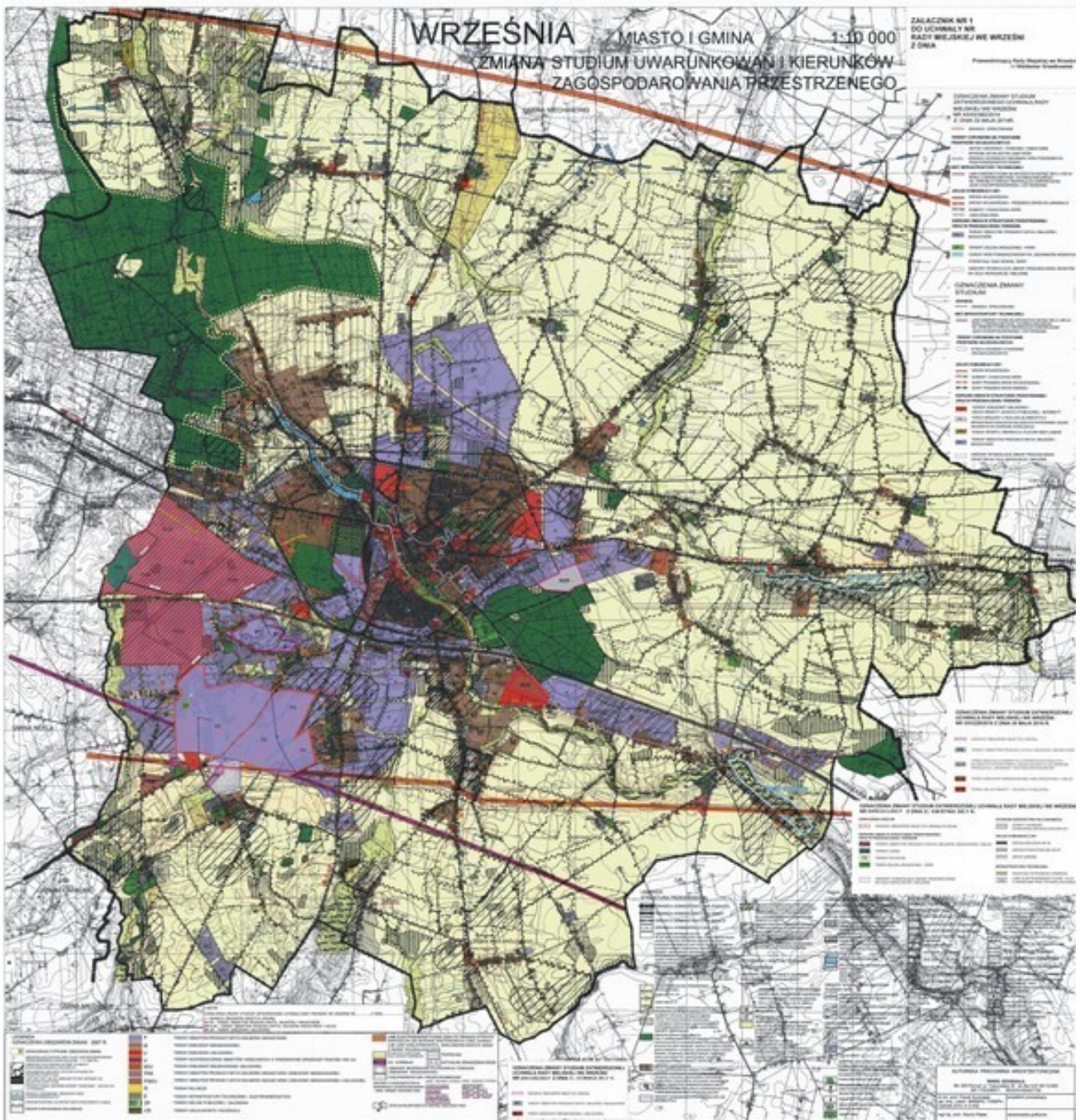
Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233) studium powinno zawierać:

- część określającą uwarunkowania – przedstawioną w formie tekstowej i graficznej;
- część tekstową zawierającą ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy;
- rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy;
- uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych w studium rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium.

Studium uchwała rada gminy, rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag składanych w toku prowadzonej procedury planistycznej. Tekst i rysunek studium oraz rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag stanowią załączniki do uchwały o uchwaleniu studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Września zostało sporządzone dla całej gminy, w jej granicach administracyjnych i przyjęte uchwałą Rady Miejskiej we Wrześni nr XIV/108/99 z dnia 27 września 1999 r. Od tego czasu ośmiokrotnie podlegało zmianom, zatwierdzonym następującymi uchwałami Rady Miejskiej we Wrześni: nr XI/99/03 z dnia 9 lipca 2003 r., nr XIV/190/2008 z dnia 15 maja 2008 r., nr XXXII/382/2014 z dnia 22 maja 2014 r., nr V/38/2015 z dnia 19 lutego 2015 r., nr XVI/229/2016 z dnia 30 maja 2016 r., nr XXIV/321/2017 z dnia 21 kwietnia 2017 r., nr XXV/335/2017 z dnia 21 czerwca 2017 r. oraz nr V/41/2019 z dnia 28 marca 2019 r. Należy również dodać, że w dniu 16 maja 2013 r. Rada Miejska we Wrześni podjęła uchwałę nr XXI/270/2013 w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Września i na jej podstawie dokonywane są zmiany ustaleń studium dla poszczególnych terenów. Uchwałą Rady Miejskiej we Wrześni nr V/41/2019 z dnia 28 marca 2019 r. zrealizowano zmianę studium dla terenów obejmujących obszar we Wrześni w rejonie ul. Jagodowej i ul. Działkowców, obszar w Oblączkowie w rejonie drogi krajowej nr 15, obszar w Gutowie Małym pomiędzy ulicami Powidzką i Jarzębinową, obszar w Węgierkach w rejonie ulicy Wrzesińskiej (etap VI). Etap VII zmiany studium obejmujący tereny we Wrześni, Przyborkach, Bierzglińku i Oblączkowie jest w trakcie procedowania.

Rysunek obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Września.

4.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

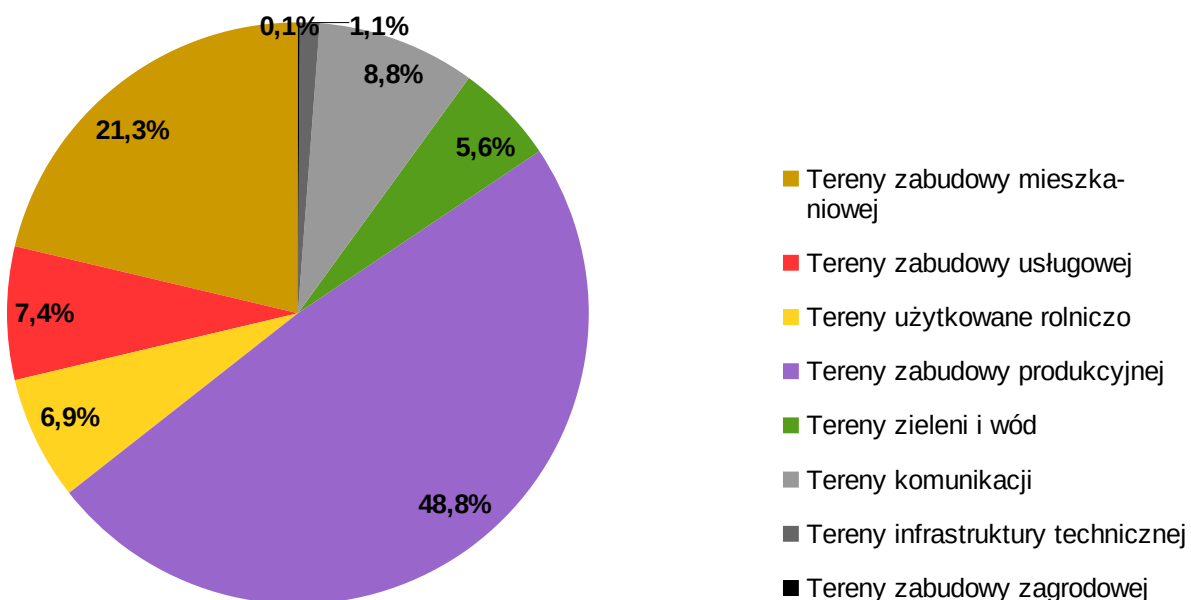
W celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy sporządza się miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zwane „planami miejscowymi”. Plany miejscowe są podstawowym narzędziem polityki przestrzennej gminy. Sporządzane w miarę potrzeb, za wyjątkiem kilku wymienionych w ustawie przypadków, w których sporządzanie ich jest obowiązkowe. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest instrumentem realizacji polityki przestrzennej gminy

i jest aktem prawa miejscowego. Oznacza to, że jest wiążący dla organów samorządowych gminy, instytucji publicznych, podmiotów gospodarczych i wszystkich obywateli. Plan miejscowy uchwała rada gminy po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium, rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu planu oraz sposobie realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy. Część tekstowa planu stanowi treść uchwały, a część graficzna oraz wymagane rozstrzygnięcia stanowią załączniki do uchwały. Uchwała Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia planu miejscowego obowiązuje od dnia wejścia w życie w niej określonego, jednak nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w dzienniku urzędowym województwa.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. na terenie Gminy Września obowiązywało 98 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni ok. 1270 ha. Oznacza to, że pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w stosunku do całej powierzchni gminy Września wynosi ok. 5,7%.

Procentowy udział poszczególnych funkcji terenów wskazanych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obrazuje poniższy wykres.

**Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Września
stan na 31 grudnia 2019 r.**

lp.	Nazwa planu	Rok wejścia w życie	Pow. w ha
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, rejonu ul. Grunwaldzkiej, nr geod. dz. 1919/1.	1996	0,14
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu o funkcji usługowo - handlowej i produkcyjnej rejon ul. Kościuszki i Gen. Sikorskiego – częściowa zmiana planu ogólnego miasta.	1997	4,36
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod szkołę podstawową w Kaczanowie.	2000	2,78
4.	Aktualizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa jednorodzinnego w rejonie ulic Paderewskiego i Słonecznej we Wrześni.	2000	0,20
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowo – usługowych w Białężycach gmina Września – działka nr ewid. 107/5.	2000	0,53
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu przeznaczonego pod drogę gminną Września – Psary Małe.	2001	0,73
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zabudowy mieszkaniowej w obrębie części nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym 23/8, położonej w Nowym Folwarku.	2001	0,80
8.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkalno – usługowej w rejonie ulic: Gronowej i Podmiejskiej w Przyborkach.	2001	4,56
9.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej w Oblączkowie, część działki nr ewid. 52/2.	2001	1,26
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działalności gospodarczej w Sokołowie rejon ul. Sportowej.	2002	0,74
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkalno-usługowej w rejonie ulicy Wrzosowej i Kościelnej we Wrześni.	2002	9,61
12.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w Słomowie, działka nr 103/4.	2002	0,69
13.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod realizację obwodnicy dla m. Wrześni w ciągu drogi krajowej Nr 15.	2002	28,30
14.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usługowo – handlowej we Wrześni dz. nr ewid 922/4, rejon ul. Daszyńskiego.	2003	0,19
15.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa jednorodzinnego – część działki nr ewid. 43/11 w Nowym Folwarku.	2003	2,09
16.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – działka nr ewid. 37/3 w Bierzglińcu.	2003	0,86
17.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy usługowo – handlowej we Wrześni, rejon ul. Kościuszki i Sikorskiego.	2003	1,15
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy handlowej i usługowo-produkcyjnej we Wrześni, rejon ulic Wrocławskiej i Przemysłowej.	2003	2,58
19.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zabudowy usługowo – mieszkaniowej w obrębie nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym 999, położonej we Wrześni przy ul. Sądowej.	2003	0,04
20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego część dz. nr ewid. 272/2 w Psarach Polskich.	2003	0,86
21.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu aktywizacji gospodarczej w obrębie nieruchomości ozn. numerem geod. 106 położonej w Nowej Wsi Królewskiej.	2003	0,96
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno – usługowej w rejonie ulicy Koszarowej we Wrześni.	2003	7,27
23.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej przy ul. Klonowej w Bierzglińcu - w obrębie części nieruchomości nr geod. 139/59 i 139/74 - gmina Września.	2003	2,27
24.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod stację paliw oraz miejsca postojowe	2003	0,53

	w rejonie ulic Szkolnej i Kosynierów we Wrześni.		
25.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod budownictwo mieszkaniowo – usługowo – rzemieślnicze w Bierzglińku, dz. nr ewid. 274/3, 274/4.	2003	1,35
26.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu aktywizacji gospodarczej w Węgierkach, dz. nr ewid. 299.	2003	1,63
27.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa jednorodzinnego w Kaczanowie, w rejonie ulicy Gospodarskiej, obejmującego działki oznaczone numerem geodezyjnym 227/7 i 227/10.	2003	1,92
28.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy usługowo – przemysłowej w obrębie nieruchomości oznaczonej nr geod 129/5 położonej w Bierzglińku.	2003	35,0
29.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego w Psarach Polskich, dz. nr ewid. 270/1.	2005	0,63
30.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Białężyce.	2005	3,61
31.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Bierzglińku.	2005	17,15
32.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębie wsi Żerniki, Chociczka oraz Psary Małe.	2005	7,09
33.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu aktywizacji gospodarczej w obrębie nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym 51/3, położonej w Marzeninie, Gmina Września.	2005	0,55
34.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Gutowo Małe.	2005	2,88
35.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej we wsi Gutowo Małe.	2005	0,49
36.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej we wsi Psary Polskie.	2005	1,36
37.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod budownictwo mieszkalno – usługowo – rzemieślnicze w Psarach Małych.	2005	0,57
38.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w Oblączkowie, obszar działki nr ewid 52/16 oraz fragmenty drogi krajowej Nr 15 i wojewódzkiej Nr 432 w rejonie skrzyżowania.	2005	21,56
39.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ulicy Paderewskiego we Wrześni.	2005	4,57
40.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Białężyce i Oblączkovo.	2005	5,92
41.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod budownictwo mieszkaniowe w Psarach Małych, obejmującego obszar ograniczony ulicami Rolną, Długą, Przylesie, Nekielską.	2006	5,40
42.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów usługowo – rzemieślniczych w Psarach Małych w rejonie ulicy Dojazdowej.	2006	1,03
43.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu aktywizacji gospodarczej, obejmującego obszar działki nr 46/6 położonej w Psarach Małych.	2006	0,43
44.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych pod rozbudowę składowiska odpadów w Bardzie.	2006	15,90
45.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkalno – usługowego w obrębie nieruchomości ozn. nr geod 1295/7, 1295/8, 1295/9 i 1295/10 położonych we Wrześni w rejonie ulicy Słowackiego.	2006	14,36
46.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów na cele aktywizacji gospodarczej z zabudową mieszkaniową w Białężycach, obszar działek o numerach ewidencyjnych 130/8, 120/9, 120/7, 122/4.	2006	3,27
47.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dla obszaru części działek oznaczonych numerami geodezyjnymi 47/3 i 47/6 położonych w Gutowie Małym.	2006	2,00
48.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu aktywizacji gospodarczej w Psarach Małych, działki nr ewid. 44/4, 43/8, 44/3.	2007	4,25
49.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „CENTRUM II” we Wrześni obejmujący obszar ograniczony ulicami: Fabryczną, Warszawską, Szkolną i Staszica.	2008	6,67
50.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Psary Polskie.	2008	6,53
51.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod aktywizację gospodarczą w Chociczy Wielkiej obejmujący obszar ograniczony fragmentami: drogi krajowej nr 2, torów PKP Warszawa – Poznań i autostrady A-2 oraz drogami gminnymi o nr ewid. 56/5, 173, 172, 55/2, 55/5.	2008	45,54
52.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe w rejonie ulicy Paderewskiego i zachodniej granicy miasta Wrześni.	2009	12,85

53.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w rejonie dróg krajowych nr 92 i projektowanej obwodnicy drogi nr 15 oraz torów PKP Warszawa-Poznań w miejscowości Gutowo Wielkie i Gutowo Małe.	2009	59,84
54.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe w Gutowie Małym w obrębie ulic Powidzkiej i Ostrowskiej.	2009	3,67
55.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla inwestycji celu publicznego w zakresie lokalizacji dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV Kromolice – Pątnów na odcinku położonym w Gminie Września.	2009	84,93
56.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej we Wrześni w rejonie ulic Kaliskiej i Sikorskiego.	2009	2,80
57.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo mieszkaniowe w obrębie nieruchomości o numerach geodezyjnych: 41/4, 41/14 w Nowym Folwarku.	2010	1,43
58.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod zabudowę mieszkaniową w obrębie ulic Bukowej, Jesionowej, Wierzbowej i dz. Nr 274/3 w Bierzglińku.	2010	4,82
59.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe w obrębie ulic Bukowej, Jesionowej, Wierzbowej i Jaśminowej w Bierzglińku.	2010	6,20
60.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod aktywizację gospodarczą w Gutowie Wielkim, obszar działek o nr 195/29, cz. 195/28, 195/26 oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej we Wrześni w rejonie ulicy Gen. Sikorskiego.	2009	36,91
61.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębie wsi Żerniki, Chociczka oraz Psary Małe.	2010	2,70
62.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Szosa Witkowska we Wrześni.	2010	12,44
63.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Oblączkowo.	2010	1,12
64.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i usług handlu w obrębie ulic Daszyńskiego, Kolejowej i Miłosławskiej we Wrześni.	2010	14,70
65.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe, obejmujący obszar ograniczony ulicami Ks. Jakubowskiego i Chabrową w Kaczanowie.	2011	8,05
66.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo mieszkaniowe w obrębie nieruchomości nr 168/4 w Gutowie Wielkim.	2011	1,33
67.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe w obrębie ulic: Klonowej, Bukowej, Orzechowej i Dębowej w Bierzglińku.	2011	26,49
68.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową usługową w Gutowie Małym w rejonie ulicy Jarzębinowej.	2011	0,81
69.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo mieszkaniowe w obrębie nieruchomości o numerach geodezyjnych 134/12, 134/13, 135 w Gutowie Małym.	2011	7,13
70.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod budownictwo mieszkaniowe i usługi rzemiosła w rejonie ulic Sokołowskiej i Łokietka we Wrześni i Gutowie Małym.	2011	30,59
71.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego i usługi rzemiosła we Wrześni, obejmujący obszar w obrębie ulic Kosynierów i torów PKP i Turwida.	2011	5,43
72.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod budownictwo mieszkaniowe obejmujący działki o numerach geod. 323/3, 323/4, 323/5, 323/6 i cz. 323/1 w Psarach Polskich.	2011	10,32
73.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe w rejonie ulicy Paderewskiego we Wrześni.	2011	18,61
74.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę usługową we Wrześni w rejonie ulic: Słowackiego i Gen. Sikorskiego.	2012	2,15
75.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe i produkcyjne w Białężycach, obejmujący obszar ograniczony drogami gminnymi o numerach geodezyjnych 102/14 i 117/1.	2012	8,49
76.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla zbiornika wodnego w miejscowości Gozdowo.	2012	32,77
77.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gulczewku.	2012	10,54
78.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkalno-usługowego w obrębie nieruchomości ozn. nr 1295/7, 1295/8, 1295/9, 1295/10 położonych we Wrześni w rejonie ulicy Słowackiego.	2013	3,91
79.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Psarach Polskich.	2013	18,01
80.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Osowie.	2014	5,80
81.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej	2014	150,65

	w rejonie drogi wojewódzkiej 432 oraz torów PKP Września – Jarocin.		
82.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach Chocicza Wielka, Chocicza Mała, Białężyce, Grzymysławice.	2014	191,15
83.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe w rejonie ul. Szosa Witkowska i projektowanej obwodnicy drogi krajowej nr 15 we Wrześni, Gutowie Małym i Gutowie Wielkim.	2014	57,92
84.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe w rejonie ul. Paderewskiego i zachodniej granicy miasta Września.	2015	0,21
85.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Słomowo.	2015	1,23
86.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Białężyce – dz. nr ewid.105/15.	2016	1,62
87.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Nowym Folwarku, obejmującego obszar ograniczony ulicami: Nową i Główną.	2016	14,16
88.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Gutowie Małym w obrębie nieruchomości o numerze geodezyjnym 71.	2016	1,00
89.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe w rejonie ul. Paderewskiego i zachodniej granicy miasta Września.	2016	7,33
90.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Białężyce.	2016	26,25
91.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i usług handlu w obrębie ulic Daszyńskiego, Kolejowej i Miłosławskiej we Wrześni.	2017	0,24
92.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe w rejonie ul. Paderewskiego we Wrześni (etap 1).	2017	28,58
93.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod zabudowę mieszkaniową w obrębie ulicy Wierzbowej w Bierzglińku.	2017	4,24
94.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod aktywizację gospodarczą w Chociczy Wielkiej i Białężycach, obejmującego obszar ograniczony drogami gminnymi o numerach geodezyjnych 56/1, 75 i 53.	2018	47,98
95.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego we Wrześni – dz. 908/3.	2018	3,24
96.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym 69/9, położonej w Oblączkowie.	2018	7,53
97.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gutowie Małym – dz. nr ewid. 57/4, 57/6, 57/7, 57/8.	2019	1,95
98.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Bierzglińku w rejonie ulic Klonowej i Lipowej.	2019	4,50

Na dzień 31 grudnia 2019 r. prowadzone były procedury planistyczne w sprawie sporządzenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach:

- Chocicza Wielka, Chocicza Mała;
- Bierzglinek;
- Żerniki, Chociczka;
- Kawęczyn, Marzenin, Gulczewo;
- Otoczna – dz. nr ewid. 96/14 i 150.

Prowadzone są także procedury zmian obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania dla:

- terenów pod budownictwo mieszkaniowe w rejonie ulicy Paderewskiego we Wrześni;
- terenów zabudowy mieszkalno-usługowej w rejonie ulicy Wrzosowej i Kościelnej we Wrześni;
- terenów zabudowy mieszkaniowo - usługowej i usług handlu w obrębie ulic Daszyńskiego, Kolejowej i Miłosławskiej we Wrześni;
- miejscowości Białężyce- dz. nr ewid. 105/15.

4.4. Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Września na lata 2017-2023.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Września na lata 2017 – 2023 został zatwierdzony przez Radę Miejską we Wrześni dnia 27 września 2017 roku i zaktualizowany 23 marca 2018 roku. Zmiana podyktowana była zamiarem aplikowania Gminy Września o bezzwrotne środki w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, celem realizacji projektu pn. „Rewitalizacja miasta Września w celu poprawy aktywności seniorów”.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji podyktowane jest nowymi potrzebami społecznymi, gospodarczymi, przestrzennymi i środowiskowymi Gminy Września. W ramach programu zdiagnozowane zostały obszary zdegradowane oraz tereny do rewitalizacji. Istotną kwestią stała się również partycypacja społeczna – współdziałania mieszkańców w realizacji programu.

Lokalny Program Rewitalizacji ma powiązania z następującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi:

1. Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. WIELKOPOLSKA 2020;
2. Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego;
3. Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Września na lata 2014 -2020;
4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Września;
5. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Września na lata 2016 -2020.

Gmina Września na opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Września na lata 2017 – 2023 pozyskała środki zewnętrzne z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. W związku z powyższym dwa razy w roku sporządzane były formularze efektów monitorowania programów rewitalizacji, które obrazują status wykonywania poszczególnych zadań.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Września na lata 2017 – 2023 skonstruowano na podstawie celów mieszczących się w strefie społecznej i gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej oraz środowiskowej i są to:

1. Eliminacja skutków starzenia się społeczeństwa i odmłodzenie struktury wiekowej mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących obszar rewitalizacji.
3. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój usług kultury.
4. Rozwój stref rekreacji i integracji społecznej jako elementów odnowy społecznej obszaru rewitalizacji.
5. Przystosowanie układu komunikacyjnego do potrzeb rozwojowych obszaru rewitalizacji.
6. Zmodernizowanie i adaptacja obiektów dziedzictwa kulturowego oraz przestrzeni publicznej i półpublicznej dla poprawy warunków świadczenia i rozwoju nowych usług społecznych i gospodarczych.
7. Poprawa warunków życia na wielorodzinnych osiedlach mieszkaniowych – blokowiskach.
8. Zmodernizowanie infrastruktury i przestrzeni usług społecznych na wiejskich obszarach rewitalizacji jako istotny element ich rozwoju.
9. Poprawa czystości powietrza i warunków akustycznych w rejonach zwartej zabudowy mieszkaniowej obszaru rewitalizacji.

Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mają za zadanie eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk. Ich zakres wynika bezpośrednio z przeprowadzonej diagnozy stanu obszarów kryzysowych gminy oraz postulatów dotyczących oczekiwanych zmian podnoszonych przez mieszkańców w trakcie przeprowadzonych w ramach przygotowania programu elementów z zakresu partycypacji społecznej.

Dzięki diagnozie i analizie wyłoniono obszary zdegradowane zlokalizowane zarówno na terenie miasta, jak również na wsiach, a następnie na tej podstawie określono i wyznaczono następujące obszary rewitalizacji:

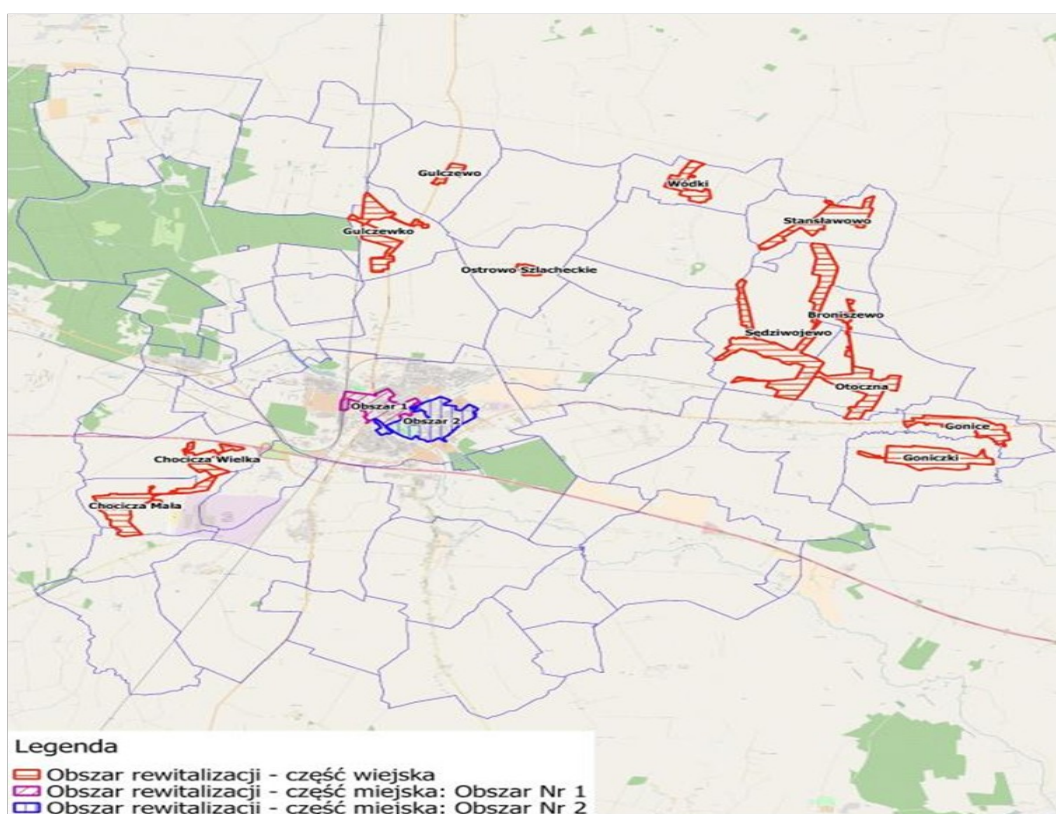
- Obszar miejski:

a) Obszar nr 1, obejmujący ściśle centrum miasta w granicach: od zachodu ul. Kolejowej, ul. Dworcowej, od północy ul. Ignacego Daszyńskiego, ul. Szkolnej, od wschodu ul. Legii Wrzesińskiej, ul. Opieszyn, ul. Miłostawskiej.

b) Obszar nr 3, obejmujący obszar zabudowy wielorodzinnej, powojkowej oraz zieleni urządzonej w granicach: od północy ul. Szosa Witkowskiej, ul. Juliusza Słowackiego, od wschodu ul. Piastów, ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Warsztatowej, od południa graniczący z rzeką Wrześnicą, obejmujący Park im. Dzieci Wrzesińskich i Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni.

- Obszar wiejski: Wódki, Chocicza Mała, Stanisławowo, Chocicza Wielka, Gulczewo, Gulczewko, Gonice, Goniczki, Ostrowo Szlacheckie, Otoczna, Broniszewo, Sędziwojewo.

Obszar rewitalizacji w trakcie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji zamieszkiwało łącznie 14 340 osób, czyli 28,7% ludności gminy. Łączna powierzchnia jego podobszarów wynosi 954,59 ha, co stanowi 4,3% powierzchni gminy ogółem.

Obszar rewitalizacji – rozmieszczenie podobszarów obszaru rewitalizacji w gminie Września

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Września na lata 2017 – 2023 zawiera listę przedsięwzięć tworzących katalog projektów mieszkańców oraz propozycji Urzędu Miasta i Gminy Września. Przedsięwzięcia podzielono na projekty podstawowe i uzupełniające. Projekty podstawowe skoncentrowane są głównie na działaniach prorozwojowych, ale są to również inwestycje w infrastrukturę wiejską oraz zadania inwestycyjne związane z tworzeniem stref rekreacji i aktywizacji społecznej oraz modernizacją infrastruktury kulturalnej. Pozostałe projekty niwelują problemy o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno – funkcjonalnym i środowiskowym stanowiąc ważny czynnik prowadzonej odnowy obszaru rewitalizacji w mieście i na wsiach.

Poniżej przedstawiono listę projektów podstawowych i uzupełniających wraz z informacją o ich realizacji.

Numer i tytuł przedsięwzięcia/projektu	Szacowana wartość projektu (PLN)	Źródło finansowania/stan realizacji
Przedsięwzięcie nr 1 Integracja międzypokoleniowa	-	-
<i>Projekt 1.1 Modernizacja terenów przyległych do ulicy Koszarowej</i>	1 000 000,00 zł	EFRR/Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 1.2 Zielone Centrum Rekreacji</i>	500 000,00 zł	EFRR/Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 1.3 Rozwój terenów zielonych w obrębie ulic: Batorego, Chrobrego, Jadwigi</i>	350 000,00 zł	EFRR/NFOSiGW/Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 1.4 Centrum Seniora „Wrzosowisko”:</i>	1 500 000,00 zł	EFRR/EFS/Budżet miasta i gminy Września
Przedsięwzięcie nr 2 Września dla Seniorów	-	-
<i>Projekt 2.1 Aktywizacja i integracja seniorów w gminie Września</i>	182 000,00 zł	EFS/ Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 2.2 Wrzesiński Tydzień Seniora</i>	80 000,00 zł	EFS/ Budżet miasta i gminy Września/zrealizowano w 2019 roku
Przedsięwzięcie nr 3 Przeciwdziałanie wykluczeniu grup defaworyzowanych	-	-
<i>Projekt 3.1 Dystrybuowanie artykułów żywnościowych dla mieszkańców gminy Września</i>	15 000,00 zł/rok	Środki własne Wnioskodawcy/zrealizowano w 2019 roku
<i>Projekt 3.2 Prowadzenie Punktu Odbioru i Wydawania Rzeczy dla Potrzebujących</i>	4 500,00 zł	Środki własne Wnioskodawcy/zrealizowano w 2019 roku
Projekt nr 4 Podniesienie wiedzy uczniów i kompetencji nauczycieli – wdrożenie działań zwiększających efektywność kształcenia w SSP nr 1 we Wrześni	210 000,00 zł	EFS/Budżet miasta i gminy Września/rozpoczęto realizację projektu w 2018 roku, kontynuacja w 2019 roku
Przedsięwzięcie nr 5 Kulturalna Września	-	-
<i>Projekt 5.1 Wrzesiński Festiwal Orkiestr Dętych</i>	60 000,00 zł	EFS/Budżet miasta i gminy Września/zrealizowano w 2019 roku
<i>Projekt 5.2 Światowy Przegląd Folkloru „Integracje”</i>	15 000,00 zł	EFS/Budżet miasta i gminy Września/zrealizowano w 2019 roku
<i>Projekt 5.3 Niedziele za miastem</i>	100 000,00 zł	EFS/Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 5.4 Piknik profilaktyczny „Niedziele dla milusińskich”</i>	14 400,00 zł	EFS/Budżet miasta i gminy Września/zrealizowano w 2019 roku
<i>Projekt 5.5 Przegląd Twórczości Artystycznej Dzieci i Młodzieży Miasta i Gminy Września „Talenty”</i>	15 000,00 zł	EFS/Budżet miasta i gminy Września/zrealizowano w 2019 roku
Przedsięwzięcie nr 6 Modernizacja infrastruktury kulturalnej	-	-
<i>Projekt 6.1 Modernizacja Amfiteatru im. Anny Jantar we Wrześni</i>	15 000 000,00 zł	EFRR/Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 6.2 Przebudowa Wrzesińskiego Ośrodka Kultury wraz z robotami towarzyszącymi</i>	5 500 000,00 zł	EFRR/Budżet miasta i gminy Września/ realizację rozpoczęto w 2019 roku (umowa o dofinansowanie została podpisana w 2018 roku)
Przedsięwzięcie nr 7 Modernizacja infrastruktury społecznej i kulturalnej na obszarach wiejskich	-	-
<i>Projekt 7.1 Integracja społeczna mieszkańców Chociczy Małej</i>	150 000,00 zł	EFRR/PROW/Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 7.2 Integracja społeczna mieszkańców Gonic</i>	150 000,00 zł	EFRR/PROW/Budżet miasta i gminy Września

Numer i tytuł przedsięwzięcia/projektu	Szacowana wartość projektu (PLN)	Źródło finansowania/stan realizacji
Przedsięwzięcie nr 8 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na obszarach wiejskich	-	-
<i>Projekt 8.1 Budowa placu zabaw we wsi Gulczewo</i>	30 000,00 zł	EFRR/PROW oraz inne fundusze zewnętrzne
<i>Projekt 8.2 Rozwój terenów sportu i rekreacji we wsi Gulczewo</i>	900 000,00 zł	EFRR/PROW oraz inne fundusze zewnętrzne
<i>Projekt 8.3 Rewaloryzacja zabytkowego parku w Stanisławowie</i>	Koszt jednostkowy rewaloryzacji hektara powierzchni: ok. 30 000,00 zł	EFRR/PROW/NFOŚiGW oraz inne fundusze zewnętrzne
Projekt nr 9 Modernizacja przestrzeni publicznej na osiedlu Wojska Polskiego we Wrześni	500 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne
Przedsięwzięcie nr 10 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na terenie miasta Września	-	-
<i>Projekt 10.1 Budowa parkingu przy dworcu PKP Września</i>	2 000 000,00 zł	EFRR/Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 10.2 Zagospodarowanie terenu przy cmentarzu komunalnym</i>	500 000,00 zł	EFRR/Budżet miasta i gminy Września
<i>Projekt 10.3 Renowacja ul. Harcerskiej</i>	Koszt prac: ok. 15 000 zł – 30 000 zł za hektar powierzchni + koszt renowacji toalety publicznej .	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne
<i>Projekt 10.4 Zmiana organizacji ruchu pieszych i położenia miejsc parkingowych na osiedlu Kościuszki</i>	200 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne
<i>Projekt 10.5 Renowacja terenów zieleniaka osiedlowego przy ul. Chrobrego we Wrześni</i>	650 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne
<i>Projekt 10.6 Renowacja zieleniaka przy ul. Kościelnej we Wrześni</i>	1 000 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne
<i>Projekt 10.7 Zielona WSM</i>	Koszt jednostkowy za rewitalizację 1 ha powierzchni waha się w granicach od 15 000,00 zł do 30 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne
Projekt nr 11 Kompleksowa modernizacja budynków wielorodzinnych Wrzesińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na osiedlu Wojska Polskiego we Wrześni	3 000 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne
Przedsięwzięcie nr 12 Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie wsi Gulczewo	-	-
<i>Projekt 12.1 Odnowa wsi Gulczewo – budowa chodnika w paśmie drogi powiatowej nr 2947P</i>	60 000,00 zł - 100 000,00	EFRR/PROW oraz inne fundusze zewnętrzne
<i>Projekt 12.2 Odnowa wsi Gulczewo – budowa (utwardzenie) drogi przebiegającej przez wieś</i>	665 000,00 - 800 000,00 zł	EFRR/PROW oraz inne fundusze zewnętrzne
Przedsięwzięcie nr 13 Renowacja obiektów zabytkowych i ich otoczenia na terenie Wrześni	-	-
<i>Projekt 13.1 Rewitalizacja terenu wokół dworca PKP</i>	10 000 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne / Środki własne wnioskodawcy
<i>Projekt 13.2 Modernizacja dawnego budynku koszarowego</i>	10 000 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne /budżet powiatu wrzesińskiego
<i>Projekt 13.3 Rewitalizacja zabytkowych kamienic w centrum Wrześni</i>	Szacunkowa kwota remontu części zewnętrznych trzech budynków w zależności od zakresu prac wyniesie ok. 3 000 000,00 zł.	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne /budżet powiatu wrzesińskiego/budżet województwa wielkopolskiego
<i>Projekt 13.4 Termomodernizacja i odtworzenie dawnego blasku budynku byłego urzędu celnego na cele społeczne</i>	546 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne /Środki własne wnioskodawcy
<i>Projekt 13.5 Przyjazne podwórka</i>	Jednostkowy koszt w zależności od zakresu prac od 5 000,00 zł do 30 000,00 zł	EFRR/EFS oraz inne fundusze zewnętrzne
<i>Projekt 13.6 Termomodernizacja i odtworzenie dawnego blasku budynku Pałacu Ponińskich i Mycielskich</i>	1 565 000,00 zł	EFRR oraz inne fundusze zewnętrzne / Środki własne wnioskodawcy
Projekt nr 14 Centrum budownictwa zero-energetycznego we Wrześni	2 200 000,00 zł	EFRR/Środki własne wnioskodawcy

Wiele z wyżej wskazanych przedsięwzięć ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Września przewiduje ubieganie się o dofinansowanie ze środków unijnych w formie dotacji (z wykorzystaniem Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 -2020 bądź też Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020). Jednakże Gmina Września w ramach dostępności swoich środków finansowych realizowała wiele projektów, głównie tych które dedykowane są mieszkańcom. Projekty dotyczące sferę społeczną stanowią bowiem odpowiedź na główne ich potrzeby. Poprzez takie działania Września jest miastem jeszcze bardziej atrakcyjnym dla społeczeństwa.

4.5. Plany Odnowy Miejscowości.

W związku z możliwością ubiegania się przez sołectwa za pośrednictwem Gminy Września o dofinansowanie realizacji projektów w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 niezbędnym działaniem było zatwierdzenie Planów Odnowy Miejscowości dla każdego z 33 sołectw.

Plany Odnowy Miejscowości są dla wiosek czy sołectw tym, czym dla gminy jest strategia rozwoju. Znaczenie tego dokumentu jest tak samo duże, gdyż pozwala on – na podstawie inwentaryzacji zasobów, które miejscowość posiada – określić, w czym jest ona mocna i słaba, jakie czynniki mogą pomóc jej się rozwinąć, a jakie będą w tym procesie przeszkadzać.

Poniżej przedstawiono wykaz Uchwał uwzględniających wszystkie Plany Odnowy Miejscowości:

1. Uchwała Nr VIII/86/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Bardo.
2. Uchwała Nr VIII/87/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Bierzgin.
3. Uchwała Nr VIII/88/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Bierzglinek.
4. Uchwała Nr VIII/89/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Chociczka i Żerniki.
5. Uchwała Nr VIII/90/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Chocicza Mała.
6. Uchwała Nr VIII/91/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Chocicza Wielka i Białężyce.
7. Uchwała Nr VIII/92/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Chwalibogowo i Grzymysławice.
8. Uchwała Nr VIII/93/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gonice.
9. Uchwała Nr VIII/94/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Goniczki.
10. Uchwała Nr VIII/95/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gozdowo, Gozdowo Młyn i Nadarzyce.

11. Uchwała Nr VIII/96/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gulczewo, Gulczewko.
12. Uchwała Nr VIII/97/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gutowo Małe.
13. Uchwała Nr VIII/98/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gutowo Wielkie.
14. Uchwała Nr VIII/99/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Grzybowo.
15. Uchwała Nr VIII/100/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Kaczanowo, Neryngowo.
16. Uchwała Nr VIII/101/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Kleparz.
17. Uchwała Nr VIII/102/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Marzenin – Kawęczyn.
18. Uchwała Nr VIII/103/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Nowa Wieś Królewska.
19. Uchwała Nr VIII/104/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Oblaczkowo.
20. Uchwała Nr VIII/105/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Osowo.
21. Uchwała Nr VIII/106/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Otoczna, Broniszewo.
22. Uchwała Nr VIII/107/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Psary Polskie.
23. Uchwała Nr VIII/108/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Psary Wielkie, Nowy Folwark i Marzelewo.
24. Uchwała Nr VIII/109/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Przyborki, Psary Małe zmieniony Uchwałą Nr XXII/308/2017 z dnia 23 lutego 2017 roku.
25. Uchwała Nr VIII/110 /2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Sędziwojewo.
26. Uchwała Nr VIII/111/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Słomowo i Słomówko.
27. Uchwała Nr VIII/112/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Sobiesiernie i Ostrowo Szlacheckie.
28. Uchwała Nr VIII/113/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Sokołowo.
29. Uchwała Nr VIII/114/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Sołeczno.
30. Uchwała Nr VIII/115/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Stanisławowo.

31. Uchwała Nr VIII/116/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Strzyżewo, Noskowo, Radomice.

32. Uchwała Nr VIII/117/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Wódki.

33. Uchwała Nr VIII/118/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Węgierki.

Każdy z wyżej wymienionych Planów Odnowy Miejscowości posiada charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości, ocenę mocnych i słabych stron, opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć angażujących społeczność lokalną oraz harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych.

Na podstawie zawartych w Planach Odnowy Miejscowości harmonogramów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych oraz wpisanych w nich zadaniach Gmina Września może oprócz aplikowania o środki zewnętrzne realizować je również ze środków własnych.

W 2018 roku Gmina Września w związku z zadaniami wpisanymi w Planach Odnowy Miejscowości ze środków własnych zrealizowała następujące inwestycje:

- Białężyce – budowa siłowni zewnętrznej;
- Chocicza Wielka – doposażenie i rozbudowa placu zabaw;
- Oblączkowo – budowa placu zabaw;
- Nowy Folwark – budowa oświetlenia przy ulicach Podleśnej, Promykowej, Krańcowej i Poprzecznej;
- Nowy Folwark – budowa nawierzchni na odcinku Nowy Folwark- Marzelewo – Zasutowo;
- Nowy Folwark – budowa chodnika przy ulicy Nowej;
- Marzenin – budowa chodnika przy ulicy Bazarowej;
- Kaczanowo – wykonanie przyłącza gazowego wraz z montażem pieca w świetlicy wiejskiej;
- Ostrowo Szlacheckie – budowa placu zabaw;
- Sokołowo – zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w rejonie ulicy Sportowej;
- Sokołowo – przebudowa drogi Sokołowo – Sobiesiernie;
- Sołeczno – modernizacja świetlicy wiejskiej;
- Strzyżewo – budowa placu zabaw;
- Otoczna – budowa placu zabaw;
- Gulczewo – doposażenie placu zabaw.

Przebudowa drogi Sokołowo - Sobiesiernie

Plac zabaw w Gulczewie

Realizacja powyżej wskazanych zadań powiązanych z Planami Odnowy Miejscowości, poza znaczeniem czysto finansowym, sprzyja budowie tożsamości lokalnej oraz poczuciu współodpowiedzialności za swoje miejsce. Ponadto nowe inwestycje zawsze pozytywnie wpływają na wizerunek miejscowości, tworząc atrakcyjne miejsca do zamieszkania.

4.6. Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Września na lata 2017-2020

Gminny Program Opieki nad Zabytkami jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania w gminie. Nie stanowi aktu prawa miejscowego, lecz jest dokumentem polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Program opieki nad zabytkami stanowi podwalinę współpracy między samorządem gminy, właścicielem zabytków i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zagadnienie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przejawia się w zbiorowej potrzebie wspólnoty, oznacza konieczność realizowania przez samorząd zadań związanych z ochroną zabytków i opieki nad zabytkami poprzez działania edukacyjne i popularyzatorskie. Burmistrz Miasta i Gminy Września zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

Program ten ma na celu, w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;

- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Września na lata 2017-2020 po uzyskaniu pozytywnej opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków został przyjęty uchwałą nr XXIV/317/2017 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 21 kwietnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 3646).

Głównym odbiorcą programu jest społeczność lokalna, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Dotyczy to nie tylko właścicieli oraz użytkowników obszarów i obiektów zabytkowych, lecz także wszystkich mieszkańców, gdyż zachowane i należycie pielęgnowane dziedzictwo kultury wyróżnia obszar gminy i przesądza o jej atrakcyjności.

Przyjęty przez radę gminy w formie uchwały gminny program opieki nad zabytkami jest elementem polityki samorządowej. Powinien służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kultury.

Program może być wykorzystywany przez inne jednostki samorządu terytorialnego, środowiska badawcze i naukowe, właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych oraz osoby zainteresowane kulturą i dziedzictwem kultury. Opracowanie i uchwalenie gminnego programu opieki nad zabytkami nie powinno być traktowane jedynie jako realizacja przez gminę zadania ustawowego. Programy mają bowiem służyć rozwojowi gminy przez dążenie do poprawy stanu zachowania zabytków, eksponowania walorów krajobrazu kulturowego, wykorzystania zabytków na potrzeby społeczne, gospodarcze i edukacyjne. Inne ważne cele gminnego programu opieki nad zabytkami wskazane przez ustawodawcę (np. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków eliminujących sytuacje konfliktowe czy tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami) sprawiają, że program ten może odgrywać ważną rolę społeczną, a jego konsekwentna realizacja może stać się istotnym czynnikiem rozwoju gminy.

Program opieki nad zabytkami powinien pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe gminy. Wskazane w programie działania powinny być skierowane na poprawę stanu zabytków, ich adaptację i rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Jednocześnie mogą przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności regionów, podniesienia konkurencyjności oferowanych produktów turystycznych, a także szerszego od dotychczasowego wykorzystania potencjału związanego z zachowanym dziedzictwem kultury.

Gminny program opieki nad zabytkami, m.in. przez działania edukacyjne, może też budzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości, wspiera identyfikację jednostki z tzw. małą ojczyzną, zacieśnia procesy integracyjne w społeczności lokalnej, minimalizując niektóre negatywne skutki globalizacji (T. Błyskosz, A. Fortuna-Marek, E. Jagielska, I. Liżewska, B. Oszczanowska, J. Welc-Jędrzejewska, Gminny program opieki nad zabytkami. Poradnik metodyczny, Kurier Konserwatorski 2009, nr 3, s. 14-36).

Z realizacji tego Programu Burmistrz Miasta i Gminy Września zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata sprawozdania, które następnie przedstawia się radzie gminy. Sprawozdanie z realizacji w latach 2017-2018 Gminnego

Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Września na lata 2017-2020 zostało przyjęte uchwałą nr V/40/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 28 marca 2019 r.

Zabytkiem nieruchomym jest nieruchomości, jej część lub zespół nieruchomości, które są dziełem człowieka lub są związane z jego działalnością. Zabytkiem nieruchomym są także nieruchome zabytki archeologiczne, będące pozostałością (powierzchniową, podziemną lub podwodną) egzystencji człowieka. Zabytkiem nieruchomym może być wybrana część lub całość nieruchomości. Oprócz budynków lub budowli zabytki nieruchome to także miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne lub działalność wybitnych ludzi lub instytucji. W ustawie wymienione są także krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne i ruralistyczne, budownictwo obronne, obiekty techniki, cmentarze i parki. Ze względu na posiadane wartości historyczne, artystyczne lub naukowe w interesie społecznym jest zachowanie zabytków poprzez otoczenie ich ochroną i opieką.

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków stanowiące własność Gminy Września lub jednostek podległych:

- Ratusz, obecnie Urząd Miasta i Gminy we Wrześni, nr rejestru zabytków 191/WLKP/A z 28.06.2004 r.;
- Willa Starosty w zespole starostwa, obecnie Urząd Stanu Cywilnego we Wrześni, nr rejestru zabytków 385/WLKP/A z 25.07.2006 r.;
- Szkoła Elementarna Dzieci Wrzesińskich – Katolicka Szkoła Ludowa, obecnie Muzeum i Biblioteka we Wrześni, nr rejestru zabytków 1569/A z 10.09.1974 r.;
- Altana w zespole Strzelnicy Strzeleckiego Bractwa Kurkowego we Wrześni, nr rejestru zabytków 1012/Wlkp/A z 27.10.2016 r.;
- Dwór w zespole dworskim w Gutowie Małym, nr rejestru zabytków 1733/A z 30.04.1975 r.;
- Pałac w zespole pałacowym w Węgierkach, nr rejestru zabytków 1527/A z 1.06.1974 r. (współwłasność Gminy Września).

Gmina Września jest właścicielem dwóch zabytkowych wagonów kolejki wąskotorowej (wagon typu Kdxh 7150-7 wyprodukowany przez Wytwórnię Konstrukcji Stalowych Chorzów II „Konstal” w 1951 r. oraz wagon typu Kddxz 9071-1 wyprodukowany przez Fabrykę Wagonów w Świdnicy w 1960 r.) wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków (numer rejestru zabytków B-266 z 18.12.2008). Prezentowane są one wraz z lokomotywą parową Px48-1785 wraz z tendrem na torach przy peronie oddającym charakter dawnego przystanku Wrzesińskiej Kolei Powiatowej. Na tablicach informacyjnych przedstawiona jest historia Wrzesińskiej Kolei Powiatowej ze schematem połączeń oraz archiwalnymi fotografiami.

Gmina Września zarządza 6 obszarami zieleni (parkami) wpisanymi indywidualnie do rejestru zabytków:

- Park krajobrazowy w zespole pałacowym Opieszyn, obecnie park miejski im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni;
- Park miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego we Wrześni;
- Ogród Strzeleckiego Bractwa Kurkowego (Park im. Strzeleckiego Bractwa Kurkowego) w zespole Strzelnicy Strzeleckiego Bractwa Kurkowego we Wrześni (Gmina Września zarządza częścią parku);
- Park krajobrazowy w zespole dworskim w Gutowie Małym;
- Park krajobrazowy ze stawem w zespole pałacowym w Węgierkach;
- Park dworski w Marzeninie.

Obiekty zabytkowe zarówno te wpisane do rejestru zabytków jak i pozostałe ujmowane są w wojewódzkiej ewidencji zabytków i w gminnych ewidencjach zabytków. Gminna ewidencja zabytków jest podstawą

do stworzenia gminnego programu opieki nad zabytkami. Zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Burmistrz Miasta i Gminy Września prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.

Zgodnie z przywołaną ustawą w gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Zarządzeniem nr 206 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 17 października 2019 r. przyjęto Gminną Ewidencję Zabytków. Załącznikiem do przedmiotowego zarządzenia jest wykaz kart adresowych zabytków nieruchomych. W gminnej ewidencji zabytków ujęte są zabytki nieruchome tj.: budynki, układy urbanistyczne, zespoły budowlane i zabytki archeologiczne. Procedurę włączenia lub wyłączenia obiektów do gminnej ewidencji zabytków prowadzi Burmistrz Miasta i Gminy Września w porozumieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W 2019 roku Gmina Września udzieliła następujących dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków:

lp.	Zabytek	Zadanie objęte dotacją	Wysokość przyznanej dotacji
1.	Kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Węgiernkach, wpisany do rej. zab. nieruchomych: 2096/A z 12.08.1986 r.	Renowacja okna witrażowego w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Węgiernkach.	10 000,00 zł
2.	Pałac w zespole pałacowym Opieszyn we Wrześni, wpisany do rej. zab. nieruchomych: 966/A z 05.03.1970 r.	Obróbka blacharska w obrębie dachu, montaż parapetów zewnętrznych tytan-cynk oraz montaż blachy na gzymsach sztukateryjnych będących elementem robót budowlanych polegających na przebudowie, rozbudowie i nadbudowie pałacu na Opieszynie.	50 000 zł
3.	Budynek strzelnicy we Wrześni, wpisany do rej. zab. nieruchomych: 1012/Wlkp/A z 27.10.2016 r.	Remont elewacji z naprawą tynków, osuszeniem ścian, malowaniem elewacji i wymianą drzwi zewnętrznych w budynku strzelnicy sportowej we Wrześni.	31 423,83 zł
4.	Kościół parafialny pw. Andrzeja Apostoła w Nowej Wsi Królewskiej, wpisany do rej. zab. nieruchomych: 2534/A z 01.08.1956 r.	Renowacja drzwi głównych w kościele parafialnym pw. św. Andrzeja Ap. w Nowej Wsi Królewskiej.	14 000 zł
5.	Kościół parafialny pw. św. Krzyża we Wrześni, wpisany do rej. zab. nieruchomych: 1106/A z 6.05.1970 r.	Wstawienie nowych okien w kościele łącznie z obudową wnek okiennych oraz wykonanie nowej obudowy wnęki (ościeżnicy) drzwi bocznych – od wewnątrz kościoła pw. św. Krzyża we Wrześni	25 000 zł

4.7. Wieloletni program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Września na lata 2018-2020.

Celem Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Września na lata 2019-2024 jest określenie podstawowych kierunków działania w gospodarowaniu zasobem mieszkaniowym. Zadaniem własnym gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Gmina zapewnia również lokale na rzecz osób, które otrzymały uprawnienie do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu na mocy orzeczenia sądu.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. na otrzymanie lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy oczekiwało ogółem 56 rodzin/osób, co oznacza, że ilość gminnych lokali nie jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb wszystkich oczekujących.

W celu poprawy tej sytuacji program przewiduje – w miarę możliwości – pozyskiwanie lokali do zasobu. Mając jednak na uwadze obecną sytuację finansową gminy związaną z koniecznością dokończenia rozpoczętych inwestycji, na koniec roku 2019 nie przewidziano budowy nowych budynków o charakterze mieszkalnym. Do końca roku 2019 nie udało się również pozyskać operatora mieszkaniowego, który byłby zdecydowany na uruchomienie inwestycji w ramach rządowego programu „Mieszkanie+”, pomimo umożliwienia przez gminę realizacji takiej inwestycji na atrakcyjnych działkach gminnych znajdujących się we Wrześni, przy ul. Armii Poznań. Wobec niewielkiego zainteresowania przedsiębiorców taką formą inwestycji, również w skali kraju, nie przewidziano przyrostu liczby mieszkań w zasobie - z tego tytułu - w obecnie obowiązującym programie.

Ogólny stan techniczny budynków gminnych, w których znajdują się lokale komunalne ocenić należy jako średni. Budynki te pochodzą w większości z okresu międzywojennego i wcześniejszego. Sukcesywnie przeprowadzane są jednak prace remontowe, mające na celu utrzymanie substancji mieszkaniowej w możliwie najlepszym stanie technicznym. Wykonywanie robót remontowych związane jest również z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom zasobu (w szczególności instalacje elektryczne i roboty zduńskie). Ze strony mieszkańców natomiast nierzadko obserwuje się brak poszanowania dla mienia gminnego i dbałości o nie.

W 2019 r. w zasobach komunalnych Gminy Września:

- wykonano prace zduńskie w 33 lokalach, w tym dokonano przestawienia/naprawy pieców w 15 lokalach i czyszczenia w 18 lokalach na łączną sumę 36.185,40 zł (plan wynikający z uchwały – 30.000,00 zł);
- wymieniono stolarkę okienną i drzwiową w 4 lokalach na łączną sumę 10.673,32 zł (plan wynikający z uchwały – 50.000,00 zł);
- przeprowadzono prace dekarские na 5 budynkach na łączną sumę 137.042,69 zł (w tym wymieniono całkowicie pokrycie dachowe na budynku kaplicy położonym w Bierzglińku, przy ul. Klonowej 39 oraz na 3 budynkach gospodarczych); (plan wynikający z uchwały – 250.000,00 zł);
- wykonano prace remontowo-budowlane, elektryczne i instalacyjne w 57 mieszkaniach na kwotę 336.704,21 zł oraz przeprowadzono prace remontowe w 19 budynkach mieszkalnych (części wspólne, otoczenie budynku) na łączną kwotę 125.789,59 zł - (łącznie 462.493,80 zł) (plan wynikający z uchwały – 370.000,00 zł).

Faktyczne wydatki poniesione w 2019 r. na roboty remontowe w zasobach mieszkaniowych Gminy Września w dużej mierze wynikały z przypadających na 2019 r. przeglądów pięcioletnich, podczas których przeprowadzano przegląd instalacji elektrycznych w budynkach oraz w poszczególnych mieszkaniach zasobu komunalnego. W wyniku przeprowadzonych pomiarów elektrycznych w wielu lokalach koniecznym okazało się przeprowadzenie remontów instalacji lub jej całkowitej wymiany. Niezbędne okazały się również naprawy instalacji odgromowej. Ponadto w 2019 r. zostały wykonane gruntowne remonty kilkunastu lokali mieszkalnych po opuszczeniu ich przez dotychczasowych najemców.

W roku 2019 – z uwagi na ograniczone możliwości finansowe, nie przeprowadzano rozbiórek budynków planowanych do wyburzenia, będących w złym stanie technicznym. Na dzień 31 grudnia 2019 r. budynki położone we Wrześni przy ul. Warszawskiej 26A i 26B, Jana Pawła II 17 oraz Miłosławskiej 16A pozostawały opróżnione z lokatorów. Mając na uwadze znaczne koszty ewentualnych prac rozbiórkowych, pod koniec roku 2019r. rozważono alternatywnie opcję sprzedaży bądź wynajęcia - dla dwóch pierwszych nieruchomości, o których mowa wyżej, na rzecz

osób bądź instytucji, które byłyby gotowe do ich wyremontowania i zagospodarowania. Stosowne informacje były i są publikowane na łamach biuletynu „Wieści z Ratusza”. Nie było jednak osób poważnie zainteresowanych taką formą współpracy z gminą.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Gmina Września posiadała 124 lokale mieszkalne przeznaczone do sprzedaży. Zgodnie z założeniami Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Września na lata 2019-2024 umożliwienie nabycia lokali komunalnych na własność przez ich najemców jest celem strategicznym gminy. Sprzedaż lokali na rzecz najemców następuje z zastosowaniem bonifikat, które umożliwiają szeroki dostęp do zakupu lokalu na własność (za wyjątkiem lokali usytuowanych w budynkach wyłączonych ze sprzedaży). W roku 2019 sprzedano 11 lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców, z zastosowaniem bonifikaty za łączną kwotę 50.022,60 zł (w przyjętym programie na rok 2019 planowano sprzedaż 17 lokali).

W ramach założonej uchwałą Rady Miejskiej we Wrześni likwidacji sytuacji polegającej na posiadaniu przez gminę pojedynczych lokali we wspólnotach mieszkaniowych (w przypadku 24 wspólnot mieszkaniowych gmina jest właścicielem zaledwie 1 mieszkania w budynku - wg stanu na dzień 31.12.2019r.). W roku 2019 likwidacja takiej sytuacji nastąpiła tylko w przypadku 2 budynków, jednakże na bieżąco podejmowane są działania – w ramach ponownie zasiedlanych lokali oraz zamian – za zgodą lub na wniosek najemców, mające na celu umożliwienie wykupu mieszkań przez lokatorów na preferencyjnych warunkach (zrealizowano 7 takich przypadków). W praktyce niejednokrotnie propozycje dokonywania zamian lokali - również na lokale przeznaczone do wykupu – spotykają się z brakiem aprobaty ze strony najemców; na przestrzeni roku 2019 gmina 7-krotnie spotykała się z odmową przyjęcia złożonej oferty zamiany lokalu. Relatywnie niewielkie zainteresowanie wykupami lokali na własność – w stosunku do bardzo korzystnych warunków wykupu jest związane z takimi czynnikami jak: znaczne ubóstwo zamieszkujących w zasobie osób, obciążenia komornicze, podeszły wiek - w przypadku osób samotnych, brak możliwości wskazania przez gminę do zamiany lokalu, który spełniałby oczekiwania osób zainteresowanych.

W celu obniżenia zaległości w opłatach czynszowych (czynsz oraz opłaty niezależne od wynajmującego) na bieżąco prowadzone są czynności windykacyjne. W trakcie osobistych rozmów dłużnicy są informowani o możliwości korzystania z dodatku mieszkaniowego oraz zachęcani do dokonywania dobrowolnych systematycznych wpłat na poczet długu, co uzasadnia odstąpienie od skierowania sprawy na drogę sądową, celem wydania przez sąd nakazu zapłaty (w trakcie roku 2019 przyjęto od dłużników 38 deklaracji dobrowolnej spłaty długu. Na dzień 31 grudnia 2019 r. - 15 osób/rodzin realizowało wpłaty zgodnie z deklaracją). W 2019 r. wysłano 1223 wezwania do zapłaty (termin płatności 7 dni); wezwania kierowane są do najemcy oraz do pełnoletnich osób zamieszkujących wraz z najemcą lokalu, osób pełnoletnich zajmujących lokal bez tytułu prawnego oraz dłużników, którzy nie mają bieżącego przypisu należności (nie zamieszkują już w lokalu, jednak po opuszczeniu go, np. wskutek eksmisji, pozostały niezapłacone zaległości – właśnie ta grupa dłużników generuje największe zaległości). Wobec braku spłat zaległości w 2019 r., 39 spraw przekazano do komórki windykacyjnej w celu sporządzenia pozwów o zapłatę. Ponadto wysłano do 11 gospodarstw domowych wezwania do zapłaty (termin płatności 1 miesiąc) pod rygorem wypowiedzenia umowy najmu, 1 wypowiedzenie umowy najmu lokalu mieszkalnego oraz złożono w Sądzie Rejonowym we Wrześni 13 pozwów o eksmisję. Na bieżąco nakazy zapłaty kierowane są do egzekucji komorniczej. W wielu przypadkach egzekucja jest bezskuteczna. W porównaniu do roku 2018 ogólna kwota zaległości w opłatach czynszowych i pochodnych (czynsz, media, odsetki, koszty) zmniejszyła się o ponad 36.000 zł. Warto również nadmienić, że znaczną część zadłużenia stanowią zaległości zewidencjonowane na kontach analitycznych dłużników,

którzy nie zajmują już danego lokalu (wskutek podejmowanych czynności dłużnicy wyprowadzili się dobrowolnie przekazując lokal do dyspozycji gminy, zostali eksmitowani do innego lokalu, zmarli).

4.8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Września na lata 2016 – 2020.

Cel strategiczny	Cele operacyjne	Zrealizowane działania
<p>1. Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.</p>	<p>- tworzenie w gminie Września nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób dotkniętych bezrobociem i poszukujących pracy;</p> <p>- zwiększanie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej;</p> <p>- podejmowanie działań na rzecz wyjścia bezdomności.</p>	<p>- Ośrodek Pomocy Społecznej realizował we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy we Wrześni prace społecznie użyteczne;</p> <p>-rozpowszechniano wśród osób bezrobotnych – klientów OPS informacje nt. ofert pracy, informowano o szkoleniach, stażach, pracach interwencyjnych oraz możliwości wsparcia przez doradcę zawodowego;</p> <p>- Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał wsparcia finansowego osobom zmagającym się z problemem bezrobocia</p> <p>- wspierano seniorów i osoby;</p> <p>z niepełnosprawnością poprzez prowadzoną pracę socjalną. OPS wspierał działające na terenie gminy grupy: Wrześnianie „rozWAGI”, chór „Wrzoso”, grupy usprawnienia ruchowego;</p> <p>- umowa i stała współpraca ze Stowarzyszeniem Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych i Ogrzewalnia Markot w Zielńcu.</p>
<p>2. Poprawa kondycji rodzin, zapewnienie opieki i tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży.</p>	<p>- wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do spędzania czasu wolnego.</p>	<p>- realizowano z rodzinami pracę socjalną i oferowano wsparcie specjalistyczne;</p> <p>- udzielono rodzinom wsparcia w formie świadczeń pieniężnych:</p> <p>- zasiłek stały;</p> <p>- zasiłek okresowy;</p> <p>- zasiłek celowy;</p> <p>- zasiłek specjalny celowy;</p> <p>- rodziny skorzystały;</p> <p>ze wsparcia materialnego w formie:</p> <p>- dodatku mieszkaniowego;</p> <p>- dodatku energetycznego;</p> <p>- dodatku wyrównawczego;</p> <p>- zasiłku rodzinnego z dodatkami;</p> <p>- jednorazowej zapomogi;</p> <p>z tytułu urodzenia dziecka;</p> <p>- świadczenia rodzicielskiego;</p> <p>-świadczenia wychowawczego;</p> <p>- świadczenia „dobry start”;</p> <p>- świadczenia z funduszu alimentacyjnego;</p> <p>- zasiłku pielęgnacyjnego;</p> <p>- świadczenia pielęgnacyjnego;</p> <p>- specjalnego zasiłku opiekuńczego;</p> <p>- zasiłku dla opiekuna;</p> <p>- zapewniono dzieciom i młodzieży dożywianie;</p> <p>w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”</p> <p>- we współpracy;</p> <p>ze Stowarzyszeniem KRAĞ, Ośrodek realizował w gminie Września Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, który, finansowany był ze</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie pomocy osobom i rodzinom o niskim statusie materialnym oraz zagrożonym i dotkniętym bezdomnością; - wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy w rodzinie. 	<p>środków UE, skierowany;</p> <p>do najuboższych mieszkańców naszej gminy w liczbie 727 osób</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności zapewniono schronienie w Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych i Ogrzewalnia Markot w Zielńcu; - zapewniono gorący posiłek oraz niezbędne ubranie osobom potrzebującym przy współpracy z Katolickim Porozumieniem Samorządowym, które prowadzi jadalnię oraz magazyn odzieży i art. gospodarstwa domowego; - umożliwiono rodzinom skorzystanie ze wsparcia specjalistów – pedagoga, psychologa, prawnika w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
3. Zaspokojenie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie ochrony zdrowia oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępności i jakości usług medycznych oraz z zakresu działalności prozdrowotnej - przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich. 	<ul style="list-style-type: none"> - promowano akcje prozdrowotne; - Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpstwem;
4. Usprawnienie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie aktywności obywatelskiej.	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększanie kompetencji pracowników służb społecznych; - rozwijanie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie z nim współpracy; 	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszono kwalifikacje poprzez udział pracowników w szkoleniach, kursach i konferencjach; - udzielano mieszkańcom gminy informacji o dostępnych formach pomocy; - zapewniono wymaganą przepisami ustawy o pomocy społecznej liczbę pracowników socjalnych; - Wrzesińskie Centrum Wolontariatu działające przy OPS we Wrześni, koordynowało i wspomagało działania wolontariackie na terenie naszej gminy. Centrum zrealizowało: - szkolenia dla wolontariuszy; - akcje i projekty z udziałem wolontariuszy. WCW współpracowało z około 200 wolontariuszami w ramach następujących akcji/projektów; - świąteczne Zbiórki Żywności, przy współpracy z Wielkopolskim Bankiem Żywności; - „Pola Nadziei”, przy współpracy ze stowarzyszeniem Hospicjum im. Piotra Króla; - „Mocne strony „słabej” płci”, przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Kąg”; - „Wrzesiński Gwiazdor”; - paczki świąteczne dla dzieci od pracowników Volkswagen Września; - spotkanie opłatkowe dla seniorów z ul. Piastów 5 i 6 we Wrześni.

4.9. Gminny program Przeciwdziałania Przemocy oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020.

Cele programu	Zadania	Sposób realizacji
1. Zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinie.	Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	- monitorowano sytuację rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy poprzez wizyty

		<p>również w ramach działania grup roboczych oraz pracy specjalnej (wizyty w środowisku zamieszkania rodzin w przypadku anonimowych zgłoszeń o ewentualnych zaniedbaniach i przemocy w rodzinie);</p> <p>- organizowano spotkania członków grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego;</p> <p>- prowadzono dokumentację w ramach procedury „Niebieskie Karty”.</p>
2. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występuje problem przemocy.	Uwrażliwianie społeczności na zjawisko przemocy w rodzinie.	<p>- rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach, możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, prowadzono stałą edukację środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i ogłoszeń w prasie lokalnej;</p> <p>- współpracowano z przedstawicielami instytucji w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwości wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy (m.in. wizyta w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Ogrzewalni Markot w Zielińcu w celu przedstawienia oferty pomocowej, zarówno dla ofiar, jak i sprawców przemocy).</p>
3. Zwiększanie skuteczności ochrony osób doznających przemocy.	Szkolenia i superwizja osób zaangażowanych w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<p>- zrealizowano szkolenia o charakterze superwizji dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny, kuratorów sądowych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego;</p> <p>- udział przedstawicieli podmiotów uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” w konferencji wojewódzkiej;</p> <p>- prowadzono konsultacje dla przedstawicieli instytucji i organizacji;</p> <p>- prowadzono konsultacje dla członków grup roboczych i pracowników socjalnych przez psychologa.</p>
	Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.	<p>- pomoc specjalistów – pedagog, prawnik, psycholog;</p> <p>- terapia rodzin prowadzona przez psychologa.</p>
	Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.	- informowano instytucje o podejrzeniu stosowania przemocy zgodnie z właściwością (wnoszono zawiadomienia do organów ścigania oraz wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu).
	Opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.	- opracowywano i realizowano plany pomocy w indywidualnych przypadkach.
	wzmocnienie ochrony ofiar przemocy.	Realizowano pomoc dla ofiar przemocy w ramach Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działań grup roboczych oraz pracy socjalnej.
4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie, poprzez motywowanie, wskazanie możliwości korekty nieprawidłowych zachowań.	Motywowano i kierowano osoby stosujące przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w 2019 roku

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
324	205	27	92

Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” w 2019 roku

Procedury wszczęte	Procedury kontynuowane	Procedury zakończone
71	69	80

Liczba wszczętych procedur:

- Policja – 61;
- Ochrona Zdrowia – 1;
- Oświata – 4;
- Ośrodek Pomocy społecznej – 4;
- GKRPA – 1.

4.10. Gminny program Wspierania Rodziny w Gminie Września na lata 2016 -2020.

Cel główny	Cele szczegółowe	Realizacja
1. Przywracanie zdolności prawidłowego funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> - udzielono rodzinom wsparcia w formie świadczeń niepieniężnych poprzez realizację: <ul style="list-style-type: none"> - usług opiekuńczych; - specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób ; z zaburzeniami psychicznymi; - zapewniono dzieciom i młodzieży dożywianie w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”; - udzielono rodzinom wsparcia w formie świadczeń pieniężnych: <ul style="list-style-type: none"> - zasiłek stały; - zasiłek okresowy; - zasiłek celowy; - zasiłek specjalny celowy; - rodziny skorzystały ze wsparcia materialnego w formie: <ul style="list-style-type: none"> - dodatku mieszkaniowego; - dodatku energetycznego; - dodatku wyrównawczego; - zasiłku rodzinnego z dodatkami - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka; - świadczenia rodzicielskiego; - świadczenia wychowawczego; - świadczenia „dobry start”; - świadczenia z funduszu alimentacyjnego; - zasiłku pielęgnacyjnego; - świadczenia pielęgnacyjnego; - specjalnego zasiłku opiekuńczego; - zasiłku dla opiekuna.
	Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.	Rodziny korzystały ze wsparcia pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny.
	Dążenie do reintegracji rodzin.	Gmina ponosiła koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
	Podjęmowanie działań profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> - pracownicy socjalni rezeznawali środowisko i diagnozowali potrzeby rodzin; - prowadzono z rodzinami pracę socjalną; - umożliwiono rodzinom skorzystanie ze wsparcia specjalistów – pedagoga, psychologa i prawnika w Punkcie Konsultacyjno-

		Informacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; - w przypadku występowania przemocy w rodzinie wszczynano procedurę „Niebieskie Karty” i obejmowano rodzinę wsparciem asystenta rodziny.
--	--	---

4.11. Gminny Program Osłonowy – Aktywizowanie i Wyrównywanie Szans Seniorów w Gminie Września.

Cele	Zadania	Realizacja
1. Wyrównywanie szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów w gminie Września.	- koordynacja działań różnych instytucji i organizacji lokalnych świadczących usługi i pomoc na rzecz ludzi starszych; - stały wzrost jakości usług socjalnych na rzecz osób starszych. - rozwój poradnictwa, wsparcia dla członków rodzin seniorów w celu intensyfikacji usług; - poprawa dostępności informacji dla seniorów.	- Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z NGO oraz innymi instytucjami; - dystrybuowano żywność w ramach realizacji POPŻ-FEAD oraz w ramach świątecznych zbiórek żywności; - realizowano akcje: „Piernikowe serce”, „Gwiazdkowa niespodzianka”, których celem było obdarowanie rodzin prezentami świątecznymi; - w ramach Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie umożliwiono skorzystanie z porady: psychologicznej, pedagogicznej oraz prawnej; - za pośrednictwem mediów (radio, prasa, internet) informowano o organizowanych przedsięwzięciach.
2. Organizacja działań w ramach ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.	Zwiększenie środków na usługi opiekuńcze.	Podnoszono kwalifikacje pracowników Sekcji Usług Opiekuńczych – szkolenia, warsztaty.
3. Aktywizacja społeczna seniorów.	Inicjowanie działań samopomocowych z udziałem seniorów.	- rozwijano i wspierano grupy samopomocowe: - chór „Wrzoso”; - grupa usprawnienia ruchowego; - grupa „Wrześnianie rozWAGI”; - organizowano spotkania integracyjne oraz wycieczki turystyczno-krajoznawcze.

4.12. Gminny Program Osłonowy Wspieranie Środowisk Długotrwale Ubogich w Celu Poprawy Sytuacji Mieszkaniowej ww. Środowisk i Przeciwdziałanie Zjawisku Bezdomności w Gminie Września.

Cel	Zadania	Realizacja
1. Podejmowanie działań interwencyjnych, wspierających i aktywizujących środowiska zmagające się z problemami ubóstwa i kłopotami mieszkaniowymi.	Monitorowanie aktualnej sytuacji w środowiskach.	Ścisła współpraca pracowników OPS ze środowiskami oraz z Wydziałem Gospodarki Mieszkaniowej UMiG Września.
2. Aktywizowanie środowisk figurujących w rejestrze potrzeb mieszkaniowych i wpisywanych na listę	Udzielanie szczegółowych informacji osobom zgłaszającym problemy mieszkaniowe lub figurującym w rejestrze potrzeb mieszkaniowych	- wypłacano dodatki wyrównawcze przy dodatkach mieszkaniowych oraz dodatek energetyczny - udzielono pomocy finansowej w formie zasiłków na opłacanie kaucji za wynajem lokalu mieszkalnego.

mieszkaniową gminy Września, w kierunku samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych.	gminy Września o formach pomocy: - dodatku mieszkaniowym; - dodatku wyrównawczym; - dodatku energetycznym.	
3. Poprawa standardu mieszkań, tym samym jakości życia osób zamieszkujących gminne zasoby.	Remonty socjalnych zasobów mieszkaniowych gminy Września.	Sukcesywnie remontowano budynki i pomieszczenia znajdujące się w gminnym zasobie mieszkaniowym.
4. Ograniczenie zadłużeń lokatorów-klientów OPS oraz pomoc w znalezieniu lokali do wynajęcia.	Pracownicy Sekcji Dodatków Mieszkaniowych przekazywali informacje pracownikom socjalnym oraz asystentom rodziny od właścicieli i zarządców na temat zadłużenia klientów oraz nowych lokalach do wynajęcia.	Współpraca z właścicielami i zarządcami budynków prywatnych w celu ograniczenia zadłużeń lokatorów oraz zbieranie informacji o nowych lokalach do wynajęcia.
5. Pomoc osobom w kryzysie bezdomności.	Zapewnienie schronienia w celu pomocy w wychodzeniu z bezdomności.	- w 2019 r. Gmina Września podpisała umowę na zapewnienie schronienia oraz noclegownię dla osób bezdomnych. Umowę podpisano ze Stowarzyszeniem Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych i Ogrzewalnia Markot w Zielińcu; - Gmina Września podpisała również umowę z Katolickim Porozumieniem Samorządowym prowadzącym jadłodajnię św. Brata Alberta, w której od poniedziałku do piątku najubożsi mieszkańcy gminy Września mogli otrzymać gorący posiłek. KPS prowadziło dla najuboższych mieszkańców magazyn odzieży i art. gospodarstwa domowego.

4.13 Program Pomocy Żywnościowej – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2018/2019.

Cel strategiczny	Cele operacyjne	Zrealizowano działania
Zabezpieczenie najuboższym osobom dostępu do bezpłatnych artykułów żywnościowych .	Współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej ze Stowarzyszeniem KRAĞ w pozyskiwaniu i dystrybuowaniu żywności.	- w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym PODPROGRAM 2018/2019 pomocą objęto 727 osób w tym: - 380 kobiet; - 347 mężczyzn; - 226 dzieci do 15 roku życia; - 57 osób powyżej 65 roku życia; - 0 osób bezdomnych; - 219 osób z niepełnosprawnością; - beneficjentom programu przygotowano 2 352 paczki żywnościowe o łącznej wadze 34,78t o wartości 173 973,33zł.

4.14. Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023.

Cele programu	Zadania	Sposób realizacji
---------------	---------	-------------------

<p>1. Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa poziomu życia rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji; - poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży; - kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych; - poprawa poziomu życia osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - dożywianie uczniów w szkołach na terenie miasta oraz w szkołach wiejskich poprzez zapewnienie posiłków uwzględniających potrzeby dietetyczne określonej grupy wiekowej; - dowóz posiłków do szkół, które nie posiadają kuchni oraz stołówki, natomiast dysponują pomieszczeniami do wydawania posiłków; - dożywianie osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych poprzez zapewnienie posiłków uwzględniających potrzeby dietetyczne określonej grupy wiekowej, w stołówce znajdującej się we Wrzesni przy ul. Batorego 4, prowadzonej przez przedsiębiorcę Annę Reszelewską, HANDEL ARTYKUŁAMI SPOŻYWCZYMI „AVOCADO”; - dowóz posiłków do miejsca zamieszkania osób, które nie są w stanie przygotować sobie samodzielnie posiłku, niewychodzących z domu z uwagi na wiek lub stan zdrowia; - pomoc finansowa w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.
--	---	---

Liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu”

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba osób korzystających z posiłku	64
W tym: liczba osób którym dowieziono posiłek	28
Liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	138

4.15. Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej 2019

Cel główny	Cele szczegółowe	Realizacja
Wzmocnienie roli asystentów rodziny, położenie nacisku na ich zatrudnianie.	Wsparcie rodzin biologicznych i osób sprawujących pieczę rodzinną.	<ul style="list-style-type: none"> - dofinansowanie w wysokości 37,99% kosztów zatrudnienia 4 asystentów rodziny w tym 3 zatrudnionych na umowę o pracę, 1 zatrudniony na umowę zlecenie; - wydatkowana kwota środków ogółem 83 609,53zł w tym: - wydatkowana kwota dotacji w ramach rezerwy budżetu państwa 43 144,13zł; - wydatkowana kwota wkładu własnego 40465,41zł; - kwota zwrotu 546,88.

4.16. Program „Opieka 75+”

Cel strategiczny	Zadania	Działania
1. Poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób	- zapewnienie osobom w wieku 75 lat i więcej wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu	W ramach programu udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych 33 osobom w wieku 75 lat i więcej.

w wieku 75 lat i więcej.	zdrowia, w ramach usług opiekuńczych; - poprawa jakości życia osób w wieku 75 lat i więcej; - umożliwienie gminom rozszerzenie oferty usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej.	
--------------------------	---	--

4.17. Gminny program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019.

Program określa działania realizowane w ramach zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w oparciu o zadania określone w art. 4¹ ust. 1 w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Uchwale Nr XXXX/499/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 2 listopada 2018 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok.

Celem głównym Programu jest ograniczanie występowania negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych ze spożywaniem alkoholu przez mieszkańców miasta i gminy Września i realizowany jest przez działania w następujących obszarach: profilaktyka i prewencja oraz terapia, rehabilitacja i ograniczanie negatywnego wpływu alkoholu na zdrowie.

W obszarze pierwszym w szkołach podstawowych Gminy Września zrealizowano 59 programów profilaktyczno- wychowawczych EPSILON rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Programy wykonano w klasach IV i VII szkół podstawowych. Przeszkolono łącznie 1257 uczniów, a także 59 wychowawców. Odbyło się też seminarium szkoleniowe dla dyrektorów i pedagogów szkolnych pn.: „Profilaktyka pozytywna w praktyce pracy szkoły” (czas trwania 8 godz.) oraz warsztaty szkoleniowe obejmujące: „Integrację i akceptację grupy jako fundament tworzenia pozytywnego środowiska szkolnego”, „Praca z uczniem agresywnym zagrożonym odrzuceniem – wzmacnianie jego umiejętności społecznych i szkolnych”, „Tworzenie planu pracy wychowawczej ukierunkowanej na przeciwdziałanie odrzuceniu dzieci agresywnych”, „Analiza wprowadzonego planu pracy wychowawczej i podsumowanie programu”. Czas trwania każdego warsztatu: 9 godz.

W listopadzie 2019 r. Wielkopolska Fundacja ETOH przeprowadziła dwa 5 godzinne szkolenia pn.: „Prowadzenie trudnych rozmów przez osoby pomagające, warsztat doskonalenia umiejętności psychologicznych” dla grupy 14 pedagogów szkolnych oraz 14 przedstawicieli innych instytucji działających w zakresie problematyki uzależnień.

Na terenie gminy przeprowadzono kampanię społeczną „Zachowaj Trzeźwy Umysł” przygotowaną przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych. Miała ona na celu wspieranie rozwoju dziecka poprzez eliminowanie cech charakteru wynikających z nadmiaru opieki lub braku opieki, wpływanie na przyczynę negatywnych zachowań poprzez uświadamianie rodzicom zagrożeń wynikających z nadopiekuńczości i braku opieki, wspieranie działalności wychowawczej szkół i placówek oświatowych w zakresie nowoczesnej edukacji prozdrowotnej (alkohol, papierosy, dopalacze, nowe narkotyki) poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych, spotkań, konkursów. Udział w konkursach wzięło 10 szkół podstawowych z terenu Miasta i Gmina Września.

W ramach organizacji i wspierania organizacji różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin i środowisk zagrożonych uzależnieniami zorganizowano półkolonie letnie, skorzystało z nich 270 dzieci w 18 wiejskich miejscowościach a także 90 dzieci we Wrześni.

Podczas ferii zimowych odbyły się seanse filmowe, wówczas odbyło się 8 seansów dla 1440 dzieci ze środowisk zagrożonych chorobą alkoholową, natomiast w letnich miesiącach przeprowadzono 24 letnie seanse filmowe dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych alkoholizmem.

Dla najmłodszych dzieci przygotowano integracyjne pikniki profilaktyczne „Rodzinne Niedziele z Milusińskimi”, które rozpoczęły się już w miesiącu czerwcu, a zakończyły się w sierpniu. Odbyło się 13 spotkań w Parku im. Dzieci Wrześnińskich, uczestniczyło w nich łącznie około 600 dzieci.

W ramach tworzenia możliwości dodatkowych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i patologią społeczną poprzez zakup sprzętu sportowego, zakup sprzętu służącego do wyposażania terenów rekreacyjnych, boisk, sal gimnastycznych i placów zabaw, dofinansowanie organizacji i modernizacji miejsc uprawiania sportu i rekreacji powstały place zabaw w: Ostrowie Szlacheckim, Oblączkowie, Nadarzycach, Strzyżewie oraz huśtawka dla niepełnosprawnych przy SSP nr 6. Wymiana urządzeń zabawowych w Parku im. Piłsudskiego i w Gulczewie, przy SSP nr 1. Powstały także siłownie zewnętrzne w Węgiekach, w Kleparzu i Otocznej.

Zorganizowano przedsięwzięcia profilaktyczne promujące zdrowy styl życia bez używek. Były to m. in.:

- XXII Rodzinny Rajd Rowerowy 3.05 , w którym udział wzięło 6500 osób, rajd organizowany był w ramach Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;

- Rodzinny Dzień Dziecka;

- X Wrzesiński Bieg Rodzinny

W ramach realizacji Programu, w obszarze drugim, podejmowano działania profilaktyczno – terapeutyczne skierowane do dzieci i młodzieży, mające na celu promowanie trzeźwego stylu życia, nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, odmawianie picia, podwyższenie własnej wartości, spędzanie wolnego czasu w bezpieczny i atrakcyjny sposób.

Od stycznia 2019 roku na terenie Gminy funkcjonowało 19 grup z zajęciami opiekuńczo - wychowawczymi i profilaktycznymi: 14 grup na terenie gminnych wsi, 4 grupy w mieście oraz jedna grupa z zajęciami socjoterapeutycznymi przy ul. Witkowskiej we Wrześni.

Wychodząc naprzeciw potrzebom dzieci grupa przy ul. Witkowskiej czynna była od poniedziałku do piątku w godz. od 14.00 do 17.00. Wychowawca w ramach zagospodarowania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań dzieci realizował zajęcia plastyczne, sportowe, kulinarne, komputerowe, pomagał w odrabianiu lekcji oraz zapoznawał dzieci z podstawowymi zasadami profilaktyki uzależnień. Na zajęcia uczęszczało średnio 13 dzieci.

W ramach zajęć opiekuńczo- wychowawczych z elementami profilaktyki w mieście grupy spotykały się w: budynku SSP Nr 6 - 2 grupy, w budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej 1 grupa, budynku Zespołu Szkół Zawodowych – Ochotniczy Hufiec Pracy 1 grupa. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu i trwały dwie godziny. Uczestniczyło w nich od 10 do 20 dzieci.

W Gminie działały także programy w świetlicach wiejskich, odbywały się raz w tygodniu i trwały dwie godziny zegarowe. Do ich przeprowadzenia wykorzystano pomieszczenia wiejskich świetlic w Gonicach, Grzybowie, Gutowie Małym, Sołecznie, Bierzglińku, Bierzglińce, Węgierkach oraz grupy przyszkolne: 2 w Otocznej,

2 w Marzeninie, 2 w Nowym Folwarku, 1 w Kaczanowie. Na zajęcia uczęszczało 326 osób. Prowadzono także dożywanie dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo - wychowawczych.

Pomocy prawnej i psychologicznej osobom dorosłym udzielali specjaliści w Punkcie Konsultacyjno -Informacyjnym Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy ul. Fabrycznej 14 i ul. Słowackiego, prowadzonym przez Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrześni. Z porad psychologa skorzystało 131 osób, z porad pedagoga 62 osoby, natomiast z konsultacji prawnika 68 osób.

Wrzesińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Jantar” w ramach realizacji zadań Gminnego Programu prowadziło „Punkt Konsultacyjny Jantar” dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia *Centrum „U”* działająca przy ul. Witkowskiej 3, zgodnie z umową zrealizowała świadczenia zdrowotne z zakresu psychoterapii, psychoedukacji oraz rehabilitacji leczniczej osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

W ramach porozumienia Policjanci Garnizonu Wielkopolskiej Policji pełnili dodatkowe służby prewencyjne na terenie Gminy Września ponad normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, w celu realizacji zadań patrolowo - interwencyjnych w związku z przestrzeganiem przepisów określonych w art. 13, 14 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wykonano 46 patroli. We współpracy ze Strażą Miejską zrealizowano kampanię edukacyjną pn. „Przeciw pijanym kierowcom”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczyła 4 członków. Komisja zapoznała się, dokonała analizy i wydała 55 pozytywnych opinii w formie postanowienia dla punktów na sprzedaż detaliczną i gastronomiczną. Komisja podejmowała także czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, kierowała osoby na badania diagnostyczne w celu wydania opinii w przedmiocie leczenia, kierowała wnioski o leczenie do sądu rejonowego, a także uczestniczyła w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dokonała 10 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie stwierdzając uchybień i przeprowadziła terenowe szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, dotyczące aspektów prawnych sprzedaży alkoholu.

4.18. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii 2016 - 2020.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów z zakresu narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Prowadzono poradnictwo rodzinne skierowane do rodzin - osób dorosłych, młodzieży i dzieci, w których występuje problem szkodliwego używania bądź uzależnienia od środków psychoaktywnych. Dyżury pełnił w budynku przy ul. Witkowskiej 3 certyfikowany terapeuta uzależnień, z konsultacji skorzystało 106 osób. Współpracowano ściśle z placówką leczenia uzależnień. W ramach prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, w szkołach zrealizowano rekomendowany przez PARPA program profilaktyczny „Spójrz inaczej”. Wykonano go w 18 grupach klasowych szkół gminnych, przeszkolono 427 uczniów.

Przy współpracy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej we Wrześni zorganizowano szkolenie Młodzieżowych Liderów Zdrowia. Tematyka dotyczyła zagrożeń związanych z paleniem tytoniu, substancjami

psychoaktywnymi oraz profilaktyką HIV, AIDS. Udział w nim wzięło 33 osoby ze szkół podstawowych i 20 osób ze szkół ponadgimnazjalnych oraz dwa szkolenia w ramach realizacji programu „Wiem - nie biorę! Jestem bezpieczny”. 7.11.2019 r. przeprowadzono szkolenie dla klas VII i VIII, w którym udział wzięło 49 osób, natomiast 8.11.2019 r. szkolenie dla klas I ponadpodstawowych - udział w nim wzięły 24 osoby.

W Samorządowej Szkole Podstawowej nr 2 we Wrześni odbył się Międzyszkolny Turniej Profilaktyczny „Zachowaj Trzeźwy Umysł” z zakresu wiedzy o uzależnieniach, bezpieczeństwa na drodze oraz zdrowego żywienia dla przedstawicieli uczniów klas V. Uczestniczyło w nim 27 przedstawicieli wrzesińskich szkół.

4.19. Program Zdrowotny w Zakresie Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2017-2020 dla Gminy Września.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie ochrony zdrowia jest jednym z najważniejszych zadań własnych gminy.

Gmina od 2017 roku realizuje program, którego celem głównym jest zmniejszenie liczby zachorowań i umieralności na raka szyjki macicy, sromu, pochwy, odbytnicy i brodawek płciowych, poprzez wdrożenie opisanej profilaktyki pierwotnej polegającej na przeprowadzaniu edukacji zdrowotnej oraz szczepieniach ochronnych przeciwko wirusowi HPV w populacji dziewczynek w wieku 12 lat zameldowanych na stałe na terenie Gminy Września. Nowotwór szyjki macicy należy do nowotworów złośliwych. Jest jednym z najczęściej występujących nowotworów kobiecych narządów płciowych. Wirusy HPV (brodawczaka ludzkiego) są główną przyczyną raka szyjki macicy. Walka z chorobą opierała się dotychczas na profilaktyce wtórnej, obejmującej indywidualne badania cytologiczne, programy badań przesiewowych oraz wsparcie edukacyjne. Mimo, że regularne badania cytologiczne wykrywają zmiany w komórkach szyjki macicy, to nie zapobiegają zakażeniu powszechnie występującym wirusem HPV, który jest przyczyną raka szyjki macicy. Szczepienie ochronne przeciwko HPV jest skuteczną metodą zapobiegania zakażeniom wywołwanym przez genitalne typy wirusa, odpowiedzialne za większość przypadków raka szyjki macicy. Program zdrowotny w zakresie profilaktyki zakażeń wirusami brodawczaka ludzkiego (HPV) otrzymał pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

W 2019 roku, po wyrażeniu zgody przez rodzica bądź opiekuna prawnego zaszczepiono **104** dziewczynki.

4.20. Program współpracy Gminy Września z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 w działach kultura fizyczna oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.

Wymogi dotyczące konkursów ofert na realizację w formie wspierania zadań publicznych przez Miasto i Gminę Września w roku 2019 w dziedzinie kultury fizycznej oraz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zostały spełnione, tj.:

- określony został sposób konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Uchwała nr XXXIII/439/2010 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 16 września 2010 r. w sprawie: określenia sposobu konsultacji z organizacjami pozarządowymi

i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji);

- podjęta została uchwała Nr XXXVII/477/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie: programu współpracy Gminy Września z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019;

- ogłoszono otwarty konkurs na realizację w formie wsparcia zadania publicznego Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury fizycznej w 2019 roku (Zarządzenie nr 15 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 7 stycznia 2019 r. w sprawie: ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w formie wsparcia zadania publicznego Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury fizycznej w 2019 roku);

- ogłoszono otwarty konkurs na realizację w formie wsparcia zadania publicznego Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w roku 2019 r. (Zarządzenie Nr 14 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 7 stycznia 2019 r. w sprawie: ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w formie wsparcia zadania publicznego Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w 2019 roku);

- informację o konkursach wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy, umieszczono na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej oraz w biuletynie „Wieści z Ratusza” (Nr 2 z dnia 10 stycznia 2019 r.);

- powołana została komisja rozpatrująca oferty otwartego konkursu na realizację w formie wsparcia zadania publicznego Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury fizycznej (Zarządzenie Nr 32 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie: powołania komisji konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert na realizację w formie wspierania zadań publicznych w dziedzinie kultury fizycznej w 2019 roku);

- powołana została komisja rozpatrująca oferty otwartego konkursu na realizację w formie wsparcia zadania publicznego Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (Zarządzenie Nr 33 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie: powołania komisji konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert na realizację w formie wspierania zadań publicznych w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w 2019 roku);

- zatwierdzone zostały dotacje na realizację w formie wsparcia zadania publicznego Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury fizycznej na rok 2019 (Zarządzenie Nr 43 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie: zatwierdzenia i udzielenia dotacji na realizację w formie wspierania zadań publicznych Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury fizycznej w 2019 roku);

- zatwierdzone zostały dotacje na realizację w formie wsparcia zadania publicznego Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na 2019 rok (Zarządzenie Nr 44 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie: zatwierdzenia i udzielenia dotacji na realizację w formie wspierania zadań publicznych Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w 2019 roku);

- informacja o podziale środków finansowych wywieszona została na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej oraz w biuletynie „Wieści z Ratusza” (Nr 7 z dnia 14 lutego 2019 r.).

Kultura fizyczna:

Na dotację dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych na zadania w zakresie kultury fizycznej w budżecie Gmina przeznaczyła kwotę 410.000,00 zł.

W 2019 roku organizacje sportowe i stowarzyszenia złożyły 31 ofert na kwotę 648.179,00 zł. Zarządzeniem Nr 43 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie: zatwierdzenia i udzielenia dotacji na realizację w formie wspierania zadań publicznych Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury fizycznej w 2019 roku, udzielono 30 dotacji na wsparcie realizacji zadań w wysokości 410.000,00 zł, w tym:

- na szkolenie dzieci i młodzieży, udział w rozgrywkach i zawodach prowadzonych przez poszczególne związki sportowe 360.000,00 zł;

- na organizację zawodów, rozgrywek, turniejów w różnych dyscyplinach sportowych 50.000,00 zł.

Ostatecznie 28 dotacji zostało rozliczonych zgodnie z umowami. Przy jednej dotacji na kwotę 5.000,00 zł nie została podpisana umowa. Jedna dotacja na kwotę 2.000,00 zł nie została wykorzystana i została zwrócona w całości.

Ponadto udzielono 2 dotacje z budżetu Gminy na wsparcie zadania w zakresie rozwoju sportu na terenie Gminy Września w 2019 roku (z ustawy o sporcie na prowadzenie drużyn seniorskich) w wysokości 570.000,00 zł. Dotacje otrzymały:

1. Miejski Klub Sportowy Victoria Września - 270.000,00 zł;

2. Wrzesiński Ludowy Klub Piłki Siatkowej Progress - 280.000,00 zł.

Dotacje zostały rozliczone zgodnie z umowami.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego:

Na dotacje dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych na zadania w zakresie propagowania kultury w rozdziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” Gmina w budżecie przeznaczyła na rok 2019 kwotę 90.000,00 zł.

Organizacje i stowarzyszenia kulturalne w 2019 roku złożyły 19 ofert na kwotę 108.070,00 zł. Zarządzeniem Nr 44 Burmistrza Miasta i Gminy Września z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie: zatwierdzenia i udzielenia dotacji na realizację w formie wspierania zadań publicznych Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w 2019 roku, udzielono 19 dotacji na zadania w zakresie propagowania kultury na kwotę 90.000,00 zł.

Ostatecznie 19 dotacji zostało rozliczonych zgodnie z umowami.

Wykaz podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych i kwota dotacji na wsparcie realizacji zadań publicznych Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury fizycznej w roku 2019

Szkolenie dzieci i młodzieży, udział w rozgrywkach i zawodach prowadzonych przez poszczególne związki sportowe

Lp.	Wnioskodawca	Cel dotacji	Przyznana kwota w zł	Środki wykorzystane w zł
1.	Uczniowski Klub Sportowy „Hwarang Taekwondo Olimpijskie Września”	Zajęcia sportowe z Taekwondo Olimpijskiego	23 000,00	23 000,00
2.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „ORKAN”	Szkolenie dzieci i młodzieży oraz udział w zawodach sportowych w kategorii: dziecka starszego, młodzika, juniora młodszego, juniora i	66 000,00	66 000,00

		młodzieżowca w sekcji lekka atletyka		
3.	MKS VICTORIA Września	Szkolenie dzieci i młodzieży (3 -18 lat) w piłce nożnej, udział w rozgrywkach OZPN Konin, WZPN Poznań	83 000,00	83 000,00
4.	KPS PROGRESS	Szkolenie dzieci i młodzieży w piłce siatkowej halowej i plażowej; udział w rozgrywkach i zawodach	40 000,00	40 000,00
5.	Ludowy Klub Sportowy „BŁĘKITNI”	Szkolenie młodzieży z zakresu gry w piłkę nożną i udział w rozgrywkach prowadzonych przez OZPN Konin	25 000,00	25 000,00
6.	Klub Sportowy „KOSYNIER” Sokołowo	Sport to zdrowie	11 000,00	11 000,00
7.	Wrześnińskie Towarzystwo Tenisowe	Szkolenie dzieci i młodzieży, udział w rozgrywkach i zawodach prowadzonych przez poszczególne związki w tenisie ziemnym	7 000,00	7 000,00
8.	Wrzeński Klub Karate	Szkolenie dzieci i młodzieży, udział w rozgrywkach i zawodach prowadzonych przez poszczególne związki sportowe – karate olimpijskie WKF	14 000,00	14 000,00
9.	Międzyszkolny Klub Sportowy Września	Przygotowanie i udział MKS Września w rozgrywkach ligi koszykówki, szkolenie dzieci i młodzieży	7 000,00	7 000,00
10.	Uczniowski Klub Sportowy „SPARTAKUS”	Szkolenie dzieci i młodzieży, udział w rozgrywkach i zawodach w mini siatkówce przez UKS „Spartakus” przy SSP nr 2 we Wrześni	9 000,00	9 000,00
11.	Uczniowski Klub Sportowy „OLIMP”	Szkolenie dzieci i młodzieży, udział w rozgrywkach ligowych i turniejach: Mistrzostwa Wielkopolski Młodziczek i Kadetek w Piłce Siatkowej, Mini Piłce Siatkowej oraz Siatkówce Plażowej	24 000,00	24 000,00
12.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „ORKAN”	Szkolenie dzieci i młodzieży, udział w rozgrywkach i zawodach prowadzonych przez poszczególne związki w plażowej piłce siatkowej dziewcząt w kategorii senierek, junierek, kadetek, młodziczek	20 000,00	20 000,00
13.	Uczniowski Klub Sportowy AKADEMIA SZACHOWA	Szachowe szkolenie na wakacjach	2 000,00	,00
14.	Wrzeński Klub Sportów Modelarskich „IKAR”	Przygotowanie zawodników WKSM IKAR do rozgrywek sportowych w sezonie 2019	4 000,00	4 000,00
15.	Uczniowski Klub Sportowy Karate Tradycyjnego „ORZEL”	Szkolenie dzieci i młodzieży, udział w zawodach karate tradycyjnego	10 000,00	10 000,00
16.	TIGER TEAM	Szkolenie dzieci i młodzieży z Taekwondo Olimpijskiego	10 000,00	10 000,00
OGÓLEM:			355 000,00	353 000,00

Organizacja zawodów, rozgrywek, turniejów w różnych dyscyplinach sportowych

Lp.	Wnioskodawca	Cel dotacji	Przyznana kwota w zł	Środki wykorzystane w zł
1.	Stowarzyszenie VOLLEY WRZEŚNIA	5 Ogólnopolski turniej siatkówki plażowej – PLAŻA WRZE 2019	2 800,00	2 800,00
2.	Wrzezińskie Towarzystwo Tenisowe	Organizacja rozgrywek tenisowych podczas wakacji letnich pod hasłem „Wakacje z Tenisem”	1 000,00	1 000,00
3.	Wrzezińskie Towarzystwo Tenisowe	Organizacja cyklu rozgrywek, turniejów tenisowych w kategorii Open dla dorosłych, dzieci i młodzieży	1 000,00	1 000,00
4.	Fundacja Piotra Reissa	Igrzyska Przedszkolaków – turniej dla przedszkolaków	2 000,00	2 000,00
5.	Stowarzyszenie Pomagam Aktywnie	Wrzeźnia CUP 2019	600,00	600,00
6.	Stowarzyszenie Pomagam Aktywnie	III Turniej Szachowy „WIECZNY SZACH”	600,00	600,00
7.	Gminne Zrzeszenie L.Z.S. we Wrzeźni	Prowadzenie Rozgrywek Wiejskiej Ligi piłki nożnej drużyn 6-cio osobowych	10 000,00	10 000,00
8.	MKS Wrzeźnia	Organizacja pod patronem MKS Wrzeźnia amatorskiej ligi koszykówki 2019	2 000,00	2 000,00
9.	Wrzezińskie Towarzystwo Piłki Nożnej w Futsalu	Organizacja Amatorskich Rozgrywek w Halowej Piłce Nożnej	2 000,00	2 000,00
10.	Klub Biegacza „Kosynier” Wrzeźnia	Organizacja XXXVI Biegu Kosynierów	15 000,00	15 000,00
11.	Klub Biegacza „Kosynier” Wrzeźnia	Organizacja Małego Biegu Kosynierów	3 000,00	3 000,00
12.	Uczniowski Klub Sportowy Karate Tradycyjnego „ORZEL”	XVI Turniej Eliminacyjny do Mistrzostw Polski i Pucharu Polski w karate tradycyjnym	2 500,00	2 500,00
13.	KPS PROGRESS	Organizacja letnich turniejów piłki siatkowej plażowej	7 500,00	7 500,00
OGÓLEM:			50 000,00	50 000,00

Wykaz podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych i kwota dotacji na wsparcie zadania w zakresie rozwoju sportu na terenie Gminy Wrzeźnia w 2019 r.
(z ustawy o sporcie na prowadzenie drużyn seniorskich)

Lp.	Wnioskodawca	Cel dotacji	Przyznana kwota w zł	Środki wykorzystane w zł
1.	WLKS PROGRESS Wrzeźnia	Prowadzenie zespołu seniorów pod nazwą APP KRISPOL WRZEŚNIA w piłce siatkowej halowej w	300 000,00	300 000,00

		rozgrywkach szczebla centralnego I ligi		
2.	MKS VICTORIA Września	Udział w rozgrywkach IV ligi Wielkopolskiej i A klasy okręgu konińskiego w 2019 roku	270 000,00	270 000,00
OGÓLEM:			570 000,00	570 000,00

Wykaz podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych i kwota dotacji na wsparcie realizacji zadań publicznych Miasta i Gminy Września w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w 2019 roku

Lp.	Wnioskodawca	Cel dotacji	Wnioskowana kwota	Przyznana kwota
1.	Fundacja Edukacji Społecznej „EKOS”	XXVI Konkurs „Złota Żaba”	1 500,00	1 500,00
2.	Stowarzyszenie Twórczości Teatralnej „AKT”	KONKURS MIĘDZYSZKOLNY „Czy znasz kraje Unii Europejskiej?” dla uczniów klas III szkół podstawowych powiatu wrzesińskiego	1 450,00	1 450,00
3.	Stowarzyszenie Twórczości Teatralnej „AKT”	KONKURS POWIATOWY „OMNIBUS 2019” dla uczniów o wszechstronnych zainteresowaniach z klas VI-VIII szkoły podstawowej	1 450,00	1 450,00
4.	Stowarzyszenie Twórczości Teatralnej „AKT”	XVII Wrzesińskie Dyktando	3 700,00	3 700,00
5.	Stowarzyszenie Twórczości Teatralnej „AKT”	KONKURS „MAŁE DYKTANDO 2019” dla uczniów szkół podstawowych powiatu wrzesińskiego	800,00	800,00
6.	Fundacja Dzieci Wrzesińskich	OGÓLNOPOLSKI PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI TEATRALNEJ „MASKA” Z WARSZTATAMI I KONFERENCJĄ w ramach Święta Teatru na Prowincji 2019	13 000,00	13 000,00
7.	Fundacja Dzieci Wrzesińskich	Konkurs fotograficzny – Nowoczesna Września	1 000,00	1 000,00
8.	Fundacja Dzieci Wrzesińskich	Konkurs europejski dla uczniów klas V-VII	1 300,00	1 300,00
9.	Fundacja Dzieci Wrzesińskich	Z matematyką nam po drodze	3 000,00	3 000,00
10.	Fundacja Dzieci Wrzesińskich	XX Konkurs Piosenki	3 250,00	3 250,00
11.	Wrzesiński Uniwersytet Trzeciego Wieku	FESTYN SPORTOWO-REKREACYJNY SŁUCHACZY WUTW	3 800,00	3 800,00
12.	Koło Gospodyń Wiejskich „Marzenie”	PIKNIK NA SPORTOWO	950,00	950,00
13.	Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalno-Turystyczne „Szansa” w Grzybowie	VII letni festyn historyczny dla mieszkańców Gminy Września.	1 900,00	1 900,00
14.	Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalno-Turystyczne „Szansa” w	„Dzień zabaw i wózb” - Festyn Andrzejkowy dla mieszkańców gminy Września	2 600,00	2 600,00

	Grzybowie			
15.	Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalno-Turystyczne „Szansa” w Grzybowie	„Turniej o Koronę Dębów Grzybowskiich – LESTKO” - VI Grzybowski Turniej Wojów	23 000,00	23 000,00
16.	Stowarzyszenie Chór „Camerata”	Festiwal Muzyki Moniuszkowskiej _ Września Moniuszce	5 600,00	5 600,00
17.	Towarzystwo Przyjaciół Grodu w Grzybowie	V Wielkopolski Festiwal Odkrywców Historii – CUDZE CHWALICIE, SWEGO NIE ZNACIE 2019	17 000,00	17 000,00
18.	Stowarzyszenie Kobiet Gminy Września „WRZOSKI”	„PYRCZOK” - VIII Wielkopolskie Święto Pyry	3 000,00	3 000,00
19.	Stowarzyszenie Kobiet Gminy Września „WRZOSKI”	DZIECIĘCY FESTIWAL PIOSENKI I PIEŚNI LUDOWEJ	1 700,00	1 700,00
		OGÓLEM:	90 000,00	90 000,00

4.21. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Września na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021.

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Września na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021” został przyjęty uchwałą Nr II/25/2014 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 18 grudnia 2014 r. Dokonano w nim oceny stanu środowiska wraz z kierunkami działań w sektorach tj.: zasoby przyrody, zasoby wodne, powietrze atmosferyczne, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, powierzchnia terenu i środowisko glebowe, energia odnawialna, poważne awarie, edukacja ekologiczna oraz gospodarka odpadami. Zgodnie z art.18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019, poz. 1396 z późn. zm.) w 2019 r. przedłożono Radzie Miejskiej we Wrześni Raport z realizacji Programu za lata 2016 – 2017.

Zasoby przyrody

Zasoby przyrody ożywionej miasta i gminy Września obejmują przede wszystkim lasy, tereny zieleni gminnej i formy ochrony przyrody. Powierzchnie terenów zielonych stanowią parki, zieleńce, zieleń uliczna, zieleń osiedlowa oraz lasy gminne. Natomiast do form ochrony przyrody na terenie Gminy Września należą: obszar siedliskowy Natura 2000 Grądy w Czerniejewie oraz pomniki przyrody (6 szt.).

W celu ochrony obiektów cennych przyrodniczo oraz walorów krajobrazu rekreacyjnego i rolniczego, a także zachowania i wzrostu bioróżnorodności istniejących zasobów leśnych podejmowane są działania tj.: integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym, lokalizowanie zalesień i zadrzewień w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, budowa, odnowa i pielęgnacja zieleni gminnej (w tym także parków) czy wykonywanie nasadzeń drzew i krzewów w szczególności preferując gatunki rodzime roślin.

Ponadto ważną funkcję jaką pełni zieleń w przestrzeni zurbanizowanej, w tym w szczególności w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, jak również uwzględniając jej walory estetyczne i wypoczynkowo - rekreacyjne należy przytoczyć najważniejsze zadania inwestycyjne realizowane na terenie gminy:

- rewaloryzacja parków objętych ochroną konserwatorską (Park im. J. Piłsudskiego we Wrześni);
- budowa i odbudowa istniejących już skwerów miejskich;
- odbudowa lasów komunalnych.

Zasoby wodne

W odniesieniu do wód podziemnych obszar Gminy Września zlokalizowany jest w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) należących do regionu Warty: JCWPd nr 63 i 73. W obrębie JCWPd nr 63 znajduje się główny zbiornik wód podziemnych (GZWP) nr 143 Inowrocław – Gniezno. Średnia głębokość zalegania wody wynosi 120 m, a szacunkowe zasoby wodne wynoszą 96,0 m³/dobę.

Z kolei w zakresie wód powierzchniowych obszar Gminy Września położony jest na terenie zlewni rzek III rzędu: Wrześnicy i Maskawy. Główną rzeką gminy jest Wrześnica, która stanowi prawobrzeżny dopływ Warty. Jest ciekim typowo 83 nizinnym o średnim spadku 1%. Natomiast wszystkie drobne cieki są sztucznie pogłębione i stanowią część systemu melioracyjnego. Na rzece Wrześnicy zlokalizowany jest sztuczny zbiornik retencyjny „Lipówka”, który w chwili obecnej wykorzystywany jest głównie do celów rekreacji i wędkarstwa. Na terenie Gminy Września brak jest natomiast dużych naturalnych zbiorników wodnych. Istnieją jednak niewielkie stawy i oczka wodne zlokalizowane zarówno w obszarze miejskich parków (Pak im. Dzieci Wrzesińskich, Park im. J. Piłsudskiego, staw Glinki), jak i na terenach wiejskich (w miejscowościach: Gutowo Małe, Węgierki, Kleparz, Ostrowo Szlacheckie, Oblaczkowo, Kaczanowo, Marzenin, Sobiesierne i Goniczki).

Badaniem jakości wód powierzchniowych zajmuje się Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu. Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód płynących są jednolite części wód płynących. Na terenie gminy brak jest punktów pomiarowo – kontrolnych. W wyniku prowadzonych w 2013 r. badań stanu wód w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wrześnica – Cegielnia PLRW60001718389, na 1,1 km biegu cieku zakwalifikowano Wrześnicę jako potok nizinny piaszczysty. Klasę wskaźnika jakości wód określono jako dobry i poniżej dobrego (dla rtęci i jego związków).

W celu poprawy jakości i ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnienia wszystkim mieszkańcom Gminy Września odpowiedniej jakości wody pitnej podejmowano działania tj.: budowa lub modernizacja sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej i sieci kanalizacji deszczowej, czyszczenie rowów melioracyjnych, a także czyszczenie i utrzymywanie cieków i zbiorników wodnych. Jako najważniejsze zadania realizowane w 2019 r. należy wymienić:

- budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej na terenie miasta Września (ul. Kwarцова, ul. Cyrkoniowa, ul. Platynowa).

Powietrze atmosferyczne

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi badania jakości powietrza atmosferycznego na terenie województwa wielkopolskiego i dokonuje oceny rocznej w strefach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie Gminy Września nie zlokalizowano stanowisk pomiarowych, natomiast dane o jakości powietrza określane są na podstawie modelowania matematycznego i analizy wartości odczytanych na stacjach pomiarowych. W strefie wielkopolskiej wyznaczono obszary przekroczeń dla poszczególnych substancji. Gmina miejsko -wiejska Września w 2015 r. została zakwalifikowana jako obszar przekroczeń dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu oraz dopuszczalnego stężenia 24 godzinnego pyłu zawieszonego PM₁₀.

W związku z tym jest zobligowana do realizacji działań naprawczych zgodnie z harmonogramem ujętym w Programie Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P. Ze względu na przekroczenia poziomu stężenia docelowego dla ozonu strefa wielkopolska w skład której wchodzi Gmina Września, zaliczona została do klasy C (poziom stężeń powyżej wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji).

Działania naprawcze ujęte w harmonogramie rzeczowo – finansowym Programu Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P - dla gminy Września mają na celu m. in.:

- obniżenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych w wyniku eliminacji niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe;
- obniżenie emisji poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą;
- modernizacja lub likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej;
- utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni;
- działania promocyjne i edukacyjne;
- monitoring budów pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu,
- monitoring wykonanych ścieżek rowerowych lub komunikacji rowerowej;
- wzmocnienie kontroli gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów;
- monitoring modernizacji i budowy dróg gminnych.

Podstawowe kierunki działań niezbędnych do przywrócenia standardów jakości powietrza ujęte w Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon zawierają m. in. poniższe zagadnienia:

- kompleksowe uwzględnianie w strategicznych dokumentach miast i gmin zagadnień ochrony powietrza, w tym w zakresie ozonu oraz emisji prekursorów ozonu, a szczególnie w strategiach i planach energetycznych;
- prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie szkodliwości ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery;
- uwzględnianie w trakcie realizacji działań związanych z ograniczaniem emisji z indywidualnych systemów grzewczych zagadnień zanieczyszczenia ozonem poprzez preferowanie działań redukujących prekursory ozonu;
- tworzenie atrakcyjnego systemu komunikacji zbiorowej w celu zastępowania komunikacji indywidualnej, - tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów ruchu pieszego.

W celu utrzymania dobrego stanu powietrza na obszarze miasta i gminy Września prowadzone są działania tj.: zmiana systemów ogrzewania na proekologiczne w budynkach użyteczności publicznej, budowa i modernizacja dróg oraz ciągów pieszo – rowerowych, udzielanie dotacji na wymianę źródeł ciepła oraz propagowanie zewnętrznych programów związanych z ochroną powietrza, tworzenie i usprawnienie systemu komunikacji miejskiej. Dla przykładu przytoczyć można zadania i inwestycje realizowanych w minionym roku, tj.:

- utrzymywanie elektrycznego autobusu pełniącego funkcję zbiorowego środka transportu miejskiego;
- udzielanie dotacji dla mieszkańców Gminy Września na dofinansowanie wymiany źródła ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne.

Hałas

Głównym celem dla miasta i gminy Września jest niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na obszarach, gdzie jest on korzystny. Monitorowaniem poziomu hałasu zajmuje się Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, przeprowadzająca Generalny Pomiar Hałasu przy drogach krajowych. W celu utrzymania korzystnego i niepogarszającego się klimatu akustycznego wyznaczono kierunki działania, tj.:

- budowa ścieżek pieszo – rowerowych;
- poprawa jakości nawierzchni dróg;
- stosowanie ograniczeń prędkości;
- wykonywanie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach;
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej;
- przebudowa istniejących układów komunikacyjnych w celu upłynnienia ruchu.

Jako główne działanie przyczyniające się do ograniczenia hałasu komunikacyjnego w mieście należy wskazać rozpoczynającą się w 2018 r. inwestycję polegającą na budowie obwodnicy Wrześni łączącej dogi krajowe DK 15 z DK 92.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych emitowanych do środowiska są stacje i linie elektroenergetyczne, urządzenia radionadawcze i radiokomunikacyjne oraz liczne urządzenia medyczne i przemysłowe. Wpływ tych urządzeń na środowisko jest zależny od częstotliwości ich pracy, ale przede wszystkim od wielkości wytwarzanej przez nie energii. Badaniem pól elektromagnetycznych w województwie wielkopolskim zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Wyniki przeprowadzonych badań publikowane są w raportach o stanie środowiska w województwie wielkopolskim. Na terenie miasta i gminy Września zlokalizowanych jest 18 stacji bazowych telefonii komórkowej.

W celu minimalizacji oddziaływania oraz bieżącej kontroli źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego wprowadza się kierunki działania tj.:

- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia dotyczącego znaczącego oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko i ludzi;
- przestrzeganie procedury oceny oddziaływania na środowisko na etapie udzielania decyzji środowiskowej;
- lokalizowanie linii elektromagnetycznych o napięciu 110 kV i wyższym poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową.

Powierzchnia terenu i środowisko glebowe

Na terenie miasta Września występują charakterystyczne dla terenów zabudowanych gleby antropogeniczne – przekształcone w wyniku działalności człowieka. Charakteryzują się one skróconym profilem glebowym, w którym mogą występować domieszki materiałów obcych m.in. budowlanych. Większość warstw tego typu gleb wykazuje wysoki stopień zagęszczenia. Gleby te w większości przykryte są powierzchnią litą w postaci chodników, jezdni. Uniemożliwia to między innymi obieg wody oraz życie na poziomie mikrobiologicznym. Gleby antropogeniczne wykazują wysokie zasolenie, spowodowane stosowaniem soli w okresie zimowym w celu przeciwdziałania skutkom oblodzenia dróg i chodników, co negatywnie wpływa na wzrost i rozwój roślin. Wpływ na jakość gleb na terenie miasta i gminy Września mają głównie: zanieczyszczenie gleb (szczególnie metalami ciężkimi), zakwaszenie gleb oraz procesy erozyjne.

Monitoring chemizmu gleb ornych prowadzony jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Na terenie Gminy Września nie zostały jednak zlokalizowane punkty pomiarowo – kontrolne. Ponieważ Gmina Września ma charakter rolniczy, stąd istotnym aspektem jest edukowanie rolników w zakresie prawidłowego wykorzystania gleb, a doradztwo w takim zakresie prowadzi Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

W celu zachowania właściwego użytkowania istniejących zasobów glebowych wraz ich ochroną i rekultywacją wyznaczono kierunki prowadzenie działań tj.:

- uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego ochrony gruntów wartościowych dla rolnictwa;
- monitoring użytków rolnych w celu przeciwdziałania nadmiernemu zakwaszaniu gleb;
- ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze;
- przeprowadzenie remontów dróg, których stan zagraża lub wpływa niekorzystnie na przylegające gleby;
- promowanie ograniczeń w gospodarowaniu środkami chemicznymi w rolnictwie;
- prowadzenie wielokierunkowej edukacji rolników i użytkowników gruntów w gminie – wdrażanie i upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej;
- waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocji takiej żywności;
- zachowanie śródpolnych zadrzewień, zakrzaczeń, kompleksów leśnych i nieużytków podmokłych jako ważnych elementów funkcjonalnych struktury ekologicznej i obiektów warunkujących utrzymanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych na obszarach rolniczych;
- właściwa polityka zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo;
- zalesianie gruntów rolnych niskich klas oraz nieużytków;
- promocja rolnictwa ekologicznego;
- właściwe przechowywanie nawozów organicznych (gnojówka, gnojownica, obornik);
- wdrażanie i przestrzeganie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.

Większość wymienionych wyżej kierunków zadań i ich realizacja nie leży w kompetencji gminy. Zadaniem realizowanym bezpośrednio przez gminę jest natomiast zapobieganie oraz likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci. W tym celu utworzony został przez Straż Miejską we Wrześni Eko-Patrol, który przeprowadza kontrole i inwentaryzacje terenów zagrożonych, jak również prowadzi edukację ekologiczną w zakresie tematyki segregacji odpadów.

Energia odnawialna

W Programie Ochrony Środowiska wyznaczono dla Gminy Września zadania ciągłe, które należy wdrażać stopniowo. W celu zmniejszenia energochłonności gospodarki i wzrostu wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych wyznaczono następujące kierunki działań, tj.:

- podniesienie świadomości społecznej i budowa instalacji wykorzystujących energię odnawialną;
- przygotowanie listy priorytetów w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu konsultacji dotyczących OZE;
- wspieranie inicjatyw podejmowanych w zakresie zastępowania, jako nośnika energii, paliwa stałego źródłami energii odnawialnej;
- popularyzacja i wdrożenie najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w sferze rozwiązań technologicznych, organizacyjnych i finansowych.

Poważne awarie

Obowiązki dotyczące awarii przemysłowych spoczywają głównie na prowadzącym zakład oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej, a także Wojewodzie. Zapobieganie awariom miejscowym, prowadzi się głównie poprzez ograniczenie transportu substancji niebezpiecznych, kierowanie ich oznakowanymi trasami, omijającymi centrum

miasta, informowanie i edukowanie społeczeństwa o sposobach zapobiegania zagrożeniom, a także o sposobie postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia. Powstałe zagrożenia w transporcie drogowym, jak i kolejowym zwalczane są przez odpowiednie jednostki straży pożarnej. Straż Pożarna podejmuje doraźne środki: dokonuje zabezpieczenia miejsca wypadku, ewakuuje ludność, w przypadku poważnych awarii, kiedy niezbędna jest pomoc specjalistycznych jednostek i specjalistycznego sprzętu, jednostka straży współpracuje z różnymi innymi sekcjami, które podejmują działania w swoim zakresie.

Ponieważ na terenie Gminy Września nie ma zakładów o dużym ryzyku powstania awarii przemysłowej zadania mające na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii skupiają się na poniższych aspektach:

- wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych;
- ograniczenie możliwości wystąpienia sytuacji awaryjnej w wyniku transportu drogowego i kolejowego;
- opracowanie systemu skutecznego informowania społeczeństwa o wystąpieniu zagrożenia środowiska.

Należy zaznaczyć, że Gmina Września w celu informowania społeczeństwa o wystąpieniu zagrożenia środowiska wykorzystuje najnowsze technologie i interaktywne kanały informacyjne.

Edukacja ekologiczna

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy września na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 - 2020 w obszarze Edukacja ekologiczna skupiono się przede wszystkim na działaniach mających na celu aktywizację mieszkańców w dziedzinie ochrony środowiska oraz podnoszenie świadomości ekologicznej. Edukacja społeczeństwa ma na celu ukształtowanie właściwego stosunku do otaczającego środowiska naturalnego, doprowadzenie do jego większego poszanowania i zachęcenia do prowadzenia zdrowego trybu życia. Kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży jest ważnym zadaniem realizowanym w formalnym systemie kształcenia obejmującym wychowanie przedszkolne, szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe. System kształcenia uczniów powinien być nastawiony na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej oraz zwrócenie uwagi na najistotniejsze problemy związane z ochroną środowiska występujące na terenie miasta i Gminy Września.

Do głównych zadań kampanii edukacyjnych należą m. in.: przegląd istniejących na terenie miasta materiałów, których celem jest podnoszenie świadomości społeczeństwa, przygotowanie kampanii na rzecz podniesienia świadomości społeczeństwa, identyfikacja problemów, których nie omawiają dostępne materiały informacyjne, opracowanie dodatkowych materiałów informacyjnych czy wprowadzenie w życie powyższej kampanii.

W 2019 r. realizowane zadania z zakresu edukacji ekologicznej to m. in.:

- kongres ekologiczny pn.: „Zawsze Zielona Września! Przyłączysz się?”;
- działania prowadzone przez Straż Miejską we Wrześni, dotyczące m. in. kwestii smogu, spalania odpadów, dzikich wysypisk, segregacji odpadów itp.;
- współpraca Zieleni Miejskiej ze szkołami ponadgimnazjalnymi, polegająca na wspólnym sadzeniu drzew i krzewów na terenie gminy Września, pn. zielona Strona Wrześni;
- uruchomienie punktu informacyjnego dotyczącego programu rządowego Czyste Powietrze;
- informowanie o sposobach segregacji odpadów i możliwości korzystania z PSZOK-u.

Gospodarka odpadami

Do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców. Gmina Września współuczestniczyła w budowie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie wraz ze stacją przeładunkową w miejscowości Bardo.

Szczegółowe informacje potwierdzające, że Gmina Września, realizowała zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska znajdują się w sporządzanej corocznie Analizie Stanu Gospodarki Odpadami w Gminie Września. Należy wskazać, że w celu stworzenia funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami w minionym roku na terenie Miasta i Gminy Września wykonano następujące zadania tj.:

- prowadzenie rejestru działalności regulowanej;
- sporządzanie Analizy Stanu Gospodarki Odpadami;
- prowadzenie zbiórki przeterminowanych leków;
- prowadzenie Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych;
- inwentaryzowanie i rekultywacja tzw. dzikich wysypisk;
- prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- działania informacyjne i edukacyjne, w szczególności w zakresie selektywnej zbiórki odpadów.

4.22. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września został przyjęty Uchwałą nr XIII/187/2015 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 30 grudnia 2015 roku. Uchwałą nr XVI/235/2016 Rada Miejska we Wrześni dnia 30 maja 2016 roku dokonała zmiany Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września jest dokumentem strategicznym, opisującym kierunki działań zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno – energetycznego tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy jakości powietrza oraz zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września jest przedstawienie zakresu możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach na terenie Gminy Września, a co za tym idzie z redukcją emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂. Osiągnięcie tego celu bezpośrednio wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy. Cel główny Gmina osiąga poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- promowanie gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Września;
- efektywne gospodarowanie energią w Gminie Września;
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- redukcja gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza, w tym CO₂;
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz ich wpływ na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną i jakość powietrza.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września wyznacza główny cel strategiczny rozwoju Gminy, który polega na:

POPRAWIE JAKOŚCI POWIETRZA I KOMFORTU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ REDUKCJĘ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA, W TYM CO₂ ORAZ OGRANICZENIE ZUŻYCIA ENERGII FINALNEJ WE WSZYSTKICH SEKTORACH

Gmina Września od wielu lat prowadzi działania mające na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez efektywne i racjonalne wykorzystanie energii, są to działania polegające głównie na termomodernizacji budynków użyteczności publicznej czy wymiany oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

W 2018 roku zgodnie z zapisami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września zrealizowano Działanie XVI „Poprawa mobilności w Gminie Września” dzięki wykonaniu inwestycji pn.: „Centra przesiadkowe wraz z niezbędną infrastrukturą”. W ramach Działania XVI Gmina Września zakupiła głównie autobus elektryczny wyposażony w 23+1 miejsca siedzące oraz 26 miejsc stojących, który w 2019 obsługiwał dwie nowe linie komunikacyjne łączące centra przesiadkowe i kluczowe dla mieszkańców Wrześni obiekty.

Autobus elektryczny zakupiony w ramach projektu „Centra przesiadkowe wraz z niezbędną infrastrukturą”

W ramach powyżej wskazanego działania wybudowano również ścieżki pieszo - rowerowe w rejonie ulic: Leśnej, Donaja, 68 Pułku Piechoty oraz Słowackiego.

Realizacja powyższych zadań przyczyniła się głównie do redukcji gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza, w tym CO₂ oraz wpłynęła na efektywne gospodarowanie energią w Gminie Września. Ponadto poprawie uległ komfort i bezpieczeństwo podróży oraz jakość życia mieszkańców i stan środowiska naturalnego.

W ramach Działania IX „Wymiana lub modernizacja źródeł ciepła” Rada Miejska we Wrześni podjęła następujące uchwały:

- Uchwała nr XXXVII/485/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 20 lipca 2018 roku w sprawie przyjęcia zasad udzielania z budżetu Miasta i Gminy Września dotacji celowej w zakresie ochrony środowiska przeznaczonej na dofinansowanie zmiany systemu ogrzewania na proekologiczne;
- Uchwała nr VIII/86/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 18 lipca 2019 roku w sprawie zmiany Uchwały nr XXXVII/485/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 20 lipca 2018 roku w sprawie przyjęcia zasad udzielania

z budżetu Miasta i Gminy Września dotacji celowej w zakresie ochrony środowiska przeznaczonej na dofinansowanie zmiany systemu ogrzewania na proekologiczne;

- Uchwała nr IX/107/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 24 października 2019 roku w sprawie zmiany Uchwały nr XXXVII/485/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 20 lipca 2018 roku w sprawie przyjęcia zasad udzielania z budżetu Miasta i Gminy Września dotacji celowej w zakresie ochrony środowiska przeznaczonej na dofinansowanie zmiany systemu ogrzewania na proekologiczne, zmienionej Uchwałą nr VIII/86/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 18 lipca 2019 r.

W związku z podjętymi uchwałami o udzielenie dotacji mogły ubiegać się nie tylko osoby fizyczne, ale również osoby prawne, przedsiębiorcy czy wspólnoty mieszkaniowe. Udzielono 60 dotacji na łączną kwotę 237 583,31 zł. Dotacje na wymianę źródeł ciepła mają przede wszystkim korzyści społeczne związane z bezpośrednim wpływem na jakość życia mieszkańców poprzez zmniejszenie emisji pyłów i emisji CO₂.

Kolejnym działaniem wpisującym się w cele Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września jest budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego. W ramach Działania V „Modernizacja oświetlenia ulicznego – systemy inteligentnego sterowania oświetleniem” wykonano budowę efektywnie energetycznego oświetlenia ulicznego w obszarze ulicy Paderewskiego, na odcinku ulic Cyrkoniowej, Kwarcowej, Granatowej i Księżycowej, w Bierzglińku przy ulicy Cyprysowej, Magnoliowej i Malwowej, w Nowym Folwarku przy ulicy Podleśnej, Promykowej, Kwarcowej i Poprzecznej, na odcinku od ulicy Strzykały do ronda DK 92 oraz na przebudowanym odcinku drogi krajowej 92. Ponadto zamontowano nowe oprawy LED przy ulicy Chmielowskiego, Fedyka, Witkiewicza oraz w centrum miasta na ulicach Jana Pawła II, Kościelnej, Rynek, Sienkiewicza, Miłosławskiej, Mickiewicza, a także w parku im. Dzieci Wrzesińskich. Wykonano również oświetlenie przejść dla pieszych przy ulicy Dworcowej. Powyższe inwestycje wpłynęły na zwiększenie bezpieczeństwa poruszania się w obrębie gminy, ale również zwiększyły efektywność energetyczną wraz ze zmniejszeniem zużycia energii na cele oświetleniowe.

Gmina Września w ramach gospodarki niskoemisyjnej prowadziła również działania promocyjne zorientowane na redukcję emisji zanieczyszczeń oraz te związane ze zrównoważoną gospodarką odpadami. Działania te w 2019 roku obejmowały głównie prowadzenie kampanii informacyjnych i promocyjnych z zakresu korzystania z komunikacji miejskiej poprzez liczne artykuły w biuletynie gminnym „Wieści z Ratusza”, na stronie internetowej gminy oraz poprzez pogadanki i prelekcje w szkołach prowadzone przez pracowników Straży Miejskiej. Dodatkowo pracownicy Straży Miejskiej przeprowadzili kontrolę czystości powietrza za pomocą drona. Monitoringowi poddano blisko 400 budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie miasta Września. Z inicjatywy Straży Miejskiej zorganizowano również pokaz ekologicznego i ekonomicznego palenia w piecach i kotłach.

Gmina Września przy współudziale Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 6, Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych oraz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji 28 listopada 2019 roku zorganizowała Kongres Ekologiczny „Zawsze Zielona Września. Przyłączysz się?” prowadzony metodą Open Sapce Technology. Spotkanie miało na celu zainspirowanie do podejmowania wspólnych inicjatyw ekologicznych. Efektem kongresu były raporty z dyskusji i plany podjętych działań dotyczące szeroko pojętej edukacji ekologicznej zmierzające przede wszystkim do poprawy środowiska.

Dodatkowo Gmina Września w licznych artykułach informowała mieszkańców Miasta i Gminy Września o możliwości złożenia wniosku do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w ramach programu „Czyste Powietrze”, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać pomoc finansową na wymianę źródła ciepła

czy termomodernizację budynków. Od sierpnia 2019 roku w ramach podpisanego porozumienia z WFOŚiGW mieszkańcy mogli składać wnioski w punkcie znajdującym się przy ulicy Dzieci Wrzesińskich 9. Dodatkowo oprócz możliwości formalnego złożenia wniosku mieszkańcy mogli skorzystać również z porad i pomocy w wypełnieniu wniosku.

4.23. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Września.

Uchwałą XLVIII/322/2001 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 17 grudnia 2001 roku przyjęto założenia do planu zaopatrzenia Gminy Września w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku *Prawo energetyczne* przyjęte założenia na przestrzeni ostatnich lat podlegały stosownej aktualizacji. Ogrzewanie zakładów pracy, budynków mieszkalnych, jak i użyteczności publicznej na terenie Gminy Września realizowane jest za pomocą lokalnych ciepłowni, indywidualnych kotłowni oraz sieci ciepłowniczej. W budownictwie korzystającym z indywidualnych kotłowni najczęściej stosowanym paliwem jest węgiel i miał węglowy. W dużo mniejszym stopniu do ogrzewania wykorzystywany jest gaz ziemny i olej opałowy. Przesyłem i dystrybucją ciepła na terenie gminy zajmuje się Veolia Energia Poznań S.A., Zakład Wschód, Oddział Września, która prowadzi działalność w oparciu o posiadane koncesje. Gmina Września zaopatrywana jest w gaz ziemny sieciowy oraz w gaz propan – butan w butlach. Operatorem systemu dystrybucyjnego, który zajmuje się budową i eksploatacją sieci gazowej jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. prowadząca działalność na podstawie posiadanych koncesji. Gmina Września jest w pełni zelektryfikowana. Dystrybucją energii elektrycznej na potrzeby odbiorców zlokalizowanych w obszarze gminy zajmuje się ENEA Operator Sp. z o.o. Oddział Dystrybucji Poznań, działająca na podstawie posiadanej koncesji.

4.24. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Września w 2019 roku został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej nr XIII/136/2020 z dnia 11 lutego 2020 r. Program określał zasady opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zasady zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Września i obejmował:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację zwierząt w schronisku dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Realizując program w 2019 roku odłowiono i przywieziono do schroniska 194 psy z terenu gminy Września. 189 psów zostało odebranych przez właścicieli lub trafiło do adopcji, a te po które nikt się nie zgłosił zostały poddane kwarantannie i zapewniono im opiekę w schronisku.

Bezdomnym zwierzętom zapewniono całodobową opiekę weterynaryjną w ramach, której przeprowadzono między innymi zabiegi sterylizacji 25 suk, 30 kotek i kastracji 21 psów i 7 kocurów oraz zaszczepiono przeciw wściekliznie 131 bezdomnych zwierząt.

Gmina Września aktywnie wraz z Stowarzyszeniem na rzecz schroniska dla zwierząt we Wrześni Psi-Jaciel poszukiwało w sposób ciągły nowych domów dla bezdomnych zwierząt.

W 2019 roku kontynuowano współpracę z osobami sprawującymi opiekę nad bezdomnymi kotami, dla których w okresie chłódów dostarczono budki dla kotów oraz prawie 1600 kg karmy w celu ich dokarmiania.

Na bieżąco remontowano i naprawiano infrastrukturę schroniska. Celem doświetlenia wjazdu na teren schroniska w miesiącu listopadzie zakupiono i zamontowano hybrydowe oświetlenie w postaci lampy solarnej led wraz z małą turbiną wiatrową.

Na koniec roku schronisko sprawowało opiekę nad 88 bezdomnymi psami.

4.25. Programy i działania Straży Miejskiej dotyczące poprawy bezpieczeństwa rowerzystów i pieszych.

Straż Miejska we Wrześni zgodnie z art. 11 pkt. 1 *Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych* realizuje zadania dotyczące informowania społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowania i uczestnictwa w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałania w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi. Scharakteryzowany obszar działań w większości został powierzony strażnikom miejskim z sekcji profilaktycznej realizującym na obszarze miasta i gminy Września przedsięwzięcia w omawianym zakresie. Odbiorcami ww. przedsięwzięć są dzieci, młodzież oraz społeczność lokalna. Działania te wymagają współpracy z innymi podmiotami podejmującymi aktywność w zakresie edukacji oraz na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego tj. m. in. z placówkami oświatowymi, świetlicami środowiskowymi, placówkami specjalnymi oraz policją, strażą pożarną czy sanepidem. Forma działań ukierunkowana jest na prezentację, pogadanki, prelekcję, konkursy oraz zabawę. Problematyka przedsięwzięć profilaktycznych oscyluje wokół m.in. szeroko rozumianej poprawy bezpieczeństwa rowerzystów i pieszych. W 2019 r. działania Straży Miejskiej we Wrześni w tym zakresie zostały w szczególności ukierunkowane na następujące przedsięwzięcia profilaktyczne:

1. „Wrześniński rower – bezpieczny rower”.

Akcja powiatowa prowadzona przez Straż Miejską we Wrześni we współpracy z Komendą Powiatową Policji we Wrześni oraz Starostwem Powiatowym we Wrześni. Polega na znakowaniu rowerów w trzech wyznaczonych miejscach, bez naruszenia lakieru. Na ramę zostaje naklejona nalepka z indywidualnym numerem potwierdzająca umieszczenie roweru w rejestrze. Właściciel jednośladu otrzymuje potwierdzenie przystąpienia do programu w formie plastikowej karty formatu dowodu osobistego. Zostaje także sporządzona dokumentacja fotograficzna. Celem akcji jest przede wszystkim identyfikacja właściciela roweru w przypadku jego odzyskania w wyniku kradzieży. Znakowanie rowerów ma się przyczyniać także do ograniczania zjawiska ich kradzieży zarówno w mieście, jak i w powiecie. Program „Wrześniński rower-bezpieczny rower” jest całkowicie bezpłatny. Ilość oznakowanych rowerów w 2019 r. wynosiła 328.

2. „Niedziela z Powiatem”.

Impreza plenerowa skierowana do mieszkańców powiatu wrzeńskiego mająca na celu zaznajomienie ich z pracą Starostwa Powiatowego we Wrzeźni oraz jego jednostkami organizacyjnymi i służbami współpracującymi. W ramach imprezy plenerowej strażnicy miejscy przeprowadzali wspólnie z Komendą Powiatową Policji we Wrzeźni akcję znakowania rowerów oraz zorganizowali konkurs dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym dotyczący bezpiecznego poruszania się po drodze. Przeprowadzono także rozmowy prewencyjne z dorosłymi mieszkańcami powiatu wrzeńskiego dotyczące posiadania elementów odblaskowych przez pieszych poruszających się po zmierzchu poza obszarem zabudowanym. Podczas imprezy plenerowej, która miała miejsce 2 czerwca 2019 r., rozdawano elementy odblaskowe dla najmłodszych oraz kamizelki odblaskowe do osób dorosłych. Oznakowano siedem rowerów. Ilość osób uczestniczących w imprezie plenerowej wyniosła 700 osób.

3. „Karta rowerowa”

Praktyczne zajęcia rowerowe zakończone egzaminem dla uczniów klas czwartych. Zajęcia obejmują ćwiczenia z zakresu znajomości przez uczniów zasad ruchu drogowego oraz sprawdzają praktyczną umiejętność jazdy na rowerze, w tym wykonywania obowiązkowych manewrów. Zajęcia praktyczne odbywają się na terenie Miasteczka Ruchu Drogowego we Wrześni. Strażnicy miejscy dysponują odpowiednim sprzętem do realizacji omawianych zajęć, tj. m. in. na wyposażeniu miasteczka znajdują się rowery, kaski oraz kamizelki odblaskowe. Każdy uczeń po ukończeniu praktycznych zajęć rowerowych otrzymuje element odblaskowy. Ilość uczniów uczestniczących w programie wynosiła 301 osób.

4. „Bądź bezpieczny-bądź widoczny”

Praktyczne zajęcia z zakresu podstawowych zasad poruszania się po drodze skierowane do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Zajęcia prowadzone są w formie zabawy i ćwiczeń ruchowych na terenie przedszkola, szkoły oraz podczas spacerów. Na zakończenie praktycznych zajęć dzieci otrzymują nagrody w postaci elementów odblaskowych. Zajęcia prowadzone są także podczas ślubowania klas pierwszych. Dodatkowo omawiany powyżej program realizowany jest w podobnej formule podczas wizyt dzieci w Komendzie Straży Miejskiej we Wrześni. Ilość dzieci uczestniczących w programie wynosiła 691.

5. „Mikołajki”

Impreza plenerowa, cykliczna z okazji Mikołajek (6 grudzień), podczas której strażnicy miejscy zwracają uwagę na posiadanie elementów odblaskowych przez dzieci i młodzież. Podczas imprezy mikołajkowej rozdawane były elementy odblaskowe. Ilość uczestniczących w programie dzieci wynosiła 800.

4.24 Program ochrony powietrza „AntySmogowa Września”.

Plan działań długoterminowych dotyczących ochrony powietrza stanowił integralną część programu prewencyjnego Straży Miejskiej we Wrześni „AntySmogowa Września”. W 2019 r. przedsięwzięcia w tym zakresie zostały ukierunkowane na następujące akcje:

II Wielkopolska Olimpiada Wiedzy o Bezpieczeństwie „Nie dla Smogu”.

28 marca 2019 r. w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu odbył się finał II Wielkopolskiej Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie, której Straż Miejska we Wrześni była współorganizatorem. Spośród 1129 uczestników Olimpiady z Wielkopolski do ścisłego finału (po dwóch testach pisemnych ze znajomości wiedzy o bezpieczeństwie) zakwalifikowała się najlepsza 14, w tym dwoje uczniów Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni – Julia Jędro i Szymon Musiałowski. Finaliści w trzecim etapie zmagania zaprezentowali autorskie projekty dotyczące walki ze smogiem w naszym mieście, które były zgodne z tegorocznym hasłem Olimpiady „NIE dla SMOGU”. Warto zaznaczyć, że projekty naszych finalistów zostały wcześniej wdrożone wśród wrzeńskiej społeczności i uzyskały dużą ich aprobatę. Indeks na trzyletnie studia licencjackie na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, który był główną nagrodą, otrzymała reprezentantka Wrześni Julia Jędro natomiast Szymon Musiałowski zdobył bardzo wysokie VI miejsce. Finalistka z Wrześni otrzymała także nagrodę dodatkową za bezbłędnie rozwiązany test pisemny w II etapie Olimpiady. Straż Miejska we Wrześni prowadziła opiekę merytoryczną nad finalistami Olimpiady, dostarczając im potrzebnej wiedzy oraz ukierunkowując ich działania na wspólną walkę o czyste powietrze.

„Pal Eko – logicznie i nomicznie” w ramach pokazu „Ogień bez dymu”.

Straż Miejska we Wrześni była inicjatorem i organizatorem pokazów ekologicznego i ekonomicznego palenia w piecach i kotłach. W przedsięwzięciu tym pomagała strażnikom miejskim specjalistyczna firma promująca działania w ramach pokazów „Ogień bez dymu”. Do prezentacji użyto dwa identyczne piece typu „koza”, do których użyto takie samo paliwo, w takiej samej ilości (węgiel oraz drewno). Mieszkańcy Wrześni mogli w praktyczny sposób przekonać się o skuteczności sposobu palenia „od góry” nad tradycyjnym rozpalaniem, którego skutkiem jest, tzw. kopczenie. W ramach akcji odbyły się cztery pokazy. Pierwsze dwa na terenie targowiska miejskiego na ul. Kościuszki podczas jego funkcjonowania oraz za zgodą proboszcza parafii pw. Świętego Krzyża we Wrześni na parkingu kościelnym po rannej i przedpołudniowej mszy świętej. Dodatkowo za wycieraczki pojazdów zostały umieszczone ulotki informacyjne. Z mieszkańcami Wrześni prowadzono także rozmowy edukacyjne. Pokazy, odbywające się w listopadzie oraz w grudniu 2019 r., cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Film instruktażowy „Jak palić i nie dymić” .

Straż Miejska we Wrześni w ramach pokazu „Ogień bez dymu” przygotowała dla mieszkańców Wrześni film instruktażowy „Jak palić i nie dymić”. Prezentacja, która ukazała się na stronie społecznościowej FB, zawierała pokaz palenia metodą „od góry”.

Link do strony:

<https://www.facebook.com/INTON.info/videos/2401621893422661/UzpfSTE3MzMzNTY0NjAyMDkyOTE6MjQ5MTc1MTcwNzcwMzA5Mg/>

„Pal Eko – logicznie i nomicznie” - akcja informacyjna dla mieszkańców.

Straż Miejska we Wrześni prowadziła kampanie informacyjne dotyczące sposobu palenia metodą „od góry”. W tym celu rozwieszano i rozdawano w punktach sklepowych specjalnie przygotowane plakaty i ulotki. Strażnicy miejscy prowadzili także rozmowy edukacyjne z mieszkańcami. Akcją zostało objęte centrum miasta oraz wrzeńskie osiedla (Lipówka, Sokołowskie, Sławno, Krzyża Grunwaldu, Szmaragdowe Osiedle) oraz wsie. Czas trwania: listopad/grudzień 2019 r.

Monitoring powietrza przez bezzałogowe statki powietrza „DRON NOSACZ”

Przy użyciu specjalistycznych dronów Straż Miejska we Wrześni w ciągu dwóch grudniowych dni (11-12.12.2019 r.) sprawdziła 1295 kominów. Kontrole przeprowadzono na os. Sokołowskim, os. Lipówka oraz na os. Sławno. Skontrolowane zostały także kominy mieszczące się na wsiach, m. in. w Obłaczkowie, Bierzglinku, Kaczanowie, Przyborkach, Psarach Polskich oraz Nowym Folwarku. Dron zwiadowca wskazał strażnikom miejskim do szczegółowej kontroli 58 kominów, gdzie ewentualnie mogły być spalane materiały niedozwolone. Dron nosacz z kolei dokonał analizy dymu. W jednym przypadku potwierdzono spalanie w piecu centralnego ogrzewania odpadów plastikowych. Sprawca wykroczenia został ukarany mandatem karnym. Działania te prowadzone były w godzinach rannych, popołudniowych oraz późno-popołudniowych.

Działalność medialna - akcja informacyjna.

Straż Miejska we Wrześni za pośrednictwem mediów lokalnych (Radio Września, Wieści z Ratusza, Nowa Września, Września NaszeMiasto.pl) oraz stron społecznościowych (FB Straż Miejska we Wrześni, Września – miasto w centrum zainteresowania) promowała ekologiczną metodę rozpalania w piecach i kotłach grzewczych oraz uprawnieniach strażników w zakresie kontroli przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska. Przedstawiciel straży miejskiej gościł, m. in. w audycji radiowej Radia Września.

Link do audycji: https://www.youtube.com/watch?v=I2wOQutQq_Q

Szkolenia i konferencje w ramach doksztalcania straży miejskiej

Straż Miejska we Wrześni podnosząc swoją wiedzę i umiejętności w zakresie walki ze zjawiskiem smogu w 2019 r. uczestniczyła w szkoleniach i konferencjach. W kwietniu i we wrześniu br. dwoje strażników miejskich doszkalalo się na konferencji „Nie dla Smogu” zorganizowanej przez Straż Miejską Miasta Poznania. Z kolei w październiku br. swoje kwalifikacje podwyższalo na szkoleniu dot. kontrolowania zapisów uchwał antysmogowych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

V. Realizacja uchwał Rady Miejskiej we Wrześni podjętych w roku 2019.

NR UCHWAŁY	W SPRAWIE	DOTYCZY	REALIZACJA
V/30/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej Rady Miejskiej we Wrześni.	Odwołania ze składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej Małgorzaty Nowak w związku z zrzeczeniem się mandatu radnej.	zrealizowana
V/31/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Rozwoju Wsi Rady Miejskiej we Wrześni.	Odwołania ze składu osobowego Komisji Rozwoju Wsi Małgorzaty Nowak w związku z zrzeczeniem się mandatu radnej .	zrealizowana
V/32/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Edukacji Rady Miejskiej we Wrześni.	Odwołania ze składu osobowego Komisji Edukacji Szymona Paciorkowskiego w związku z zrzeczeniem się mandatu radnego.	zrealizowana
V/33/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej we Wrześni.	Odwołania ze składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Szymona Paciorkowskiego w związku z zrzeczeniem się mandatu radnego.	zrealizowana
V/34/2019 z 28 marca 2019 r.	odwołania Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej we Wrześni.	Odwołania z funkcji Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Szymona Paciorkowskiego w związku z zrzeczeniem się mandatu radnego.	zrealizowana
V/35/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej we Wrześni.	Powołania do składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji radnego Andrzeja Rzeźnika.	zrealizowana
V/36/2019 z 28 marca 2019 r.	wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej we Wrześni.	Wyboru na funkcje Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji radnego Włodzimierza Wawrzyniaka.	zrealizowana
V/37/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Komunalno-Finansowej Rady Miejskiej we Wrześni.	Powołania do składu osobowego Komisji Komunalno - Finansowej radnego Andrzeja Rzeźnika.	zrealizowana
V/38/2019 z 28 marca 2019 r.	udzielenia dotacji w 2019 r. na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na terenie gminy Września.	Rada Miejska we Wrześni udziela dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane wykonywane w celu ochrony zabytków położonych na terenie gminy Września na wniosek składany przez właściciela lub posiadacza zabytku.	zrealizowana
V/39/2019 z 28 marca 2019 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Białężyce – dz. nr ewid. 105/15.	Podjęcia prac planistycznych nad zmianą przedmiotowego planu będzie realizacją złożonego wniosku właściciela działki i pozwoli na dostosowanie parametrów zabudowy do aktualnych potrzeb inwestycyjnych.	W trakcie realizacji
V/40/2019 z 28 marca 2019 r.	przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2017-2018 r. „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Września na lata 2017-2020”.	Uchwałą nr XXIV/317/2017 z dnia 21 kwietnia 2017 r. Rady Miejskiej we Wrześni został zatwierdzony „Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Września na 2017-2020”. zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2067) Burmistrz zobowiązany jest co dwa lata do sporządzenia sprawozdania z realizacji programu i przedstawienia go Radzie Miejskiej. Opracowanie sprawozdania pozwala ocenić stan wdrażania programu.	zrealizowana
V/41/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Września - część F.	Uchwałą nr XXI/270/2013 z dnia 16 maja 2013 r. Rada Miejska we Wrześni przystąpiła do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Września – część F. Przedmiotem opracowania jest wprowadzenie do ustaleń Studium na obszarach wyznaczonych na rysunku Studium, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały, nowych funkcji jak też dostosowanie dotychczasowych ustaleń Studium do obecnie obowiązujących uwarunkowań faktycznych (potrzeby inwestycyjne, rozwój społeczno-gospodarczy), co umożliwi bardziej racjonalne gospodarowanie przestrzenią przy uwzględnieniu aktualnych potrzeb rozwojowych Miasta i Gminy Września. Podstawowymi celami niniejszej zmiany jest wprowadzenie funkcji produkcyjnej, składów i magazynów oraz funkcji usługowej na nowych terenach zlokalizowanych we Wrześni, Oblaczkowie, Gutowie Małym oraz Węgierkach.	zrealizowana

V/42/2019 z 28 marca 2019 r.	uchylenia Uchwały Nr XXVI/366/2017 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 27 września 2017 roku w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości na terenie wsi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso.	W dniu 8 marca 2019 roku, w Urzędzie Miasta i Gminy we Wrześni sołtysi większością głosów zdecydowali o odstąpieniu od poboru w/w podatków w drodze inkasa. Mając na względzie powyższe a także fakt, iż ok. 80% podatników nie korzysta z tej formy płatności podatków oraz z uwagi na niebezpieczeństwo dla samych inkasentów dysponowania gotówką w czasie poboru podatków przedłożono projekt niniejszej uchwały.	zrealizowana
V/43/2019 z 28 marca 2019 r.	wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty.	Zgodnie z treścią art. 6k ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 z późn. zm.) Rada Gminy w drodze uchwały dokonuje wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi spośród metod określonych w art. 6j ust. 1 i 2 w/w ustawy oraz ustala stawkę takiej opłaty. Gmina Września objęła systemem odbierania odpadów komunalnych nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy.	zrealizowana
V/44/2019 z 28 marca 2019 r.	ustalenia planu sieci i granic obwodów publicznych szkół podstawowych na terenie Miasta i Gminy Września.	Zgodnie z uchwałą nr XXXI/408/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 8 lutego 2018 roku powstały nowe ulice i tak w obwodach szkół podstawowych nastąpiły zmiany: 1) w obwodzie Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 2 im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni dodano ulicę: Zawodzie, 2) w obwodzie Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 6 im. Jana Pawła II we Wrześni dodano ulicę: Tomasza Działy, Wincentego Gawęckiego, Alfreda Romanowicza. Zgodnie z zarządzeniem zastępczym Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 grudnia 2017 roku ulicę Leona Kruczkowskiego zmienia się na Józefa Mackiewicza, która znajduje się w obwodzie Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika we Wrześni Załączony projekt uchwały został uzgodniony z Oddziałem Zarządu ZNP we Wrześni oraz z NSZZ „Solidarność” Międzyzakładową Komisją Pracowników Oświaty Powiatu Wrzesińskiego. Wielkopolski Kurator Oświaty w Poznaniu pismem z dnia 18 lutego 2019 roku po analizie treści wyżej wymienionej uchwały wydał pozytywną opinię dotyczącą ustalenia planu sieci i granic obwodów publicznych szkół podstawowych na terenie Miasta i Gminy Września.	zrealizowana
V/45/2019 z 28 marca 2019 r.	programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Września w 2019 r.	W związku z nowelizacją ustawy o ochronie zwierząt, która weszła w życie 01.01.2012 r. zmieniony został art. 11a, który zobowiązuje Radę Gminy do określenia w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Uchwała w sprawie Programu jest kontynuacją uchwał z lat 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018.	zrealizowana
V/46/2019 z 28 marca 2019 r.	zaliczenia dróg znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Września do kategorii dróg gminnych.	Zalicza się drogi: - ul. Zamkową położoną w miejscowości Września – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 1, - ul. Mieszka I położoną w miejscowości Września – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 2, - ul. Gorzowską położoną w miejscowości Września – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 3, - na działce o nr geod. 116 położonej w miejscowości Gonice – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 4, - na działkach o nr geod. 103/1 oraz 104 położonych w miejscowości Otoczna – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5, - na działkach o nr geod. 110/11, 111/5, 112/4, 113/9, 114/6, 115/6 położonych w miejscowości Białężyce – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 6, - ul. Tymiankową położoną w miejscowości Kaczanowo – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 7,	zrealizowana
V/47/2019 z 28 marca 2019 r.	ustalenia przebiegu dróg gminnych położonych na terenie Miasta i Gminy Września.	Ustala się przebieg dróg gminnych: - ul. Zamkowej położonej w miejscowości Września na działce o nr geod. 3708/1 – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 1, - ul. Mieszka I położonej w miejscowości Września na działkach o nr geod. 274/4, 275/1 – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 2, - ul. Gorzowskiej położonej w miejscowości Września na działce o nr geod. 2352 – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 3,	zrealizowana

		<p>- drogi położonej w miejscowości Gonice na działce o nr geod. 116 – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 4,</p> <p>- drogi położonej w miejscowości Otoczna na działkach o nr geod. 103/1 oraz 104 – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5,</p> <p>- drogi położonej w miejscowości Białężyce na działkach o nr geod. 110/11, 111/5, 112/4, 113/9, 114/6, 115/6 – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 6,</p> <p>- ul. Tymiankowej położonej w miejscowości Kaczanowo na działce o nr geod. 302/22 – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 7,</p>	
V/48/2019 z 28 marca 2019 r.	nadania nazwy ulicy położonej w Nowym Folwarku.	Nadaje się nazwę „ul. Piaskowa” drodze wewnętrznej położonej na dz. nr geod. 200/20 w Nowym Folwarku.	zrealizowana
V/49/2019 z 28 marca 2019 r.	uchwalenia rocznego planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych na rok 2019.	Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz.1065 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2447) na wniosek gminy starosta może skierować bezrobotnego bez prawa do zasiłku korzystającego ze świadczeń z pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, w której bezrobotny zamieszkuje lub przebywa, w wymiarze do 10 godzin w tygodniu. Powyższe zadanie nie wchodzi w zakres art. 30 w/w ustawy (kompetencje burmistrza), a ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy również nie wskazuje innego organu.	zrealizowana
V/50/2019 z 28 marca 2019 r.	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim programem rządowym "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.	Uchwałą nr 140 z dnia 15 października 2018 r. Rada Ministrów ustanowiła wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Program zakłada możliwość korzystania z pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych dla osób spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniających kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ww. ustawy. Przyjęcie programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oznacza, że od 1 stycznia 2019 r. przestanie obowiązywać uchwała nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.	W trakcie realizacji
V/51/2019 z 28 marca 2019 r.	określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.	W związku z podjęciem przez Radę Ministrów uchwały nr 140 z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, który to program od dnia 1 stycznia 2019 r. spowodował zakończenie realizacji dotychczas funkcjonującego programu w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 będzie obowiązywał przez okres 5 lat a swoim zasięgiem obejmie wszystkie województwa.	W trakcie realizacji
V/52/2019 z 28 marca 2019 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zostały określone w uchwale nr XVI/210/2012 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 13 listopada 2012 r. Podjęcie takiej uchwały, jako kompetencji rady, wynika z art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W proponowanej uchwale zmienia się cenę 1 godziny usług opiekuńczych, która wynosić będzie 20,00 zł. w dni robocze oraz 35,00 zł. w dni wolne od pracy, tj. sobota, niedziela i święta. Zmiana kosztów świadczonych usług opiekuńczych wynika z waloryzacji kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej od 1 października 2018r, jak i również wzrostu od 1 stycznia 2019 r. minimalnej stawki godzinowej dla umów zlecenie.	zrealizowana
V/53/2019 z 28 marca 2019 r.	zatwierdzenia Planu Pracy Komisji Rewizyjnej na 2019 r.		zrealizowana
V/54/2019 z 28 marca 2019 r.	emisji obligacji komunalnych Miasta i Gminy Września oraz zasad ich		W trakcie realizacji

	zbywania, nabywania i wykupu.		
V/55/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Września na lata 2019-2029.		W trakcie realizacji
V/56/2019 z 28 marca 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2019.		Kolegium RIO w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2019 r. Uchwałą Nr 12/732/2019 stwierdza nieważność postanowień załącznika Nr 4 do uchwały Nr V/56/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2019, w części obejmującej wydatki zaplanowane w zał. nr 5 do uchwały budżetowej na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego: - w Sołectwie Bierzglinek na zad. nr 3 - w Sołectwie Obłaczkowo na zad. nr 6 - w Sołectwie Otoczna – Broniszewo na zad. nr 10 - w Sołectwie Sobiesiernie – Ostrowo Szlacheckie na zad. nr 2
VI/57/2019 z 3 czerwca 2019 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Otocznej – dz. nr ewid. 96/14 i 150	Zgodnie z wymogami art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 ze zm.) Burmistrz Miasta i Gminy Września przeprowadził analizy dotyczące zasadności przystąpienia do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego w Otocznej – dz. nr ewid. 96/14 i 150 oraz stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań planu z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Września. Teren objęty niniejszą uchwałą obejmuje działki ozn. nr ewid. 96/14 i 150 położone w Otocznej o łącznej powierzchni ok. 6,72 ha, na których znajduje się istniejący zakład produkcyjny. Na przedmiotowym terenie występuje ok. 5 ha gruntów rolnych III klasy. W celu umożliwienia rozbudowy istniejącego zakładu produkcyjnego konieczne jest opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz uzyskanie zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych klasy III na cele nierolnicze. Przyszły dokument planistyczny zabezpieczy teren pod rozwój istniejącego zakładu produkcyjnego oraz pozwoli na dostosowanie parametrów zabudowy do aktualnych potrzeb inwestycyjnych.	W trakcie realizacji
VI/58/2019 z 3 czerwca 2019 r.	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Gutowie Małym – dz. nr ewid. 57/4, 57/6, 57/7, 57/8	Prace nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w Gutowie Małym – dz. nr ewid. 57/4, 57/6, 57/7, 57/8 wykonano w oparciu o Uchwałę Nr XXI/275/2016 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 29 grudnia 2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Gutowie Małym – dz. nr ewid. 57/4, 57/6, 57/7, 57/8. Przedmiotem planu miejscowego jest ustalenie przeznaczenia oraz zasad zagospodarowania terenów położonych w Gutowie Małym, w obrębie działek nr ewid. 57/4, 57/6, 57/7, 57/8. W planie wyznaczono teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej.	zrealizowana

VI/59/2019 z 3 czerwca 2019 r.	nadania nazwy rondu na skrzyżowaniu ulic Kaliskiej i Opieszyn we Wrześni	Nadaje się nazwę „gen. dr. Romana Abrahama” rondu na skrzyżowaniu ulic Kaliskiej i Opieszyn we Wrześni.	zrealizowana
VI/60/2019 z 3 czerwca 2019 r.	wspólnego udzielenia zamówienia publicznego na zakup energii elektrycznej	Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wykonywanie zadań publicznych może być realizowane w drodze współdziałania między jednostkami samorządu terytorialnego. Współdziałanie ma na celu uzyskanie korzystnej ceny zakupu energii elektrycznej poprzez zwiększenie wolumenu zakupu wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu Wrzeńskiego. Współdziałanie to będzie dotyczyło okresu od 1 stycznia 2020r. do 31 grudnia 2021r. podobnie jak ma to miejsce w roku bieżącym.	W trakcie realizacji
VI/61/2019 z 3 czerwca 2019 r.	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Wrzeńskiego	Udziela się pomocy finansowej dla Powiatu Wrzeńskiego w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu ambulansu ratunkowego dla Szpitala Powiatowego we Wrześni Spółka z o. o.	zrealizowana
VI/62/2019 z 3 czerwca 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Września na lata 2019-2029		W trakcie realizacji
VI/63/2019 z 3 czerwca 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2019		zrealizowana
VII/64/2019 z 27 czerwca 2019 r.	udzielenia Burmistrzowi Miasta i Gminy Września wotum zaufania	Zgodnie z art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U z 2019 r. poz. 506) Burmistrz Wrześni przedstawił Radzie Miejskiej we Wrześni „Raport o stanie Miasta i Gminy Września” obejmujący podsumowanie działalności Burmistrza Wrześni w roku 2018, w tym realizację polityk, programów, strategii oraz realizację uchwał Rady Miejskiej we Wrześni.	zrealizowana
VII/65/2019 z 27 czerwca 2019 r.	zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta i Gminy Września za 2018 rok	Zgodnie z art. 270 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 869), Rada Miejska zobowiązana jest do zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta i Gminy Września za 2018 rok.	zrealizowana
VII/66/2019 z 27 czerwca 2019 r.	udzielenia Burmistrzowi Miasta i Gminy Września absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok	W dniu 21 maja 2019 r. wpłynęły do Biura Rady uchwała i opinia Komisji Rewizyjnej w sprawie wykonania budżetu Miasta i Gminy Września za rok 2018. W związku z powyższym przedkładał Radzie Miejskiej projekt uchwały w przedmiotowej sprawie.	zrealizowana
VII/67/2019 z 27 czerwca 2019 r.	udzielenia dotacji w 2019 r. na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na terenie gminy Września	Rada Miejska we Wrześni udziela dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane wykonywane w celu ochrony zabytków położonych na terenie gminy Września na wniosek składany przez właściciela lub posiadacza zabytku.	zrealizowana
VII/68/2019 z 27 czerwca 2019 r.	nadania nazwy ulicy położonej w Psarach Polskich w rejonie ul. Rowerowej	Nadaje się nazwę „ul. Golfowa” drodze wewnętrznej położonej na części dz. nr geod. 300/6 w Psarach Polskich.	zrealizowana
VII/69/2019 z 27 czerwca 2019 r.	nadania nazwy ulicy położonej w Psarach Polskich	Nadaje się nazwę „ul. Żwirowa” drodze wewnętrznej położonej na dz. nr geod. 323/1, 323/10, 323/76 w Psarach Polskich.	zrealizowana
VII/70/2019 z 27 czerwca 2019 r.	określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego	Zgodnie z art. 5d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Do wniosku dołącza się kopię umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej. Wprowadzony do art. 5d w/w ustawy nowy ust. 2 nałożył na Radę Miejską we Wrześni obowiązek określenia w drodze uchwały wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego.	W trakcie realizacji
VII/71/2019 z 27 czerwca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej Rady Miejskiej we Wrześni	Odwołania ze składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej Mirosława Chudy w związku ze złożoną przez radnego rezygnacją z członkostwa w komisji.	zrealizowana
VII/72/2019 z 27 czerwca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej Rady Miejskiej we Wrześni	Odwołania ze składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej Waldemara Grześkowiaka w związku z zrzeczeniem się mandatu radnego.	zrealizowana
VII/73/2019 z 27 czerwca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Komunalno-Finansowej Rady	Odwołania ze składu osobowego Komisji Komunalno – Finansowej Waldemara Grześkowiaka w związku z zrzeczeniem	zrealizowana

	Miejskiej we Wrześni;	się mandatu radnego.	
VII/74/2019 z 27 czerwca 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej we Wrześni	Odwołania ze składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Bogdana Nowaka w związku ze złożoną przez radnego rezygnacją z członkostwa w komisji.	zrealizowana
VII/75/2019 z 27 czerwca 2019 r.	powołania zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych	Na podstawie art 163 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz.52, 55, 60 i 125), Przed przystąpieniem do wyborów rada gminy powołuje zespół, który przedstawia na sesji rady gminy swoją opinię o zgłoszonych kandydatach, w szczególności w zakresie spełnienia przez nich wymogów określonych w ustawie.	zrealizowana
VII/76/2019 z 27 czerwca 2019 r.	uchylenia Uchwały nr V/51/07 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 13 lutego 2007 roku w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wynagrodzenia za inkaso (Dz. Urz. Woj. Wlkp Nr 46 poz. 1136)	Z dniem 30 czerwca 2019 r. zlikwidowana zostanie kasa mieszcząca się w budynku starostwa z której licznie korzystali petenci zobowiązani uiścić przedmiotową opłatę za czynności urzędowe wykonywane przez gminę.	zrealizowana
VII/77/2019 z 27 czerwca 2019 r.	niedochodzenia należności cywilnoprawnych przypadających Gminie Września lub jej jednostkom organizacyjnym, których kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100,00 zł	Znowelizowana ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przewiduje regulację dającą kompetencje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego do postanowienia w drodze uchwały o niedochodzeniu należności cywilnoprawnych przypadających jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym, gdy kwota należności wraz z odsetkami nie będzie przekraczać 100 zł.	zrealizowana
VII/78/2019 z 27 czerwca 2019 r.	zmiany uchwały Nr V/54/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie emisji obligacji komunalnych Miasta i Gminy Września oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Uchwałą Nr V/54/2019 z dnia 28 marca 2019 roku Rada Miejska wyraziła zgodę na emisję obligacji w kwocie 30.000.000,00 zł. Niniejsza uchwała rozszerza wartość emisji w 2019 roku do łącznej kwoty 35.000.000,00 zł. Środki przeznaczone na pokrycie planowanego deficytu budżetowego.	W trakcie realizacji
VII/79/2019 z 27 czerwca 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Września na lata 2019-2029		W trakcie realizacji
VII/80/2019 z 27 czerwca 2019 r.	zmiana uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2019		zrealizowana
VII/81/2019 z 27 czerwca 2019 r.	przekazania petycji	Przekazuje się Burmistrzowi Miasta i Gminy Września jako organowi właściwemu do załatwienia sprawy, petycję z dnia 4 lutego 2019 r. dotyczącą wybudowania asfaltowej nawierzchni wraz z chodnikiem na ulicy Owocowej we Wrześni.	zrealizowana
VII/82/2019 z 27 czerwca 2019 r.	przekazania petycji o wprowadzenia na terenie Miasta i Gminy Września darmowej sterylizacji i kastracji zwierząt, w tym psów i kotów posiadających właścicieli	Przekazuje się Burmistrzowi Miasta i Gminy Września jako organowi właściwemu do załatwienia sprawy, petycję z dnia 1 kwietnia 2019r. o wprowadzenie na terenie Miasta i Gminy Września darmowej sterylizacji i kastracji zwierząt, w tym psów i kotów posiadających właścicieli.	zrealizowana
VII/83/2019 z 27 czerwca 2019 r.	rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Miasta i Gminy we Wrześni	Do Rady Miejskiej we Wrześni w dniu 14 maja 2019r. wpłynęła skarga Pana ..... dotycząca sprzedaży działki gminnej nr 224/8 położonej w Grzybowie. Skarżący zarzuca Burmistrzowi Wrześni m. in. że nie realizuje uchwały Nr XXII/292/2017 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 23.02.2017r. dotyczącej wyrażenia zgody na zbycie tej nieruchomości przez Gminę Września. Uznaje się, skargę pana .....z dnia 8 maja 2019 r. na Burmistrza Miasta i Gminy Wrześni za bezzasadną.	zrealizowana
VII/84/2019 z 27 czerwca 2019 r.	rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Miasta i Gminy we Wrześni	Do Rady Miejskiej we Wrześni w dniu 7 czerwca 2019r. wpłynęła skarga radnego Bogumiła Kwiatkowskiego z dnia 3 czerwca 2019 r. dotycząca sposobu rozpatrzenia przez Burmistrza Wrześni pisma radnego z dnia 17 grudnia 2018r. (złożonego 21 grudnia 2018r.). Zgodnie z postanowieniami Statutu Gminy Września skarga została przekazana Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która zobowiązana jest przygotować i przedstawić Radzie Miejskiej opinię wraz z projektem uchwały w tym przedmiocie. Uznaje się, skargę radnego Bogumiła Kwiatkowskiego z dnia 3 czerwca 2019 r. na Burmistrza Miasta i Gminy Wrześni za bezzasadną.	zrealizowana
VII/85/2019 z 27 czerwca 2019 r.	Skierowania skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu	Postanawia się wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu skargę na rozstrzygnięcie	zrealizowana

	na rozstrzygnięcie nadzorcze Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu	nadzorcze Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu - Uchwała Nr 12/732/2019 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2019 roku, stwierdzające nieważność postanowień załącznika Nr 4 do Uchwały Nr V/56/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2019, w części obejmującej wydatki zaplanowane na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego.	
VIII/86/2019 z 18 lipca 2019 r.	w sprawie zmiany uchwały NR XXXVII/485/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 20 lipca 2018r. w sprawie przyjęcia zasad udzielania z budżetu Miasta i Gminy Wrześni dotacji celowej w zakresie ochrony środowiska przeznaczonej na dofinansowanie zmiany systemu ogrzewania na proekologiczne	Uchwała została przyjęta w celu wsparcia mieszkańców Gminy Września w eliminowaniu z użycia piecy na paliwa stałe wpływających niekorzystanie na jakość powietrza. W czasie realizacji ww. uchwały Rady Miejskiej we Wrześni wprowadzono w życie rządowy Program Czyste Powietrze, który przewiduje wsparcie finansowe m. in. kosztów wymiany piecy na paliwa stałe. W związku z zawarciem w dniu 12 lipca br. umowy pomiędzy Gminą Września a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu – mieszkańcy będą mogli za pośrednictwem gminy składać wnioski o środki z ww. programu rządowego. W związku z funkcjonowaniem programu Czyste Powietrze, zasady udzielania dotacji z budżetu gminy powinny zostać odpowiednio zmodyfikowane.	zrealizowana
VIII/87/2019 z 18 lipca 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2019		zrealizowana
IX/88/2019 z 24 października 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Komunalno-Finansowej Rady Miejskiej we Wrześni	Powołania do składu osobowego Komisji Komunalno - Finansowej radnego Macieja Szlągiewicza.	zrealizowana
IX/89/2019 z 24 października 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej Rady Miejskiej we Wrześni	Powołania do składu osobowego Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej radnego Stanisława Dominiczaka.	zrealizowana
IX/90/2019 z 24 października 2019 r.	zmiany składu osobowego Komisji Skarg, wniosków i Petycji Rady Miejskiej we Wrześni	Powołania do składu osobowego Komisji Skarg, wniosków i Petycji radnego Roberta Smodlibowskiego.	zrealizowana
IX/91/2019 z 24 października 2019 r.	wyboru ławników na kadencję od 2020 r. do 2023 r.	Na podstawie art. 160 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 52, 55, 60, 125, 1469 i 1495) ławników do sądów okręgowych oraz do sądów rejonowych wybierają rady gmin, których obszar jest objęty właściwością tych sądów w głosowaniu tajnym.	zrealizowana
IX/92/2019 z 24 października 2019 r.	wyborów uzupełniających Rady Sołeckiej w sołectwie Bardo	Wybory uzupełniające Rady Sołeckiej w sołectwie Bardo zarządza się w związku ze złożoną rezygnacją dotychczasowych kilku członków Rady Sołeckiej.	zrealizowana
IX/93/2019 z 24 października 2019 r.	nadania nazwy ulicy położonej w Kaczanowie i Psarach Polskich	Nadaje się nazwę „ul. Gościnną” drodze wewnętrznej położonej na dz. nr geod. 61 w Kaczanowie. Nadaje się nazwę „ul. Radosna” drodze wewnętrznej położonej na dz. nr geod. 321/31, 321/38 w Psarach Polskich	zrealizowana
IX/94/2019 z 24 października 2019 r.	zaliczenia dróg znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Września do kategorii dróg gminnych	Zalicza się drogi: - ul. Alfreda Romanowicza, ul. Wincentego Gawęckiego i ul. Tomasza Dziamy położone w miejscowości Września - zgodnie z załącznikiem graficznym nr 1, - ul. Jagodową położoną w miejscowości Września - zgodnie z załącznikiem graficznym nr 2, - na działce o nr geod. 200/19 położoną w miejscowości Nowy Folwark - zgodnie z załącznikiem graficznym nr 3, do kategorii dróg gminnych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Września.	zrealizowana
IX/95/2019 z 24 października 2019 r.	ustalenia przebiegu drogi gminnej ul. Złotej na dz. nr geod. 24/11, 27/20 położonej w miejscowości Gutowo Małe na terenie Miasta i Gminy Września	Ustala się przebieg dróg gminnych: - ul. Alfreda Romanowicza na działkach o nr geod. 851/27, 853/6, 854/6, 855/36 i części działki nr geod. 852/7, ul. Wincentego Gawęckiego na działkach o nr geod. 851/5, 852/10, 853/8, 854/9, 855/39 i ul. Tomasza Dziamy na działkach o nr geod. 859/9, 860/17, 861/9,- położonych w miejscowości Września - zgodnie z załącznikiem graficznym nr 1, - ul. Jagodowej położonej w miejscowości Września na działce o nr geod. 3760/3 - zgodnie z załącznikiem graficznym nr 2, - drogi położonej w miejscowości Nowy Folwark na działce o	zrealizowana

		nr geod. 200/19 - zgodnie z załącznikiem graficznym nr 3, - drogi położonej w miejscowości Bierzglin na działkach o nr geod. 37/5, 37/8, 144/1, 144/2 – zgodnie z załącznikiem graficznym nr 4, - ul. Złotej położonej w miejscowości Gutowo Małe na dz. o nr geod. 24/11, 27/6, 27/20 - zgodnie z załącznikiem graficznym nr 5.	
IX/96/2019 z 24 października 2019 r.	zgłoszenia sołectwa z terenu Gminy Września do Programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2013 – 2020”	Do uczestnictwa w Programie „Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020” Gmina Września zgłasza następujące sołectwo: Strzyżewo – Noskowo – Radomice.	W trakcie realizacji
IX/97/2019 z 24 października 2019 r.	zmiany uchwały nr XXV/353/2017 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego we Wrześni	Uchwałą Nr XXV/353/2017 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 21 czerwca 2017 r. (Dz. Urzęd. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 4701) ustalony został skład Zespołu Interdyscyplinarnego we Wrześni. Członkiem Zespołu był przedstawiciel Gimnazjum Nr 2 we Wrześni, które zostało zlikwidowane zgodnie z reformą oświaty. Konieczne było zatem dokonanie odpowiedniej zmiany w składzie Zespołu, w skład którego wchodzi obecnie przedstawiciel Samorządowej Szkoły Podstawowej Nr 6 we Wrześni.	zrealizowana
IX/98/2019 z 24 października 2019 r.	zmiany Uchwały Nr XXII/286/2013 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2013 r. poz. 4602, z 2015 r. poz. 3713)	Uchwałą Nr XXII/286/2013 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2013 r. poz. 4602, z 2015 r. poz. 3713) określa sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego, formy stypendium szkolnego, tryb i sposób jego udzielania oraz tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego z tytułu zdarzenia losowego. Z uwagi na zmiany wprowadzone w ustawie o systemie oświaty, dotyczące kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania stypendium szkolnego oraz terminu składania wniosków o stypendium szkolne zachodzi konieczność zmiany przedmiotowej uchwały.	zrealizowana
IX/99/2019 z 24 października 2019 r.	udzielenia pomocy finansowej Województwu Wielkopolskiemu	Udziela się z budżetu Miasta i Gminy Września pomocy finansowej Województwu Wielkopolskiemu z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych – dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)”.	W trakcie realizacji
IX/100/2019 z 24 października 2019 r.	zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej jednostkom organizacyjnym gminy zaliczanym do sektora finansów publicznych na terenie Miasta i Gminy Września	Zgodnie z art. 10 b ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Rada gminy w odniesieniu do jednostek obsługiwanych określa jednostki obsługujące, jednostki obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostkom obsługującym w ramach wspólnej obsługi. Nowa uchwała likwiduje wyłączenia inwentaryzacji oraz wprowadzania polityki - zasad rachunkowości z zakresu powierzenia wspólnej obsługi. Zgodnie z art. 10 c wyżej wymienionej ustawy powierzenie zadań powinno nastąpić w całości (kompleksowo).	zrealizowana
IX/101/2019 z 24 października 2019 r.	regulaminu wynagradzania nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę Września	Art. 30 ust. 6 Karty Nauczyciela nakłada na organy prowadzące szkoły obowiązek określania dla poszczególnych stopni awansu zawodowego nauczycieli w drodze regulaminu wysokość dodatków oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy, za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw. Regulamin podlega uzgodnieniu ze związkami zawodowymi działającymi w szkołach.	zrealizowana
IX/102/2019 z 24 października 2019 r.	programu współpracy Gminy Września z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020	Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 688) nakłada na organy administracji publicznej obowiązek realizacji zadań ze sfery publicznej we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 cytowanej ustawy.	W trakcie realizacji

IX/103/2019 z 24 października 2019 r.	Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 rok	Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy – zgodnie z art. 4 ¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, 2244, z 2019 poz.730). Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Miejską.	W trakcie realizacji
IX/104/2019 z 24 października 2019 r.	przyjęcia „Programu zdrowotnego w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2020-2022 dla Gminy Września”	Realizacja „Programu zdrowotnego w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2020 - 2022 dla Gminy Września” pozwoli na zaszczepienie dziewczynek z rocznika 2008 - 2010 a także dziewczynek z rocznika 2007 (II dawka) w celu zapobieżenia wystąpienia w przyszłości zakażenia wirusem HPV, co niesie za sobą ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy. Program zdrowotny w zakresie profilaktyki zakażeń wirusami brodawczaka ludzkiego (HPV) otrzymał pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.	W trakcie realizacji
IX/105/2019 z 24 października 2019 r.	wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Września na lata 2019-2024;	Z dniem 21 kwietnia 2019r. weszły w życie zmiany do ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego – na podstawie art. 2 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2018, poz 756). Jednocześnie ustawodawca nałożył na rady gmin obowiązek uchwalenia nowych wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, uwzględniających wprowadzone zmiany, w terminie nie dłuższym niż 24 miesiące od dnia ich wejścia w życie (art. 17 Ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych (...)). Wobec powyższego sporządzić należało projekt nowej uchwały uwzględniający konieczne zmiany redakcyjne, jak również zaktualizowane dane liczbowe.	W trakcie realizacji
IX/106/2019 z 24 października 2019 r.	zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Września;	Z dniem 21 kwietnia 2019r. weszły w życie zmiany do ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego – na podstawie art. 2 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2018, poz 756). Jednocześnie ustawodawca nałożył na rady gmin obowiązek uchwalenia nowych zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, uwzględniających wprowadzone zmiany, w terminie nie dłuższym niż 24 miesiące od dnia ich wejścia w życie (art. 17 Ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych (...)).	zrealizowana
IX/107/2019 z 24 października 2019 r.	zmiany Uchwały Nr XXXVII/485/2018 Rady Miejskiej z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie przyjęcia zasad udzielenia z budżetu Miasta i gminy Września dotacji celowej w zakresie ochrony środowiska przeznaczonej na dofinansowanie zmiany systemu ogrzewania na proekologiczne, zmienionej Uchwałą Nr VIII/86/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 18 lipca 2019 r.	Uchwała została przyjęta w celu wsparcia mieszkańców Gminy Września w eliminowaniu z użycia piecy na paliwa stałe wpływających niekorzystanie na jakość powietrza. W tym okresie nie funkcjonował jeszcze rządowy program „Czyste Powietrze”, który przewiduje dużo szerszy i wyższy kwotowo zakres wsparcia finansowego. Dotacje z budżetu Miasta i Gminy Września mogą być udzielane wyłącznie na wymianę piecy i do wysokości 4 tys. zł. W związku z zawarciem w dniu 12 lipca br. umowy pomiędzy Gminą Września a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Gmina Września od kilku miesięcy oferuje mieszkańcom pomoc w uzyskaniu niezbędnych informacji na temat Programu „Czyste Powietrze” oraz pośredniczy w składaniu wniosków o udzielenie dofinansowania z tego programu.	zrealizowana
IX/108/2019 z 24 października 2019 r.	uchylenia uchwały Nr VII/78/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie zmiany		zrealizowana

	uchwały Nr V/54/2019 rady Miejskiej we Wrześni z dnia 28 marca 2019 roku w sprawie emisji obligacji komunalnych Miasta i gminy września oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu		
IX/109/2019 z 24 października 2019 r.	obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa obliczania podatku rolnego na rok 2020 na terenie Gminy Września;	Zgodnie z treścią Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 października 2019 roku w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2020 (M.P z 18 października 2019 roku, poz.1017), – cena ta wyniosła: 58,46 za 1 dt. Rada Miejska we Wrześni mając na uwadze niską dochodowość produkcji rolnej oraz trudną sytuację materialną rolników postanowiła średnią cenę skupu żyta dla potrzeb naliczenia podatku rolnego na rok 2020 obniżyć do kwoty: 38,50 złotych.	W trakcie realizacji
IX/110/2019 z 24 października 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Września na lata 2019-2029		W trakcie realizacji
IX/111/2019 z 24 października 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2019.		zrealizowana
X/112/2019 z 12 grudnia 2019 r.	wyboru Przewodniczącego Komisji Komunalno-Finansowej Rady Miejskiej we Wrześni	Wyboru na funkcje Przewodniczącego Komisji Komunalno-Finansowej radnego Macieja Szelągiewicza.	zrealizowana
X/113/2019 z 12 grudnia 2019 r.	nadania nazwy rondu w ciągu ulicy Słowackiego u zbiegu z ulicą Michała Strzykały we Wrześni	Nadaje się nazwę „Andrzeja Prądzyńskiego" rondu w ciągu ulicy Słowackiego u zbiegu z ulicą Michała Strzykały we Wrześni.	zrealizowana
X/114/2019 z 12 grudnia 2019 r.	nadania nazwy rondu w ciągu ulicy Gen. Władysława Sikorskiego u zbiegu z ulicą Słowackiego we Wrześni;	Grupa Radnych w związku z inicjatywą Zarządu Koła nr 24 Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 we Wrześni w sprawie nadania dla ronda w ciągu ulicy Gen. Władysława Sikorskiego u zbiegu z ulicą Słowackiego we Wrześni nazwy „Niepodległości". Nazwa ma na celu upamiętnienie 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę oraz 100. rocznicy wybuchu zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego. Nadanie rondu nazwy „Niepodległości" będzie godnym sposobem uczczenia wysiłku naszych przodków.	zrealizowana
X/115/2019 z 12 grudnia 2019 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Bierzglińku w rejonie ulic Klonowej i Lipowej	Na podstawie uchwały nr X/123/2011 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 29 grudnia 2011 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Bierzglińku w rejonie ulic Klonowej i Lipowej podjęto czynności zmierzające do opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Procedura przebiegała zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz.1945 z późn. zm).Celem opracowania planu było umożliwienie zabudowy i obsługi komunikacyjnej terenów znajdujących się w głębi terenu, poza istniejącymi drogami, co jest zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Września.	zrealizowana
X/116/2019 z 12 grudnia 2019 r.	przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Września na lata 2020-2022	Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.) nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Głównym założeniem takich programów jest stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia i funkcjonowania rodzin z dziećmi, kontynuacja działań uznanych za właściwe oraz wyznaczenie nowych kierunków – w celu dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania w środowisku rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	W trakcie realizacji
X/117/2019 z 12 grudnia 2019 r.	szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych z terenu Gminy Września	Nowelizacja ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, dokonana ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1690), wprowadziła istotne zmiany dotyczące naliczania odpłatności za pobyt osób bezdomnych w schroniskach dla osób bezdomnych, w tym schroniskach z usługami opiekuńczymi.	zrealizowana
X/118/2019 z 12	ustalenia wysokości ekwiwalentu	Zarząd Miejsko Gminny Związku Ochotniczych Straży	zrealizowana

grudnia 2019 r.	pieniężnego dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych w Gminie Września	Pożarnych RP złożył do Urzędu Gminy we Wrześni wniosek o zwiększenie ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach.	
X/119/2019 z 12 grudnia 2019 r.	zasad udzielania, trybu postępowania i sposobu rozliczania dotacji celowej dla spółek wodnych	Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 t. j. ze zm.) umożliwiła udzielenie przez jednostki samorządu terytorialnego pomocy finansowej spółkom wodnym, polegającej na udzielaniu im dotacji celowych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. t. j. poz. 869 ze zm.) W związku z tym nastąpiła konieczność określenia przez Radę Miejską we Wrześni zasad udzielania dotacji celowych z budżetu Miasta i Gminy Września na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych.	W trakcie realizacji
X/120/2019 z 12 grudnia 2019 r.	ustalenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Września na rok szkolny 2019/2020	Artykuł 1 ustawy z dnia 16 października 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 2248), który wszedł w życie 3 grudnia 2019 r. reguluje zasady zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów do szkół. Określa też wzór na obliczenie kosztów jednorazowego przewozu. Jedną ze składowych wzoru jest średnia cena jednostki paliwa w danej gminie właściwego dla danego pojazdu. Ustawa zobowiązuje radę gminy do określenia w drodze uchwały, średniej ceny jednostki paliwa w gminie na każdy rok szkolny, uwzględniając ceny jednostki paliwa w gminie.	W trakcie realizacji
X/121/2019 z 12 grudnia 2019 r.	ustalenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Burmistrz Miasta i Gminy Września	Na podstawie art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz.698, 730, 1495, 1716, 1815, 2020) Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłat za zajęcie 1m ² pasa drogowego.	zrealizowana
X/122/2019 z 12 grudnia 2019 r.	przystąpienia do Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej	Zgłoszenie Gminy Września do Stowarzyszenia pn. Wielkopolska Organizacja Turystyczna umożliwi współudział w realizacji ww. zadań, promując Gminę Września na arenach krajowych, jak i międzynarodowych.	zrealizowana
X/123/2019 z 12 grudnia 2019 r.	wykazu wydatków budżetu na 2019 rok, które nie wygasają z upływem roku budżetowego;		W trakcie realizacji
X/124/2019 z 12 grudnia 2019 r.	zmiany uchwały w sprawie uchwały budżetowej na rok 2019		zrealizowana
X/125/2019 z 12 grudnia 2019 r.	Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Września na lata 2020-2040		W trakcie realizacji
X/126/2019 z 12 grudnia 2019 r.	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Wrzesińskiego	Udziela się pomocy finansowej dla Powiatu Wrzesińskiego w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu ambulansu ratunkowego dla Szpitala Powiatowego we Wrześni Spółka z o.o. w roku 2020.	W trakcie realizacji
X/127/2019 z 12 grudnia 2019 r.	uchwała w sprawie budżetu Miasta i Gminy Września na rok 2020		W trakcie realizacji
XI/128/2019 z 17 grudnia 2019 r.	wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty.	Z uwagi na fakt, iż w dniu 19 listopada 2019 roku Prezydent Miasta Gniezna Zarządzeniem (nr : 0050.233.2019) w sprawie ustalenia ceny za przyjęcie odpadów do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie wprowadził począwszy od stycznia 2020 roku nowe stawki (cen) opłat za odpady zaszła konieczność zmiany wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla mieszkańców Gminy Września.	W trakcie realizacji

VI. Część analityczna.

6.1. Oświata.

Sprawozdanie dotyczy roku 2019 okresu od stycznia do sierpnia roku szkolnego 2018/2019 i od września do grudnia roku szkolnego 2019/2020. W roku szkolnym 2018/2019 w gminie było 9 szkół podstawowych, 16 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i 1 przedszkole dla których organem prowadzącym jest gmina Września. We wszystkich gminnych placówkach było 406,43 etatów nauczycielskich, w tym 20,58 etatów nauczycieli stażystów, 61,03 etatów nauczycieli kontraktowych, 87,94 etatów nauczycieli mianowanych i 236,88 etatów nauczycieli dyplomowanych. W roku szkolnym 2019/2020 w gminie jest 9 szkół podstawowych, 18 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i 1 przedszkole dla których organem prowadzącym jest gmina Września. We wszystkich gminnych placówkach było 438,70 etatów nauczycielskich, w tym 33,03 etatów nauczycieli stażystów, 66,03 etatów nauczycieli kontraktowych, 98,42 etatów nauczycieli mianowanych i 241,22 etatów nauczycieli dyplomowanych.

W gminnych placówkach zatrudnionych było 134 pracowników administracji i obsługi

Do wszystkich szkół podstawowych w gminie uczęszcza 4 359 uczniów do 209 oddziałów.

Szkoły podstawowe

W roku szkolnym 2018/2019 było 9 szkół podstawowych (4 miejskie i 5 wiejskich) oraz Społeczna Szkoła Podstawowa w Grzybowie i Szkoła Podstawowa Collegium Artes we Wrześni, do których uczęszczało 4 253 uczniów do 204 oddziałów. W gminnych szkołach miejskich w 124 oddziałach uczyło się 2 859 uczniów i w 66 oddziałach na wsi uczyło się 1 263 uczniów. Średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 22 uczniów (w mieście 23 a na wsi 19).

Do Społecznej Szkoły Podstawowej w Grzybowie uczęszczało 121 uczniów do 12 oddziałów. Natomiast do Szkoły Podstawowej Collegium Artes we Wrześni uczęszczało 10 uczniów do 2 oddziału.

Lp.	Szkoła	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	Ogółem
1.	Nr 1	80	74	49	204	147	119	90	74	837
2.	Nr 2	87	90	35	115	125	82	89	107	730
3.	Nr 3	108	75	24	79	84	64	54	67	555
4.	Nr 6	100	87	37	148	148	74	60	83	737
5.	Chwalibogowo	33	19	15	30	39	22	15	19	192
6.	Kaczanowo	42	50	33	39	48	37	28	39	316
7.	Marzenin	13	15	3	14	16	17	16	14	108
8.	Nowy Folwark	51	31	22	73	56	46	49	45	373
9.	Otoczna	33	31	14	49	63	31	31	22	274
10.	SSP w Grzybowie	16	8	20	20	12	6	16	23	121
11.	SP Collegium Artes	6	4	0	0	0	0	0	0	10
	OGÓLEM	569	484	252	771	738	498	448	493	4253

Liczba oddziałów w roku szkolnym 2018/2019

Lp.	Szkoła	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	Ogółem
1.	Nr 1	4	3	3	9	6	5	4	3	37
2.	Nr 2	4	4	2	6	6	3	4	4	33
3.	Nr 3	5	3	1	3	3	2	2	2	21
4.	Nr 6	5	4	2	7	6	3	3	3	33
5.	Chwalibogowo	2	1	1	2	2	1	1	1	11
6.	Kaczanowo	2	2	2	2	2	2	2	2	16
7.	Marzenin	1	1	1	1	1	1	1	1	8
8.	Nowy Folwark	2	2	1	3	2	2	2	2	16
9.	Otoczna	2	2	1	2	3	2	2	1	15
10.	SSP w Grzybowie	2	1	2	2	1	1	1	2	12
11.	SP Collegium Artes	1	1	0	0	0	0	0	0	2
	OGÓLEM	30	24	16	37	32	22	22	21	204

W roku szkolnym 2019/2020 jest 9 szkół podstawowych (4 miejskie i 5 wiejskich) oraz Społeczna Szkoła Podstawowa w Grzybowie i Szkoła Podstawowa Collegium Artes we Wrześni, do których uczęszcza 4 359 uczniów do 209 oddziałów. W gminnych szkołach miejskich w 128 oddziałach uczy się 2 939 uczniów i w 67 oddziałach na wsi uczy się 1 286 uczniów. Średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 22 uczniów (w mieście 23 a na wsi 19). Do Społecznej Szkoły Podstawowej w Grzybowie uczęszcza 119 uczniów do 11 oddziałów. Natomiast do Szkoły Podstawowej Collegium Artes we Wrześni uczęszcza 15 uczniów do 3 oddziałów.

Lp.	Szkoła	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	Ogółem
1.	Nr 1	83	78	72	55	205	147	119	90	849
2.	Nr 2	84	88	89	37	119	126	86	88	717
3.	Nr 3	96	110	75	27	83	84	66	57	598
4.	Nr 6	111	100	90	37	144	156	73	64	775
5.	Chwalibogowo	24	33	19	15	31	39	21	15	197
6.	Kaczanowo	44	38	53	35	45	50	37	28	330
7.	Marzenin	11	13	14	3	14	16	17	15	103
8.	Nowy Folwark	42	50	33	22	72	52	48	48	367
9.	Otoczna	38	34	31	14	49	60	30	33	289
10.	SSP w Grzybowie	22	16	10	15	23	12	6	15	119
11.	SP Collegium Artes	4	8	3	0	0	0	0	0	15
	OGÓLEM	559	568	489	260	785	742	503	453	4359

Liczba oddziałów w roku szkolnym 2019/2020.

Lp.	Szkoła	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	Ogółem
1.	Nr 1	4	4	3	2	9	6	5	4	37
2.	Nr 2	4	4	4	2	6	6	3	4	33
3.	Nr 3	4	5	3	1	3	3	2	2	23

4.	Nr 6	5	5	4	2	7	6	3	3	35
5.	Chwalibogowo	1	2	1	1	2	2	1	1	11
6.	Kaczanowo	2	2	2	2	2	2	2	2	16
7.	Marzenin	1	1	1	1	1	1	1	1	8
8.	Nowy Folwark	2	2	2	1	3	2	2	2	16
9.	Otoczna	2	2	2	1	2	3	2	2	16
10.	SSP w Grzybowie	2	2	1	1	2	1	1	1	11
11.	SP Collegium Artes	1	1	1	0	0	0	0	0	3
	OGÓLEM	28	30	24	14	37	32	22	22	209

Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych

W roku szkolnym 2018/2019 do 16 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (7 w mieście i 9 na wsi) uczęszczało 331 uczniów. Średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 21 dzieci.

W roku szkolnym 2019/2020 do 18 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (9 w mieście i 9 na wsi) uczęszcza 373 uczniów. Średnia liczba uczniów w oddziale wynosi 21 dzieci.

Przedszkola

W roku szkolnym 2018/2019 było 1 przedszkole gminne „Pszczółka Maja” do którego uczęszczało 164 dzieci do 7 oddziałów oraz 15 przedszkoli niepublicznych do których uczęszczało 1 511 dzieci do 80 oddziałów.

<i>Przedszkole</i>	<i>Liczba dzieci poniżej „O”</i>	<i>Liczba oddziałów poniżej „O”</i>	<i>Liczba dzieci w zerówce „O”</i>	<i>Liczba oddziałów w zerówce „O”</i>	<i>RAZEM LICZBA DZIECI</i>	<i>RAZEM LICZBA ODDZIAŁÓW</i>
Przedszkole nr 6 „Pszczółka Maja” we Wrześni	115	5	49	2	164	7
Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” z oddziałami integracyjnymi we Wrześni	147	6	32	2	179	8
Przedszkole Niepubliczne „Mali Przyrodnicy” we Wrześni	89	3	15	1	104	4
Przedszkole Niepubliczne „Miś Uszatek” we Wrześni	161	6	40	2	201	8
Przedszkole Niepubliczne „Polne Kwiatki” w Gutowie Małym	113	5	6	1	119	6
Niepubliczne Przedszkole „Grzybek” w Kleparzu	84	4	21	2	105	6
Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Chatka” we Wrześni	284	13	46	2	330	15
Niepubliczne Przedszkole „Kubuś” w Kaczanowie	46	2	0	0	46	2
Niepubliczne Przedszkole „Bajka” we Wrześni	106	6	19	1	125	7
Niepubliczne Przedszkole „Smerfy” w Osowie	20	1	0	0	20	1
Niepubliczne Przedszkole Specjalne „Magiczny Zakątek” we Wrześni	62	7	16	4	78	11
Przedszkole Niepubliczne „Chatka Misia Uszatka” we Wrześni	75	3	24	1	99	4
Prywatne Rodzinkowe Przedszkole „Troskliwe Misie” we Wrześni	40	3	0	0	40	3
Niepubliczne Przedszkole „Leśny Dzwoneczek” w Psarach Polskich	34	2	0	0	34	2
Niepubliczne Przedszkole Językowo-Ekologiczne „Mali Odkrywczy” w Kaczanowie	21	2	0	0	21	2

Niepubliczne Polsko-Angielskie Przedszkole Montessori „Nasz Świat” we Wrześni	10	1	0	0	10	1
RAZEM	1407	69	268	18	1675	87

Razem do wszystkich przedszkoli roku szkolnym 2018/2019 uczęszczało 1 675 dzieci.

W roku szkolnym 2019/2020 jest 1 przedszkole gminne „Pszczółka Maja” do którego uczęszczało 167 dzieci do 8 oddziałów oraz 16 przedszkoli niepublicznych do których uczęszcza 1 531 dzieci do 85 oddziałów.

<i>Przedszkole</i>	<i>Liczba dzieci poniżej „O”</i>	<i>Liczba oddziałów poniżej „O”</i>	<i>Liczba dzieci w zerówce „O”</i>	<i>Liczba oddziałów w zerówce „O”</i>	<i>RAZEM LICZBA DZIECI</i>	<i>RAZEM LICZBA ODDZIAŁÓW</i>
Przedszkole nr 6 „Pszczółka Maja” we Wrześni	146	7	21	1	167	8
Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” z oddziałami integracyjnymi we Wrześni	112	5	66	3	178	8
Przedszkole Niepubliczne „Mali Przyrodnicy” we Wrześni	101	3	3	1	104	4
Przedszkole Niepubliczne „Miś Uszatek” we Wrześni	155	7	30	1	185	8
Przedszkole Niepubliczne „Polne Kwiatki” w Gutowie Małym	103	5	11	1	114	6
Niepubliczne Przedszkole „Grzybek” w Kleparzu	88	4	18	1	106	5
Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Chatka” we Wrześni	280	13	45	3	325	16
Niepubliczne Przedszkole „Kubuś” w Kaczanowie	46	2	1	1	47	3
Niepubliczne Przedszkole „Bajka” we Wrześni	121	7	14	1	135	8
Niepubliczne Przedszkole „Smerfy” w Osowie	22	1	0	0	22	1
Niepubliczne Przedszkole Specjalne „Magiczny Zakątek” we Wrześni	64	9	12	2	76	11
Przedszkole Niepubliczne „Chatka Misia Uszatka” we Wrześni	70	3	23	1	93	4
Prywatne Rodzinkowe Przedszkole „Troskliwe Misie” we Wrześni	48	3	0	0	48	3
Niepubliczne Przedszkole „Leśny Dzwoneczek” w Psarach Polskich	34	2	0	0	34	2
Niepubliczne Przedszkole Językowo-Ekologiczne „Mali Odkrywcy” w Kaczanowie	25	3	0	0	25	3
Niepubliczne Polsko-Angielskie Przedszkole Montessori „Nasz Świat” we Wrześni	21	1	3	1	24	2
Niepubliczne Przedszkole English House Junior	15	1	0	0	15	1
RAZEM	1451	76	247	17	1698	93

Razem do wszystkich przedszkoli roku szkolnym 2019/2020 uczęszcza 1 698 dzieci.

Oddziały gimnazjalne

W roku szkolnym 2018/2019 było 5 szkół podstawowych gminnych z oddziałami gimnazjalnymi (2 miejskie i 3 wiejskie) oraz Społeczna Szkoła Podstawowa z oddziałami gimnazjalnymi w Grzybowie, do których uczęszczało 374 uczniów do 17 oddziałów. Do gminnych szkół uczęszczało 365 uczniów do 16 oddziałów. W gminnych szkołach miejskich w 12 oddziałach było 290 uczniów, a w 4 oddziałach wiejskich było 75 uczniów. Średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 23 uczniów (w mieście 24 uczniów, a na wsi 19).

Do Społecznej Szkoły Podstawowej w Grzybowie uczęszczało 9 uczniów do 1 oddziału.

Lp.	Szkoła	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Razem
1.	SSP nr 3 (Gimnazjum nr 1)	0	0	117	117
2.	SSP nr 6 (Gimnazjum nr 2)	0	0	173	173
3.	SSP Nowy Folwark	0	0	45	45
4.	SSP Marzenin	0	0	11	11
5.	SSP Otoczna	0	0	19	19
6.	SSP Grzybowo	0	0	9	9
	OGÓLEM	0	0	374	374

Liczba oddziałów w roku szkolnym 2018/2019.

Lp.	Szkoła	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Razem
1.	SSP nr 3 (Gimnazjum nr 1)	0	0	5	5
2.	SSP nr 6 (Gimnazjum nr 2)	0	0	7	7
3.	SSP Nowy Folwark	0	0	2	2
4.	SSP Marzenin	0	0	1	1
5.	SSP Otoczna	0	0	1	1
6.	SSP Grzybowo	0	0	1	1
	OGÓLEM	0	0	17	17

Dowożenie uczniów do szkół

W roku 2019 dowozy realizowane były przez 1 autokar własny oraz 14 autokarów obcego przewoźnika wyłonionego w drodze przetargu nieograniczonego (Burda Trans s.c. Przemysław Burda we Wrześni, Wrzesińskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. we Wrześni, ARKA Agnieszka Więcek we Wrześni i Agmar Sp. j. w Gutowie Małym) oraz 5 busów (w tym 2 busy dowożące dzieci niepełnosprawne do Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego „Arka” we Wrześni oraz 1 bus dowożący uczniów niepełnosprawnych do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych w Owińskach). Dziennie autokary i mikrobusy pokonywały przeciętnie trasę około 2200 km, z tego autokar własny pokonywał trasę 220 km dziennie a transport obcy 1980 km. Dziennie dowożono do szkół na zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne 976 uczniów do SSP nr 6 we Wrześni, SSP w Chwalibogowie, SSP w Kaczanowie, SSP w Marzeninie, SSP w Nowym Folwarku, SSP w Otocznej, 50 uczniów do Zespołu Szkół Specjalnych we Wrześni oraz 22 uczniów do OREW „Arka” i 1 dziecko do Owińsk.

Autobusami tymi dowożono również uczniów szkół na zajęcia nauki pływania na basen kryty AquaLife Park Wodny przy ul. Kościuszki we Wrześni. Dowozy uczniów do szkół przebiegały bez zakłóceń. Wszystkie dowozy, jak i odwozy uczniów odbywały się zgodnie z ustalonymi harmonogramami dowozów. We wszystkich autobusach zapewniona była opieka dla uczniów.

Autobus gminny w roku 2019 roku przejechał 40 195 km i spalił 12 011 litrów oleju napędowego.

Stółki szkolne

W 2019 roku działały 2 stołówki szkolne (SSP Nr 6 i SSP Nr 1), skąd rozwożone były obiady na zasadzie cateringu do wszystkich szkół gminnych.

Pozostała działalność

W roku 2019 do szkół i przedszkoli gminy Września przypisanych było 264 emerytów i rencistów. Dla nauczycieli będących emerytami i rencistami dokonuje się odpisu na ZFŚS w wysokości 5% pobieranych przez nich emerytur i rent. Emeryci i renciści mają obowiązek przedstawić ostatniemu pracodawcy PIT-y z ZUS za rok poprzedni, aby na ich podstawie szkoła mogła określić wysokość naliczonego odpisu na fundusz socjalny.

6.2. Kultura.

Głównym organizatorem działalności kulturalnej na terenie gminy jest Wrzeșiński Ośrodek Kultury. Jego celem jest pozyskanie i przygotowanie środowiska do aktywnego uczestnictwa w kulturze, współtworzenie jej wartości, edukacja i upowszechnianie kultury zgodnie z zapotrzebowaniem społeczności lokalnej.

W oparciu o Statut oraz Strategię rozwoju oferty kulturalnej na terenie Miasta i Gminy Września na lata 2015-2020, w 2019 roku Wrzeșiński Ośrodek Kultury prowadził działalność w zakresie organizacji: imprez plenerowych, czasu wolnego dla dzieci w okresie ferii i wakacji letnich, przeglądów amatorskiego ruchu artystycznego i innych imprez rozrywkowych.

W sumie w Ośrodku zorganizowane zostały 84 imprezy, z których 22 było imprezami biletowanymi, a 62 nie. W sumie uczestniczyło w nich ok. 28 700 osób. Na te liczby składają się imprezy organizowane przez Ośrodek oraz przez podmioty zewnętrzne wynajmujące sale lub stowarzyszenia, szkoły, przedszkola z terenu gminy Września, którym sale zostały udostępnione nieodpłatnie.

Przez cały rok działały następujące sekcje:

- Wrzeșińska Orkiestra Dęta;
- Zespół Taneczny PULS;
- Zespół Taneczny PULS JUNIOR;
- Zespół Taneczny PULSIK;
- Zespół Taneczny TAKT;
- Zespół folklorystyczny;
- Klub Miłośników Tańca Towarzyskiego;
- Sekcja plastyczna;
- Teatr „OTCZAPY”;
- Wrzeșińskie Studio Piosenki;
- Chór „LUTNIA”;
- Zespół Taneczny BUŁAWISTKI;
- Sekcja historyczna;
- Sekcja modelarska;
- Sekcja fotograficzna;
- Sekcja baletowa „Roztańczone baletnice”.

Oprócz grup będących sekcjami Wrzeșińskiego Ośrodka Kultury z pomieszczeń korzystali także:

- Wrzeșiński Uniwersytet Trzeciego Wieku;
- Klub Turystyki Rowerowej Wrześnianie;
- Chór Camerata.

Ośrodek Kultury oprócz imprez własnych, pomagał w organizacji szeregu imprez szkolnych, sportowych i obchodów świąt państwowych.

Sekcje działające przy WOK-u zdobywały nagrody i wyróżnienia na konkursach, festiwalach.

W salach WOK odbywały się pokazy, szkolenia, prelekcje oraz prezentacje. Z pomieszczeń WOK oprócz sekcji działających na co dzień, korzystali także mieszkańcy gminy i powiatu wrzesińskiego uczestniczący w różnych formach przedsięwzięć kulturalnych organizowanych w WOK. Do największych przedsięwzięć podejmowanych przez Wrzesiński Ośrodek Kultury należą Wrzesiński Tydzień Seniora oraz Wrzesiński Festiwal Orkiestr Dętych.

Wrzesiński Tydzień Seniora to cykl imprez skierowanych do osób w wieku poprodukcyjnym. Jest sposobem na aktywizację osób starszych, stwarza możliwości ciągłego poszerzania wiedzy, ułatwia nawiązywanie przyjaźni, zapewnia możliwość dbania o kondycję fizyczną, ale przede wszystkim sprawia, że człowiek starszy nie czuje osamotniony i wykluczony ze społeczeństwa. Wrzesiński Tydzień seniora podejmuje kwestię codziennych wyzwań i problemów z jakimi borykają się na co dzień seniorzy oraz przedstawia możliwości i rozwiązania poprawiające komfort i jakość ich życia.

Wrzesiński Tydzień Seniora obejmuje m. in.:

- koncerty – Krystyna Giżowska, Wojciech Gąssowski, grupa VOX;
- spektakle – Klimakterium... i już;
- zajęcia na basenie;
- warsztaty kulinarne;
- zabiegi kosmetyczne i fryzjerskie;
- zajęcia rekreacyjne – zumba, rajd pieszy;
- badania profilaktyczne;
- seanse filmowe – Zabawa, zabawa; Powrót Bena; Kurier; Jak pies z kotem;
- spotkania taneczne – Fajfy w Klubie Best;
- wycieczki – Grabonóg, Święta Góra, Gostyń; Gosławice, Stary Konin; Szamotuły, Pniewy; Dobrzyca, Gołuchów; Winna Góra, Nowe Miasto, Żerków, Śmielów.

Wrzesiński Festiwal Orkiestr Dętych odbywa się nieprzerwanie od 2005 roku. Pomysłodawcą festiwalu jest Jacek Rybczyński, dyrygent Wrzesińskiej Orkiestry Dętej.

Od pierwszej edycji Festiwal cieszy się dużym zainteresowaniem i uznaniem wielu orkiestr z Polski oraz Europy. Dzieje się tak dlatego, iż posiada wysoki poziom artystyczny i profesjonalny skład jury.

Znakomite warunki konkursu na scenie wrzesińskiego Amfiteatru, profesjonalne nagłośnienie i oświetlenie imprezy oraz duża ilość widzów przyczyniają się do corocznego podnoszenia rangi imprezy.

Od 2005 roku we wszystkich edycjach imprezy wzięło udział ok. 90 orkiestr z Polski, Węgier, Czech, Łotwy, Niemiec, Ukrainy, Grecji i Słowacji. W 2019 roku w Festiwalu udział wzięły orkiestry: Wielka Orkiestra Młodych Muzyków Gminy Oświęcim, Młodzieżowa Orkiestra Dęta Gminy Kleszczów, Dechovy Orchestr Młodych Jistebnik (Czechy), Gorzowska Orkiestra Dęta, Kosynierzy z Luborzycy, Orkiestra Dęta OSP w Kole.

Od kilku lat Festiwal organizowany jest w zmienionej formie, gdzie oprócz występów festiwalowych odbywa się także koncert gwiazdy Festiwalu z towarzyszeniem Wrzesińskiej Orkiestry Dętej. W roku 2019 był to Sebastian Riedel.

Dużym projektem jest także współorganizacja ogólnopolskiego turnieju tanecznego Grand Prix Polski Dance Września, który co roku gromadzi blisko 1000 tancerzy. 11. edycja turnieju odbyła się w grudniu 2019 r. Do Wrześni

zjechało się kilkadziesiąt zespołów tanecznych z różnych zakątków Polski, m.in. Andrespolu, Stargardu, Rzeszowa, Zduńskiej Woli, Chojnowa, Kościana, Poznania, Bydgoszczy, Gniezna, Konina, Gostynia, Wrocławia, Środy Wielkopolskiej, Lubonia, Opalenicy czy Swarzędza. Tancerze rywalizowali w kategoriach: disco dance, disco show, hip hop, street dance show, jazz, inne formy tańca oraz contemporary.

Wrzesiński Ośrodek Kultury organizuje i wspomaga organizację imprez charytatywnych. Co roku jest siedzibą sztabu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Kilkakrotnie w ciągu roku użycza także swoich pomieszczeń i zapewnia obsługę techniczną imprezom charytatywnym oraz skierowanym dla osób niepełnosprawnych.

Oprócz Wrzesińskiego Festiwalu Orkiestr Dętych czy Grand Prix Polski Dance Września, które mają formę konkursu, zorganizowane zostały dwa przeglądy artystyczne – Gminy Przegląd Kolęd oraz Przegląd Twórczości Artystycznej Dzieci i Młodzieży Miasta i Gminy Września Talenty. W drugim z przeglądów – Talentach, co roku bierze udział ok. 500 uczestników, którzy przedstawiają swoje umiejętności w kategoriach: muzyka wokalna, muzyka instrumentalna, recytacje, taniec.

By pokazać działalność sekcji Ośrodka zorganizowane zostały wystawy Klubu Fotograficznego Moment (1 wernisaż), spektakle Teatru Otczapy (w tym 1 premiera), koncerty: Wrzesińskiego Studia Piosenki, Wrzesińskiej Orkiestry Dętej oraz Chóru Lutnia.

Chęć zaspokojenia potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Września sprawiła, że Wrzesiński Ośrodek Kultury organizuje koncerty z różnych kręgów muzycznych. W 2019 r. na scenie Ośrodka oraz Amfiteatru im. Anny Jantar pojawiły się koncerty: chórów (Lutnia, Camerata), zespołów folklorystycznych (Światowy Festiwal Folkloru Integracje, Zespół Folklorystyczny Ziemia Wrzesińska), koncert gwiazd TVS.

Wrzesiński Ośrodek Kultury włączał się także w ważne święta państwowe i rocznice poprzez udział Wrzesińskiej Orkiestry Dętej w uroczystościach organizowanych na terenie miasta.

W 2019 roku w pierwszym tygodniu ferii zimowych odbyły się także zajęcia skierowane dla najmłodszych.

Aby zachęcić seniorów do aktywności fizycznej zorganizowano cykl zajęć fitness pn. „Zdrowy senior”, w którym bezpłatnie mogli uczestniczyć seniorzy z terenu miasta i gminy Września. Cykl spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem, dlatego też będzie on kontynuowany w kolejnych latach.

Kulturalne wydarzenia plenerowe i nie tylko.

Pierwsze dni każdego roku stoją pod znakiem dobrej zabawy. Co roku w parku im. Dzieci Wrzesińskich odbywa się tzw. Sylwester miejski. Podczas tej imprezy przy muzyce serwowanej przez DJ'a bawi się rok rocznie około 1500 mieszkańców. Nie inaczej było w roku 2019.

Od kilku lat w parafii pw. Świętej Królowej Jadwigi we Wrześni, w okolicach Święta Trzech Króli, organizowany jest Noworoczny Koncert Kolęd i Pastorałek. W roku 2019 wystąpiła Ania Wyszkonil z zespołem.

Po raz dziesiąty, wspólnie ze Starostwem Powiatowym oraz Wrzesińskim Ośrodkiem Kultury urząd zorganizował Kaziuki Wileńskie. Ze względu na ogromne zainteresowanie imprezą, corocznie przygotowywane są aż trzy występy, które po brzegi wypełniają salę koncertową WOK-u. W 2019 roku wystąpił litewski zespół Mejszagolanki oraz Zespół Folklorystyczny Wielkopoleanie.

Od szeregu lat we Wrześni organizowane są wydarzenia plenerowe na dużą skalę. Mają one różnorodny charakter, jednak zawsze przyciągają rekordową ilość widzów.

W 2019 roku Wrzesiński Weekend Muzyczny doczekał się XI edycji. Przez te wszystkie lata, Wrześnianie mogli obejrzeć następujące gwiazdy: Feel, Piersi, Kayah, Bajm, Kaszmir, Maryla Rodowicz, Kult, Raz, Dwa, Trzy,

Modern Talking, Wilki, Hey, Dżem, Alphaville, Blue Cafe, Lady Pank, Video, Volver, Krzysztof Krawczyk, Enej, Kamil Bednarek, Golec uOrkiestra, Ewalina Lisowska, Maciej Maleńczuk, Sylwia Grzeszczak, Monika Brodka, Patrycja Markowska, Perfect, Agnieszka Chylińska, Ewa Farna, Edyta Górniak, Mrozu, Kalwi & Remi, Margaret.Piasek, DJ Adamus, Grzegorz Hyży, Sound'n'Grace oraz Piękni i Młodzi, Michał SZPAK, CLEO, BiG CyC, DJ HAZEL, SŁAWOMIR, After Party.

W roku 2019 odbyły się koncerty następujących artystów: Power Play, Ania Dąbrowska, Dawid Kwiatkowski, IRA oraz The Cuban Latin Jazz. Dodajmy, że rok rocznie impreza przyciąga około 50.000 – 60.000 tys. widzów.

Od kilku lat w amfiteatrze im. Anny Jantar we Wrześni w letnie miesiące odbywa się cykl pt. „Letnie kino w amfiteatrze”. Począwszy od 6 lipca, przez każdą sobotę lipca i sierpnia od godz. 21.30 w amfiteatrze odbywały się projekcje dwóch filmów.

Prawdziwym przebojem letnich spotkań, od trzech lat, są koncerty pt. „Śląskie szlagiery w amfiteatrze”. 23 czerwca 2019 roku, cykl został zainaugurowany koncertem Leszka Filca. Ostatnim akcentem dwunastu spotkań z muzyką śląską był koncert Krzysztofa Handke, który odbył się 15 września. Tydzień w tydzień amfiteatr wypełniony był do ostatniego miejsca.

Kontynuowany był także cykl imprez - „Piątki z jazzem”. Przez dziesięć piątków, na płycie rynku, począwszy od 28 czerwca w godzinach 20.00 do 22.00 melomani mieli okazję wysłuchać najlepszych polskich wykonawców tego gatunku oraz jednej angielskiej wokalistki. Projekt dobrze się przyjął, gromadząc co piątek dużą grupę miłośników jazzu.

31 sierpnia 2019 roku w Gozdowie odbyły się dożynki gminne, których gospodarzem był burmistrz Wrześni oraz Rada Sołecka wsi Gozdowo, Gozdowo Młyn i Nadarzyce. Podczas dożynek wystąpili m.in. zespół Long & Junior.

Od kilku lat, na zakończenie lata gmina organizuje koncerty rockowe w amfiteatrze. 30 sierpnia 2018 wystąpił zespół Happysad. Widownia amfiteatru była wypełniona po brzegi.

Czas grudniowy to tradycyjne Mikołajki. Corocznie hucznie obchodzimy je we Wrześni. Tradycyjnie, 6 grudnia 2019 roku na ulicach miasta pojawił się św. Mikołaj w asyście świątecznego korowodu. Każdy uczestnik zabawy otrzymał słodkie upominki od gościa z Laponii. Imprezie towarzyszyły stoiska pań z kół gospodyń wiejskich, które częstowały mieszkańców słodkimi wypiekami.

6.3. Czytelnictwo.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wrześni obejmuje swoją działalnością obszar Miasta i Gminy Września. Sieć biblioteczną na terenie miasta i gminy Września tworzą: Biblioteka Główna i 6 filii bibliotecznych:

na terenie miasta:

- **BIBLIOTEKA GŁÓWNA**
- **ODDZIAŁ DZIECIĘCY**
- **FILIA NR 1**

na terenie gminy:

- **FILIA W GRZYBOWIE**
- **FILIA W KACZANOWIE**
- **FILIA W OTOCZNEJ**

- **FILIA W NOWYM FOLWARKU**

Komputeryzacja Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni:

- **Biblioteka Główna** posiada 11 komputerów w sieci z dostępem do Internetu w tym: w CZYTELNI: 5 stanowisk komputerowych dla czytelników, 2 stanowiska komputerowe dla bibliotekarzy, w WYPOŻYCZALNI: 1 stanowisko komputerowe w wypożyczalni– katalogu, 1 stanowisko komputerowe dla bibliotekarza, w DZIALE GROMADZENIA I OPRACOWANIA KSIĘGOZBIORU: 2 stanowiska komputerowe dla bibliotekarzy);
- **Filia nr 1** we Wrześni posiada 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu (w tym 2 stanowiska komputerowe dla czytelników. 1 stanowisko dla bibliotekarza);
- **Oddział Dziecięcy** posiada 2 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu dla bibliotekarzy;
- **Filia w Otocznej** posiada 4 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu (w tym 3 stanowiska dla czytelników, 1 stanowisko komputerowe dla bibliotekarza);
- **Filia w Kaczanowie** posiada 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu (w tym 2 stanowiska dla czytelników, 1 stanowisko komputerowe dla bibliotekarza);
- **Filia w Nowym Folwarku** posiada 2 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu (w tym 1 stanowisko dla czytelników, 1 stanowisko komputerowe dla bibliotekarza);
- **Filia w Grzybowie** nie posiada stanowiska komputerowego ze względu na złe warunki lokalowe oraz brak Internetu.

W ramach Zintegrowanego Systemu Obsługi Biblioteki SOWA 2:

- tworzenie komputerowego katalogu zbiorów;
- komputerowy system rejestracji czytelników i wypożyczeń w Bibliotece Głównej, Oddziale Dziecięcym i Filii nr 1;
- katalog on-line księgozbioru Biblioteki Głównej z możliwością zamawiania i rezerwowania poszukiwanych książek dostępnych na stronie internetowej biblioteki: www.biblioteka.wrzesnia.pl;
- komputeryzacja Filii w Otocznej (katalogowanie komputerowe zbiorów);
- komputeryzacja Filii w Nowym Folwarku (katalogowanie komputerowe zbiorów);
- komputeryzacja Filii w Kaczanowie (katalogowanie komputerowe zbiorów);

Założenia ogólne Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni.

W 2019 r. głównym założeniem w działalności Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni było zwiększenie wskaźników czytelnictwa i udostępniania zbiorów.

Do głównych prac merytorycznych biblioteki należały m. in.:

- zakup nowości wydawniczych, opracowanie i udostępnianie na miejscu i na zewnątrz;
- doskonalenie warsztatów informacyjnych poprzez zakup wydawnictw, selekcje oraz powiększanie baz komputerowych;
- selekcja księgozbiorów w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni;
- tworzenie i wykorzystywanie przez Oddział Dziecięcy prezentacji multimedialnych, szczególnie w pracy z dziećmi i młodzieżą;
- komputeryzacji filii bibliotecznych: Filia w Otocznej, Filia w Kaczanowie, Filia w Nowym Folwarku;
- promocja biblioteki na stronie internetowej biblioteki www.biblioteka.wrzesnia.pl portalach internetowych i w lokalnej prasie;

- zwiększenie i uatrakcyjnienie przez bibliotekę szkoleń dla pracowników biblioteki;
- kontynuowanie współpracy z placówkami oświatowymi wszystkich szczebli, znajdującymi się na terenie miasta i gminy Września oraz powiatu wrzesińskiego w zakresie przysposobienia czytelniczego oraz edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży;
- dbanie o przestrzeń biblioteczną przyjazną małym dzieciom – wydzielenie lektur dla najmłodszych czytelników oraz kącików z książkami edukacyjnymi dla najmłodszych czytelników w filiach na terenie gminy (Filia w Grzybowie, Filia w Kaczanowie, Filia w Nowym Folwarku, Filia w Otocznej);
- realizacja usługi – KSIĄŻKA NA TELEFON (oferta skierowana dla osób starszych, niepełnosprawnych, schorowanych, które mają problem z dostaniem się do biblioteki).

Poniżej wyniki czytelnicze Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni

CZYTELNICZY I WYPOŻYCZENIA NA ZEWNĄTRZ

	CZYTELNICZY			WYPOŻYCZENIA NA ZEWNĄTRZ					
	LICZBA ODWIE DZIN	LICZBA CZYTELNIKÓW ZAREJESTROWANYCH	W TYM DO LAT 15	KSIĄŻEK OGÓLEM	LITERATURA PIĘKNA DLA DOROSŁYCH	LITERATURA PIĘKNA DLA DZIECI	LITERATURA NIEBELETR	CZASO PISMA	AUDIO BOOKI
BIBLIOTEKA GŁÓWNA	4 873	1 294	41	14 940	12 930	184	1 826	516	181
ODDZIAŁ DZIECIĘCY	2 854	964	768	5 843	144	5 247	452	788	162
FILIA NR 1	2 684	522	129	7 740	6 286	940	514	56	---
FILIA W GRZYBOWIE	222	78	16	533	306	211	16	27	---
FILIA W KACZANOWIE	2 775	401	251	3 727	1 069	2 299	359	33	---
FILIA W NOWYM FOLWARKU	1 123	294	193	2 193	1 162	716	315	42	---
FILIA W OTOCZNEJ	1 927	289	235	1 947	833	921	193	273	---
RAZEM:	16 453	3 842	1 633	36 923	22 730	10 518	3 675	1 735	343

UDOSTĘPNIENIE PPREZENCYJNE – NA MIEJSCU W CZYTELNI

	LICZBA ODWIEDZIN	UDOSTĘPNIANIE NA MIEJSCU					
		KSIĄŻEK OGÓLEM	LITERATURA NIEBELETR.	CZASOPISMA	AUDIOBOOKI	INTERNET	LICZBA UDZIELONYCH INFORMACJI
BIBLIOTEKA GŁÓWNA	1 780	728	728	6 958	---	363	1 242
ODDZIAŁ DZIECIĘCY	5 552	2 731	837	880	9	---	3 658
FILIA NR 1	71	---	---	152	---	---	1 463
FILIA W GRZYBOWIE	49	14	14	105	---	---	71
FILIA							

W KACZANOWIE	449	449	16	414	---	---	2 448
FILIA W NOWYM FOLWARKU	2 194	2 023	451	524	---	---	1 011
FILIA W OTOCZNEJ	758	743	156	421	---	---	853
RAZEM:	10 853	6 688	2 202	9 454	9	363	10 746

Zakup nowości wydawniczych dla Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni:
z dotacji organizatora

Nazwa biblioteki	w przeliczeniu na ilość książek	w przeliczeniu na kwotę
BIBLIOTEKA GŁÓWNA	746	21 730,05
ODDZIAŁ DZIECIĘCY	426	8 341,99
FILIA NR 1	553	13 674,45
FILIA W NOWYM FOLWARKU	295	7 564,99
FILIA W GRZYBOWIE	81	2 041,15
FILIA W OTOCZNEJ	363	8 942,49
FILIA W KACZANOWIE	300	7 838,98
RAZEM:	2 764	70 134,10

z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

Nazwa biblioteki	w przeliczeniu na ilość książek	w przeliczeniu na kwotę
BIBLIOTEKA GŁÓWNA	366	10 409,20
ODDZIAŁ DZIECIĘCY	234	4 381,80
FILIA NR 1	---	---
FILIA W NOWYM FOLWARKU	---	---
FILIA W GRZYBOWIE	---	---
FILIA W OTOCZNEJ	---	---
FILIA W KACZANOWIE	---	---
RAZEM:	600	14 791,00

z dotacji Starostwa Powiatowego:

Nazwa biblioteki	w przeliczeniu na ilość książek	w przeliczeniu na kwotę
Gminna Biblioteka Publiczna w Kołaczkowie	135	3 700,00
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Miłosławiu	119	3 700,00
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Nekli	121	3 700,00
Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Pyzdrach	122	3 700,00
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wrześni (Filia w Kaczanowie)	152	4 041,00
RAZEM:		18 841,00

PROMOCJA CZYTELNICTWA

Działalność kulturalna o zasięgu ponadlokalnym – ogólnopolskim.

XV OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ BIBLIOTEK

Dobiegł końca XVI Ogólnopolski Tydzień Bibliotek, podczas którego najmłodszy czytelnicy odwiedzali bibliotekę, by spotkać się z pisarzami. W ubiegłym roku tygodniu odbyły się spotkania m. in. z Joanną Olech i Pawłem Beręsewiczem.

NARODOWE CZYTANIE

7 września 2019 r., Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wrześni, po raz kolejny wzięła udział w ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania. Akcja, organizowana już po raz ósmy, miała przede wszystkim popularyzować czytelnictwo, jak również zwrócić uwagę na potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnić poczucie wspólnej tożsamości narodowej i językowej. Goście wspólnie przeczytali: *Katarynkę* Bolesława Prusa, *Sachem* Henryka Sienkiewicz oraz *Dym* Marii Konopnickiej. Czytaniu nowel towarzyszyły pieśni patriotyczne w wykonaniu duetu Ania i Zuzia, przy akompaniamencie pana Grzegorza Adamskiego.

XII WRZESIŃSKIE DYKTADO

W piątek 18 października 2019 r. w auli Liceum Ogólnokształcącego we Wrześni odbyło się XVII Wrzesińskie Dyktando. Autorem dyktanda był **Pan prof. Andrzej Markowski**, który również sam je podyktował. Tekst pozbawiony był tytułu. Pan prof. Andrzej Markowski przyznał, że tytuł nie zmieścił mu się na jednej kartce. W dyktandzie uczestniczył również Michał Ogórek, gość Wrzesińskiego Kalejdoskopu Literackiego organizowanego przez Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy we Wrześni.

Działalność kulturalna o zasięgu lokalnym

WRZESIŃSKI KALEJDOSKOP LITERACKI (spotkania autorskie)

To cykl spotkań autorskich, które organizuje Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wrześni. W 2019 roku biblioteka miała przyjemność gościć:

1. 18 października w ramach Wrzesińskiego Kalejdoskopu Literackiego odbyło się spotkanie autorskie z **Michałem Ogórkim** – satyrykiem, dziennikarzem, felietonistą, autorem książek, krytykiem filmowym. Organizatorem spotkania była Biblioteka Publiczną Miasta i Gminy we Wrześni.
2. 18 listopada Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wrześni kolejne spotkanie z cyklu Wrzesińskiego Kalejdoskopu Literackiego. Jesienne, poniedziałkowe popołudnie dzięki gościowi – pani **Beacie Majewskiej**, autorce powieści obyczajowych i romansów, stało się prawdziwą okazją do zrozumienia, czym jest szczęście. Pani Beata, znana również pod pseudonimem Augusty Docher, w optymistycznej atmosferze, z humorem i pasją opowiadała o swoich książkach, w których najważniejsza jest miłość.
3. 28 listopada 2019 r., Wrześnię odwiedziła pisarka i podróżniczka **Tanya Valko**. Autorka Orientalnej Sagi przyjęła zaproszenie Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni, by spotkać się z czytelnikami w ramach Wrzesińskiego

Kalejdoskopu Literackiego. Autorka opowiadała o swoich powieściach, ale również o podróżach i pobycie w Arabii Saudyjskiej, Libii i Indonezji.

4. 6 grudnia w auli Liceum Ogólnokształcącego we Wrześni odbyło się kolejne spotkanie z cyklu Wrzeńskiego Kalejdoskopu Literackiego. Tym razem mieliśmy gościem był pan **Szymona Hołownia** – dziennikarza, publicysta i autor książek o tematyce teologicznej.

Lekcje biblioteczne w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni

Ważną częścią działalności Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni jest działalność edukacyjna, dlatego też prowadzona jest systematyczna współpraca ze szkołami i przedszkolami z Wrześni i okolic. Lekcje biblioteczne opierają się na bezpośrednim kontakcie ucznia z wszelkimi rodzajami dokumentów bibliotecznych oraz warsztatem informacyjnym biblioteki. Ich celem jest wykształcenie u dzieci zdolności uczenia się, przybliżenie młodym czytelnikom biblioteki i zbiorów, korzystania z wydawnictw i informacji. Edukacja biblioteczna rozpoczyna się więc od przedszkolaków, które w ramach wycieczek do biblioteki zaczynają poznawać świat bajek i książek.

Data	Opis	Frekwencja
Styczeń 2019	Dzień Kubusia Puchatka w Filii w Kaczanowie.	Klasa 0 A, klasa 0 B SSP w Kaczanowie
14.02.	Dzień Walentynki w Filii w Otocznej.	Uczniowie klas I z SSP w Otocznej
17.02.	Światowy Dzień Kota w Filii w Kaczanowie.	Klasa 0 A, klasa 0 B SSP w Kaczanowie
21.02;	Zakończaj się w książce (zajęcia plastyczne -literackie), Biblioteczne A...B...C..., czyli jak funkcjonuje biblioteka w Oddziale Dziecięcym.	2 spotkania – 50; Jagódki i Poziomki przedszkole Tęczowa Chatka
26.02;	Biblioteczna Dinopatia (zajęcia plastyczne -literackie); Biblioteczne A...B...C..., czyli jak funkcjonuje biblioteka w Oddziale Dziecięcym.	2 spotkania – 35; klasa II i III SSP w Chwałibogowie
12.02	Głośne czytanie bajek w klasie 0 A w Filii w Nowym Folwarku	Klasa 0 A SSP w Nowym Folwarku
07.03.	Bajkoterapia w Filii w Nowym Folwarku nt. „Wszystko moje, czyli o tym jak kruk zrozumiał, że przyjaźń jest najważniejsza” w Oddziale Dziecięcym.	Klasa II A SSP w Nowym Folwarku
08.03.	Zajęcia czytelnicze dla przedszkolaków z okazji Dnia Kobiet w Oddziale Dziecięcym.	Niepubliczne Przedszkole Smerfy z Osowa
15.03;	Cześć, jestem Kreska! (zajęcia plastyczne – literackie); Biblioteczne A...B...C..., czyli jak funkcjonuje biblioteka	28 Delfinki z przedszkola Tęczowa Chatka
18.03; 19.03; 20.03; 22.03;	W pogonią za wiosną (zajęcia plastyczne – literackie) w Oddziale Dziecięcym.	4 spotkania – 112; Wiewiórki; Leśne Ludki, Pszczółki z przedszkola Miś Uszatek; klasa II c SSP nr 3
25.03; 27.03; 28.03; 29.03;	Jak pokochać 8 nóżek; zajęcia z cyklu „Biblioterapia dla dużych i małych”; (zajęcia plastyczne – literackie); przypomnienie wiadomości o bibliotece w Oddziale Dziecięcym.	4 spotkania – 103; Skrzaty z Misia Uszatka; Jeżyki i Sowy z Chatki Misia Uszatka; Wiewiórki z przedszkola Bajka
25.03.	Wiosna w Filii w Nowym Folwarku, zajęcia czytelnicze	Klasa 0 A SSP w Nowym Folwarku
2.04; 4.04; 5.04;	Uczciwość i prawda w życiu pomaga; zajęcia z cyklu „Biblioterapia dla dużych i małych”; (zajęcia literackie) w Oddziale Dziecięcym.	3 spotkania – 75; Sowy z przedszkola Słoneczko; uczniowie klasy I i) b z SSP nr 3
3.04	Wycieczka do biblioteki, przypomnienie wiadomości o bibliotece w Oddziale Dziecięcym., wypożyczanie książeczek do domu	30; Tygryski Tęczowa Chatka
8.04; 9.04; 11.04;	Nie jesteś pępkiem świata; zajęcia z cyklu „Biblioterapia dla dużych i małych”; (zajęcia plastyczne i literackie) w Oddziale Dziecięcym.	5 spotkań – 120; Skrzaty; Wiewiórki; Leśne Ludki, Pszczółki z przedszkola Miś Uszatek
12.04.	Wiosno – wielkanocne spotkanie w Filii nr 1 z czytelnikami. Motywem przewodnim były książki o tematyce wielkanocnej i długo oczekiwanej pory roku – wiosna w Filii nr 1	Uczniowie SSP 6
21.04	Wielkanoc w Filii w Kaczanowie, zajęcia plastyczne i czytelnicze dla klas I	Kl. I a SSP Kaczanowo
25.04; 30.04;	Kraina Radości i Inności; zajęcia z cyklu „Biblioterapia dla dużych i małych”; (zajęcia plastyczne i literackie) w Oddziale Dziecięcym.	2 spotkania – 60; Sowy i Jeżyki z Chatki Misia Uszatka
7.05; 8.05;	Spotkanie autorskie z Joanną Olech	3 spotkania – 157; uczniowie klas III szkół podstawowych; klasy 0 a i b z SSP nr 3
14.05; 15.05;	Spotkanie autorskie z Pawłem Beręsewiczem	4 spotkania – 161; uczniowie klas I i II szkół podstawowych SSP 1; 3; 6; Collegium Artes
15.05.	Lekcja biblioteczna w Filii w Kaczanowie – Dzień Mamy.	Klasa I a SSP w Kaczanowie
16.05; 17.05;	Figle Migle w Bibliotece; (zajęcia plastyczne i literackie)	2 spotkania – 60; Delfinki z Tęczowej Chatki; Sowy z Chatki Misia Uszatka
15.05; 16.05; 17.05.	W ramach Tygodnia Bibliotek Filia nr 1 przygotowała lekcje biblioteczna nt. praca w bibliotece, poznanie zasobów bibliotecznych, zapisanie nowych czytelników do Filii nr 1	Uczniowie klas I z SSP 6
17.05.	Lekcja biblioteczna w Filii w Otocznej z Tolkienem – czytanie książek	Uczniowie SSP w Otocznej
20.05; 21.05; 22.05; 23.05; 24.05;	Z Rodziną za Pan Brat; zajęcia plastyczne i literackie z elementami biblioterapii. Biblioteczne A...B...C..., czyli jak funkcjonuje biblioteka w Oddziale Dziecięcym.	6 spotkań – 195; dwie grupy dzieci z przedszkola Grzybek w Kleparzu; Skrzaty, Wiewiórki, Leśne Ludki, Pszczółki z Misia Uszatka; Jeżyki z Chatki Misia Uszatka
6.06; 11.06; 12.06;	Mama Mu i Pan Wrona w Akcji; (zajęcia plastyczne i literackie). Biblioteczne A...B...C... czyli jak funkcjonuje biblioteka w Oddziale Dziecięcym.	3 spotkania – 80; dzieci z przedszkola Polne Kwiatki z Gutowa Małego; Biedronki ze Słoneczka; Jeżyki z Chatki Misia Uszatka

13.06;	Miś Paplak i Sekret Brwi; (zajęcia plastyczne i literackie)	2 spotkania – 50; maluszki i średniaki z przedszkola Grzybek w Sokołowie
18.06; 24.06; 25.06; 27.06;	Góry, morze, łąka, las...tak wakacje witają nas; (zajęcia plastyczne i literackie) w Oddziale Dziecięcym.	5 spotkań – 125; Skrzaty, Wiewiórki, Leśne Ludki, Pszczółki z Misia Uszatka; uczniowie z klasy I c SSP nr 3
Od 08.10. do 10.10	Marzycielska Poczta w Oddziale Dziecięcym – piszemy listy Marzycielska Poczta – MIĘDZYNARODOWY TYDZIEŃ PISANIA LISTÓW (piszemy listy do chorych dzieci).	6 spotkań – 195; dwie grupy dzieci z przedszkola Grzybek w Kleparzu; Skrzaty, Wiewiórki, Leśne Ludki, Pszczółki z Misia Uszatka; Jeżyki z Chatki Misia Uszatka
21.10. 22.10. 23.10	Wycieczka do biblioteki, przypomnienie wiadomości o bibliotece w Oddziale Dziecięcym., wypożyczanie książeczek do domu	3 spotkania – 105; Skrzaty, Wiewiórki, Leśne Ludki, Pszczółki z Misia Uszatka
21 -22.10.	Światowy Dzień Pluszowego Misia w Filii w Kaczanowie.	Klasa 0 A, klasa 0 B Klasa IA, klasa I B SSP w Kaczanowie
od 21.11. do 27.11	„Puk, puk! Gdzie mój miś?” – zajęcia biblioteczne w Oddziale Dziecięcym.	Przedszkola: Tęczowa Chatka, Miś Uszatek, Chatka Misia Uszatka, Grzybek z Sokołowa,
od 16.12. do 18.12.	„Zielona chatka pachnąca jak las” – zajęcia biblioteczne w Oddziale Dziecięcym.	Przedszkola: Tęczowa Chatka, Miś Uszatek, Chatka Misia Uszatka,

Misją Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wrześni jest upowszechnianie kultury i czytelnictwa, wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz rozpoznawanie i efektywne zaspokajanie określonych potrzeb kulturalnych, edukacyjnych i informatycznych mieszkańców regionu, aktualnych i potencjalnych użytkowników biblioteki wrzesińskiej.

6.4. Muzeum.

ZBIORY MUZEALNE

GROMADZENIE ZBIORÓW

Gromadzenie zbiorów jest stałą częścią działalności muzeum.

Placówka pozyskuje nowe zbiory drogą zakupów, darów, przekazów oraz badań terenowych.

Do zbiorów muzealnych włączono 359 obiektów o wartości 12.142,85 zł. w tym: 269 zakupów, 56 darów, 33 przekazy.

Obiekty włączone do zbiorów (muzealia) wg. grup statystycznych

<i>poddział</i>	<i>zakupy</i>	<i>dary</i>	<i>przekazy</i>	<i>wpisów razem</i>
sztuka	4	0	0	4
archeologia	0	0	0	0
etnografia	0	0	0	0
historia	1	12	4	17
militaria	0	0	0	0
numizmatyka	0	1	0	1
technika	0	0	0	0
przyroda	0	0	0	0
geologia	0	0	0	0
fotografia	0	5	0	5
kartografia	0	3	1	4
archiwistyka	255	26	17	298
biblioteka	10	9	11	30
ogółem	270	56	33	359

EWIDENCJONOWANIE I OPRACOWYWANIE ZBIORÓW

1. Dokonano sprawdzenia zgodności wpisów księgi depozytowej depozytów parafii Wniebowzięcia NMP i św. Stanisława we Wrześni.
2. Przeprowadzono skontra zbiorów na ekspozycji stałej: sale nr 014, 015a i 015b.
3. Wykonano dokumentację fotograficzną (8533 fotografie) grobów na cmentarzu parafialnym przy ulicy Gnieźnieńskiej.

PRZECHOWYWANIE I KONSERWACJA

Bezpieczeństwo przechowywania

Dokonano obowiązkujących kontroli zabezpieczenia zbiorów oraz utrzymania zabezpieczeń obiektu muzeum: przegląd gaśnic, kontrolę zabezpieczenia przeciwpożarowego, serwisy systemów zabezpieczeń przeciwpożarowego, przeciwdymnego, antywłamaniowego i dozorowego.

Digitalizacja

Wykonano digitalizację:

- 395 map wielkoformatowych (II poł. XIX w.) w firmie Digital Center;
- 358 obiektów - materiały pozyskiwane do akcesji, w zakresie własnym.

Razem: 752 obiekty.

UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Na miejscu udostępniono zbiory muzealna 34 podmiotom (osobom i instytucjom).

Udostępniono zbiory muzealne 86 podmiotom (osobom i instytucjom).

WYDARZENIA MUZEALNE

WYSTAWY CZASOWE		<i>dorośli</i>	<i>dzieci</i>	<i>razem</i>
„Malarstwo i instalacje” – malarstwo J. Kukowskiego	1 lutego 2019 – 15 marca 2019	52	3	55
„Idą święta” – rękodzieło WUTW	5 kwietnia 2019 – 15 kwietnia 2019	141	2	143
„Historie rodzinne albo piąta woda po kisielu” - historia	7 czerwca 2019 – 31 sierpnia 2019	149	82	231
„Sztuka, w której żyję” – malarstwo i fotografia W. Książkiewicz i D. Grzegorska	27 września 2019 – 31 października 2019	55	3	58
„Pejzaż jesienny” – rysunki dzieci	7 listopada	25	25	50
„Raport z fotografii XV” – fotografia służb mundurowych	28 listopada 2019-31 grudnia 2019	39	2	41
PRELEKCJE, SPOTKANIA		<i>dorośli</i>	<i>dzieci</i>	<i>razem</i>
R. Karbowiak „Historie rodzinne albo piąta woda po kisielu”	18 czerwca 2019	65	5	70
S. Mazurkiewicz „Kościół Świętego Ducha we Wrześni. Historia-świątynia-wspólnota”	9 czerwca 2019	165	35	200
NAGRANIA, SEANSE TEATRALNE, FILMOWE		<i>dorośli</i>	<i>dzieci</i>	<i>razem</i>
Prezentacja filmu Antoniego Wojtkowiaka „Wichura – Zielony Trójkąt”	1 marca 2019	25	0	25
Nagrania programu reklamowego „Wrzesińska Kolej Powiatowa”	październik 2019	--	--	--
Nagrania programu telewizyjnego „Ukryte skarby”	5-6 listopada 2019	--	--	--
Prezentacja „Niemieckie kroniki filmowe okresu II wojny światowej odkryte we Wrześni”	21 listopada 2019	95	5	100
IMPREZY PLENEROWE		<i>dorośli</i>	<i>dzieci</i>	<i>razem</i>
Piknik parafialny „Jubileusz 50-lecia parafii pw.	9 czerwca 2019	555	434	989

	Świętego Ducha we Wrześni				
	Gra plenerowa „Wojsko, nasze wojsko”	20 września 2019	13	158	171
ZWIEDZANIE TERENOWE			dorośli	dzieci	razem
	Wycieczka „Kosynierów szlakiem”	18 maja 2019	44	2	46
	Wycieczka seniorów do Grabonogu, Świętej Góry i Gostynia	24 czerwca 2019	36	0	36
	Wycieczka seniorów do Konina	25 czerwca 2019	37	0	37
	Wycieczka seniorów do Szamotuł i Pniew	26 czerwca 2019	28	0	28
	Wycieczka seniorów do Dobrzyca i Gołuchowa	27 czerwca 2019	41	0	41
	Wycieczka seniorów do Winnej Góry, Nowego Miasta n. Wartą, Żerkowa i Śmiełowa	28 czerwca 2019	42	0	42
	Spacer „Szlakiem wrzesińskich legend”	29 września 2019	17	0	17
	Wycieczka w ramach programu „Września i Równina Wrzesińska” – Zaniemyśl, Bnin, Środa Wlkp.	9 października 2019	30	0	30
UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNE			dorośli	dzieci	razem
	Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy „Wyklętych”	1 marca 2019	150	50	200
	Narodowy Dzień Zwycięstwa	8 maja 2019	60	8	68
	118. Rocznicy Strajku Dzieci Wrzesińskich, uroczystość przy pomniku Dzieci Wrzesińskich	20 maja 2019	30	470	500
	118. Rocznicy Strajku Dzieci Wrzesińskich, zapalenie zniczy na grobach uczestników strajku Dzieci Wrzesińskich	20 maja 2019	22	0	22
	80. Rocznicy wybuchu II wojny światowej	1 września 2019	25	5	30
	Rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego 1918-1919	27 grudnia 2019	120	80	200

EDUKACJA			odbiory
1.	1	Lekcje muzealne	309
2.	2	Posty na profilu FB	3455
3.	3	Porady merytoryczne	24

Frekwencja:

	Ekspozycje muzealne stałe			Ekspozycje muzealne czasowe			Wydarzenia w terenie		
	<i>dorośli</i>	<i>młodzież</i>	<i>dzieci</i>	<i>dorośli</i>	<i>młodzież</i>	<i>dzieci</i>	<i>dorośli</i>	<i>młodzież</i>	<i>dzieci</i>
<i>styczeń</i>	27	6	57	-	-	-	--	-	-
<i>luty</i>	50	35	121	45	30	2	-	-	-
<i>marzec</i>	61	54	251	32	-	7	50	-	-
<i>kwiecień</i>	22	1	167	63	1	80	-	-	-
<i>maj</i>	185	2	385	42	-	-	96	-	472
<i>czerwiec</i>	128	1	296	109	-	7	716	-	542
<i>lipiec</i>	207	13	157	4	-	1	-	-	-
<i>sierpień</i>	134	29	41	60	22	43	-	-	-
<i>wrzesień</i>	98	-	116	89	-	163	42	-	5
<i>październik</i>	171	145	582	18	-	-	30	-	-
<i>listopad</i>	35	-	40	158	-	32	-	-	-
<i>grudzień</i>	11	-	69	1	-	-	120	-	80
razem	1129	286	2282	621	53	335	1004		1149

Ogółem: 6859

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA			
1.	1	S. Mazurkiewicz „Kościół Świętego Ducha we Wrześni. Historia-świątynia-wspólnota”	300 egz.
2.	2	R. Karbowski „Historie rodzinne albo piąta woda po kieselu”	300 egz.
3.	3	„Wrzesiński Ratusz”. Model kartonowy.	1000 egz.
4.	4	Z. Krajewska „Powinno być dobrze. It should be OK” - Kolekcja Wrzesińska 2018	600 egz.
5.	5	R. Szamburski „Od big beatu do punka”	250 egz.

6.5. Sport i rekreacja.

Ustawowy obowiązek zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy Września w zakresie sportu i rekreacji, jak również tworzenie warunków prawno - organizacyjnych i ekonomicznych dla rozwoju tej dziedziny życia jest realizowany przez następujące działania:

- współpracę ze stowarzyszeniami i organizacjami kultury fizycznej i turystyki w zakresie realizacji ich zadań statutowych;
- przyznawanie stypendiów i nagród sportowych;
- wydawanie zezwoleń na sportowe imprezy masowe;
- koordynację i nadzór organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży pozostających w mieście w okresach wolnych od nauki (ferie i wakacje w mieście);
- utrzymanie i remontowanie bazy sportowo - rekreacyjnej oraz planowanie rozwoju infrastruktury sportowej;
- nadzór nad działalnością Wrzesińskich Obiektów Sportowo-Rekreacyjnych.

Sport i rekreacja to ważna dziedzina życia mieszkańców Gminy Września. Modna obecnie aktywność ruchowa stała się doskonałym sposobem na spędzanie wolnego czasu. Mieszkańcy mają możliwość rozwijać swoje sportowe pasje indywidualnie lub poprzez uczestnictwo w zajęciach grupowych prowadzonych przez stowarzyszenia i kluby sportowe.

Na terenie Gminy Września w 2019 roku działały 44 stowarzyszenia sportowo - rekreacyjnych (w tym: 24 kluby i stowarzyszenia sportowe oraz 20 uczniowskich klubów sportowych). Na szczególną uwagę zasługują osiągnięcia Wrzesińskiego Ludowego Klubu Piłki Siatkowej Progress (III miejsce w rozgrywkach I ligi siatkówki mężczyzn), Ludowego Uczniowskiego Klubu Sportowego Orkan (kilkoro młodych zawodników trenujących lekką atletykę dzięki wyśmienitym wynikom na arenie krajowej i międzynarodowej uzyskało powołania do kadry narodowej) oraz Uczniowskiego Klubu Sportowego Hwarang Taekwondo Olimpijskie (uchodzący za jeden z najlepszych w Polsce klubów taekwondo, którego zawodnicy znaleźli się w kadrze narodowej).

Zajęcia treningowe oraz zorganizowane zawody realizowane były w oparciu o posiadaną bazę sportową:

- Stadion Miejski;
- Basen Miejski;
- lodowisko;
- 6 boisk do piłki plażowej;
- Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny „Lipówka”, w tym 4 korty tenisowe;
- skatepark;
- tor rowerowy;
- 5 Orlików;
- 4 boiska piłkarskie trawiaste;
- 8 płyt piłkarskich;
- 6 boisk uniwersalno - wielozadaniowych;
- 1 pełnowymiarowe boisko do koszykówki;
- 5 niepełnowymiarowych boisk do koszykówki;
- 2 niepełnowymiarowe boiska piłkarskie;

- 3 hale sportowe;
- 7 sal gimnastycznych,
- 4 salki sportowe;
- 28 siłowni zewnętrznych;
- 64 placów zabaw;
- górka saneczkowa.

Sport szkolny

Rozwój i wspomaganie sportu szkolnego stanowią dla gminy bardzo ważne zadanie:

- współfinansujemy program „Szkolny Klub Sportowy”;
- dofinansowujemy uczestnictwo uczniów naszych szkół w rozmaitych zawodach sportowych na terenie kraju poprzez m.in. opłacanie kosztów transportu i nagród;
- obejmujemy patronatem burmistrza zawody dla dzieci i młodzieży organizowane na terenie naszej gminy;
- wspieramy działalność uczniowskich klubów sportowych.

W 2019 roku zorganizowano następujące imprezy:

- halowy turniej piłki nożnej seniorów o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy;
- „Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych”;
- blok imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach ferii zimowych (turnieje piłki nożnej, siatkowej, koszykowej, tenisa stołowego, zawody strzeleckie z broni pneumatycznej, rzut lotką do tarczy, gry i zabawy na lodzie),
- rodzinne zawody strzeleckie o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy;
- mistrzostwa Miasta i Gminy szkół podstawowych i gimnazjów w ramach wielkopolskich igrzysk młodzieży szkolnej,
- turnieje piłki nożnej, siatkowej z okazji Dnia Dziecka;
- otwarte mistrzostwa Miasta i Gminy w biathlonie sportowym;
- organizacja czwartków lekkoatletycznych;
- organizacja wyjazdów dzieci i młodzieży na zawody sportowe i obozy;
- organizacja uroczystości wręczenia stypendiów i nagród sportowych;
- organizacja uroczystości wręczenia wyróżnień trenerom sportowym.

Oprócz organizacji ww. imprez sportowo-rekreacyjnych wspieraliśmy organizacyjnie i finansowo wiele innych imprez organizowanych przez kluby i stowarzyszenia, działające na terenie gminy (zawody strzeleckie, wędkarskie, festyny sportowo-rekreacyjne, turnieje piłki nożnej, siatkowej, koszykowej, plażowej piłki siatkowej, wyjazdy na zawody sportowe).

W roku 2019 Gmina Września przyznała 12 stypendiów oraz 92 nagrody i wyróżnienia za wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym i krajowym współzawodnictwie sportowym.

WRZESIŃSKIE OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE 2019

Na terenie Gminy Września działa jednostka budżetowa Gminy pn. Wrzesińskie Obiekty Sportowo – Rekreacyjne. W jej skład wchodzi Basen Miejski - „Łazienki” we Wrześni wraz z boiskami do siatkówki plażowej i sztucznym lodowiskiem przy ul. Gnieźnieńskiej 32A, Stadion Miejski wraz z halą sportowa we Wrześni przy ul. Kosynierów 1, Ośrodek Sportowo- Rekreacyjny „Lipówka” we Wrześni wraz z kortami tenisowymi

przy ul. Świętokrzyskiej 14/16, Skate-Park w parku im. Józefa Piłsudskiego we Wrześni, Tor rowerowy „Małpi Gaj” we Wrześni przy ul. Działkowców, Stadion w Psarach Polskich. Na bazie tych obiektów organizowanych jest wiele zadań o charakterze sportowym i rekreacyjnym oraz niektóre współorganizowane na terenie Gminy. W roku 2019 były to:

IMPREZY WSPÓLORGANIZOWANE PRZEZ WOS-R W ROKU 2019

05.01.2019	- Turniej Halowej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza	- hala
zima 2019	- Nauka jazdy na łyżwach z instruktorem	- lodowisko
zima 2019	- Zabawy feryjne	- hala
04.02.2019	- Zdrowy Senior	- hala
16.02.2019	- Mecz Hokejowy – 50 lecie Hokeja Wrzesińskiego	- lodowisko
23.02.2019	- Turniej Piłki Halowej FOX CUP	- hala
24.02.2019	- Turniej Piłki Halowej Solidarność VW	- hala
03.03.2019	- Bieg Tropem Wilczym	- camping
23.03.2019	- Turniej Piłki Halowej GESTAMP	- hala
30.03.2019	- Pokazowy Trening Lacrosse	- stadion
31.03.2019	- WYSTAWA Owczarków Niemieckich	- camping
13.04.2019	- Tęczowa Spartakiada	- hala
14.04.2019	- Finał rozgrywek WRLS	- hala
28.04.2019	- Bieg Kosynierów	- współorganizacja
03.05.2019	- Rodzinny Rajd Rowerowy	- współorganizacja
11-12.05.2019	- Międzynarodowe Turnieje SAG CUP	- stadion
16.05.2019	- Eliminacje Powiatowe SZS	- basen
22.05.2019	- Finał rejonu Licealiady	- basen
25.05.2019	- Finał Wielkopolski Juniorek	- basen
28.05.2019	- Finał Wielkopolski Juniora	- basen
01.06.2019	- Kabaret Paraniennormalni	- hala
01.06.2019	- Finał Wojewódzki Kadetek	- basen
03.06.2019	- Turniej o Puchar Prezesa KPS Progress	- basen
05.06.2019	- Finał Wojewódzki Licealiady w SP	- basen
07.06.2019	- Finał Wojewódzki Gimnazjady w SP	- basen
08.06.2019	- Finał Wojewódzki Młodziczek w SP	- basen
16.06.2019	- X Wrzesiński Bieg Rodzinny	- współorganizacja
16.06.2019	- Turniej w SP o puchar Burmistrza Wrześni	- basen
21.07.2019-	- Mistrzostwa Polski Juniorów w SP	- basen
26.07.2019-	- Wakacje z Tenisem dla dzieci	- korty
14-16.06.2019	- Turniej o Puchar Burmistrza Wrześni	- korty
15.06.2019	- Pokazy Tańca Centrum Hajdasz	- hala
19.06.2019	- VI MP Straży Pożarnej w Siatkówce Piłkowej	- basen
22.06.2019	- Piknik Rodzinny boisko Psary Polskie	- współorganizacja

28.06.2019	- Nordic Walking -Tydzień Seniora	- camping
29-30.06.2019	- Deblowy Turniej Tenisa o puchar Burmistrza	- korty
06.07.2019	- Wystawa NAUKOBUS CN Kopernik	- hala
07.07.2019	- Turniej Oldboyów o Puchar Burmistrza w SP	- basen
27.07.2019	- Turniej Deblowy Kobiet	- korty
27.07.2019	- Dzień Działkowca	- camping
16.08.2019-	- Mistrzostw Polski Oldboyów w Siatkówce Plażowej 2019	- basen
11.08.2019	- Plaża Wrze	- basen
01.09.2019	- Turniej Charytatywny WTT	- korty
07.09.2019	- Turniej Firmy INALFA	- stadion
08.09.2019	- Turniej Firmy Volkswagen	- stadion
16.09.2019	- Zumba – program Zdrowy Senior	- hala
20.09.2019	- Turniej Muszkieterów	- stadion
21.09.2019	- Spotkanie Młodych z Prymasem Polski	- hala
13.10.2019	- II Wystawa Owczarków Niemieckich	- camping
18.10.2019	- Targi Handlowe MPT PIK	- hala
09.12.2019	- V Bieg Bohaterów Powstania Wielkopolskiego	- współorganizacja
10.2019 -	- Liga Siatkówki Rekreacyjnej	- hala
23.11.2019	- Pokazowy Trening Kadry Polski Lacrosse	- hala
11.2019 -	- Liga LZS w halowej piłce nożnej	- hala
21.12.2019	- Finał Pucharu Polski w Futsalu	- hala

Obiekty sportowo - rekreacyjne gminy cieszą się dużą popularnością. W roku 2019 z basenów odkrytych skorzystało 79451 osób, ze sztucznego lodowiska skorzystały 35.926 osób. Ośrodek „Lipówka” odwiedziło i zanocowało 1098 osób, a na naszych kortach tenisowych zagrało 1083 tenisistów. Faktyczna liczba korzystająca z obiektów jest jednak znacznie większa za sprawą imprez pod patronatem burmistrza, gdzie wstęp jest bezpłatny, zawody i zabawy na lodzie, zawody pływackie, turnieje tenisowe czy siatkówki plażowej. Wrzesińskie Obiekty Sportowo – Rekreacyjne organizują też cieszący się od kilku lat niesłabnącym zainteresowaniem wypoczynek dla dzieci w formie półkolonii letnich. Corocznie odbywa się 6 turnusów.

6.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz wspieranie osób niepełnosprawnych.

Warsztat Terapii Zajęciowej rozpoczął swoją działalność 1 grudnia 1997 roku. Placówka mieści się przy ul. Sikorskiego 36 we Wrześni. Obejmuje wsparciem 50 osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo. Uczestnicy WTZ, zgodnie z wytycznymi indywidualnych programów terapeutycznych, uczą się samodzielności, zaradności społecznej i osobistej oraz przygotowują się do podjęcia pracy zawodowej, zgodnej z ich indywidualnymi możliwościami i preferencjami.

Zajęcia w WTZ są obowiązkowe i trwają 7 godzin dziennie między godzinami 7:00 a 15:00, od poniedziałku do piątku. Placówka zapewnia terapię zajęciową oraz realizuje zadania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną. Warsztat oferuje zajęcia stacjonarne oraz organizuje praktyki i staże zawodowe na otwartym rynku pracy. Placówka zatrudnia

wyspecjalizowaną kadrę: terapeutów zajęciowych, pedagogów specjalnych, arte-terapeutów, psychologa oraz fizjoterapeutę.

Zajęcia są organizowane w 10 pracowniach:

- gospodarstwa domowego,
- komputerowo – medialnej,
- stolarskiej,
- ogrodniczej,
- witrażu i szkła,
- krawieckiej,
- introligatorskiej,
- sztuki użytkowej,
- mydła i świec,
- rękodzieła artystycznego,

Prace uczestników

W warsztacie osoby niepełnosprawne pokazują, że potrafią i chcą tworzyć. Terapia przez pracę daje im poczucie bycia potrzebnymi, umożliwia realizację własnych pasji i umiejętności. Warsztat to również możliwość pełnienia różnych ról społecznych i wnoszenia własnego wkładu w życie lokalnej społeczności. Uczestnictwo w zajęciach to dla osób niepełnosprawnych możliwość wyrażania siebie poprzez różne formy aktywności: śpiew, taniec, rysunek, prace ręczne, prace graficzne, kulinarne i wiele innych, w których czują się dobrze, swobodnie, bezpiecznie i twórczo.

Nasza aktywność:

Co roku Warsztaty organizują Bal Walentynkowy dla zaprzyjaźnionych placówek z województwa wielkopolskiego.

W odpowiedzi na prośbę Wrzesińskiego Wolontariatu podopieczni zaangażowali się w zbiórkę żywności .

Współpracują również ze Strażą Miejską i zielenią miejską przygotowując dekoracje dla naszego miasta.

Sadzenie cebulek tulipanów

W ramach rehabilitacji zawodowej uczestnicy zdobywają umiejętności potrzebne do podjęcia pracy nie tylko zgodnie z charakterem pracowni. Wypracowują w sobie również ogólne cechy pracownika, jak: punktualność, systematyczność, dbałość o powierzony mienie. Uczą się pracować w sposób ciągły, przechodząc kolejne etapy pracy. Ważnym elementem jest realizowanie pracy w zespole, świadomość współodpowiedzialności za wykonywane zadanie. W roku 2019 uczestnicy wrzesińskiego WTZ-u wzięli udział w projekcie zawodowym „Wspieramy Motywujemy Aktywujemy Zatrudniamy” organizowanym przez Fundację Wspierania Rozwoju Społecznego „Jesteśmy Równi”

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzi przede wszystkim w okresach świątecznych wyprzedaże swoich prac, a pozyskane środki przekazywane są na integrację społeczną uczestników. Dzięki tym środkom zorganizowano wycieczkę do poznańskiego ZOO oraz dwudniową wycieczkę do Wrocławia, wyjścia do kina, na kręgle, wspólną uroczystą Wigilię oraz Śniadanie Wielkanocne.

Kiermasz świąteczny w Volkswagen Białężyce

Wycieczki

Ważnym elementem dobrego funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej jest utrzymywanie i poszerzanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym. W ramach tej współpracy organizowane są wspólne imprezy integracyjne z rodzicami, pikniki, wycieczki, zebrania informacyjne.

Piknik integracyjny z rodzicami

Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej biorą udział w zajęciach ruchowych, które pozwalają na rozładowanie emocji, rozluźnienie i odprężenie od typowych zajęć tematycznych. Każdy uczestnik ma indywidualny tok usprawniania ruchowego opracowany przez fizjoterapeutę, z uwzględnieniem zaleceń i orzeczeń lekarskich. Ma to na celu właściwe stymulowanie rozwoju organizmu, rozwój sprawności psychofizycznej, kształtowanie korzystnych nawyków ruchowych, korekcję oraz kompensację odchyleń i braków rozwojowych. Do dyspozycji

uczestników w sali rehabilitacyjnej są oddane rowery treningowe, stepper, materace, drabinki, atlas, orbitrek. Osoby z dysfunkcjami narządu ruchu ćwiczą na podwieszaniach.

Zawody sportowe

6.7. Wydział Porządku ze Strażą Miejską.

Straż Miejska.

Straż Miejska we Wrześni została powołana w 1992 roku. W 2019 r. prace na stanowisku strażnika miejskiego podejmowało 11 osób. Do podstawowych zadań strażników miejskich należy, m.in.: ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego, współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń, ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej, współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych, informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi, konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy. W 2019 r. mieszkańcy Wrześni zgłosili do straży miejskiej 964 interwencji. Poniżej przedstawiamy dodatkowe zadania Straży Miejskiej we Wrześni:

1. Kontrola placów zabaw dla dzieci i urzędzeń fitness.

Straż Miejska we Wrześni przeprowadza systematyczne kontrole miejskich placów zabaw dla dzieci oraz urzędzeń fitness na terenie miasta i gminy Września. Dokonywane są one pod kątem stanu, m.in. ogrodzeń, nawierzchni, huśtawek, zjeżdżalni, piaskownic oraz innych urzędzeń zabawowych oraz sportowych. Ujawnione podczas kontroli nieprawidłowości na placach zabaw strażnicy miejscy zabezpieczają oraz zgłaszają do służb komunalnych celem ich naprawy. W 2019 r. strażnicy miejscy dokonali 743 sprawdzenia poszczególnych placów zabaw oraz urzędzeń fitness.

2. Nadzór nad osobami skazanymi z Zakładu Karnego w Gębarzewie.

Straż Miejska we Wrześni współpracuje z Zakładem Karnym w Gębarzewie. Do wykonywania pracy społecznej na terenie wrześnińskim w 2019 r. skierowanych było 7 skazanych, którzy wykonywali zadania związane z utrzymaniem miejskich terenów zielonych, tj. porządkowali parki miejskie, kosili trawę, pielęgowali żywopłoty oraz grabili liście. Skazani uczestniczyli także w sadzeniu drzew i krzewów. W 2019 r. osoby te przepracowały społecznie na rzecz Gminy Września 7461 h. W pełnym etacie zastąpili więc pracę blisko 4 pracowników. Dzięki pracy osób osadzonych z Zakładu Karnego w Gębarzewie Gmina Września zaoszczędziła w 2019 r. 131 tys. zł. Do dozoru osób z zakładu karnego został skierowany na stałe strażnik miejski, który prowadzi ich transport oraz wyznacza i nadzoruje prace społeczne na rzecz miasta.

3. Nadzór nad osobami wykonującymi prace społeczne w ramach kary ograniczenia wolności.

Straż Miejska we Wrześni współpracuje z Sądem Rejonowym we Wrześni. Do wykonywania pracy społecznej i społecznie-użytecznej w ramach kary ograniczenia wolności na terenie wrześnińskim w 2019 r. skierowano 86 osób skazanych. Wykonywały one głównie prace porządkowe oraz pielęgnacyjne (zielen miejska). W 2019 r. osoby skazane przepracowały na rzecz gminy Września 5499 godzin. W pełnym etacie zastąpiły te osoby więc pracę blisko 3 pracowników. Dzięki ich pracy w ubiegłym roku Gmina Września zaoszczędziła 96727,41 zł.

4. Zabezpieczenie imprez.

Straż Miejska we Wrześni, zgodnie z zapisami ustawy o strażach gminnych, jest zobowiązana do współdziałania z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych. Zadania wrześnińskich strażników miejskich w tym zakresie obejmowały, m. in. imprezy rekreacyjne, sportowe, kulturalne, a także uroczystości religijne. Do największych imprez zaliczyć można Wrześniński Weekend Muzyczny, Rodzinny Rajd Rowerowy, Bieg Kosynierów, Mikołajki, Sylwester czy też jazzowe piątki, dożynki gminne i wybory parlamentarne. Łącznie strażnicy miejscy w 2019 r. wspólnie z Komendą Powiatową Policji we Wrześni oraz OSP Września, Kaczanowo, Węgierki, Marzenin i Gozdowo zabezpieczyli 37 imprez publicznych.

5. Konwoje pieniężne.

Straż Miejska we Wrześni realizuje zadanie związane z konwojowaniem dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy. W 2019 r. strażnicy miejscy przeprowadzili 223 takie transporty. Strażnicy miejscy, m. in. konwojowali wartości pieniężne strefy płatnego parkowania czy też ośrodka pomocy społecznej. Przeprowadzili także konwoje kart do głosowania podczas wyborów parlamentarnych, a także wyborów do parlamentu europejskiego oraz uczestniczyli w ich dostarczeniu do Państwowej Komisji Wyborczej w Koninie.

6. Nadzór nad Strefą Płatnego Parkowania

Straż Miejska we Wrześni nadzoruje Strefę Płatnego Parkowania we Wrześni. Strefa obejmuje trzy duże rejony miasta, w skład których wchodzi siedem znaczących ulic, tj. Rynek, (strefa „A”), Ratuszowa (strefa „B”), Chopina, 3-go Maja, Moniuszki, Harcerska, Warszawska (strefa „C”). Osoby zatrudnione w SPP codziennie kontrolują 289 miejsc parkingowych oraz obsługują 12 parkomatów.

7. Działalność profilaktyczna

Straż Miejska we Wrześni przeprowadza szereg programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. W 2019 r. zrealizowano następujące działania: „Bądź bezpieczny - bądź widoczny na drodze”, Karta rowerowa” oraz „Odblaskowe Mikołajki”. Jak co roku strażnicy miejscy włączyli się do kampanii profilaktycznej organizowanej przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz byli współorganizatorami II Wielkopolskiej Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie „NIE dla Smogu”, w której pierwsze miejsce i indeks na wyższą uczelnię wygrała uczennica Liceum Ogólnokształcącego we Wrześni.

W zakresie organizacji akcji profilaktycznych strażnicy miejscy współpracowali także z Komendą Powiatową Policji we Wrześni. Wspólnie przeprowadzono m.in. akcję „Świeć przykładem” w Kaczanowie, „Nie daj się okraść” czy też „Bezpieczną drogę na święta”. Łącznie w 2019 r. w zajęciach prowadzonych przez strażników miejskich wzięło udział 3398 osób.

Referat Zielenie Miejskiej

Utrzymanie i obsługa zieleni miejskiej

Utrzymaniem i obsługą zieleni miejskiej miasta i gminy Września zajmuje się Referat Zieleni Miejskiej znajdujący się w strukturze Wydziału Porządku ze Strażą Miejską. Zakres zadań obejmuje bieżące utrzymanie parków miejskich, terenów zagospodarowanych pod skwery zieleni oraz nasadzenia drzew. Realizowane są także nowe projekty związane z urozmaiceniem miejskiego krajobrazu. W 2019 r. zrealizowano, m. in. zagospodarowanie pod zielony „zakątek” terenu przy ul. Sądowej, zagospodarowanie pod łąkę kwiatną 700 m² terenu w parku im. Dzieci Wrzesińskich, wykonanie mechanicznych nasadzeń mieszanki cebul roślin ozdobnych przy ul. Szerokiej, rekultywację zielonego terenu wokół stawu „Glinki” przy ul. Szosa Witkowska oraz pasów zieleni przy ul. 68. Pułku Piechoty, zagospodarowanie zielenią skweru u zbiegu ulic Słonecznej i Świętokrzyskiej. Ponadto zniszczony podczas nawałnicy

w 2017 r. park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego został poddany rewaloryzacji w części krajobrazowej. Łącznie na terenie gminy Września w ramach utrzymania zieleni miejskiej nasadzonych zostało 770 szt. drzew.

6.8. Udział Gminy Września w spółkach kapitałowych.

Gmina Września posiada udziały w trzech spółkach komunalnych.

1. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

- siedziba: Września, ul. Miłosławska 8;
- Gmina Września posiada 100% udziałów w spółce;

2. Przedmiotem działalności jest:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody;
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków;
- realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków;
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych;
- roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych;
- rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych;
- przygotowanie terenu pod budowę;
- wykonanie wykopów i wierceń geologiczno – inżynierskich;
- wykonywanie instalacji wodno – kanalizacyjnych, gazowych i klimatyzacyjnych;
- transport rurociągowy pozostałych towarów;
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne;
- pozostałe badania i analizy techniczne;
- obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne;
- przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych;
- pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane.

2. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o. o

- siedziba: Września, ul. Sikorskiego 38;
- Gmina Września posiada 100% udziałów w spółce.

Przedmiotem działalności spółki jest:

- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne;
- obróbka i usuwanie odpadów innych niebezpieczne;
- pozostałe sprzątanie;
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków;
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi i dzierżawionymi;
- transport drogowy towarów;
- wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli;
- działalność usługowa związana z przeprowadzkami;
- roboty drogowe związane z budową dróg i autostrad;
- sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach;

- sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach;
- sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw;
- sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli;
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu;
- pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami;
- niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych;
- pogrzeby i działalność pokrewna;
- pozostała działalność usługowa, gdzie indziej nieklasyfikowana;
- działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni;
- naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych;
- produkcja pojemników metalowych;
- odzysk surowców z materiałów segregowanych;
- przygotowanie terenu pod budowę;
- pozostałe niespecjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej nieklasyfikowane;
- konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli;
- zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie;
- działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach.

3. Wrzeńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.

- siedziba: Wrzeźnia, ul. Ratuszowa 1;
- Gmina Wrzeźnia posiada 32,47% udziałów w spółce.

Przedmiotem działalności spółki jest:

- wynajmowanie nieruchomości na własnych rachunek;
- zarządzanie nieruchomościami mieszkaniowymi;
- wykonywanie robót ogólnobudowlanych związanych ze wznoszeniem budynków;
- wykonywanie robót w zakresie montażu oraz wznoszenia budynków i budowli z elementów prefabrykowanych;
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek;
- rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych;
- sprzedaż hurtowa materiałów i wyposażenia sanitarnego;
- działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego i technologicznego.

6.9. Gospodarka odpadami.

W 2019 roku systemem odbierania odpadów komunalnych były objęte wszystkie nieruchomości zamieszkałe położone na terenie Gminy Wrzeźnia.

Rada Miejska we Wrzeźni uchwałą nr IV/33/2015 z dnia 2 lutego 2015 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Wlkp.

2015, poz. 511) ustaliła, iż opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi (dotyczy okresu od 1 stycznia 2019 r. do 30 kwietnia 2019 r.) stanowić będzie iloczyn liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość i stawek opłat: 10 zł od osoby za odpady segregowanych i 15 zł od osoby za odpady niesegregowane. Z dniem 1 maja 2019 r. nastąpiła zmiana stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi podjęta uchwałą nr V/43/2019 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2019 poz. 3480). Nowe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określono następująco: 17 zł od osoby – w przypadku gdy odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny i 22 zł od osoby kiedy odpady zbierane są w sposób nieselektywny. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina Września na mocy: Uchwały nr XXXV/454/2018 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 29 maja 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2018, poz. 4380) w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, pokryła koszty funkcjonowania całego systemu w tym m. in.: koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.

W roku 2019 r. odbiorem i transportem odpadów z terenu nieruchomości zamieszkałych zajmowało się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych we Wrześni Sp. z o.o. W/w przedsiębiorca został wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego. Zawarta z nim umowa obejmowała realizację usługi polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, udostępnienie pojemników i kontenerów na odpady zmieszane, pojemników i kontenerów na odpady ulegające biodegradacji, gniazd na odpady zbierane selektywnie, dbałość o należyty stan sanitarny, porządkowy i techniczny pojemników i kontenerów, dostarczenie do nieruchomości worków do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych zakupionych wcześniej przez gminę oraz transport odpadów komunalnych zbieranych w Gminnym Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych do Stacji Przeladunkowej w Bardzie.

Na terenie Gminy Września funkcjonował pojemnikowy system zbierania odpadów. Każda nieruchomość została wyposażona w pojemnik do gromadzenia odpadów komunalnych zmieszanych, w przypadkach selektywnego gromadzenia odpadów, nieruchomość wyposażono również w pojemnik do gromadzenia odpadów biodegradowalnych oraz w pojemniki lub worki do gromadzenia odpadów selektywnie zbieranych (tworzywa sztuczne, metal, papier, szkło). W 2019 roku, w drodze zapytania ofertowego, zakupiono 350 000 sztuk worków do selektywnej zbiórki metalu i tworzyw sztucznych na łączną kwotę: 77 254,87 zł.

Odpady komunalne odbierane z terenu gminy Września z nieruchomości zamieszkałych były transportowane do Stacji Przeladunkowej w Bardzie wchodzącej w skład Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie.

Mieszkańcy mogli oddać bezpłatnie swoje wysortowane odpady do Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych usytuowanego we Wrześni przy ul. Gen. Sikorskiego 38. Uzupełnieniem GPOSZK-u były zestawy pojemników do selektywnej zbiórki tzw. gniazda zlokalizowane w zabudowie wielorodzinnej. Ponadto gmina Września umożliwiła mieszkańcom bezpłatny odbiór i zagospodarowanie na Gminnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zużytych opon (bez limitu) oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych w ilości 500 l na rok z nieruchomości zamieszkałej. Gmina Września zleciła utworzenie i prowadzenie Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych firmie: PUK Sp. z o.o. Września, miesięczne wydatki jakie gmina ponosiła w związku z prowadzeniem Punktu wynosiły: 15 000,00 zł brutto. Usługa prowadzenia Gminnego Punktu

Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych obejmowała: udostępnienie i przygotowanie terenu pod punkt, oznakowanie punktu, wyposażenie punktu w pojemniki/kontenery, zapewnienie przeszkolonego personelu do obsługi punktu, prowadzenie ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów, sporządzanie sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami oraz pozostałej dokumentacji wynikającej ze specyfiki funkcjonowania punktu, przekazywanie odpadów do instalacji odzysku zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz obowiązującymi przepisami.

Przeterminowane leki można było bezpłatnie oddać do 14 aptek zlokalizowanych na terenie miasta Września, których spis został umieszczony i podany do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej tutejszego Urzędu. W roku 2019 w wyniku zapytań ofertowych dotyczących odbioru przeterminowanych leków i środków farmaceutycznych, a także ich utylizacji wybrana została firma TROXI Sp. z o. o. z siedzibą w Gutowie Małym, przy ul. Dereniowej 3, z którą zawarto umowę na okres 12 miesięcy. W roku 2019 odebrano 1 986 kg przeterminowanych leków i środków farmaceutycznych.

W 2019 roku Gmina Września prowadziła kampanię informacyjną na temat systemu gospodarowania odpadami dla mieszkańców Gminy Września. Podstawowym elementem kampanii było zamieszczanie komunikatów na Biuletynie Informacji Urzędu, gdzie znajdowała się osobna zakładka poświęcona systemowi gospodarowania odpadami komunalnymi. W tej zakładce znajdowały się informacje na temat: podstawy prawnej systemu, deklaracji i sposobu jej złożenia, stawek i terminów wpłaty opłaty, harmonogramów odbioru odpadów, zasad segregacji, osiągniętych poziomów odzysku, a także zasad funkcjonowania Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Ponadto na biuletynie zamieszczone były:

- aktualny Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Września;
- analiza stanu gospodarki odpadami w Gminie Września;
- rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w tym miejscu można pobrać wniosek o wpis lub wykreślenie z w/w Rejestru;
- wykaz aptek zlokalizowanych na terenie Gminy Września do których można oddać przeterminowane leki.

W ramach prowadzonej kampanii informacyjnej gmina zamieszczała także informacje w biuletynie Wieści z Ratusza. Co kwartał pojawiało się przypomnienie o terminach płatności opłaty, kilkukrotnie dołączana była ulotka na temat segregacji i harmonogram wywozu odpadów. Na bieżąco pojawiały się wszelkie informacje na temat aktualnych zasad funkcjonujących w systemie.

W 2019 roku na terenie Gminy Września funkcjonowała aplikacja wrzesnia.komunikator.pl (Localspot), za pomocą której mieszkańcy mogli przy użyciu telefonu, tabletu lub komputera zgłosić wszelkie uwagi dotyczące sposobu realizacji usługi odbioru odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zamieszkałych np. mogli zgłosić fakt zniszczenia i przepełnienia pojemników do gromadzenia odpadów czy braku realizacji usługi odbioru odpadów. W aplikacji mieszkańcy mogli również sprawdzić harmonogram odbioru odpadów komunalnych, jak również mogli otrzymywać powiadomienia w przeddzień odbioru odpadów zgodnie z harmonogramem.

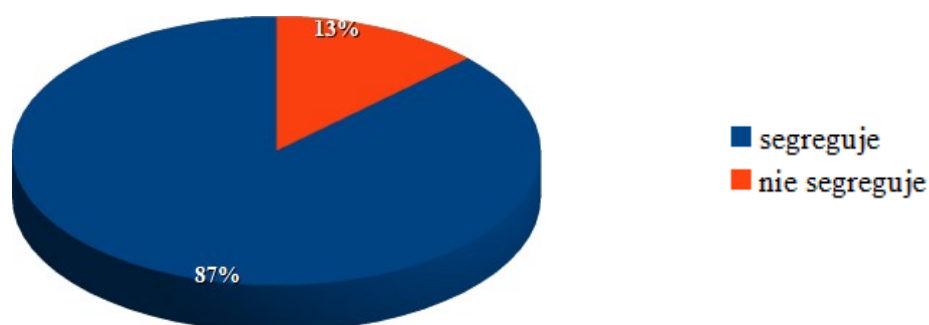
Ponadto w ramach kampanii informacyjnej mieszkańcy dwukrotnie otrzymali ulotkę z zasadami odbioru odpadów wraz z aktualnym harmonogramem odbioru odpadów. Ulotki dostarczane były przez firmę PUK Września w trakcie odbioru odpadów.

Na dzień: 31.12.2019 r. Gmina Września liczyła: 44 938 osoby zameldowane na pobyt stały, Natomiast do opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień: 31.12.2019 r. wykazanych było: 43 134 osób. W porównaniu do 2017 r. liczba osób ujętych w bazie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zwiększyła

się o 132 osoby. Zdecydowana większość tj. 37 562 osoby (87,1 %) zadeklarowała, że będą zbierać odpady w sposób selektywny, pozostałe 12,9 – 5 572 osoby zdecydowały się na zbieranie odpadów bez ich wcześniejszej segregacji.

Liczba osób zameldowanych na pobyt stały na dzień 31.12.2019 r.	44 938
Liczba osób wykazana do opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2019 r.	43 134
Różnica	1 804

Liczba osób, które segreguje odpady na dzień 31.12.2019 r.	37 562
Liczba osób, która nie segreguje odpadów na dzień 31.12.2019 r.	5 572

Wydatki poniesione w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami w 2019 r. wynosiły łącznie: 7 646 305,53 zł. Wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2019 r. wynosiły łącznie: 7 762 799,42 zł. (+ koszty upomnień: 42 217,24 zł. oraz odsetki: 16 628,44 zł.). Szczegółowy wykaz wydatków został przedstawiony w Tabeli 1.

Zestawienie wydatków poniesionych przez Gminę Września w roku 2019, w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYDATKI [ZŁ]
Odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych	2 562 192,00
Wyposażenie nieruchomości w pojemniki do gromadzenia odpadów i ich mycie	207 135,19
Transport odpadów zebranych na PSZOK do instalacji komunalnej	136 458,00
Prowadzenie PSZOK	180 000,00
Zagospodarowanie odpadów komunalnych	4 204 198,70
Odbiór i zagospodarowanie przeterminowanych leków	14 585,18
Zakup worków do segregacji	77 254,87
Koszty administracyjne *	264 481,59
RAZEM	7 646 305,53

* W skład obsługi administracyjnej wchodziły koszty za: zakup materiałów biurowych, opłaty komornicze, koszty egzekucyjne, opłaty sądowe, koszty wysyłki (postępowanie administracyjne), zakup druków deklaracji i harmonogramów, koszty szkoleń, delegacji, wynagrodzeń wraz z wszystkimi pochodnymi.

6.10. Września w rankingach i publikacjach.

Miasto i Gmina Września jest prężnie rozwijającą się jednostką samorządu, chociażby poprzez realizację licznych inwestycji, również tych z udziałem środków zewnętrznych, zachowując przy tym bardzo niski poziom zadłużenia. W rezultacie Września jest często przywoływanym miastem w różnego rodzaju rankingach i publikacjach. Informacje na temat gminy są publikowane zarówno w prasie ogólnopolskiej, jak i tej lokalnej. Poniżej przedstawiono rankingi, w których miasto zajęło wysokie pozycje.

1. Września została doceniona przez magazyn fDi Intelligence, będący sekcją grupy The Financial Times. Ranking Polish Cities of the Future 2019/20 opracowany na podstawie zebranych danych z ośrodków miejskich. Wszystkie miasta podzielono na kategorie: potencjał gospodarczy, kapitał ludzki, efektywność kosztowa, dostępność oraz przyjazne nastawienie do biznesu. Oczywiście w takiego typu rankingach wyniki podawane są osobno dla dużych, średnich i małych miast. Września zalicza się do ostatniej z wymienionych grup, ponieważ liczba mieszkańców jest mniejsza niż 100 tysięcy. *(Rankingi zamieszczone w Wieściach z Ratusza nr 8 z dnia 21 lutego 2019 r.)*

W generalnej klasyfikacji wśród małych miast Września zajęła 4 miejsce.

TOP 5 SMALL CITIES – OVERALL		
RANK	CITY	REGION
1	Błonie	Masovian
2	Pruszków	Masovian
3	Grodzisk Mazowiecki	Masovia
4	Września	Greater Poland
5	Stryków	Łódź

źródło: www.fdiintelligence.com; www.portalsamorzadowy.pl

Poniżej rankingi z podziałem na kategorie.

Kapitał ludzki

2 miejsce - w tej kategorii brano pod uwagę takie wskaźniki jak np.: liczbę kin oraz łóżek szpitalnych (na 10 tys. mieszkańców), odsetek dzieci korzystających z opieki przedszkolnej, tereny zielone, czy długość życia.

TOP 5 SMALL CITIES – HUMAN CAPITAL AND LIFESTYLE		
RANK	CITY	REGION
1	Pruszków	Masovia
2	Września	Greater Poland
3	Mielec	Subcarpathia
4	Błonie	Masovia
5	Grodzisk Mazowiecki	Masovia

źródło: www.fdiintelligence.com; www.portalsamorzadowy.pl

W innych kategoriach miasto Września również zajęło wysokie pozycje:

Potencjał gospodarczy

3 miejsce – w tym rankingu kryteriami były m. in.: średnia stopa wzrostu populacji (%), PKB na jednego mieszkańca (zł – ceny bieżące), równowaga migracji (na 1000 osób), procent populacji aktywnej zawodowo, bezpośrednie inwestycje zagraniczne (2011-2015).

TOP 5 SMALL CITIES – ECONOMIC POTENTIAL		
RANK	CITY	REGION
1	Błonie	Masovia
2	Grodzisk Mazowiecki	Masovia
3	Września	Greater Poland
4	Stryków	Łódź
5	Niepołomice	Lesser Poland

źródło: www.fdiintelligence.com; www.portalsamorzadowy.pl

Efektywność kosztowa

10 miejsce - oceniana na podstawie m. in.: ceny benzyny (zł za l), ceny zimnej wody (zł za m2) czy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (w złotych).

TOP 10 CITIES – COST EFFECTIVENESS		
RANK	CITY	REGION
1	Radomsko	Łódź
2	Piotrków Trybunalski	Łódź
3	Nowa Sól	Lubusz
4	Stargard Szczeciński	West Pomerania
5	Stryków	Łódź
6	Zory	Silesia
7	Niepolomice	Lesser Poland
8	Tarnów	Lesser Poland
9	Kutno	Łódź
10	Września	Greater Poland

źródło: www.fdiintelligence.com; www.portalsamorzadowy.pl

Przyjazne nastawienie do biznesu

5 miejsce - pod uwagę brano m. in.: odsetek ludności z wyższym wykształceniem (2012), sprzedaż detaliczną towarów (zł na mieszkańca) i liczbę projektów rozbudowy/kolokacji (2011-2015).

TOP 5 SMALL CITIES – BUSINESS FRIENDLINESS		
RANK	CITY	REGION
1	Pruszków	Masovia
2	Stryków	Łódź
3	Błonie	Masovia
4	Grodzisk Mazowiecki	Masovia
5	Września	Greater Poland

źródło: www.fdiintelligence.com; www.portalsamorzadowy.pl

2. Już po raz piętnasty redakcja „Rzeczpospolitej” ogłosiła ranking samorządów, uznawany za jednej z najbardziej prestiżowych i wiarygodnych w Polsce. Gmina Września znalazła się na 112. miejscu (na 864 gminy) w kategorii gmin miejskich i miejsko – wiejskich. Ocenione zostały dokonania lokalnych władz w Polsce, które pozwoliły wyłonić i pokazać te samorzady, które najlepiej dbają o swój zrównoważony rozwój. Samorzady analizowane były pod kątem trwałości ekonomicznej, środowiskowej, społecznej oraz trwałości w zakresie jakości zarządzania. Według organizatorów rankingu odpowiedzialne zarządzanie wpływa na potencjał rozwojowy samorządów. Dla porównania warto dodać, że Gmina Słupca znalazła się na 360. miejscu, Gmina Gniezno na 559., a Gmina Nekla na 712. (*Ranking zamieszczony w Wieściach z Ratusza nr 42 z dnia 17 października 2019 r.*)

Miejsce w rankingu	Gmina	Punkty
1.	Morawica	36,38
2.	Podkowa Leśna	33,99
3.	Puławy	32,27
...112	Września	18,65
...360	Słupca	12,14
...559	Gniezno	10,54
...712	Nekla	9,22

źródło: <https://rankingsamorzadowy.rp.pl>

3. Września uplasowała się wysoko w zestawieniu dotyczącym najtańszych miast powiatowych w Polsce. Miasto zajęło 51 miejsce (na 339 miast) w rankingu dotyczącym wydatków mieszkańców na usługi komunalne. Roczne wydatki przeciętnej rodziny na wodę, śmieci czy odprowadzenie ścieków wyniosły we Wrześni w 2019 roku średnio 2 437,95 zł. Niniejszy ranking powstał poprzez oszacowanie rocznych kosztów, jakie obciążają przeciętną polską rodzinę z zakresu usług komunalnych w pięciu obszarach: zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, odbioru odpadów, komunikacji publicznej oraz stref płatnego parkowania. Obliczenie wydatków przeciętnej rodziny spowodowało konieczność skonstruowania modelu, który uwzględnia średnie zużycie wody i ścieków przez rodzinę, powierzchnię mieszkania, czy częstotliwość korzystania z komunikacji miejskiej i wjazdów samochodem do centrum miasta.

Miejsce	Miasto	Roczne wydatki
1	Kozienice	1 386,52 zł
2	Giżycko	1 555,76 zł
...14	Śrem	2 053,66 zł
...51	Września	2 437,95 zł

...74	Środa Wielkopolska	2 578,27 zł
...186	Jarocin	3 056,64 zł
...230	Gniezno	3 240,76 zł
...249	Słupca	3 324,95 zł
...272	Poznań	3 447,19 zł
...339	Milicz	4 954,83 zł

źródło: https://www.curulis.pl/pliki/wiedza/20191008_raport_wydatki.pdf

4. W publikacji pn.: „Wydatki mieszkańców na usługi komunalne w miastach powiatowych” zbadano również liczbę miast, na terenie których występuje bezpłatna komunikacja miejska. Bezpłatna komunikacja jest dostępna w 28 miastach wśród 339 miast, które podlegały analizie. Warto zaznaczyć, iż darmowe przewozy dominują w najmniejszych miastach. Biorąc pod uwagę podział administracyjny, w województwie wielkopolskim odnotowano najwyższą liczbę miast o bezpłatnej komunikacji. Poniżej wykaz miast.

Miasta z bezpłatną komunikacją miejską:			
Bełchatów	Hajnówka	Nowy Dwór Mazowiecki	Środa Wielkopolska
Bolesławiec	Jawor	Nowy Tomyśl	Wadowice
Brodnica	Kościerzyna	Oleśnica	Wągrowiec
Działdowo	Kozienice	Ostrołęka	Września
Giżycko	Legionowo	Polkowice	Zambrów
Goleniów	Mińsk Mazowiecki	Rawa Mazowiecka	Złotoryja
Gostyń	Mława	Śrem	Żory

źródło: https://www.curulis.pl/pliki/wiedza/20191008_raport_wydatki.pdf

5. Gmina Września zdobyła wyróżnienie w IV edycji Festiwalu Filmów Odpowiedzialnych „17 celów” 2019, którego organizatorem była Fundacja CSR Res Severa. W ramach konkursu Gmina zgłosiła dwa filmy promocyjne o Wrzeńskiej Kolei Wąskotorowej. Festiwal Filmów Odpowiedzialnych „17 Celów” miał charakter konkursu najlepszych krótkich form filmowych, promocyjnych i reklamowych wyprodukowanych przez przedsiębiorstwa, organizacje non profit, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty zainteresowane zrównoważonym rozwojem i społeczną odpowiedzialnością.

17 Celów
IV Festiwal
Filmów
Odpowiedzialnych

Konkurs na najlepszy film związany
ze zrównoważonym rozwojem

Wyróżnienie

dla filmów o Wrzeńskiej Kolei Wąskotorowej

przygotowanych przez Urząd Miasta i Gminy Września

za wyjątkową urodę wizualną filmów oraz
niezwykłe promowanie zrównoważonego transportu

Organizator

Fundacja CSR Res Severa
ul. Poznańska 21/9, 60-850 Poznań
NIP 701 193 6877 REGON 14 408 4672
KRS 00 00 649 503
www.ressevera.pl

Poznań, 27-28 września 2019 r.

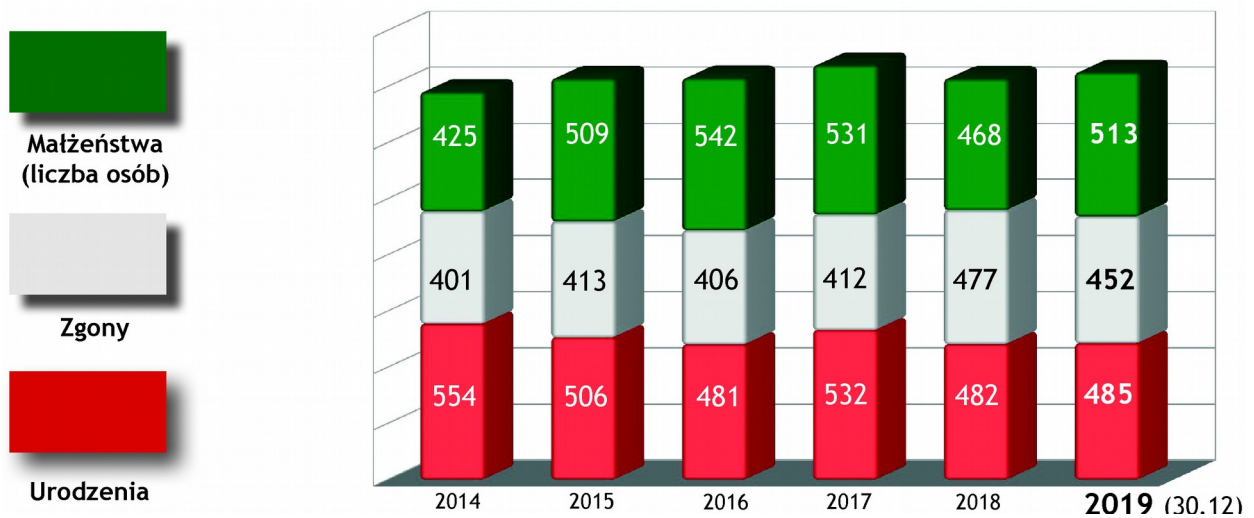
Wyniki konkursu zamieszczone w *Więściach z Ratusza* nr 41 z dnia 10 października 2019 r.

6. W ramach konkursu Terra Flower Power Września rywalizowała o miano najpiękniej ukwieconego miasta w Polsce. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców Września znalazła się na drugim miejscu z 1071 oddanymi głosami. Wśród miast, które wzięły udział w konkursie znalazły się zarówno metropolie, jak i niewielkie miejscowości. Pierwsze miejsce zajął Śmigiel (1160 głosów), na trzecim miejscu uplasował się Grodzisk Mazowiecki (897 głosów). W związku ze zdobyciem drugiego miejsca Września otrzymała donicę Plane Ring Lux.

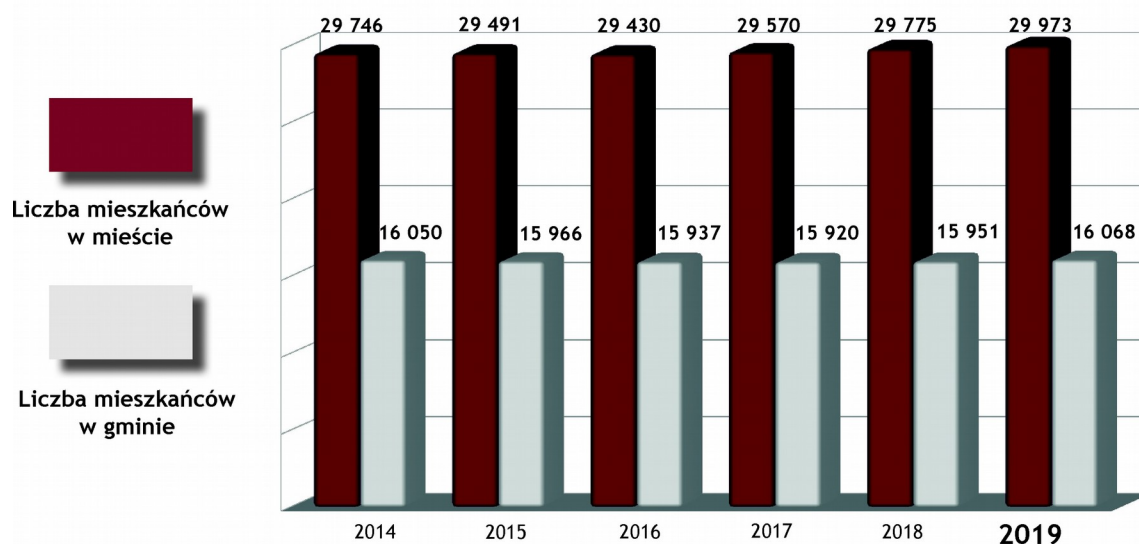
Wyniki konkursu zamieszczone w Wieściach z Ratusza nr 43 z dnia 24 października 2019 r.

Gmina Września prowadzi także statystyki. Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące urodzeń, zgonów oraz małżeństw w Mieście i Gminie Września od 2014 do 2019 roku.

Dane statystyczne zamieszczone w Wieściach z Ratusza nr 1 z dnia 3 stycznia 2020 r.

Miasto i Gmina Września w statystykach 2019 roku

46 041
Liczba mieszkańców ogółem

29 973
Liczba mieszkańców w mieście

16 068
Liczba mieszkańców na wsi

249
Urodzonych dziewczynek

245
Urodzonych chłopców

Największe wsie

- Bierzglinek** - 1364 mieszkańców
- Kaczanowo** - 1086 mieszkańców
- Psary Polskie** - 1057 mieszkańców

Najmniejsze wsie

- Marzelewo** - 0 mieszkańców
- Żerniki** - 1 mieszkaniec
- Dębina** - 13 mieszkańców

525
Liczba osób, które zawarły związek małżeński

193
Liczba osób, które się rozwiody

Najpopularniejsze imiona żeńskie

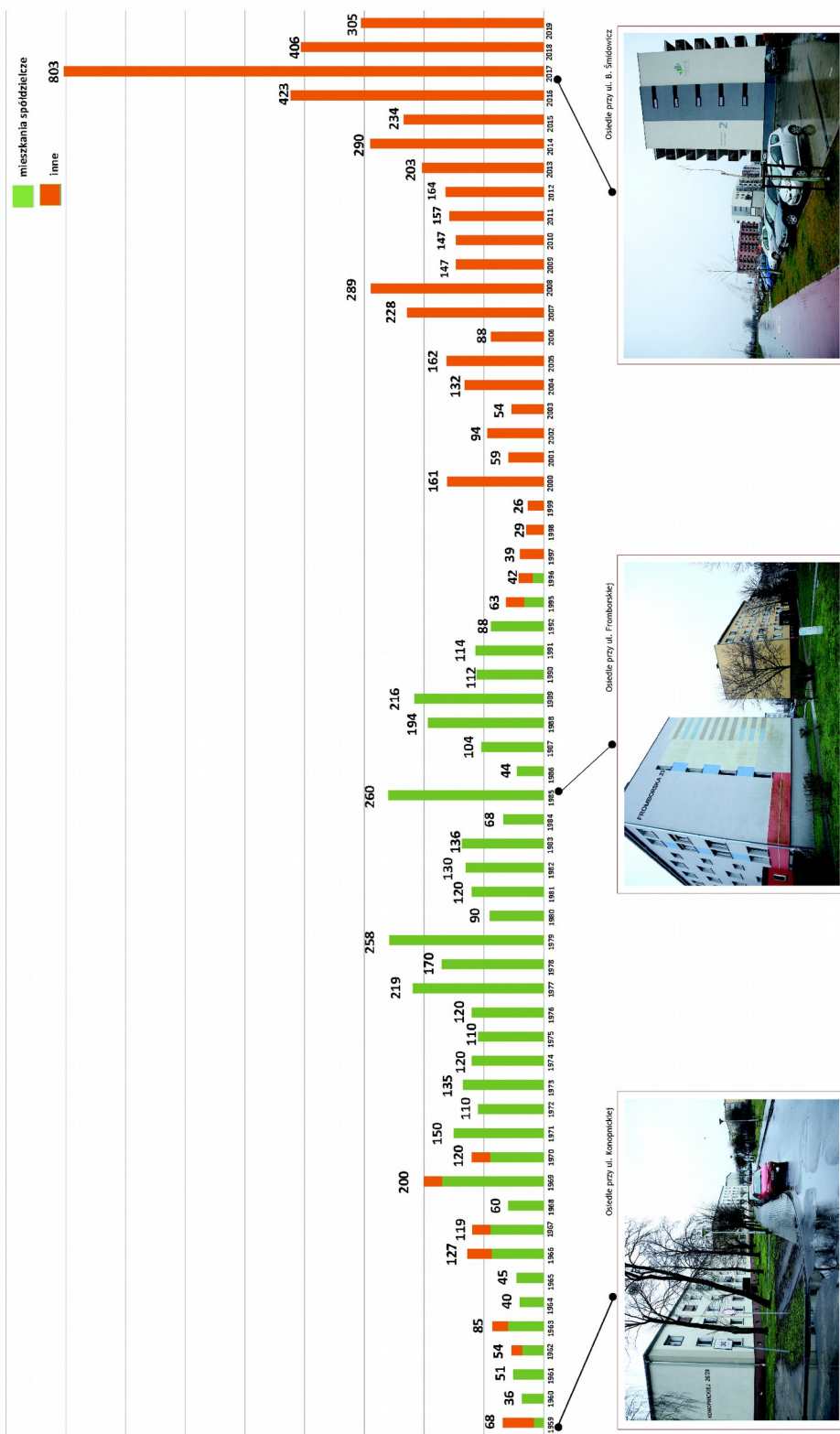
- Zofia - 14
- Hanna - 13
- Iga, Pola - 11
- Alicja, Klara - 9
- Maja, Marcelina, Wiktoria, Julia - 8

Najpopularniejsze imiona męskie

- Antoni - 14
- Jan - 11
- Stanisław, Wojciech - 9
- Adam, Aleksander, Filip, Franciszek, Jakub - 8
- Leon, Mikołaj, Nikodem - 7

Dane statystyczne zamieszczone w Wiściach z Ratusza nr 3 z dnia 16 stycznia 2020 r.

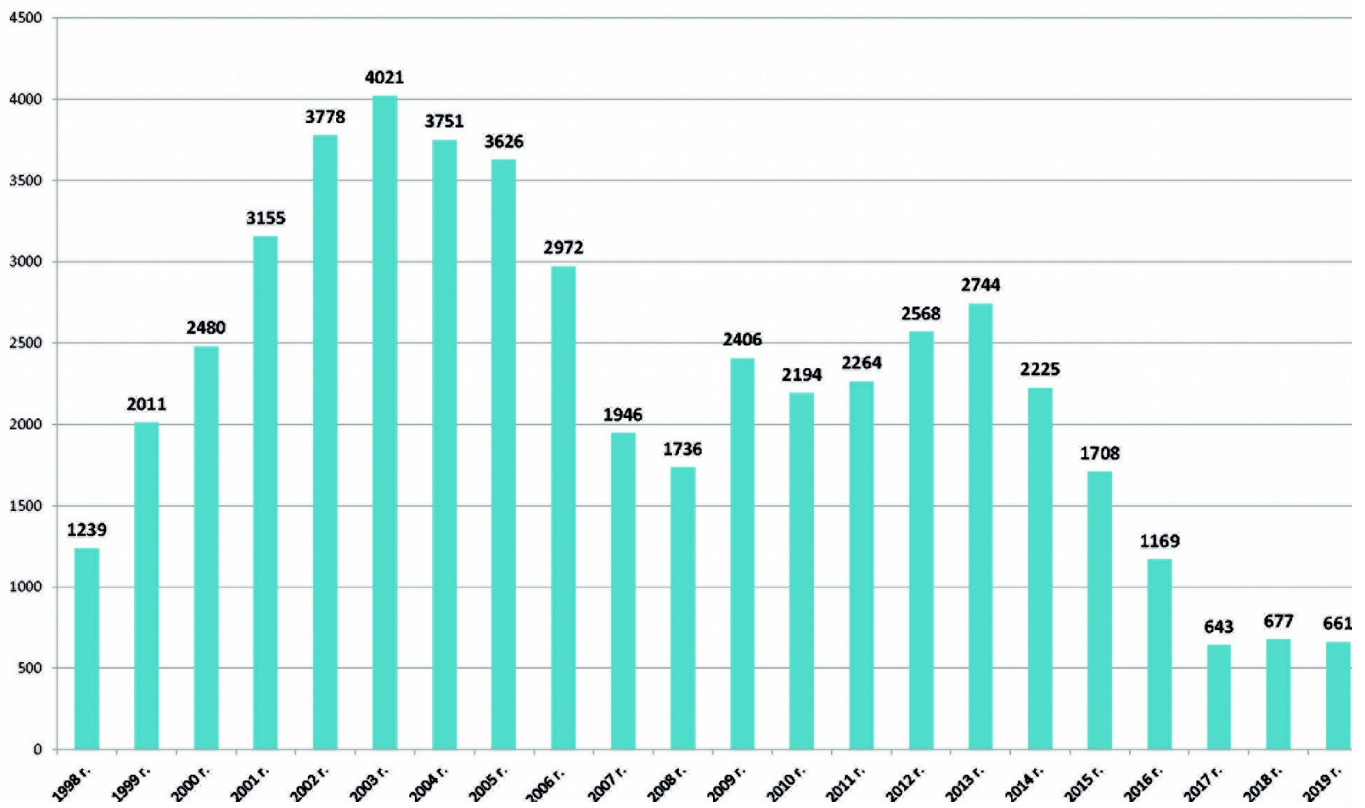
Ilość wybudowanych mieszkań w latach 1959 - 2019 (stan na 31.10.2019)

Zestawienie zamieszczone w *Więściach z Ratusza* nr 5 z dnia 30 stycznia 2020 r.

Zestawienie liczby osób bezrobotnych w latach 1998 - 2019

Zestawienie zamieszczone w Więściach z Ratusza nr 14 z dnia 2 kwietnia 2020 r.

Podsumowanie

Rok 2019 był okresem dalszego dynamicznego rozwoju Gminy Września, w którym kontynuowano realizację wcześniej rozpoczętych działań gospodarczych, inwestycyjnych i społecznych oraz podejmowano również nowe wyzwania. Rozwój gospodarczy, inwestycje w infrastrukturę publiczną, działania edukacyjne, ekologiczne, społeczne, stabilny rynek pracy i dobre perspektywy dalszego rozwoju są wizytówką Gminy Września. Mamy nadzieję, że również w kolejnych latach mieszkańcy Gminy Września będą mogli cieszyć się dobrymi warunkami życia w swojej „małej ojczyźnie”.